

UCENICUL HARULUI DIVIN

PREOT ILIE I. IMBRESCU

APOSTROFA UNUI TEOLOG

BISERICA

ȘI

MIȘCAREA LEGIONARĂ

*„Vai vouă, cărturari și farisei fă-
farnici! Că închidești împărăția ce-
rurilor înaintea oamenilor, căci voi
nu intrați, nici pe cei ce vor să in-
tre nu-i lăsați. — (Matei 23, 13).*

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, BUCUREȘTI

TOATE DREPTURILE REZERVATE

*In Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și
pururea și în vecii vecilor — pentru binecuvântarea acelor care
sunt „tinerețea fără bătrânețe și viața fără de moarte“ a Cre-
știnătății-Românești, amin.*

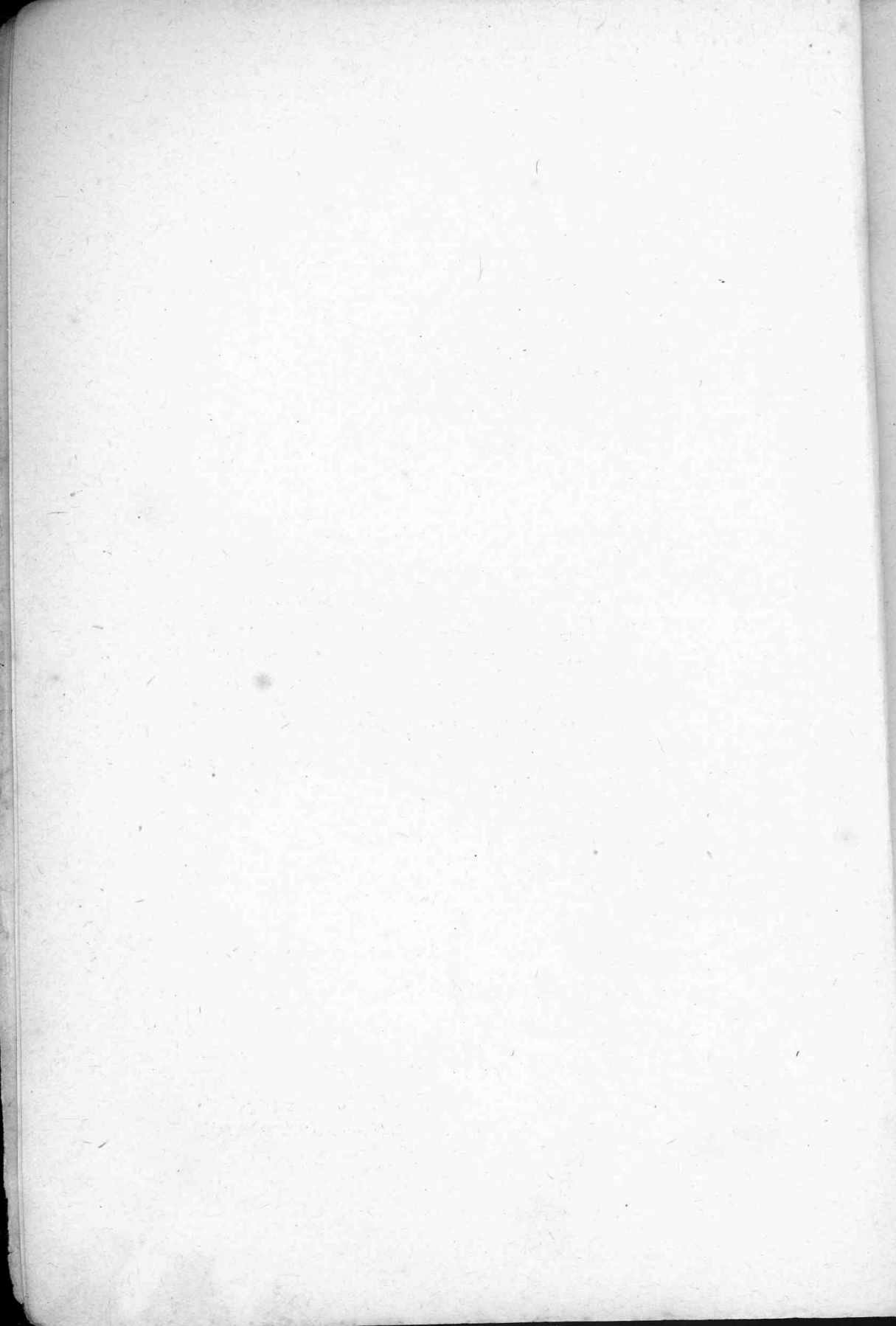
IN LOC DE PREFAȚĂ

Rog binevoii a lua aminte :

Doresc să trimit în lume, cu această carte, un lucru sfințit nu numai prin intenție, ci și prin faptă, ca să se surpe tirania diavolului și să ne binecuvinteze pe toți numai stăpânirea Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Deci, mărturisesc că, scriind acestea, încă înainte de a le da la tipar, am făcut aghiazmă și am stropit binecuvântând cele trei exemplare — și la începere și la terminare — pe care le-am scris la mașină direct, în loc de manuscris, după planul și notele pe care mi le organizasem dinainte, sub călăuzirea Harului Divin pe care l-am cerut și-l cer pururea dela Hristos Dumnezeu.

De aceea, rog fierbinte pe oricine va fi rânduit de Bunul Dumnezeu ca să îngrijească de tipărirea acestei cărți, să nu nesocotească Harul lui Hristos Iisus, ci să binevoiască a chema Preotul la tipografie și să-l roage să facă aghiazmă înainte de a se începe culegerea literelor, ca să sfințească tipografia și începutul tipării cărții. Apoi, la sfârșitul tipării, să cheme din nou Preotul și, făcând iarăși aghiazmă, să stropască binecuvântând toate cărțile — și dacă se poate chiar și fiecare exemplar în parte — pentruca să pornească în lume această solie, binecuvântată și pecetluită de darul sfințirii Harului Divin, întru slava Numelui Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor, amin.

Sfârșit-am de scris această carte în 1939 de Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului.

PLANUL:

- a) Titlul Cărții I a Ucenicului Harului Divin.
- b) Invocarea Numelui lui Dumnezeu.
- c) In loc de Prefață. Rog binevoiți a lua aminte.

Partea I-a: Cheea Vremii — Crucea.

In medias res.

Capitolul I. — Preot și Student.

1. Când și de unde am plecat? 2. Dela Eminescu la A. C. Cuza? 3. Examenul de Licență. 4. Ideal și realitate. 5. Crucea Eroului necunoscut. 6. Cine va lua'n seamă? 7. Teologii și „Garda de Fier“. 8. Nesocotirea Harului Divin. 9. Cum am ajuns Preot.

Capitolul II. — Acuzatorii...

1. Arhieriei. 2. Cărturarii. 3. Dregătorii. 4. Patriarhul. 5 Regele.

Capitolul III. — Acuzații!

1. Legionarii. 2. Studenții. 3. Munca. 4. Eroismul. 5. Martiriul.

Capitolul IV. — Dela problematic la imperativ!

1. Despre cele ce se întâmplă. 2. Maturitate. 3. Replica naturii!

Capitolul V. — Politică și Dogmă.

1. Judecata. 2. Trădarea și hula. 3. Dreapta și stânga. 4. Infierea. 5. Inscriptia. 6. Pecetluirea. 7. Înălțarea Sfintei Cruci.

Capitolul VI. — **Condeiu și Catedra.**

1. Pretutindenii și totdeauna. 2. „Pentru legionari“.

Partea II-a: **Poarta vecinicii** — Invierea.

Capitolul VII. — **Chemarea Neamurilor.**

1. Invățăceii. 2. Menirea Omenirii. 3. Războaiele.

Capitolul VIII. — **Nebuni pentru Hristos!**

- a) „Școala și oastea;“ b) Românismul; c) Temelia adevărului;
1. Sfântul Arhanghel Mihail. 2. Sfântul Arhanghel Gavriil. 3. Privegherea Ingerilor. 4. Stihiiile lumii. 5. Evanghelia. 6. Creștinătatea Românească. 7. Legiunea. 8. Preotul și legionarul. 9. Misiunea Românismului.

Capitolul IX. — **Sinodul ecumenic.**

1. Diplomație sau Revelație? 2. Biserica Universală. 3. Bisericile naționale. 4. Ce este Sinodul? 5. Cele șapte Sinoade Ecumenice. 6. Sinodul care va fi. 7. Antichristul! 8. Veacul naționalismului haric. 9. Trâmbițele Duhului Sfânt. 10. Pacea lumii. 11. Tehnica și Revelația. 12. Vestitorii.

Capitolul X. — **Schimbarea la Față.**

1. Păcat și desfigurare. 2. Minunea de pe Tavor. 3. Solia îndumnezeirii.

Incheere

Notele citatelor.

Numărul cuvintelor din această Carte și pecetluirea ei cu invocarea din nou a numelui Preabunului Dumnezeu.

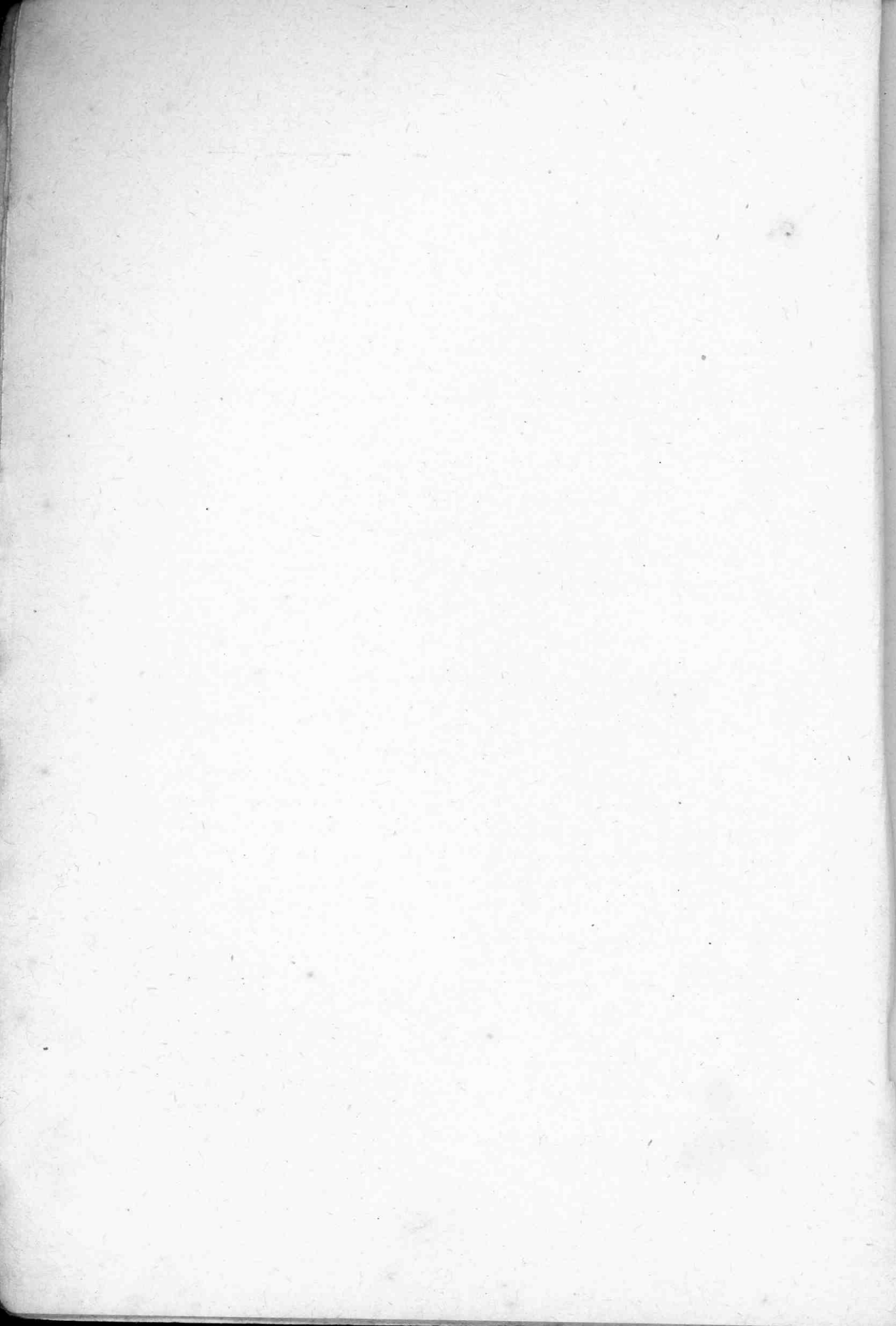
PARTEA I-a.

CHEEA VREMII

CRUCEA

„Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te 'ntreabă și socoate”.

(M. EMINESCU)

In medias res.

Intâmpinare către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Inalt Prea Sfinției Sale,

Inalt Prea Sfințitului Domnului Domn

Mitropolit Nicodim Munteanu

Președinte ad-interim al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

București — Sf. Sinod.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Cu frică de Dumnezeu, subsemnatul Preot Ilie I. Imbrescu, viu smerit a spune și a întreba următoarele:

1. In noaptea de 16 spre 17 Aprilie 1938, am fost percheziționat la domiciliul meu din Balcic, de către Șeful Poliției din susnumitul oraș, asistat de un sergent, motivându-și actul lor ca executarea unui ordin telefonic din partea Ministerului de Interne. In dimineața aceleiași zile, Dumineca Floriilor, după ce am terminat oficierea Sfintei Liturghii la Catedrala „Sf. Gheorghe“, însoțit fiind chiar dela ușa Bisericii de un comisar de poliție, am fost încunoștiințat că trebuie să stau în casă, atât eu, cât și soția mea, sub paza a două santinele de jandarmi, tot conform ordinului Ministerului de Interne.

2. In ziua de Marți, 19 Aprilie 1938, am fost luat sub escortă dela domiciliul meu din Balcic și trimis la Bazargic de unde, apoi, am fost dus sub paza unui agent de poliție la Râmnicul-Vâlcea și apoi aici, în lagărul de deținuți de lângă Miercurea-Ciuc, unde mă aflu până azi.

3. Nedumerit și cutremurat de tot ce s'a întâmplat în România, de când prezidează Insuși Inalt Prea Sfințitul Patriarh, Miron, al Bisericii Ortodoxe Române, un guvern, împotriva opreliștilor clare și categorice ale Canoanelor Sfintei Biserici Ortodoxe Răsăritene — recunoscute de Constituția României, din 24 Februarie 1938 — mi-am impus răbdare și îndelungă-răbdare, așteptând din zi în zi să fiu chemat în fața Consistoriului de judecată al Sfintei Episcopii Constanța, de care țin ca Preot, sau chiar să fiu chemat în fața forului de judecată al Sfântului Sinod, conform prevederilor Sfințelor Canoane și ale Constituției din 24 Februarie 1938, care nu numai că le recunoaște, dar prevede că trebuie să fie și respectate întocmai, pe teritoriul României, — așteptare îndreptățită, dat fiind faptul că, în conformitate cu Sfintele Canoane, orice membru al Clerului Ortodox trebuie să fie judecat întâi de forurile Bisericești și apoi predat, când este cazul — adică după o eventuală caterisire — forurilor judecătorești ale Statului.

4. Văzând că nu se împlinește niciuna din aceste îndreptățite așteptări, ba mai mult, aflând că în România s'au petrecut lucruri deadreptul strigătoare la Cer, în timp ce Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nu a schițat nici-un gest de afirmare a dreptății lui Dumnezeu și a adevărului Bisericii — eu, ticălosul și nevrednicul servitor al lui Christos, fac întrebare Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române:

a) Este scris în cărțile Sfintei Biserici Ortodoxe, că trebuie să fie cercetați cei din închisori și apărați, mai ales când sunt victimele unei nedreptăți evidente, cum este cazul Domnului Corneliu Zelea Codreanu și al tuturor aceluia cari au crezut ca și Domnia Sa, și l-au urmat în sfânta convingere că singurul ideal de viață — pentru care trebuie să trăiască și să se jertfească orice creștin adevărat și român adevărat — este acela de a spori talanții dați de Bunul Dumnezeu Creștinătății Românești și a face să trăiască numai Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos în conștiințele tuturor fiilor acestei Creștinătăți-Românești?

b) Este adevărat că Domnul Corneliu Zelea Codreanu, precum și toți legionarii închiși și liberi, am dovedit în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, că ne iubim Biserica și Neamul așa cum ne-a poruncit însuși Christos-Dumnezeu, și că, pentru acea-

sta, am fost nedreptățiți, ofensați, prizoniți, închiși și chiar primejduiți cu moartea — fără ca Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române să fi folosit dreptul de petițiune către Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, pentru a aduce la cunoștința Augustei Sale Persoane numai ceiace este adevăr și dreptate — și în felul acesta să fi slujit Majestății Sale totdeauna pe temelia Invățăturii și a Sfintelor Canoane ale Bisericii Ortodoxe — așa încât să nu fi ajuns România la o situație fără precedent în Istoria Creștinătății Răsăritene?

c) Este adevărat că Inalt Prea Sfințitul Patriarh Miron s'a făcut vinovat de călcarea Sfintelor Canoane ale Bisericii Ortodoxe — care opresc categoric pe orice cleric să ocupe vre-o dregătorie lumească — și de călcarea Constituției din 24 Februarie 1938, care recunoaște întocmai, în fond și în formă, aceste Sfinte Canoane?

d) Este adevărat că până acum Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nu a aplicat depunerea și caterisirea Inalt Prea Sfințitului Patriarh Miron, pentru acest grav motiv, care a produs cea mai mare sminteală în sânul Creștinătății-Românești, de când există ea, — în schimb a tolerat ca, sub guvernul prezidat de Inalt Prea Sfinția Sa, să fie batjocoriți, prizoniți și închiși Preoți și credincioși, cari au respectat întocmai Sfintele Canoane Ortodoxe, pe care au jurat — respectându-și jurământul — și întocmai Constituția din 24 Februarie 1938, pe care deasemenea au jurat și și-au respectat cu sfințenie jurământul?

e) Intrucât nu mă poate opri nimic de a cere lămuririle cuvenite și dreptate, chiar dacă nu sunt decât cel mai mic și nevrednic dintre Preoții Bisericii Ortodoxe Române — și Sfântul Athanasie cel Mare a fost numai *Diacon*, iar Arie ereticul era *Episcop*, totuși Sfântul Athanasie-Diaconul a înfruntat și a biruit cu dreptatea lui Dumnezeu pe ereticul Episcop Arie 1) — simțind în conștiința mea porunca lui Dumnezeu de a mă expune la orice urmări și primejdii, care poate mă vor aștepta, pentru adevărul și dreptatea Lui — aduc cele de mai sus spre judecarea și conformarea cu Sfintele Canoane, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ca să nu ajungă cazul la forul suprem, care este Sinodul Ecumenic, și sper întru Christos

Iisus, că se va face dreptate și rânduială în sânul Creștinătății-Românești, după care ea suspină setoasă și chinuită.

Știm că „dacă vom tăcea noi, pietrele vor striga“, (Luca 19, 40) și de oarece „Dumnezeu nu se lasă batjocorit“, (Galateni 6, 7), trebuie să ne gândim cu un ceas mai de vreme și să dovedim lumii, toți slujitorii Bisericii Ortodoxe Române, că suntem pătrunși, până în tot adâncul conștiinței, de cuvintele Mântuitorului: „Temeți-vă, nu de cei ceucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide; ci mai vârtos temeți-vă de Acela care poate săucidă, și trupul și sufletul să-l arunce în Gheena“. (Matei 10, 28).

Cer să fiu judecat de Sfântul Sinod.

Cu frică de Dumnezeu și cu smerenie,
sărut dreapta,

(ss) *Preot Ilie I. Imbrescu*

Licențiat al Facultății de Teologie din
Cernăuți
Paroh al Bisericii Catedrale „Sf. Gheorghe“-Balcic.

Lagărul Miercurea-Ciuc, 10 August 1938.

La data de 2 Decembrie 1938, am semnat, împreună cu alți 33 Preoți, următoarea adresă către Ministrul Internelor:

„Domnule Ministru,

„Subsemnații preoți în număr de 34, cu domiciliul obligatoriu, Sadaclia—Basarabia, cu cel mai profund respect, aducem la cunoștința domniei voastre următoarele:

„Luând cunoștință de cele întâmplate în noaptea de 29 spre 30 Noembrie cr., și socotind că toate se împlinesc după voia lui Dumnezeu, noi preoții din acest domiciliu, dăm Cezarului ce este al Cezarului, supunându-ne întru totul M. S. Regelui Carol al II-lea, Regele tuturor românilor, înaltului guvern, și tuturor legilor țării.

„Sfătuim pe toți bunii români să înțeleagă gravitatea momentului prin care trece țara, și să se înfrățească sincer în dragostea

de Tron și Neam, pentru propășirea interioară și stăvilirea oricăror încercări de vrăjmășie din afară.

„Cu cel mai profund respect“.

ss. 1) Preot Ioan Chivu, parohia Vișoara, jud. Constanța; 2) Diacon Costea Andrei, Catedrala orașului Tulcea; 3) Preot Dumitru Rădulescu, parohia Măldărești—Vâlcea; 4) Preot Miron Popovici, parohia Mihăileni—Hunedoara; 5) Preot Gh. Doară, parohia Stroești, jud. Vâlcea; 6) Preot Petru Bohariu, Șoșdea—Timiș; 7) Preot I. Vasilian, catedrala orașului Tulcea; 8) Preot Ilie Imbrescu, catedrala orașului Balci; 9) Preot I. Grigoraș, Cornești, jud. Iași; 10) Preot Leonid Miron, Valea-Mare, jud. Iași; 11) Preot Nic. Pâslaru, Elisabeta Doamna—Roman; 12) Pr. Grig. Motomanca, parohia Radoși, jud. Gorj; 13) Pr. Pavel Anisie, parohia Slimnic, jud. Sibiu; 14) Pr. Virgil Pușcașiu, Ohaba—Iorgaci, jud. Timiș; 15) Pr. T. Mărgăritescu, Olteanca, jud. Vâlcea; 16) Pr. D. Moldoveanu, Iacobeni, jud. Botoșani; 17) Pr. Alexandru Fărcașiu, parohia Ticu—Cluj; 18) Preot Ion Lungianu, parohia Pietrele—Vlașca; 19) Pr. Ștefan Marcu, Nistorești—Putna; 20) Pr. Petru Fanu, Petrila, jud. Hunedoara; 21) Pr. Virgil I. Pârvănescu, Radovan—Dolj; 22) Pr. Ștefan Palaghiță, bis. Mărcuța—București; 23) Pr. Gh. T. Popescu, bis. Piteasca—Paserea, Ilfov; 24) Pr. M. I. Alecu, Găunoși—Ialomița; 25) Pr. Aurică Nicolaescu, Slătioara—Vâlcea; 26) Pr. D. Bălașa, Băleasa—Romanati; 27) Pr. I. Mihăilescu, Vulturești—Vâlcea; 28) Pr. D. A. Bârnovescu—Bârlad; 29) Pr. M. Micu—Tecuci; 30) Diacon Victor Biriucov, biserica Sf. Voevozi—Bălți; 31) Pr. Petru Boldor, Ohaba—Timiș; 32) Iero-diacon Isihie Antohi, pensionar—Iași; 33) Preot Emilian Cucuetu, com. Mihăileni, jud. Iași; 34) Pr. Ion Albu, com. Ludoș, jud. Sibiu.

La data de 7 Decembrie, ni s'a cerut, *fiecăruia*, să semnăm, după un formular tip, următoarea:

„Declarație,

„Subsemnatul..., declar pe conștiință și cuvântul meu de onoare, de preot și om, că mă desolidarizez de Codreanu, Legionare și membrii organizației Totul pentru Țară.

„Jurământul depus față de ei îl consider nul și nedepus.

„Voi servi cu credință și supunere față de M. S. Regele Carol al II-lea.

„Voi respecta Constituția, guvernul și mă voi comporta în viața de toate zilele, în spiritul legilor țării ca un cetățean de onoare și ordine.

„In cazul când voi încerca să mă abat dela obligațiunile ce-mi iau prin această declarație, să mi se aplice cu cea mai mare severitate legea, scoțându-mă din rândul cetățenilor conștienți, ca pe unul ce nu merit să conviețuiesc în mijlocul lor.

„Pentru care dau prezenta declarație și semnez propriu“.

Sadaclia, 7 Decemvrie 1938.

ss. (fiecare).

Imediat după ce am semnat această declarație cerută de ei, mi-am ales un Duhovnic dintre Cucernicii Preoți din Lagăr — unul mai bătrân — și l-am rugat să-mi rostească rugăciunea „deslegării de jurăminte“, pentru orice jurământ aș fi depus vreodată, în afară de cele „*canonice și legale*“.

Aceasta, pentruca să fiu cu conștiința împăcată, în caz că a fost o greșeală față de **Preoție**, faptul că am făcut parte din Mișcarea Legionară, pe deoparte, iar pe de altă parte, pentruca să pot mărturisi cu deplină libertate de conștiință sensul **Ortodox** al cuvintelor Mântuitorului: „*dați Cezarului cele ale Cezarului*“.

În dimineața zilei de Marți, 20 Decemvrie 1938, am fost eliberați toți Preoții și Diaconii deținuți în Lagărul dela Schitul Sadaclia.

Pe tot parcursul drumului până acasă, nu m'am putut desrobi de aceste întrebări:

Ce s'a întâmplat? Ce au fost toate împrejurările prin care am trecut până acum? Pentru ce a trebuit să trec prin ele?
 Întrebări copleșitoare, polarizate în jurul celei mai chinuitoare:

Unde este **adevărul**?

CAPITOLUL I.

PREOT ȘI STUDENT

*„Având același duh al credinței,
precum este scris: „Crezut-am,
pentru aceea am grăit“, — și noi
credem, pentru aceea și grăim“.—
(2. Cor. 4, 13).*

26. Aprilie 1939. — Am așteptat, tăcut, această zi. Ea mi-a adus împlinirea etății de 30 ani. Numai acum am putut simți cum mi-a fost eliberată conștiința de cel mai mare păs al ei față de **Preoție**. Canonul 14 al Sfântului Sinod al șaselea Ecu-
menic, trulan, spune:

*„Să aibă tărie și canonul sfinților și de Dumnezeu purtătorilor
noștri Părinți, potrivit căruia presbiterul să nu se hirotonească
înainte de treizeci de ani, chiar de ar fi om deplin vrednic, ci
să aștepte. Căci Iisus Hristos Domnul s'a botezat și a început
să învețe la anul al treizecilea; așisderea nici diaconul să nu se
hirotonească înainte de douăzecișicinci de ani, sau diaconesă
înainte de patruzeci de ani“.*²⁾

Când am luat licența în Teologie, m'am făgăduit solemn Bun-
nului Dumnezeu, în sine mea, ca să respect întocmai Sfintele
Canoane și chiar să lupt neînfricat pentru ele. Dar, pe cel de
mai sus l-am călcat, fiindcă am consimțit să fiu hirotonisit
Preot încă la etatea de 25 ani. Acest fapt mi-a consumat foarte
multă liniște sufletească. Am suportat toată amara mustrare de
cuget ,numai prin mângăerea gândului că poate chiar Bunul
Dumnezeu a binevoit să mă învrednicească de **Darul** Preoției,
încă la vârsta Diaconiei, — pe deoparte, pentruca, întemeindu-mă
numai pe **Puterea** Darului, și nicidecum pe vre-o îndrăzneală

de gând omenesc, să pot trece, fără sminteală, prin toate cele de până azi,... iar, pe de altă parte, fiind însu-mi un călcător al făgăduinței, să pot fi ajutat a nu uita niciodată **Smerenia**.

Mulțumind Bunului Dumezeu pentru toate, de acum, dela această răscruce a vieții și etate a Preoției, îndrăznesc să pot spera a fi cu adevărat **Preot**: și formal, printr'o perfectă concordantă cu Sfintele Canoane și în fond, printr'o încordare a tuturor puterilor, alimentate de rugăciuni, *pentru a predica și sluji numai pe Hristos-Dumnezeu!* Pentru că, Darul Preoției mi-s'a împărțit pe prețul bucuriei: „Toate le fac pentru Evanghelie, ca să fiu părtaș la ea“. (I Cor. 9,23). — Dar,... „de vestesc evanghelia n'am cuvânt de laudă, întru cât poruncă mare stă deasupra mea. Vai mie, dacă nu binevestesc!“ (I Cor. 9, 16).

Veacul în care mi-e dat, însă, să trăiesc, cu oamenii și problemele lui, dar mai ales cu încercările lui, îmi pune conștiința în fața unei probleme centrale: Cum voi mărturisi credința mea de Preot Ortodox în lumea lui? Ce voi alege din datele acestui veac, pentru a le altoi cu Dogmele Bisericii lui Hristos — și ce voi respinge și combate, ca rătăcire și produs al minciunilor satanei?

Pentru a fi lămurit în fața acestor întrebări, cred că nu este fără rost a reconstitui, cronologic, și a povesti, mai întâi, ceiace îmi pare mai însemnat din tot ce am întâmpinat și cumpănit până acum, potrivit unui mare adevăr cuprins în cuvintele: — „Fiecare om începe dela capăt un drum al său și o experiență a sa, pentru escaladarea cerului“. ³⁾

Ar putea fi chiar obligatoriu aceasta și pentru faptul că: orice afirmație în scris, dar mai ales o mărturisire de credință, trebuie să fie susținută în primul rând de faptele trăite; trebuie să fie „documentată“ mai mult de propria experiență, decât de citatele din cărți; sau, ca să se vadă că nu lipsește răspunderea smereniei dintr'o asemenea afirmație, trebuie să dovedești că tot ceiace te înveți din cărți și dela oameni, ți-ai înrădăcinat în adâncul ființei, pentruca să fii crezut, și mărturisirea pe care o faci să fie însușită cu folos de toți aceia cari se împărtășesc de ea ca de o binefacere a iubirii de Dumnezeu și de aproapele. Mai frumos spune acest lucru Miguel de Unamuno, în cartea sa „Lupta Creștinismului“:

„In ordinea religioasă și peste tot în ordinea religiei creștine,

nu se poate trata despre marile interese generale, religioase, eterne, universale, fără a le da un caracter personal, așa zice mai curând un caracter individual. Orice creștin, pentru a manifesta creștinismul său, lupta sa creștinească, trebuie să zică despre sine: *iată creștinul*, precum Pilat zice: „Iată omul!“ Trebuie să arate sufletul său de creștin, ceiace a devenit în lupta sa, în sbuciumul său creștinesc. Căci omul nu se naște cu un suflet, el moare cu el când a devenit unul. Și scopul vieții este a deveni un suflet, un suflet nemuritor. Un suflet care ar fi strădania noastră proprie. Căci în clipa morții, rămâne un schelet pe pământ, și un suflet, o operă în istorie. Aceasta când a trăit, adică dacă a luptat cu viața care trece, pentru viața care rămâne“. 3)

* * *

1. — *Când și de unde am plecat?* — În toamna anului 1926, din îndemnul pe care Dumnezeu l-a dat Părinților mei, — creștini adevărați și buni români, tata fiind Preot în Banat, unde m'am născut, — m'am înscris ca student la Facultatea de **Teologie** din Cernăuți. Acolo am cunoscut un *ales* „pescar de suflete“, care m'a făcut *ucenicul Harului Divin*.

Omul, care într'adevăr „în dar a luat și în dar a dat“ tot ce poate fi mai trainic pentru bucuria de a birui „necazurile ce în lume avem“, cu ajutorul Celui ce a biruit-o pe Cruce;

Omul, care a semănat numai mărturisire adevărată, prin cuvânt și faptă, despre Domnul nostru Iisus Hristos, de Care ne-a apropiat cu belșug de dragoste;

Omul, care se îmbrăca numai în veșmântul de cinste al nuntașului vrednic de ospățul duhovnicesc al Impărăției lui Dumnezeu;

Omul, pe care nu-l voi uita niciodată, pentru că înțelepciunea dragostei lui a atins toate coardele inimii elevului său;

Omul, pe care îl respect și îl vădesc că mi-a fost stânca de reazăm, în chip tainic, acolo unde altul smintea sufletele celor slabi;

Omul, care sfințea acel loc, prin prezența lui atât de competentă și totuși plină de cuceritoare smerenie;

Omul, pe care îl văd și acum modelul meu — ca **Preot** — este Profesorul dela Cernăuți: Preotul Dr. **Vasile Gheorghiu**.

Învățându-ne, cu **Putere Harică**, ucenicia sfântă a cunoașterii

Sfintei Scripturi și a Teologiei, în spiritul Sfintei Tradițiuni-Ortodoxe, datorită Înalt Prea Cucerniciei Sale, am devenit și eu, încă dela început, un „Teolog“-ortodox *convins*.

Tot atunci, din inițiativa Profesorului Dr. Nicolae Cotos, dela aceeași Facultate, a luat ființă „Asociația studenților abstenenți integrali de alcool“, al cărei Președinte am fost dela început și până la terminarea studiilor.

În acelaș timp, ca *student*, am intrat și activat cu mare drag în organizațiile „Centrului studențesc Cernăuți“. Primul Președinte al acestui Centru studențesc, imediat după Unirea tuturor Românilor, a fost un alt Profesor al meu, valorosul și regretatul Pr. Dr. Domițian Spânu. El avea mare înțelegere pentru sbuciumul sufletului studențesc și ne ținea multe conferințe cu subiecte speciale pentru noi și pline de înalt spirit academic. Mi-au folosit foarte mult, când am avut cinstea și fericirea să fiu ales și eu Președinte al Centrului studențesc Cernăuți, după ce am luat Licența în Teologie. Și acest Centru, mergea pe linia mare a „mișcării studențești dela 1922“.

Ca student, intrasem și eu în această mișcare, pentrucă, paralel cu *Teologia*, a început să mă preocupe și *naționalismul*, în sens doctrinar și academic, deoarece, altfel, ca îndemn al conștiinței de Român, îl aveam sădit și întărit în suflet, încă de copil, sub înrăurirea educației din familie, având și tatăl meu cinstea de a fi fost luptător naționalist împotriva asupritoarei dominațiuni maghiare.

Eram fericit că și colegii dela alte Facultăți-„laice“ își ziceau „student creștin-român“. Pe atunci nu cunoșteam mișcarea *legionară*. Citisem, în schimb, cartea Profesorului A. C. Cuza: „*Naționalitatea în arta*“. Cunoscând **Dogmele Ortodoxiei**, ereziile cuziste mi-au lăsat în suflet o mâhnitoare îndoială despre naționalismul conceput ca atare. Tot așa, anumite discuții cu colegii studenți, mă făceau să constat, cu adânc regret, că la mulți din ei numele de *creștin*, alipit la cel de român, era o etichetă care nu echivala cu o convingere. Mai mult decât atât, o cumplită încercare începea să mă asalteze, ca să se termine, apoi, cu o lovitură năpraznică pentru conștiința mea tinerească de student creștin și român, dar, care lovitură, mulțumesc Bunului Dumnezeu, nu numai că nu m'a abătut, ci m'a lămurit și întărit și mai mult. Mi-a fost dat să cunosc doi „**Profesori**“, cari

promovau în chemarea lor tocmai contrariul decât ceiace trebuia: unul dela Cernăuți, profesor de **Dogmatică**, pe care nu-l numesc din respect pentru Facultatea la care am învățat Teologie — și unul dela Iași, profesor de „naționalism“, A. C. Cuza, pe care-l numesc, pentru că trebuie combătut ca *eretice*.

Profesorul de Dogmatică, pe lângă foarte multă stângăcie în „savantlăcurile“ lui, era un om fără nici-un simț pedagogic și plin de nepricepere și dușmănoasă răutate față de dramatica frământare a „studentului creștin-român“. Unde trebuia să lumineze ca un misionar și să ajute ca un părinte, el tuna anateme și se preta la iezuitism inchiizitorial. Mă urmărea și pe mine de aproape și mă avertiza mereu să o rup cu „ticăloasa mișcare studentescă“. Nevrând să renunț la sensul și îndatoririle „libertății academice“, mă tăbăcea la examene, fapt pentru care îi port și recunoștință și amintire bună, pentru că m'a făcut să iubesc cartea și mai mult, și totodată mi-a dat prilej să-i dovedesc mereu cât de fidel eram dictonului: „non scholae, sed vitae, discimus“. Nu a renunțat, însă, nici el la abuzul unui „veto“, cu care avea să mă rănească aproape mortal „la Teza mea de Licență în Teologie: „Studentul creștin-român“.

Profesorul de „naționalism“, mi-a prilejuit și el o mare desamăgire. Era în ziua de 4 Februarie 1930 „la Iași. Cu ocazia unui „Consiliu al Uniunii Naționale a Studenților Creștini Români“, convocat acolo, se hotărîse ca, în această zi, în afară de programul oficial al ședințelor, să facem toți „consilierii“ câte o vizită Profesorilor Universitari: Găvănescu, Șumuleanu și A. C. Cuza. Pe la ora 18, eram la Profesorul Cuza, „patriarhul naționalismului român-creștin“. Am fost primiți foarte bine. Colegii consilieri „cuziști“ erau mai numeroși decât cei *legionari*. Pe când discutau toți cu Profesorul, pe mine mă frământa un gând în tăcere: „acum am cea mai bună ocaziune ca să-mi clarific problema care mă încearcă greu încă dela începutul studenției mele. Sunt chiar lângă izvor. Stau în fața aceluia care este considerat de mulți ca însuși *doctrinarul* naționalismului-creștin“. Să încerc!“.

Cu o foarte respectuoasă introducere de scuze, pentru că îmi permit ca să abat cursul discuțiilor spre o chestiune care este oarecum de ordin personal, și după ce Profesorul a primit cu multă bunăvoință să spun ceea ce mă interesa, am zis:

— „Domnule Profesor, sunt un începător dar *convins* teolog-ortodox, și nu mai puțin aș vrea să fiu și un vrednic naționalist. Dorind a afla punctul de apropiere între una și alta, și citind cartea Domniei Voastre „Naționalitatea în artă“, am ajuns la o mare nedumerire: ideile Domniei Voastre par'că ar veni în contradicere cu **Dogmele** ortodoxe. Vă rog să-mi ajutați ca să rămân cu sufletul împăcat“...

— „Dragul meu,... în primul rând îmi pare bine că observ că ești un „teolog“ preocupat serios de chemarea D-tale. Uite ce-i“... și a făcut un incurs în „*Vechiul Testament*“, ca să-mi demonstreze „adevărul doctrinei cuziste“, până când a ajuns, apoi, la „Apostolul Pavel“. Susținea tot acest excurs cu citate din Sfânta Scriptură, la cari — „în Domnul mă laud“ (2 Cor. 10, 17) — cu ajutorul lui Dumnezeu, dau replica unor citate cari îi clătinau serios argumentarea Profesorului.

La punctul cu „Apostolul Pavel“, — pe care-l judecă în aceeași rătăcire cu Nietzsche — ca să mă facă și pe mine „cuzist“ în *desiudaizarea învățăturii Mântuitorului*, pe care „fariseul Pavel“ a iudaizat-o în scrierile sale“, mi-a citat locul din Epistolia către Filipeni, unde Apostolul Neamurilor scrie despre sine: „sunt din neamul lui Israil, din seminția lui Veniamin, Evreu din Evrei. În ce privește legea: fariseu; în ce privește râvna: prigonitor al Bisericii“. (Filipeni 3,5—6).

— „Iată, prin urmare, dragul meu ,cum se laudă fariseul Pavel cu iudaismul său; deci, creștinismul este falsificat de mentalitatea iudaizantă a lui“.

— „Domnule Profesor, — chiar în locul citat, în continuare, Sfântul Apostol Pavel combate iudaismul tocmai prin aceea că el, care a fost un fanatic iudeu, — în urma descoperirii ce i s'a făcut pe drumul Damascului — a ajuns să considere lucrurile astfel: „Dar cele ce îmi erau mie câștig, acestea le-am socotit pentru Christos pagubă, față de înălțimea cunoștinței lui Hristos Iisus, Domnul meu, pentru Care m'am păgubit de toate și le privesc drept gunoaie, ca să câștig pe Christos“... (Filipeni, 3, 7 sq.). Așadar, cred că Sfântul Apostol Pavel poate fi considerat — după cum sunt dovadă nenumărate locuri în Sfânta Scriptură — cel mai aprig și documentat combatant, ca iudeu, al iudaismului“.

— „Dragul meu, — uite ce-i: chestiunea aceasta trebuie să o

discutăm noi pe larg, cu citate după textele din originalul ebraic al Vechiului Testament, și te voiu convinge de *adevărul doctrinei cuziste*. De aceea, ești invitatul meu pentru o lună de zile, în vacanța de vară, când vom putea sta mult de vorbă“...

— Mulțumind, sfios, pentru această nemeritată atenție și ocolind cuviincios îngâmfarea că ași putea primi această invitație, am rugat pe „Patriarhul naționalismului“ să-mi mai permită a-i cere o ultimă lămurire, ca să mă pot clarifica mai curând: „Cum se face? Domnule Profesor, că, începând cu Sfântul Apostol Pavel, atâția Sfinți Părinți și unii Teologi mari, au fost pe cât de inspirați luminători *dogmatici* ai **Ortodoxiei**, pe atât de aprigi adversari ai iudaismului, — deci și un naționalism românesc ar putea fi mai tare dacă este în armonie cu **Dogmele**“...

— „Dragul meu, — începând cu Apostolul Pavel, *toți acei Părinți și Teologi au fost niște proști și adevărul „științific“ este așa cum îl spun Eu!*“...

Am rămas încremenit! Colegii „cuziști“ se încruntaseră la mine, pentrucă am *supărat* pe „patriarh“ cu asemenea lucruri! La plecare, Profesorul Cuza a dat fiecărui consilier al studențimii, spre amintire, cartea sa „*Despre poporație*“, cu semnătura sa. Mie mi-a dat și broșurica: „*Doctrina cuzistă — Eroarea teologiei și adevărul Bisericii*“, cu dedicația... „Domnului Ilie Imbrescu — Teolog — Iași, în 4 Februarie 1930 — ss. A. C. Cuza“. O păstrez și acum. După ce am citit-o — reîntors la Cernăuți — mi-am dat seama de sensul ironic al cuvântului *Teolog*, din autograful cuzist.

Seara, la Consiliu, în ședință, consilierii „cuziști“ au deslănuțit asupra mea o furtună de ironii și invective, încât, îngrozit de ceea ce erau anumiți „reprezentanți“ ai studențimii *creștine-române*, am izbucnit într'un plâns de copil, ceea ce l-a făcut pe Președintele U.N.S.C.R. de atunci să mă poftească să ies afară. În clipa aceea, cei câțiva **Legionari** din Consiliu, s'au solidarizat cu mine, și unul dintre ei, a rostit o cuvântare așa de caldă și documentată **Ortodox**, încât am rămas și mai uimit.

După două zile, m'am reîntors la Cernăuți. Eram foarte abătut. Cuzismul îmi devenise imposibil. De mișcarea studentească simțeam însă, că nu mă lăsa conștiința să mă despart. De ce? Nu-mi puteam explica. Era, poate, o poruncă tainică a convingerii mele

de „Teolog“, că trebuia să mă interesez de tot ceiace îmi putea da o armonie perfectă între „creștin“ și „român“.

2. — *Dela Eminescu la A. C. Cuza?* — Mai târziu, în Teza de Licență pe care o prezentam Decanatului Facultății de Teologie, în sesiunea Iunie 1930, la cap. 7. — „Cum înțeleg „studenții creștini români“ rostul lor în viața Poporului român?“ — am scris așa:

Ziua de 10 Decembrie e sărbătoarea studenților creștini români. În 10 Decembrie 1922 au început mișcările studentești. De atunci o serie întreagă de sbuciumări, memorii, mișcări, etc. Studenții au anumite doleanțe; ce vor? și cine să le împlinească?

În primul rând „problema jidănească“ e mobilul, direct sau indirect, al tuturor neliniștilor studentești. Jidanii subminează credința creștină, ordinea de stat și sănătatea poporului! Iată-i, deci, pe studenți în consensul „legii“ strămoșești! Dar de unde pornesc ei, și cum înțeleg să-și realizeze idealul? — Idealul: România a Românilor!

Sunt într'adevăr, studenții, în consensul „legii“ strămoșești? Dacă jidanii, prin francmasonerie și alte mijloace, ca și „intellectualii europenizanți“ prin „reformismul“ lor, atacă tradiția românească străbună — „studenții creștini români“ simt trebuința unei reacțiuni din convingere adânc tradiționalistă, sau se sbat pur și simplu între două focuri ale căror flacări sau fumuri nu le pot desluși?

Și una și alta!

În primul rând problema antisemită. Aceasta are o istorie, care ar putea fi supusă într'un fel oarecare unui titlu, care ar sugera foarte bine întrebarea: întrucât antisemitismul e conform sau nu cu spiritul „legii“ strămoșești? Acest titlu ar fi: „Dela Mihail Eminescu la D-l A. C. Cuza“

Cum a privit unul și cum privește altul această problemă? Anticipăm că Eminescu a privit-o ca un bun creștin și sincer patriot. „Eminescu poate fi luat ca exemplu de bun creștin și bun român de către oricine simte creștinește și românește“⁵).

Acest lucru se vede și din felul cum a privit Eminescu problema evreiască. Evreul caracterizat de M. Eminescu:

„C'un cuvânt Evreul nu merită drepturi nicăiri în Europa,

pentru că nu muncește; iar traficul și scumpirea artificială a mijloacelor de trai nu este muncă, și aproape numai într'aceasta consistă a Evreului. Evreul nu cere, ca clasa de mijloc din secolul al XVII-lea, libertatea muncii productive, ci libertatea traficului. El e vecinic consumator, nici-odată producător și desigur că numai cu foarte rară excepție se va găsi într'adevăr câte un Evreu care să producă. Dacă e meseriaș, e superficial, lucrează numai pentru ochi. De aceea chiar la noi, unde împrejurările ar trebui să-i silească la muncă, vom găsi că ei reprezintă meseria superficială. Cel mai solid meseriaș e și aici în țară Românul sau Germanul sau Cehul, niciodată Evreul. El reprezintă concurența nesănătoasă a muncii rele, superficiale cu munca dreaptă și temeinică. „Eftin și rău“ e deviza Evreului, până ce ruinează pe lucrătorul creștin, „scump și rău“ e deviza lui, când rămâne stăpânul pieții“.⁶⁾

De aceia nu trebuie date drepturi Evreilor în Țara noastră. Pentru că Evreii mai subminează și sănătatea poporului:

„Prin legea monopolului băuturilor spirtoase s'a hotărît ca numai alegătorii din comună să poată fi cârciumari la țară. Cu drept cuvânt. Ce garanții poate da o venitură, un nimene, un sudit kezaro-kräesc, că băuturile nu vor fi falsificate, cum și sunt, deci stricăcioase sănătății. Deja deputații țărani din adunarea ad-hoc s'au plâns prin memoriile lor, că acești oameni le otrăvesc băuturile, prefăcând zilele de odihnă legitimă în zile de omorîre lentă și sigură“.⁷⁾

Și mai rău în zilele noastre, deci trebuie o reacțiune! Dar cum? Prin două lucruri tocmai contrare mișcării antisemite de azi! Prin: 1) respectul față de biserică și 2) mijloace de luptă ne brutale.

Reproducem încă două locuri din M. Eminescu, pentruca, văzând părerea lui, să putem judeca mai bine situația antisemitismului de azi.

Eminescu a avut respect față de biserică și între altele clerul are meritul:

„Clerul a desrobit popoarele nouă ale Europei din mrejele unor credințe și obiceiuri în care puterea fizică juca cel dintâi rol, căci dovedit este, că atât zeul suprem al Germanilor, ca și cel al Celților și al Slavilor a fost un Dumnezeu al războiului, al sânghiurilor, un Dumnezeu al puterii brute. Imblânzirea

treptată a lumii nouă este un netăgăduit merit al religiei creștine; afară de aceea ea a mai fost și păstrul culturii antice“⁸⁾.

Prin urmare, direct sau indirect, se poate deduce că a fost unul care a ținut din convingere la „legea“ lui. Pe dușmanii acestei legi nu-i putea suferi, dar pentru aceea nu admitea aplicări de mijloace nepotrivite felului de a fi nobil al românului:

„Deși nu suntem de loc amici ai rasei, care profesează cultul mozaic, și nu ni-se poate imputa nici un cuvânt în favoarea ei ca atare, totuși spre onoarea principiului excluderii ei dela drepturile publice și chiar cele private, vom trebui să desaprobatăm purtarea injustificabilă a unora din cetățenii români, cari cred a putea trata persoane cu totul inofensive de rasă semitică, într'un mod în care Turcii obicinesc a trata pe Bulgari. Declarăm că suntem contra oricărei concesiї juridice sau economice cât de neînsemnate față cu totalitatea Evreilor, dar principiul acesta nu include aplicarea de bastoane sau păruiala asupra deosebiților indivizi, cari constituiesc acea totalitate“⁹⁾.

Așa s'ar impune în mod sănătos, problema contra jidanilor, în principiu. Așa ar trebui s'o privească și s'o realizeze și studenții. Dar studenții, cărora nu li se poate tăgădui sub niciun chip patriotismul sincer și entuziast, nu au partea pozitivă ce se impune unui „student creștin român“: convingeri creștinești și viață creștinească. Animați de sentimentul patriotic, ei țin, deși nu în chip integral, la „legea“ străbună — dar, în ceea ce privește concepția lor de viață, care ar trebui să fie cea creștină și dela care ar trebui să pornească, studenții sunt complet desorientați. Vin la Universitate cu nădejdi în câștigarea unei convingeri satisfăcătoare — dar pleacă și se dedică anumitor cariere tot desorientați. Cine-i de vină? Profesorii Universitari? Nu prea, întrucât am văzut că în cea mai mare parte ei înșiși sunt anacronici sufletului românesc. Sunt de vină studenții? Nu, căci ei singuri nu-și pot da ceiace cer. Eu îndrăznesc a concluda, din câte am putut desprinde din diferite împrejurări, că vina o poartă reprezentanții Bisericii din Țara noastră, și în legătură cu mizeria sufletească a studențimii: vina sunt Teologii români.

Dacă Biserica și Teologii români n'ar neglija studențimea, atunci „dela Eminescu“ s'ar fi ajuns la ceva potrivit tradiției creștine, pe un plan și mai superior vremii lui Eminescu:

în partea pozitivă a dezvoltării Neamului — ridicarea nivelului cultural și moral al Poporului românesc —

și în partea negativă — înlăturarea oricăror piedici din calea progresului, inclusiv operațiunile „iudeo-masonice“;

dar nu s'ar fi ajuns „la A. C. Cuza“ — la „cuzism“.

De unde să știe studenții că „mișcarea cuzistă“ e o aberație, când ei nu sunt educați de Teologii români în destulă măsură și nu sunt versați în adevăratul sens al „tradiției creștine strămoșești?“ Și de ce să-i condamne atunci chiar și Biserica și Teologii români pe studenți când cad în excese incalificabile — dacă este bine știut că ei sunt de cea mai bună credință că aduc folos Țării prin zelul lor patriotic, care este exploatat de atâția printre cari și „cuziști?“

Sunt naivi studenții! Da, sunt naivi, căci nu știu ce-i bine și ce-i rău, dar nu sunt ei de vină!

E destul să-i vorbești studențimii în numele nobilelor interese patriotice — chiar și ceiace de fapt ar fi antipatriotic — și ea, astfel entuziasmată, e gata la orice pentru Patrie. Situația aceasta este o realitate care e păcat să fie neglijată!

Nu trebuie neglijată, mai ales și pentru că cuprinde și problema jidănească, dar nu după vederile lui Eminescu, ci după ale D-lui A. C. Cuza.

Și-acum, fiindcă a fost vorba de un titlu „Dela M. Eminescu la D-l A. C. Cuza“ (cu toate că personal nu văd pe d-l Cuza decât departe ca pământul de cer față de M. Eminescu), să vedem ce-i și „cuzismul“. Nu ne privește buna sau reaua credință a D-lui A. C. Cuza (poate să fie tot atât de nobilă în privința patriotismului ca și cea a studențimii) — ci adevăritatea sau falsitatea „doctrinei cuziste“ — pentru că aceasta a influențat și influențează în chip fatal mentalitatea studențimii, care e lipsită — din neglijență — de hrana cea bună a creștinismului tradițional, a ortodoxiei.

Ori, „doctrina cuzistă“ contrazice în chip monstruos aproape, doctrina Bisericii ortodoxe! Pe d-l A. C. Cuza „jidănimea“ îl obsedează atât de mult, încât e prins în mreaja celor mai extreme concepții. Dacă ar putea, ar spune că nici n'au existat și că nu trebuie să existe jidani. Unde să mai admită, în cazul acesta, că Mântuitorul ar fi avut ceva legătură cu jidanii? Iar dacă pot fi astfel de teze, chiar susținute de Biserica lui Hristos

și de Teologiei Ei — din cari reese că Iisus, după trup, a fost Iudeu: acestea sunt „erori“ pe cari nu și-le poate explica altfel D-l Cuza decât că sunt produsul unor capete proaste, le susțin numai proștii. (Intr'o notă subliniară am arătat, aici, la acest loc din Teză, ce anume discuție am avut cu D-l Cuza la Iași, când l-am cunoscut personal).

În „Naționalitatea în Artă“, printre altele, D-l A. C. Cuza se străduiește să dovedească despre Iisus că nu era după trup de origine semitică, ci din rasa „arică“, din care-și au originea popoarele indo-germane, etc. Ce rost are aceasta, doar divinitatea lui Iisus nu depinde de rasa din care făcea parte? E și la D-l A. C. Cuza un amestec de principii „științifice“ cu ceva credință, dar cu totul aparte, pe care le aplică mai ales la teoria că trebuie despărțite Noul de Vechiul Testament: „Pentru noi — după însăși învățătura Mântuitorului Hristos, — ca și după știință să se știe: Vechiul Testament, este „Ucigă-I-Crucea!“ Acesta este *adevărul*“.¹⁰).

Să vedem care-i „Concepția dogmatică cuzistă“ despre:

„I. Vechiul Testament — atribuit revelației divine, prin egipteanul Moise, cu Thora, și inspirației Profetilor — este opera calculată, profană, inspirată de diavolul, a cărturarilor jidani, în frunte cu șufărul Ezra, de pe la 445 în. de Hr.: având la bază minciuna dogmei „legământului“ exclusiv, pe care l-ar fi încheiat cu jidanii, Dumnezeu lor Iehova: ca ei să stăpânească pământul întreg, ceea ce le impune, ca o datorie religioasă — prădarea, robirea și uciderea „goimilor“, cum numesc ei, pe acei de altă credință“.

„II. Noul Testament, al Evangheliilor, cuprinde învățătura lui Iisus, de origine arică — și totodată, de origine divină, după cum o declară el însuși — care este negația hotărâtă, în orice privință, a Vechiului Testament al Jidanilor.

„III. Evangheliștii, reproduc învățătura divină a lui Iisus, dar, în mod fatal, în cadrul strâmt al concepțiilor Vechiului Testament — cu excepția Evanghelistului Ioan — de oarece erau crescuți în religia jidănească, și aveau de scop anume să convertească pe jidani la creștinism, ceea ce i-a făcut să caute a dovedi, că „Mesia“, așteptat de jidani, era Iisus: a cărui învățătură, dar, au falsificat-o, cu scopul acesta, ceea ce s'a făcut, și de interpolatorii, de mai pe urmă, ai textelor evanghelice.

„IV. Teologia creștină, s'a născut din acest amestec — absurd, pentru noi, dar de neînțeles, la origine — a Noului Testament cu Vechiul Testament, — care ne împiedecă să înțelegem, și pe unul și pe celalt, și paralizează Biserica lui Hristos, ca organ al „împărăției lui Dumnezeu“, pe pământ. Păstrarea acestei falsificări dela început a învățaturii lui Iisus, se datorește, mai ales, autorității Apostolului Pavel, jidan Fariseu, cum o proclamă, cu mândrie el însuși, zicând: (citează din Fapte 22, 3—23, 6).

„Acesta dar — Iudeul și Fariseul Pavel, care, în mod fatal, gândea jidovește — este întemeetorul teologiei creștine, și a cărui concepție continuă a se impune Bisericii: ca și cum nu am mai fi învățat nimic, de atunci, și până în zilele noastre“. ¹¹⁾

Se pronunță apoi contra „păcatului original“ și trece la o serie întreagă de absurdități pe cari Biserica ar trebui să le condamne ca pe nișteerezii.

D-l Cuza ar putea întâiu să se introducă în „chibriturile teologiei“ și să vadă întrucât susține „prostitii“ sau nu și apoi să se pronunțe. Dar D-sa nici nu vrea să știe de aceasta, în schimb face propagandă, aprinde sufletele și îndeamnă lumea la brutalități, pe care D-sa personal nu le aplică.

D-sa, care interpretează arbitrar Sf. Scriptură, de unde să știe?:

„Și avem mai sigur cuvântul proorocesc, la care bine faceți luând aminte ca la o lumină ce strălucește în loc întunecos, până ce ziua va lumina și luceafărul va răsări întru inimile voastre, știind aceasta mai întâi că orice profeție a scripturei nu este de deslegare particulară; căci nu prin voia oamenilor s'a făcut cândva profeția, ci purtați de Spiritul Sfânt au vorbit oamenii cei dela Dumnezeu — (2 Petru 1, 19—21.) În acest loc Apostolul Petru arată valoarea cea mare și sigură a profețiilor Vechiului Testament pentru argumentarea credinței; împlinirea acelor profeții, în arătarea, viața și moartea lui Iisus Hristos, sunt cea mai puternică dovadă pentru demnitatea de crezare a revelațiunii, și sunt și pentru viitor, în noaptea lumii acesteia un lucefăr luminos până la a doua venire a Domnului, când credința plină de misterii va fi înlocuită prin vederea față în față a lui Dumnezeu. Dar să nu interpretăm profețiile în mod arbitrar, omenesc, căci profeții nu vorbesc dela dânșii, ci

de Spiritul Sfânt, sunt *inspirați* — vers 21, cum sunt inspirate și toate profețiile Testamentului Vechiu — vers. 20. Tot așa și textul: „Au pe Moise și pe proroci, să-i asculte pe dânșii — Luca 16, 29, se referă numai la inspirațiunea și demnitatea de crezare a cărților Vechiului Testament, despre care Domnul vorbește și la Ioan 5, 39^a.¹²⁾.

Prin urmare, chiar și'n Evanghelia după Ioan (singura care face „excepție“ de mentalitatea jidovească) se dovedește valabilitatea Vechiului Testamet.

Și sunt atâtea lucruri pe cari D-l A. C. Cuza le susține într'un mod cu totul aparte. Cât de departe este D-sa de M. Eminescu, care a văzut pericolul evreesc, dar n'a dat în exagerări oarbe ca „doctrina cuzistă“.

Din fericire, în ceceae-i privește pe studenți, această „doctrină“ începe să le displacă din cauza rezultatelor la care duce. Studențimea merge acum pe alte căi“.

Așa am înțeles și am înfățișat lucrurile privitoare la „cuzism“ în Teza de Licență în Teologie.

* * *

3. — **Examenul de Licență.** — Când s'a apropiat timpul de licență, m'am întrebat: ce subiect voi alege pentru *Teză*? Imi ziceam: trebuie să ascult numai de convingerea mea. Voi alege un subiect, pe care să nu-l tratez artificial și compilând din cărți lucruri pe care să le leg prin câte o frază, ca să fac dovada că știu lucra „științific“. Nu! Aceasta îmi repugnă. Licența este un prilej de examinare serioasă în primul rând a conștiinței. Imi trebuie ceva *trăit*, pe care să pot apoi a-l documenta cu adevăruri și citate teologice. Voi trece în viață cu o mare răspundere personală — *am eu un punct de vedere bine precizat asupra rostului meu de viitor?*.... Frământându-mi gândul cu asemenea întrebări, într'o zi am simțit cum par'că mi-ar fi dictat cineva în adâncul conștiinței subiectul: „*Studentul creștin-român*“.

Terminând celelalte examene (generalul II), m'am retras la țară, la Mămăești, lângă Cernăuți, unde colegul și cel mai bun prieten al meu Boris Babenco, basarabean, era învățător... ca să-și poată câștiga minimum de existență pentru studii. Intre timp, am făcut toate formele de înscriere la susținerea tezei de

licență. La data de Luni 23 Iunie 1930, când mi-se fixase examenul de licență, considerând această ocaziune drept o foarte mare sărbătoare, m'am prezentat la Decanatul Facultății de Teologie îmbrăcat în uniforma clericală a studenților teologi interni (deși eram extern, plăcându-mi nespun de mult acest frumos obicei delă Cernăuți, îmi comandasem și eu un costum de haine preoțești) și cu mare seriozitate m'am încadrat în solemnitatea unui asemenea examen. Părintele Decan Dr. Domițian Spânu, care era și referentul asupra tezei, întrucât cădea la specialitatea P. S. Sale, a citit un referat frumos și favorabil candidatului. După ce am susținut toate punctele asupra cărora mi-a făcut întrebare, ca o chestiune ultimă, mi-a cerut să susțin cele afirmate în încheerea Tezei — ca, apoi, să dea cuvânt și Domnilor Profesori Coexaminatori în comisia de examen. Am susținut cu mare căldură și bine documentat fiecare afirmație din încheere, fapt care a mulțumit pe Profesorul Referent, căci a aprobat teza cu un calificativ bun. A dat cuvânt apoi, D-lui Prof. Dr. Nicolae Cotos, de Teologia Fundamentală. D-Sa s'a declarat de acord cu Profesorul Referent și nu mi-a pus nici-o întrebare. A urmat Profesorul de **Dogmatică**, pe care nu-l numesc și care ținuse să fie neapărat în comisiunea care avea să-mi controleze Teza de Licență.

Declarând că nu a citit **Teza**, dar că deduce despre ce este vorba din discuțiunea provocată de întrebările Părintelui Decan, fără să mai întrebe nimic, a început numaidecât cu o serie de blamuri și insulte, de par'că nu ași fi fost un candidat la un examen de Licență în Teologie, ci servitorul D-lui cel mai imposibil. Mirați și colegii D-lui, nu știau ce să creadă. Părintele Decan l-a rugat de câteva ori să se mențină la discuția asupra Tezei, dar D-lui a repetat același limbaj, adăugând că nici nu vrea să audă de un asemenea subiect și că va opune un „veto“ categoric. În tot acel timp mi-a ajutat Bunul Dumnezeu ca să suport în tăcere desăvârșită penibila scenă care mi-a fost dată s'o trăesc cum nici nu mi-ași fi putut închipui, tocmai în cel mai sărbătoreț moment din viață, de până atunci. Scăpat dintr'un chin cumplit — după ce Părintele Decan Spânu suspendase scena, pentru a decide ulterior asupra situației ce-mi crea Profesorul de Dogmatică — m'am retras în Parcul Reședinței Mitropolitane și în singurătate desăvârșită, am izbucnit într'un

plâns amar, rugându-mă fierbinte Bunului Dumnezeu ca să nu mă lase, și mai ales să nu-mi slăbească credința. Luptând cu durerea și nedumerirea aproape un ceas și jumătate, le-am biruit prin rugăciune, căci mila Bunului Dumnezeu mi-a revărsat deodată atâta mângăere și pace în suflet, încât nu sunt în stare să redau prin cuvinte acel moment...

Iată, acum, și acea **Incheere** a Tezei, care mi-a pricinuit toate acestea:

Înainte de a prevedea ce s'ar putea alege de „studentul creștin român“ din împrejurările diferite — să încercăm a rezuma ceea ce am tratat până acum.

Studentul este intrigat de mulțimea și diversitatea opiniilor filosofice, științifice, etc., asupra enigmelor vieții, cărora dorește să le găsească o deslegare satisfăcătoare măcar când ajunge la Universitate, căci în școalele secundare îi sunt încă insuficiente și metodele și vârsta. El caută deci adevărul așa cum îi este descoperit omului prin „revelațiunea divină“, căreia pe urmă îi poate acomoda și revelațiunea naturală, își găsește liniștea sufletească și sub imboldul credinței, speranței și iubirii caută, pe cât este posibil, să contribuie cu aportul personal la realizarea „Impărăției cerești“ pe pământ.

În lumina adevărului creștin, se cunoaște originea lumii, a omenirii, și menirea lor. Adevărul creștin lămurește cum se realizează scopul omenirii în general prin împărțirea ei în individualități naționale și personale.

Problema autohtonă de asemenea datorită anumitor cauze, prezintă o situație deosebită, întrucât creștinismul și naționalismul la Români sunt frați gemeni, și sunt identificate aceste sfere de viață în ceea ce Românul înțelege prin „legea“ lui.

Cei cari țin cont de această realitate, în spiritul „tradiției creștine strămoșești“, pot să ducă la viitor strălucit Neamul Românesc. Cei cari vin cu principii nepotrivite acestei realități, sunt condamnați a fi cauză mai mult a răului decât a binelui acestui Neam. Fiindcă majoritatea „intelectualilor“ sunt de felul din urmă, impresia ce-o produce starea lucrurilor din România este că între Popor și așa zișii intelectuali ai săi s'a produs o „ruptură“. (cf. Nichifor Crainic).

Intrucât și studențimea, care ar putea fi o forță culturală și morală ce nu trebuie neglijată, se găsește între aceste două

răspântii din cauza diferitelor influențe ce s'au putut exercita asupra frumoaselor sentimente naționale cari o caracterizează, Biserica și Teologii români ar putea într'un chip fericit să-i îndrepteze pe studenți pe adevărata cale a vieții lor: atât ca oameni, în general, cât și ca fii ai unei Națiuni, în special. Această cale, care este cea arătată de Mântuitorul, are două laturi: una pozitivă, alta negativă.

Cea pozitivă îl integrează pe om în adevăratele concepții ce trebuie să le aibă un creștin despre sine și despre viață și-i întărește caracterul în așa fel ca totdeauna și'n orice împrejurări să traducă în faptă crezul care îi animă spiritul său.

Cea negativă îi descopere și îi dă în putere cele mai eficace mijloace cari trebuiesc opuse piedicilor ce se ivesc în calea realizării crezului său, atât individual, cât și pe tărâmul mai larg al Neamului din care face parte.

Odată studenții creștini români, deplin edificați în acest crez și în aceste mijloace de realizare, pot să-și îndeplinească misiunea lor de Creștini și de Români în chipul cel mai demn și frumos.

Cari ar fi mijloacele pozitive?

Biserica să le ajute studenților la realizarea gândului lor de-a avea o Universitate românească în adevăratul sens al cuvântului și la baza principiilor ei de concepții și conduită să stea „filosofia și morala creștină“ și nu „filosofia deșartă“ a lumii și moravurile ei. În acest fel, studenții ar putea fi educați în chip eminent și pe lângă oameni cu o adevărată cultură, ar deveni și oameni cu caractere diamantine, lucru de care are mai mult nevoie atât Țara noastră, cât și în general lumea de azi.

Urmarea acestui lucru ar fi că atunci ar opune cu folos și mijloacele negative contra acelor cari distrug atât sufletul, cât și trupul Neamului Românesc.

Printr'o solidaritate indestructibilă, ar contrabalansa efectele capitalismului strein prin cooperative naționale, și ar duce la justa valoare aprecierea produsului muncii demne și nobile a producătorului român. Apoi, prin ajutorul unei culturalizări sănătoase și prin propriu exemplu ar zădărnici cel mai periculos mijloc de distrugere al sănătății și moravurilor: alcoolizarea, căci i-ar opune o contra propagandă intensă, chibzuită și neînfrântă. Pe lângă aceasta s'ar încuraja exercitarea industriei,

comerțului, etc., de către înșiși fiii de Români cari, orice s'ar zice, nu sunt nici pe departe mai prejos de talentele streine (ovreul nu-i superior din nici un punct de vedere Românului) și astfel atât spiritualicește, cât și culturalicește s'ar desvolta România prin Români și nu prin nechemați. În sfârșit, nu e locul aici să intrăm în prea multe amănunte. Ceeace facem este numai mărturisirea crezului personal, în legătură cu diferitele probleme discutate până acum.

Dar cine să fie îndrumătorul principal în toate acestea? **Biserica!** Pentru aceasta însă îi trebuie ei însăși un cler la înălțime. Insuficiența culturală și morală a unor părți din cler duc în mare parte la compromiterea Instituției divine a Bisericii. Dar, vorba Domnului Iisus Hristos: „nu se pune vin nou în burduf vechiu“. Ceeace a fost până acum încă n'a dus la prea mari rele, dar de-acum încolo trebuie multă luare aminte la clerul care va fi. Preotul trebuie să fie în primul rând un exemplu viu de nezdruclată convingere și de neclintit caracter în cele ale lui Dumnezeu. Ori, fără a-ne obraznici și fără a ne permite observări care ne declină competența, trebuie să mărturisim că studenții teologi sunt prea puțin controlați în ceea ce privește caracterul și demnitatea lor personală. Nu ne gândim la sisteme iezuite pe cari le-am experimentat și a căror ineficacitate am putut-o constata, ci ne gândim tocmai la o deplină îndrumare în ceea ce privește buna înțelegere a „libertății academice“. Studenții teologi, ca toți studenții de altfel, sunt lăsați prea în plata Domnului și pot ei să fie eminenti în cunoștințe, dar acest lucru e chestiune mai mult de memorie și mai puțin de caracter.

S'a pus acum de curând baza unei „Asociații generale a Studenților Teologi Ortodocși din România“ — aceasta ca și „Uniunea Națională a Studenților Creștini Români“, din care face parte și amintita Asociație, poate fi un bun mijloc de influență pe care ar fi bine s'o exercite Biserica asupra membrilor cari fac parte din respectivele organizații. Bine înțeles indirect, prin considerarea libertății studentului, care trebuie doar supusă unei bune înțelegeri cu conștiința personală și nu cu teama de restricțiuni.

Studentului creștin român, atât teolog cât și neteolog, nu i-se dă destulă educație și anume educație bună, creștinească! A-

ceasta este o realitate care e dureroasă și plină de consecințe. Nu pe seama D-lui A. C. Cuza să fie lăsați studenții să-și câștige educația religioasă și națională, care am văzut ce concepții are (D-l Cuza care apără pe studenții cari împușcă pe câte un jidan sau român jidovit, de ce nu face D-sa acelaș lucru, ar avea măcar stima ce i-se cuvine lui Nietzsche, care a fost consecvent ideilor și'n faptă, cu toată nebunia acestor idei), ci Biserica și Teologia români, precum și acei intelectuali de bună credință cu principiile Bisericii ,pe care o respectă real și nu verbal (ca D-l Cuza) aceștia sunt datori să fie păstorii turmei studențești. Iar când, din cauza lipsei unei astfel de îndrumări ,studenții totuși primesc și dintr'o parte și dintr'alta învățături, o fac din cauza setei de ceva viu pe care o au sufletele lor și cărora nu li-se dă adevărata „apă vie“. In ziua de azi studenții nu mai critică Biserica, ci neglijența membrilor Ei. Li-s'ar putea reproșa că n'au dreptate? Până când li-se dă ceea ce le trebuie, ce să facă studenții creștini români? Doar să se roage fiecare lui Dumnezeu prin cuvintele Psalmistului: „Cercetează-mă, Dumnezeule, și cunoaște-mi inima! Incearcă-mă, și cunoaște-mi gândurile! Vezi dacă sunt pe o cale rea, și du-mă pe calea vecinicii!“ (Ps. 138, 22—23).

* * *

4. — *Ideal și realitate.* — A doua zi, după penibila scenă dela examenul de licență, m'am prezentat din nou la Decanul Facultății de Teologie, ca să văd ce se va alege din situația creată de acel „veto“ pe care Regulamentul Facultății nu l-a prevăzut.

Profesorul și Decanul Domițian Spânu, fiind el însuși jignit prin procedeul unui coleg care nu ține seama de referatul pe care îl făcuse asupra tezei, dar nevrând să prelungească o ceartă cu un om, cu care și așa, nu ar fi putut ajunge la vre-o înțelegere, avea soluția gata când m'am prezentat în fața lui. Considerând lucrurile ca și când nu m'aș fi prezentat încă la examenul de licență, m'a sfătuit să retrag subiectul cu pricina și să aleg altă Teză chiar la Dogmatică. L-am ascultat. In sesiunea de toamnă, la 5 Noemvrie 1930, am susținut, în fața aceleiași comisiuni, Teza de Licență în Teologie: „Despre Harul Divin“. — Am fost promovat cu bine și fără nici-o supărare. Când am depus jurământul de Licențiat în Teologie, Decanul Domițian Spânu mi-a spus: „a doua lucrare este umbră față de cea dintâi,

dar nu face nimic... știi că în viață se adeverește vorba „oamenii și lucrurile sunt oarecum și oarece“... dar mie așa băeți îmi plac“ — și strângându-mi mâna, a adăugat...“ și acum, în ciudă, apucă-te și fă doctoratul“. — Subiectul Tezei de doctorat mi-l dăduse tot el, cu ocazia unor discuții la un seminar de Teologia Morală și anume: „Sport și moralitate“. La părinteasca lui încurajare, am răspuns foarte îndurerat: „mulțumesc din tot a-dâncul și din toată căldura și curăția inimii pentru tot ce mi-ați dat și ați făcut pentru mine și pentru toți, dar, iertați-mă dacă nu vă ascund că aici nu mai pot lucra cu dragoste, mai ales pentru Doctorat și în anumite condiții cari încă vor dăinui spre nenorocul acestei Facultăți“...

Aș fi lăsat aceste amănunte fără să le mai pomenesc, dar Do-mițian Spânu a murit în anul 1936, așa că orice amintire în legătură cu marea lui dragoste și înțelegere față de ucenici este un pios omagiu pentru un mare și prematur dispărut.

Rămânând încă la Cernăuți, în toamna aceea, fără să știu precis ce voiu avea de făcut, dar cu dorul de a-mi înoui și întări cu-getul și gândurile — la data de 24 Noemvrie 1930, am avut marea cinste și bucurie de a fi fost ales, în unanimitate, Preșe-dinte al Centrului Studențesc Cernăuți, de către Adunarea Ge-nerală.

Viața studențească la Cernăuți se desfășura cu adevărat într'un înalt spirit academic. Legătura între Profesori și studenți era mult mai frumoasă ca în alte Centre Universitare și Studențești. Dar erau și odioase cozi de topor, printre profesori, cari pro-duceau cea mai mare sminteală și oroare. Iată un caz unic:

În ziua de Duminecă, 7 Decembrie 1930, a avut loc desvelirea bustului lui **Mihail Eminescu**, în piața din fața Catedralei Me-tropolitane „Sfânta Treime“, în cadrul unei manifestări religioase și culturale, care se transformase într'o mare sărbătoare națio-nală. Biserica, Armata și Universitatea, au fost reprezentate prin tot ce au putut avea mai bun. Pe lângă aceasta, toată Bucovina lui Eminescu, era prezentă acolo prin tot ce avea mai ales și mai frumos. Bustul lui Eminescu s'a făcut din inițiativa și prin stră-dania studenților Societății Academice „Arboroasa“, faptă la care s'au înfrățit ca niciodată toți studenții, din toate Societățile Centrului Studențesc Cernăuți. A fost un moment dumnezeiesc!

Abia se terminase bine această sărbătoare a întregii suflări

românești din Bucovina, când aflăm că în momentul în care se rosteau frumoasele cuvântări în fața bustului lui Eminescu — în cimitirul evreesc, profesorul universitar român C. Rădulescu, dela Facultatea de Drept din Cernăuți, a rostit și el o cuvântare de umilire în fața mormântului elevului jidan Falik, pe care îl împușcase elevul român Nicolae Totu din Iași, pentru că pălmuisese acel elev jidan pe un profesor român dela Cernăuți cu ocazia unui examen. Toată Bucovina s'a cutremurat de revoltă la auzul acestei blestamate mișelii. — După trei zile dela această întâmplare, la data de 10 Decembrie, cu ocazia aniversării începutului mișcării studentești, când am reușit pentru prima dată să obținem chiar Aula Universității în vederea acestei sărbători studentești, am înfierat viguros dar academic trădarea profesorului mason. Toată lumea a fost alături de noi, afară de câțiva prieteni ai masonului. De pe atunci am început să-mi dau și mai bine seama de marea tragedie a studentului creștin român. De aceea am și amintit acest caz foarte caracteristic pentru prăpastia de netrecut dintre cele două lumi în luptă. Dar cazul profesorului mason dela Cernăuți nu era să rămână izolat, ci era doar o verigă dintr'un întreg lanț al uneltirilor satanei la noi în Țară.

După ce am depus mandatul de Președinte al Centrului Studențesc Cernăuți, am plecat acasă, în Banat, ca să mă interesez de situația mea, în legătură cu o petiție pe care o făcusem către Sfânta Episcopie a Caransebeșului, pentru un post liber de profesor la Academia Teologică de acolo.

Idealul meu era, încă de când am terminat liceul, ca să mă fac scriitor și profesor. În vocațiunea pe care o simțeam pentru acest ideal al tinereții, mai eram întărit și de respectul față de dorința Părinților mei, cari mă visau Doctor în Teologie și Profesor la Academia Teologică din Caransebeș, după o străveche mentalitate bănățeană. În conștiința mea îmi și formulasem acest ideal în deviza: „condeiul și catedra“. În urmărirea unui asemenea vis, m'am isbit de realitatea unor piedici așa de neașteptate încât m'am despărțit de regiunea în care m'am născut și în care m'a legănat copilăria. În orice caz, față de cine mi-a opus idealului meu o asemenea realitate, am motive nu numai să nu fiu supărat, ci dimpotrivă, să cer binecuvântarea cerului întocmai după cum scrie la Sfânta Evanghelie.

În toamna anului 1931, în urma unei cereri înaintate Sfintei Mitropolii a Sibiului, am fost numit Pedagog la Internatul Arhidiecezan de acolo. Am stat un an la Sibiu, alegându-mă cu mari foloase sufletești.

În toamna anului 1932, am plecat dela Sibiu la București. Mă îngândura mereu dorința Părinților mei de a lua și Doctoratul în teologie. Cum la Cernăuți nu mă mai trăgea inima să mă reîntorc, și cum, dintre multele probleme teologice, mă pasiona mai ales „sensul teologic al **Frumosului**“, am avut o mare bucurie când am aflat că scriitorul și esteticianul Nichifor Crainic a fost transferat dela Chișinău la Facultatea de Teologie din București. În afară de aceasta, tot Nichifor Crainic a scos și ziarul „Calendarul“, la care visam să-mi fac ucenicia condeiiului. De aceea, m'am dus la București și m'am înscris la Doctorat, la Facultatea de Teologie de acolo. Rar de tot scriam și câte un articol la ziar. În Capitală m'am regăsit și cu vechi cunoscuți și prieteni din timpul delegațiilor în conducerea centrală a studențimii creștine din România. În acel an, chiar am fost ales și ca membru în Comitetul Executiv al U.N.S.C.R. (Uniunea Națională a Studenților Creștini Români).

* * *

5. — *Crucea Eroului Necunoscut*. — Situația de membru în Comitetul Executiv al U.N.S.C.R. și faptul că, aflându-mă în Capitală, eram în direct contact cu însuși miezul Istoriei și al Vieții naționale a României, mi-au dat cea mai temeinică posibilitate de a mă lămuri tot mai mult asupra **Sensului** acestei Istoriei și Vieți Naționale, și mai ales asupra rosturilor mișcării studențești, pe linia destinului României. Am început, apoi, să cunosc și pe promotorii acestei mișcări. Din toate acestea și din studierea prin Bibliotecile din Capitală, mi-am controlat și verificat tot mai mult punctul meu de vedere asupra „menirii Studentului Creștin Român“ și prelucrând prima Teză de Licență, am început să public în ziarul „Calendarul“ părerea ce mi-am făcut, sub forma unor studii-foiletoane. În legătură cu împlinirea unui deceniu dela începutul mișcării studențești, judecam lucrurile astfel:

Istoria va înregistra un fapt care, în viața poporului român, își are începutul la data de 10 Decembrie 1922.

Generația care s'a ridicat după vrednicii eliberatori ai acelor părți rupte din trupul Țării noastre, a căror unitate organică le-a fost redată în ființa „României Intregite“ — *generația de după „războiul mondial“*, a dat semnalul unei lupte pentru o nouă eliberare: cea sufletească!

Istoria va înregistra acest eveniment pentru că, obiectiv, a depășit banalul din viața unui Neam, și ca atare trebuie să fie supus aceluși criteriu — universal valabil — prin care toate faptele omenești atrag autorilor lor: fie desaprobarea riguroasă și prevenitoare pentru cazuri similare, când epoca respectivă a fost terorizată de presimțirea unei catastrofe inerente; fie nimbul recunoștinței unanime și binemeritate, când o anumită încercare inspiră binefăcătoarea încredere că se arată o „vreme“ în care oamenii sunt învredniciți de a fi purtați spre noi schimbări în bine, de către puterea care este mai presus de ei.

La 10 Decembrie 1922, sufletul tineresc al unui popor greu încercat a izbucnit într'o zguduitoare revoltă, pentru că realitatea prezenta o stare de lucruri pe care tineretea n'a putut s'o accepte ca firească. Era focul unei încercări lămuritoare de conștiințe, cari, puteau cădea pradă unei supreme trădări față de glasul sângelui care striga din fiecare glie pângărită de nedorite incursiuni, sau — cu prețul oricărui sacrificiu! — trebuiau să se angajeze într'o luptă cu rezultat neprevăzut dar pentru care se nutrea speranța unei biruinți integrale.

Speranța în acest final a făcut să dăinuie o încordare sufletească mai mult decât semnificativă, pentru că altfel n'ar fi putut purta atâtea inimi pe calea spinoasă a dorului de adâncă prefacere în organismul poporului român... infectat de microbii descompunerii. Inimi cari cu siguranță se vor înviora și-și vor re-noi puterile, fiindu-le dat să simtă cel puțin bucuria că n'au fost înfrânte până la data de 10 Decembrie 1932. Zi care va lega primul deceniu de puternică pulsație națională cu anii cari urmează să prefacă — în decurs de un alt, sau chiar mai multe decenii — rezistența de până acum într'o ofensivă cu atât mai sigură de biruință, cu cât lupta va fi transpusă pe un plan *spiritual*. Pentru că de felul tare și luminat al spiritului depinde și propășirea bine chibzuită în cele trecătoare, după cum Insuși Domnul nostru Iisus Hristos a zis:

„Căutați mai întâi Impărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă“. (Matei 6,33).

În lumina acestor gânduri ne putem pune și mai scrupulos întrebarea:

Care-i rostul „mișcării“ începute la 10 Decembrie 1922?

Am anticipat răspunsul când am spus că în acea zi a fost dat semnalul unei lupte pentru o nouă eliberare: *cea suflească!*

Este adevărat că obiectivul „mișcării“ n'a fost precizat dela început în felul acesta — sau mai corect, n'a fost precizat decât în puține suflute dintre cele înrolate în sacra revoltă de atunci — pentru că factorul, care a determinat o sesizare cu urmări atât de categorice, era extern: starea haotică a lucrurilor în România întregită, datorită zăpăcelii generale provocate de războiul mondial.

Pe lângă această zăpăceală generală, la noi, a devenit mai rău făcătoare o plagă în plus: năvălirea acelor *străini* cari au devenit un *pericol iminent* întrucât au început să încurce trebile noului stat întregit.

Culmea a fost atinsă când au fost năpădite și Universitățile, unde, cu tupeu de hiperbolică infuzie, acești streini au făcut pe găzduitori să simtă a ceea ghimpia obrăzniciei celor în rol de „arici“.

Atunci s'a deslănțuit „mișcarea“ studențimii creștine, dar, lupta începută n'a atras după sine o biruință imediată.

Aceasta a surprins și îngrijorat până la chinul neliniștii care nu pierde decât odată cu aflarea motivului din care rezultă neizbânda. Durerea — care, în lacrimi scaldând ochii, îi face mai curați și luminoși, iar sufletul mai tare și scrutător — a făcut pe cei înrolați în luptă să vadă că au ca dușmani nu numai pe cei de altă „lege“, ci chiar pe mulți așa ziși *români* de „lege“ creștinească, prin faptele lor pecetluite încă de atunci ca *trădători* de Neam.

In ce consta trădarea lor?

Cu această întrebare a pătruns prima rază de lumină în conștiința unei generații încătușate de toate nedumeririle: începând cu aceea asupra sensului unei copilării fără seninătate, ca însăși viața poporului român cel fără copilărie, până la cruda realitate pusă în fața unei tinereți periclitată de a sucumba chiar înainte

de a fi gustat bucuria primelor avânturi spre desmărginire. Răspunsul devenea tot mai clar: *sufletul* era cel trădat.

Sufletul neîmbătrânitei noastre Țări, atacat de toate viclesugirile vrăjmașului, începuse a fi vândut de cei „slabi de înger“ cari se aruncaseră în brațele *slugilor lui Mamonă*.

Aceste slugi erau străinii, cari au prins în capcana lor pe mulți dintre cei ce aveau în mână destinele Țării noastre, târîtă tot mai mult în prăpastie.

Când *studentimea română* a făcut front unic împotriva impilatrilor, un anumit fel de politicieni în loc să fie alături de ea pentru salvarea *demnității naționale*, s'au arătat pe față dușmani ai tineretului românesc, dar prin aceasta și ai *românismului* de pretutindeni și de totdeauna.

Atunci atenția acelor ce reprezentau prin excelență *românismul*, fără a se abate dela *pericolul iminent*, s'a îndreptat și asupra unei noi calamități: politicianismul demagogic și tot atât de dușman Țării ca și străinii.

S'a putut constata cum, sub pedestalul acestui politicianism, deșănțarea moravurilor politice mergea mână 'n mână cu decadența națională în toate sensurile, pe măsură ce aservirea față de străinism se întetea și făcea actuală și mai mult decât îndreptățită revolta cu tărie de blestem din „Doina“ lui Eminescu.

Tocmai pentru acest motiv, ce ar fi putut face studenții, de partea cărora era numai poporul dela țară și prea puțini reprezentanți ai intelectualității conducătoare neînjuțați trădării?

Trebuia să se lase conduși de acelaș *suflet* care începuse să vie la cunoștința de sine în curățenia și robustețea tinereții, căreia i-a răscolit instinctul național de conserare — la început aprig și deslănțuit cu o vigoare dusă până la violență — apropiind-o tot mai mult de străfulgerarea conștiinței sub raza unei transfigurări spirituale. Căci, de unde până la un timp, împrejurările externe — mult prea impresionate în complexul lor de neînștitoare ascensiune asupra omului — sugerau recunoașterea tuturor neajunsurilor aproape numai pe seama lor, conștiința studenților români — și a celor ce erau de partea lor — pregătea sufletele pentru a ajunge la curajul moral de a se recunoaște și ele înșile vinovate.

Dacă toată avalanșa de plăgi țâșnite din el asupra Țării — determinase pe studenții români să-și concentreze toată puterea

de reacțiune aproape numai împotriva celor ce provocau dezastrul nostru economic, financiar și chiar politic, faptul că n'au ajuns la rezultatul dorit (ceiace, după cum am amintit, le-a descoperit celălalt rău: politicianismul trădător, rezultat al primului rău: aservirea la streinismul cutropitor), i-a făcut să afle acum unde rezidă al treilea rău (rezultat din primele două), care este cel mai mare: trădarea de către fiecare în parte, cu sau fără voie, a propriului său suflet.

În ce consta acest mai pierzător fel de trădare? În nesocotirea și necunoașterea *religiei* în care s'a născut și a crescut fiecare român.

I-a fost dat *studentimii române* să nu piardă din vedere nici acest lucru, cu toate că, ajunsă aici, își poate da seama oricine că luptea cea mai grea a omului este cea față de sine însuși. De o însemnătate nebănuită este faptul că, în sensul celor de până acum, *studentimea română* a ajuns până acolo încât la congresul general studentesc dela Craiova din 2 Decembrie 1929, la votarea statutelor „Uniunii Naționale a Studenților Creștini Români” și-a propus *ca scop*, între altele și cele cuprinse în Cap. I art. 4, aliniatul d:

„de a desvolta și menține vie, activitatea și tradiția *creștină strămoșească, conștiința și solidaritatea națională între toți studenții români creștini*“. — În deosebi dela acest congres a devenit tot mai obicinuită și chiar semnificativă întrebuintarea cu un scop superior a numelui: student „*creștin-român*“, pentru că trebuia să se știe odată pentru totdeauna că pentru *românism* e posibilă numai o singură alternativă: ori credincioși până la martiriu *religiei* care ne va face învingători prin harul Celui ce a învrednicit *românismul* ca să dea atâția eroi și martiri, ori revolta și lupta noastră de un deceniu e zadarnică.

De aceea și fiecare în parte trebuie să-și adâncească propria-i ființă, pentruca, în lumina harului Domnului nostru Iisus Hristos, să-și descopere „chemarea“ conform căreia va avea să activeze în viața de obște. Aceasta de dragul *românismului*, pentru care dorim ca frământările neliniștitoare ale unui deceniu întreg să se dovedească a fi fost și a rămâne o „mișcare sau lucrare *nu dela oameni* care să fie nimicită, ci *dela Dumnezeu*, pe care să nu o poată nimici nimic“.

O umilă *încercare* de a adânci tot ce ar trebui să fie propriu ființei celui ce poartă numele de „student *creștin-român*“, fie a-și primi cursul cuvenit în cele ce vor urma.¹³⁾

Dacă așa vedeam lucrurile, în principiu, la aniversare unui deceniu de „mișcare studențească“, nu mă mulțumeam, totuși, cu atât. Studiind „istoricul“ acestei mișcări și cunoscând pe unii dintre promotorii ei, acum, urmăream cu mult mai mare atenție *cum se făptuește* „creștinismul“ celor înrolați și legați de această acțiune? Din capul locului am remarcat cum se sapă o despărțire netă între două „fracțiuni“ naționaliste, care își exercitau influența și asupra studențimii: „cuzismul, și „mișcarea legionară“.

Așa cum l-am cunoscut altădată pe A. C. Cuza, erau și tinerii „cuziști“ tot eretici. Mulți dintre ei, când îi întâlneam aveau tupeul să mă ia „în bășcălie“, pe „chestia Vechiului Testament și a Mariei Magdalena“, Această rătăcire avea să-și dea roadele mai târziu!

Nu tot așa *Legionarii!* Oricât eram de rezervat și față de ei, nu puteam să nu recunosc o mare seriozitate omenească la ei și un adânc respect față de Biserică. La Biserica studențească „Sfântul Anton“ — Curtea Veche, din Piața Florilor, unde mergeam mai des, vedeam cu mare mulțumire sufletească cum era plină de legionari. Dar, ceiace mi-a întărit și mai mult stima față de ei, a fost faptul că am aflat că țineau postul și am văzut eu în-su-mi, în săptămâna Crăciunului din acel an, cum se spovedeau și se împărtășeau cu Sfânta Cuminecătură acolo. Acest lucru m'a făcut să mă întreb: ce fel de om este acela care i-a format așa? Auzisem de Codreanu, dar nu-l cunoscusem încă personal. Mi-a fost dat și aceasta, într'o zi și într'o împrejurare, care, pentru mine, nu mi s'a părut a fi nici coincidență și nici o simplă întâmplare.

Era în ziua de 24 Ianuarie 1933, la București. Fiind Ziua Unirii, m'am dus tot la Biserica Studențească „Sf. Anton“ — Curtea Veche.

Nu știam ce voiu afla acolo. Din inițiativa legionarilor, s'a făcut o Cruce de marmoră, care, fiind sfințită la Biserica Studențească, urma să fie dusă într'un frumos pelerinaj la Mormântul Eroului Necunoscut din Parcul Carol. Strașnicul Preot Nicolae Georgescu-Edineți, după ce a sfințit Crucea, a rostit o zgudu-

toare cuvântare, în care arăta cum Eroul Neamului a fost lăsat fără Sfânta Cruce la căpătâiu, și cum pentru repararea acestei nedreptăți față de Dumnezeu și față de Neamul nostru, legionarii au luat binecuvântata inițiativă din acea zi. După cuvântare a învățat tot Sfinția Sa, pe cei prezenți să cânte „Cu noi este Dumnezeu“, pentru procesiune. După aceea, s’au format coloanele. Ca purtător al Crucii, din partea inițiatorilor, a fost delegat Traian Puiu. Arătându-se dorința ca al doilea purtător al Crucii să fie și un nelegionar, asistența a fost întrebată: „Cine va fi al doilea, din altă parte?“ Singurul din Comitetul U. N. S. C. R., și cu totul independent de orice fracțiune naționalistă, fiind eu, am răspuns: „Eu, — din partea Comitetului Executiv al U.N.S.C.R.“, Bucuroși, tocmai pentru acest caz, au fost cu toții de acord. Nu mă delegase nimeni din partea Comitetului, dar în clipa aceea, mi-am simțit cugetul îndemnat ca să fac aceasta în numele „supremei conduceri“ a „Studentimii creștine-române“. La câteva zile, după aceea, însuși Comitetul U. N. S. C. R. a ratificat și a fost satisfăcut de această inițiativă în numele lui. Am fost învrednicit, astfel, de bunătatea lui Dumnezeu, ca să port și eu Crucea Eroului Neamului, dar, după cum se știe, am fost oprîți la poarta Parcului Carol și bătuți groaznic de poliție și armată, din ordinul guvernului de atunci. Dintre cei doi, Traian Puiu s’a ales cu capul spart de un pat de pușcă. Eu am fost călcat în picioare și apoi, tot dela o armă, m’am ales cu o coastă ruptă. Capul mi-a scăpat fără rană, întrucât m’au favorizat numai niște cauciucuri polițienești. Nu mai vorbim de Părintele Georgescu-Edineți, care a fost călcat, scuipat, lovit cu bocancii soldaților și peste cap și peste față, în sfârșit, a fost batjocorit și lovit ca pe vremea persecuțiilor păgâne. Momentul și situația de atunci, este fără îndoială luat în seamă de Cer.

Seara, pela ora 7, în aceeași zi, eram în redacția ziarului „Calendarul“, unde comentam cu toții evenimentul trist și rău prevestitor al zilei. Deodată, intră la noi Corneliu Zelea Codreanu și tatăl lui, Profesorul Ion Zelea Codreanu. Veneau să vadă și acolo care era starea de spirit și să îmbărbăteze, mulțumind, celor ce au „suferit pentru Cruce“. Fiindu-i prezentat și eu lui Corneliu Zelea Codreanu și spunându-i-se că am dus și eu Crucea, împreună cu Traian Puiu, a stat de vorbă deoparte ceva mai mult și cu mine. I se spusese că sunt doctorand în Teolo-

gie și că sunt foarte rezervat față de un anumit fel de „creștinism“ teoretic al naționaliștilor.

Plin de naturaleță și fără ocolișuri diplomatice, mi-a spus și mie, ca unui frate mai tânăr, că el a început lupta lui de la și pentru o sfeștanie (sfințirea apei), la Iași, unde a cerut ca să se înceapă cursurile creștinește, în Universitate Creștină, cu sfințirea apei, și cu invocarea Duhului Sfânt, și nu jidovește și păgânește, cum se înrădăcinase obiceiul, după războiul, sub influența liber-cugetătorilor și a jidoviților și bolșevizanților de acolo. Apoi mi-a vorbit și despre lupta lui naționalistă, așa cum a scris, mai târziu în cartea lui „Pentru legionari“. Convorbirea noastră n'a durat mai mult de zece minute. Am rămas plăcut impresionat de figura lui, și serios îngândurat de cuvintele lui.

A doua zi, resimțind în plin loviturile primite din ajun, nu m'am mai putut scula din pat și atunci am văzut ce mi-a pățit coasta. Locuiam la Căminul Studenților Bănățeni. Am fost nevoit să rămân în casă aproape trei săptămâni.

* * *

6. *Cine va lua'n seamă?*. — Ca întotdeauna, lucrurile bune, adevărate și frumoase, nu numai că se lasă mai greu observate și recunoscute, dar, adeseori chiar fac impresia că impun într'adins condiții și împrejurări, care să-l verifice deplin pe om în fața lor și pe ele în fața omului. Așa a fost și cazul meu față de „mișcarea legionară“. Deși am cunoscut și pe creatorul ei, deși eram în contact din ce în ce mai des cu tot mai mulți legionari, deși vedeam că merg pe linia Neamului în slujba Creștinătății, totuși, nu mă înduplecam ușor să mă încadrez în organizația lor.

În afară de studierea pasionată a problemelor pe care le aveam pe primul plan, mă străduiam să-mi conving prietenii și cunoștii, cari veneau mai des pe la Sediul U.N.S.C.R., de imperioasa necesitate a propagandei, printre „studenții creștini-români“ pentru „abstinența sexuală până la căsătorie“.

Odată, la sediul U.N.S.C.R., am venit cu rugămintea, către colegii din Comitetul Executiv, ca să mă lase să public în „Cuvântul studențesc“ următorul apel:

„Asociația abstinenților sexuali“.

„Pentru că Țara noastră este subminată, pe lângă multe alte calamități, și de cancerul moral al desfrânării, susținută și lătită diabolic de publicații pornografice, filme libertine și de „știința pe nedrept numită astfel“ (1 Tim. 6,20) a freudismului care a făcut un monstru din „psihanaliză“ și „psihoterapie“ — un grup de studenți creștini-români, la inițiativa și îndemnul colegului nostru Ilie I. Imbrescu, doctorand în Teologie, au pus bazele unei „Asociații pentru abstenența sexuală până la căsătorie“. Scopul acestei asociații este redreptarea sentimentului moral și păstrarea deplină a sănătății trupesti prin *abstenență* până la căsătorie, și în acelaș timp cea mai frumoasă și creștinească școală a voinții și demnității.

„Garanția ținerii angajamentului care stă la baza acestei asociații, este încrederea în onorabilitatea fiecărui membru și legământul credinței față de Dumnezeu și față de propria conștiință Studenții cari doresc să facă parte din această asociație, se vor adresa în scris d-lui Ilie I. Imbrescu la sediul U.N.S.C.R.“

Apelul a apărut cu mare greutate în „Cuvântul studentesc“, după ce redacția a schimbat titlul apelului în „Pentru o viață mai curată“, numele asociației l-au schimbat în „Asociația pentru cultivarea virtuților creștine“ și unde am scris „abstenență“ au înlocuit cu expresia mai „discretă“... „*castitate*“. Oricum, s'a publicat. Dar, până atunci au râs toți de mine și cred că l-au publicat numai „de milă“... „ca, să nu plâng“.

În afară de aceasta, nu știu ce duh — bun sau rău — m'a îndemnat să trec și pe la ziarul „Calendarul“ și neavând de lucru, am arătat și acolo „Apelul“ meu, cu naiva speranță că va fi publicat. Atunci, s'a stârnit un râs monstru în redacția „Calendarului“, cu hohote grozave dela directorul Nichifor Crainic și până la ușier. Numai un singur domn, frumos și blajin, a cerut să citească și el. Când a terminat, mi-a spus: „dar, este foarte frumos ceiace vrei să faci. Te felicit“. Ca și mine, era și el cu inel de logodnă în deget. Avea bunătate și seriozitate în vorbă. I-am mulțumit frumos și i-am spus că aș vrea să am cinstea de a-l cunoaște personal. S'a recomandat: Mihail Polihroniade. În seara aceea, acasă am izbucnit în hohote de plâns. Nu pentru hohotele de râs ale „*creștinilor*“ dela „Calendarul“,

ci pentru că mi-a coplesit sufletul mângâierea cuvintelor aceluia tânăr *cult*.

Dacă unii au râs de mine „pe chestia abstenenței sexuale“, în schimb, am aflat deplină înțelegere și atitudine respectuoasă, față de inițiativa mea, tot la legionari.

N'am vrut, însă, să rămân greșit înțeles nici de lumea cealaltă, de aceea, înainte de a fi renunțat să mai scriu la „Cuvântul studențesc“, am ținut să fie publicat articolul „Cine va lua'n seamă?“ — pe care și redacția l-a publicat imediat și fără să mai râdă nimeni. Sciseseam următoarele:

O problemă foarte delicată, de care par'că fug înadins cei chemați s'o rezolve este cea sexuală. Trei categorii de îndrumători sunt în primul rând obligați să dea cea mai scrupuloasă atenție acestei grave chestiuni: Preoții, medicii și părinții (în categoria acestora, considerându-se și profesorii).

Dar atențiunea acestora având a se îndrepta în primul rând asupra copiilor și adolescenților, rămâne grea și nerezolvată îndrumarea, în acest sens, a studențimii și în general a oamnelor maturi.

Desigur preoților și medicilor nu trebuie să li se sustragă nimeni de sub supraveghere până la moarte. Cine se apropie însă de ei în alt scop și în alte împrejurări decât atunci când le ajunge „cuțitul la os“, cum zice proverbul? Chiar și'n cazul acesta rămân căutați numai doctorii, întrucât de preoți se fește lumea, ca de ceva de care-și aduc aminte numai la botez, la moarte, și numai arareori la cununii... de când cu obiceiul divorțurilor, al căsătoriilor civile fără cea religioasă, și chiar al păgâneștilor concubinagii.

Interesându-ne în deosebi de viața studentească, dăm un strigăt de alarmă aproape desnădăjduit către toți iubitorii de bine, pe cari nu-i lasă indiferenți viitorul acestei Țări, și le facem caz de conștiință în primul rând celor cari fac parte din corpul academic al studențimii creștine-române!

Preocuparea și atitudinea unui student față de neliniștea și ispitele sexuale, atunci când are respect față de sine și față de adevăr, nu poate fi decât una singură: cea creștină-națională. Atitudinea de creștin, ca a unuia care își are conștiința în permanență îndreptată spre *absolut*, din care își au isvorul

cele trei elemente integrale ale fericirii: binele, adevărul și frumosul. Din punct de vedere al binelui, este empiric constatat și dovedit că nu există o plăcere adevărată în trăirea unui act pe care omul îl săvârșește cu conștiința în stare de anestezie... și psihologia a început să dea și va mai da cu prisosință date privitoare la „psihologia păcatului“, domeniu explorat aproape numai de artă și religie. Din punct de vedere al adevărului, omul în păcat necinstește voia lui *Dumnezeu* și-și siluește propria lui sinceritate, stare de conștiință fără de care nu este posibilă o armonizare a realității subiective cu cea obiectivă, ceiace înseamnă că viciază dela început realitatea și necesitatea științei în general, precum și a fiecărei discipline științifice în parte, mijloc fără de care nu-i posibil progresul culturii și al civilizației. Cu atât mai mult din punct de vedere al frumosului, care este icoana în creațiune a Creatorului, tipul legăturii desăvârșite de dragoste între oameni fiind cel realizat dela început de înțelepciunea divină în facerea omului, căruia i-a dat o singură pereche, ca să devină mai târziu simbol al unirii și iubirii dintre Domnul nostru Iisus Hristos și Sfânta Lui Biserică. Principial nici nu există în conștiința umană și chiar în natură vre-un element, care să tindă a desfigura acest sens primordial al armoniei ce face frumusețea vieții susținute și călăuzite de iubirea Creatorului față de creatură, afară de ura lui satan.

Vitalitatea și vigoarea unui popor depinde în primul rând de igiena sexuală pe care o are în vedere Statul, atât ca plan de regenerare generală, cât mai ales ca supraveghere dela caz la caz a fiecărei comune și a fiecărui individ în parte. Ce plan de profilaxie morală este prevăzut pentru poporul român?

Ce educație cetățenească se prevede în acest sens în cadrele armatei, școlii... și, nu-mi blestemați întrebarea, în cadrele celor ce se pregătesc pentru a servi Biserica?

Cine poate prevedea un viitor fericit acestei țări, când este prea bine cunoscută nu numai viața pe care o duc foarte mulți studenți, ci până și mentalitatea care este dureros de generalizată la noi, după care un abstinent sexual până la căsătorie este considerat dacă nu un țignit... atunci cel puțin un caraghios?

Cu toate acestea ce frumos și ce demn este să fie omul atât

de stăpân pe sine, și atât de drept față de natură și cinstit față de religie, încât să pretindă deplină castitate oricui dar să și-o impună în primul rând sieși.

Cunoscătorii străbunelor „pravili ale legii“ își amintesc de asprele pedepse prevăzute contra celor ce călcau regulele de morală sexuală, și în afara celor ce le vor fi considerând drept ciudate curiozități, poate mai sunt iubitori de Neam, cari de dragul unui viitor mai bun ar prefera asprimea unor legi vechi împotriva dezastruosului libertinaj contemporan.

În interesul Țării, cerem celor chemați, să supravegheze tine-rețea. Ei pentru asigurarea unui „viitor de aur“, să se lapede de sine și, fără a ține seamă de bârfelile lumii, să ia asupra lor lămurirea problemei sexuale, din punct de vedere religios, moral, estetic și medical, cu deplină competență față de mulți-putinii caraghioși cari o trăim, și dorim să considere toți drept cea mai mare mândrie „abstinența sexuală până la căsătorie“, spre onoarea și binele acestui neam!¹⁴).

Trebue să mărturisesc, acum, că în această luptă, pe lângă neînțelegerea multora, omul este neînchipuit mai mult apăsător și terorizat de șicanele și răcnetele satanei, care nu vrea ca să existe om curat. Pe aceia cari îndrăznesc, totuși, ca să înfrunte toate săgetările ispitelor cu cari vrea să-i doboare diavolul, îi atacă adeseori când și cum nici nu se gândesc. Așa mi s'a întâmplat și mie. Nu numai până la căsătorie, dar chiar și după aceea a căutat și caută mereu să se răzbune diavolul pentru că mi-am închinat curățenia sufletului și a trupului numai lui Hristos-Dumnezeu. Cumplită este durerea celui ce se simte uneori surprins de rușinarea pentru anumite gânduri și poftite necurate! Dar, nu este permisă nici-o disperare! Iată ce este scris în **Pateric**:

„A zis un bătrân: Dacă curvia se luptă cu trupul tău, cearcă din care pricină s'a pornit războiul asupra ta și o îndreptează. Sau din desfătare, sau din somn mult, sau din mândrie, sau de te socotești pre tine mai bun decât pre altul, sau ai osândit pre cineva când greșea; că afară de acestea nu se luptă omul spre curvie“.¹⁵).

Când reușești, însă, ca să treci cu bine peste primejdia unei năruiri în mocirla păcatului curviei, nu trebue să te socotești

cu nimic vrednic pentru aceasta, căci tu singur, fără de Hristos care te ajută cu harul Lui, nu ai fi putut face nimic. Acest adevăr este cuprins în canonul 4, al Sinodului II, local, dela Neocetzarea, care spune:

„Dacă cineva, poftind o femeie, își propune a se culca cu dânsa, dar hotărîrea sa nu va deveni faptă, se vede că prin har a fost scăpat“¹⁶).

Sfânta Biserică, purtând grijă fiilor ei, a căror slăbiciune a firii o cunoaște, dar și milostivirea ajutorului puterii Domnului nostru Iisus Hristos cunoscând, a întocmit cântări pentru întărirea și ferirea noastră în ispite, pe care noi trebuie să le cântăm cu bucuria nădejzii neclintite în biruință, cum bunăoară este acest antifon:

„Din tinerețele mele vrăjmașul mă ispitește, și cu desfătări mă aprinde, dară eu nădăjduindu-mă spre Tine, Doamne, îl biruesc pre el“.

* * *

7. — *Teologii și „Garda de Fier“*. — Tot în vara anului 1933, în timpul acela, când la conducătorii „oficiali“ ai studențimii creștine române, nu aflam ceeace îmi cerea dorul meu de tânăr „teolog“, începusem să mă interesez mai de aproape de mentalitatea și viața legionară. Poate că aș mai fi întârziat cu nebagarea de seamă asupra unor lucruri minunate pentru Neamul Românesc, dacă nu ar fi intervenit o împrejurare, care iarăși nu este o simplă întâmplare: un coleg de cameră, dela Căminul Studenților Bănățeni, mi-a dat într'o zi ca să citesc și eu „Cărțica Șefului de cuib“. Citind-o, m'am simțit muștrat de târzielnica înțelegere a unor lucruri pe cari eu le căutam unde nu le aflam, și le aflam unde nu le căutam. Dar, nu m'am grăbit. Devenisem prea sgârțit cu încrederea față de cei ce se manifestau în lume ca luptători și slujitori ai Creștinătății. Nici prea rezervat, însă, nu mai puteam rămâne față de acest fenomen, pe al cărui inițiator îl cunoscusem personal mai 'nainte, iar acum am citit și îndreptarul lui scris pentru toți aceia cari erau gata să-l urmeze în gândul și fapta lui. Aveam la îndemână și ocaziunea cea mai bună pentru a observa și cunoaște mai bine acest fenomen: se lucra la „Casa Verde“ din Bucureștii-Noui. Am început să merg și eu pe acolo destul de des. Din discu-

țiile pe cari le-am avut mai amplu din partea Căpitanului, precum și din judecarea felului de a se comporta legionarii lui în cuvânt și faptă, am ajuns la convingerea pe care am mărturisit-o în acest articol, publicat în *Axa*, cu titlul *Teologii și „Garda de Fier“*:

Spectacolul apocaliptic al lumii moderne, în care se înăsprește tot mai mult lupta dintre două principii cu totul opuse, are marele dar de a lăsa să se identifice *oamenii eternității* din marea grămadă a „oamenilor zilei“.

Sunt acei „nebuni pentru Hristos“ cari, de dragul coborârii cerului pe pământ, trăese din entuziasmul legitim al muncii, sub un singur cuvânt de ordine: Sinceritatea, condiționată de unicul mijloc de a izbuti: Sacrificiul.

Rezistența lor față de batjocura și ispitele lumii, puterea lor de a preface lutul în vase folositoare și de bun preț, este moștenirea binefăcătoarei încrederi în exemplul Sfinților și urmarea consecventă a lor.

Deși întotdeauna aprecierea lor din partea lumii a fost atributul „nebuniei“, curajul de a suporta orice dispreț și ură, i-a făcut, totuși, stâlpi și realizatori ai *ierarhiei* de valori, care se modelează necontenit, aici, după prototipul „ierarhiei cerești“.

Aceasta o învățăm dela cei ce ne explică tainele vieții și revelațiunea lui Dumnezeu, pentruca să avem mereu în vedere măsura în care rezultă realizarea „*Impărăției cerurilor în noi*“ din contingenta clipei cu vecinicia — în opoziție cu satanizarea lumii, a cărei desgustătoare constatare o facem, fără să vrem aproape, prin însuși cutremurul ce ne cuprinde ori decâteori rânduiala Bisericii ne cheamă înaintea scaunului mărturisirii, ca să nu mai vorbim de aproape unanima plângere a oamenilor: unii împotriva altora.

Dar, cei ce nu se plâng împotriva nimănui, pentrucă au curajul abnegației și al atitudinii de luptători pe față în contra slugilor lui satan, aceia, prin caracterul lor de războinici viteji, nu numai prin numele ce îl poartă, ca și miriadele din legiunile Sfântului Arhanghel Mihail, se pun în serviciul Domnului Iisus Hristos, așa cum Insuși El o cere.

Un înalt Ierarh al Sfintei noastre Biserici cuvânta odată într-o frumoasă catedrală: „nu există program mai mareț pentru

viață, decât acela de a face voia lui Dumnezeu". (Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, în catedrala din Sibiu).

Care poate fi prefața unui asemenea program? Ne amintim de glasul celui ce striga în pustie: „Neteziți calea Domnului și drepte faceți cărările“.

Deci, întâiu, întronarea dreptății! Cine o va face pentru Țara noastră în acest leat de groaznică teroare a „hidrei“?

Cei ce poartă cumpăna și sabia dreptății și sunt gata să rostească cu sufletul pe buze: „ori învingem, ori murim“.

Aceia cari vor să fie oameni fără compromisuri de conștiință și cari recunoscând, totuși, slăbiciunea firii omenești, lasă să lucreze în ei puterea Domnului Iisus Hristos.

Bătăile îi acoperă deopotrivă cu injuriile, pentru că minciuna oculte vrea să încrucișeze cu sabia dreptății, nu fără tremurul lașității... spada teroarei.

Legionarilor nu le pasă, și din prigoana celor fără Dumnezeu își fac bucurie.

Dar slujitorii Sfântului Altar?!... Unii afurisesc pe acești tineri — probabil încearcă „slujirea la doi Domni: lui Dumnezeu și lui Mamona“.

Alții se mulțumesc să-i denunțe persiflajului, uitând că Mântuitorul a zis: „cel ce nu este împotriva noastră, e cu noi“.

Iar... ceiace este mai important pentru teologi se uită, sau nu se ia deloc în seamă: legionarii nu falsifică învățătura Sfintei Biserici, ci se supun întru totul canoanelor Ei..., deci nu se pretează la erezie.

A subjugă politicul spiritualului, până la a face din însuși rostul luptei și jertfei pentru România creștină a românilor o credință religioasă, iată, iarăși, ce se trece cu vederea de majoritatea celor pe cari vor să-i apere în primul rând legionarii, tocmai acum când, groaza de această putere a luptei lor și-o trădează „oculta“ prin tot ceiace deslănțuie ca infamie și teroare împotriva Gărzii de Fier.

Putem nădăjdui roadele unei educații eroice dela Teologi?

Legionarii o probează mereu prin fapte.

Nu servesc și unii și alții — după chipul legiunilor din „Ierarhia cerească“ — Domnului nostru Iisus Hristos?...¹⁷⁾

8. — *Nesocotirea Harului Divin.* — Dacă față de Mișcarea Legionară, ajunseseam să-mi făuresc această convingere, în schimb, în sufletul meu mai aveam o rezervă. Nu față de legionari, ci față de o problemă pe care nu știam cum s'o descifrez. Mă chinuia mai mult decât toate celelalte întrebări. Pentrucă era însăși problema centrală a destinului Creștinătății-Românești. Frământarea mea era cu atât mai vie, cu cât mă urmărea mereu o convorbire pe care am avut-o cu un țăran din satul meu, în vara anului 1931. Tocmai acum se impunea irezistibilă pe primul plan vorba aceluia țăran, care reprezenta mentalitatea și înțelepciunea însăși a Neamului nostru. Pe lângă vorbele lui, îmi mai venea în minte și întâmplarea dela un proces de divorț, tot din Banat. Când judecătorul făcea un ultim apel la înțelepciunea bărbatului în divorț — tot un țăran — ca să-l convingă de răul pe care-l face că se desparte de soția lui, acel țăran, i-a dat atunci o replică la care nu i s'a mai putut răspunde: „dacă Majistetea și-a sprânjit (alungat) muierea, de ce nu aș sprânji-o și eu pe a mea?“...

Iar convorbirea pe care am avut-o cu țăranul din satul meu — Iosif Riteș din Mehadica, numit în sat Iosâm Birou — ne-a întreținut în căruța lui, pe drumul spre moara sistematică a satului, unde ne ducea niște saci cu grâu la măcinat. Întrebându-mă ce se mai scrie prin foi și cum merg lucrurile prin țară, încercasem să-i dau un răspuns precaut, pentruca să nu trezesc în sufletul lui nici-un fel de neîncredere față de viitorul țării noastre. Căci ajunseseam să discutăm cauza stărilor grele și rele prin care tocmai trecea țara și atunci. Dar, el se vede că nu a fost chiar împăcat cu răspunsurile mele, pentrucă m'a trăznit ca din senin cu aceste cuvinte: „până când nu vom avea pe Regele nostru încoronat, nu se va îndrepta țara“.

De atunci, cuvintele lui mă urmăreau mereu și mă sileau să le caut adevărata lor semnificație.

Dorind să risipesc toate nedumeririle din sufletul meu și urmând par'că unei porunci lăuntrice, am scris un articol cu titlul „Al cui este Hristos?“ pe care l-am publicat într'o foaie studentească și în care am încercat să-mi fac o privire de ansamblu asupra situației mondiale în general, ca apoi să ajung la situația din țara noastră, pe care am vrut s'o judec indepen-

dent de orice grupare politică și pe deasupra tuturor și anume așa:

Fără a ne scârbi că suntem înapoiți prea mult față de mișcările naționale de altunde, nu vom uita că avem moștenit din străbuni ceiace s'a presimțit și trăit cu mult înaintea fascismului și național-socialismului. Este o străveche temelie, pe a cărei indestructibilă realitate trebuie să clădim statul nostru „creștin-român“, în virtutea sensului ce-l are cuvântul strămoșesc „lege“ și a puterii cu care ne-ar putea scoate din încurcătura de acum, ca să ne călăuzească sigur în viitor. Fiindcă este contopirea desăvârșită a harului „legii supranaturale“, păstrată de Biserica Ecumenică a lui Hristos, cu „legea naturală“ crescută din ființa fiecărui popor și moștenită în sângele lui. Care la Români, își are cazul unic în istorie, aceștia trezindu-se, deodată cu primele forme de organizare națională, deja încadrați în spiritul „legii celei noi“ a Bisericii lui Hristos.

Azi, toți iubitorii de Patrie, dacă vor să fie cu adevărat în serviciul ei, vor ști că Adevărul este Unic: Cuvântul lui Dumnezeu cel unul născut mai înainte de toți vecii. În lumina harului ce ni-l dă *EL*, își află fiecare om și fiecare Neam, prin Biserica Lui, și prin *Ea* întreaga lume, sensul vieții și scopul ei final și suprem. Să nu ne fie rușine a crede și a mărturisi aceasta, cu atât mai mult cu cât avem fără măsură pretenția că suntem naționaliști integri... căci oameni singuratici, sau partide disparate, nu pot realiza nimic, dacă nu se unesc în Duhul „dragostei de Dumnezeu și de aproapele“. Singur acest Duh nu lasă în rătăcire pe nimeni, atunci, când, tot după planul și voia lui Dumnezeu, oameni răi sau popoare nevrednice trebuie să suporte sancțiuni, în virtutea adevărului că „mulți din cei dintâi vor fi în urmă, și mulți din cei din urmă vor fi întâi“.

Ateismul și francmasoneria, patronate de jidovi, cu toate dezastrele morale și materiale ce ni-le cauzează, și mai ales cu vrajba pe care au început s'o întetească satanic între cei înrolați în mișcarea naționalistă, vor dispărea.

Iar suprema înțelepciune și cea mai curată convingere cu privire la îndreptarea răului, cred a o fi aflat în credința unui țaran (spre onoarea mea chiar din satul meu, Mehadica din jud. Severin, Banat) care a spus odată, într'o frumoasă împrejurare, adevărul cu dimensiuni de genune: „până când nu vom avea pe Regele nostru încoronat, nu se va îndrepta Țara“.

Ce presimțire tainică și sănătoasă intuire, a rosturilor „ungerii cu harul Duhului Sfânt“ a Celui rânduit a fi Domn acestui Popor smerit și înțelept!

Nu prin formule cu pretenții de magii, nici prin reforme pline de goliciune, ci prin „unirea'n cuget și'n simțiri“ a bărbaților noștri de stat, în frunte cu Regele nostru încoronat și *una* cu Duhul Sfânt, se va putea clădi corpul unic și unitar al statului, care va trebui să ducă Poporul creștin-român la împlinirea și desăvârșirea misiunii lui pe pământ.

Vor înțelege aceasta mai ales cei ce au ca deviză: „Hristos, Regele, Națiunea“ ?

Numai așa, Hristos va fi al nostru al tuturor! El sălăș-luește în inimile celor ce „se leapădă cu totul de sine și luându-și crucea în fiecare zi, îi urmează Lui“. O știm? Atunci, să nu facem o simplă platformă din invocarea Numelui Lui, căci ar fi un sacrilegiu! Și Dumnezeu „nu se lasă să fie batjocorit!“

Suntem în serviciul românismului creștin? Să-l lăsăm pe Hristos să fie al tuturor Românilor și nu egoismul sau mândria noastră să-L îndepărteze, căci „fără de El nu vom putea face nimic!“¹⁸).

În raport cu plămada din care erau alcătuiți „bărbații noștri de stat“, judecam copilărește și îmi făceam iluzii! Mi-am dat seama chiar de pe atunci și am rupt-o cu himerele. Într'adevăr, așa cum vedeam și eu lucrurile, prin prizma convingerii și credinței mele de teolog-ortodox, le găseam mărturisite și trăite numai la „Casa Verde“ și în cuiburile legionare, pe cari am început să le frecventez. La ședințele acestor cuiburi m'am convins că mișcarea legionară merge pe calea „legii“ străbune ortodoxe-naționale. În luna Noembrie 1933 m'am încadrat și eu în Mișcarea Legionară, înscriindu-mă într'un cuib din București.

Din partea celeilalte lumi, de sus până jos, nu mai era nimic de așteptat, mai ales de când, în loc să se fi văzut ceeace era bine și să se fi urmat, a fost adus un guvern care și-a început activitatea prin „actul de guvernământ“ al dizolvării Gărzii de Fier.

* * *

9. *Cum am ajuns Preot.* — Într'o zi din luna Noembrie 1933,

am susținut la un seminar de Doctorat, la Facultatea de Teologie din București, lucrarea: „Schimbarea la Față“, încercare despre: temeiul evanghelic al teologiei estetice. (D-l G. M. Ivanov, mi-a publicat-o în trei foiletoane în „Țara noastră“, Anul XIII, Nr. 648,655 și 660 din 1934). Discuții frumoase asupra lucrării, dar și prilej de oare cari reflexii triste asupra micimii de suflet a unor oameni orgolioși.

În ziua aceea am primit dela Craiova, dela logodnica mea • scrisoare, prin care eram chemat pentru a pune la punct pregătirea în vederea hirotonirii mele ca Preot. Am susținut lucrarea de seminar la doctorat și apoi am plecat din București.

Spuneam că, după ce am depus jurământul de licențiat în teologie, în 1930, am promis solemn în sinea mea că voi face totul în așa fel încât să slujesc Sfânta Biserică numai conform Sfintelor Canoane, gândindu-mă mai ales la acele canoane care opresc categoric hirotonirea pe bani sau prin protecție politică. Între timp am avut posibilitatea să „ajung bine“ pe prețul abaterii dela această solemnă făgăduință. Bunul Dumnezeu m'a învrednicit și mi-a ajutat ca să rezist trei ani, fără să mă clintesc de pe temelia canoanelor. Nu a fost ușor. Luptam cu mizeria și cu muștrările celor ce-mi purtau de grijă cu dragoste dar cari se deosebiau de mine în felul de a vedea lucrurile.

Tata, deși Preot, avea câteodată *ingrijorare* peste îngăduința Evangheliei. Este drept, izvora dintr'o prea mare dragoste, dar pe mine mă supăra. Sunt exclusivist în părerile cari privesc *puterea credinții*. Tata se resemna, mă lăsa în pace și cu siguranță... se ruga. Mai rău a pățit-o, într'o zi, Tatăl logodnicei mele. Ca fost ofițer activ, deși bun creștin, nu admitea că s'ar putea deschide drumul cuiva, fără a ține seama și de „*obiceiul pământului*“. Nu era chip să-i demonstrez despre minunile credinții, unui om calculat și practic. Odată, erau laolaltă socruul meu și Tata. Socruul susținea că este exclus ca să fie *preoțit* cineva fără „*protecție politică*“ și fără să „*ungi roata*“. Înseamnă să fie cineva prea copil sau „*nebun*“, ca să creadă altfel în ziua de azi!“.

— „Ei bine, Domniile Voastre rămâneți cu înțelepciunea experienței și eu rămân cu „*nebulia*“ *credinții mele!*“ Și am plecat. Gest brutal, dar, pornit dintr'o credință jignită. M'am oprit tocmai la București, amărît.

Dar, acum, când am fost chemat pentru a mă pregăti în vederea Hirotoniei — ce se întâmplase? Socrul meu a primit un răspuns bun în urma unei promisiuni care i s'a dat în următoarea împrejurare:

Domnul Ion Constantinescu, Directorul Epitropiei „Madona Dudu“ din Craiova, s'a fost întâlnit cu socrul meu, într'o zi din vara aceluia an. Ca vecini, au stat de vorbă și s'au întrebat de sănătate. Dar, obicinuît, nu erau decât în raport de salut între cunoscuți. În ziua aceea, ca niciodată, d-l Constantinescu l-a oprit pe Socrul meu în drum și l-a întrebat despre toate și mai ales ce-i mai fac copiii. Intre altele, Socrul meu i-a spus că a logodit pe una din fiicele sale. — „Cu cine?“ — „Cu un teolog?“ — (Așa i-a venit cuvântul pe buze și eu subliniez și aceasta).

A urmat un dialog de lămuriri mai amănunțite, întrucât d-lui Constantinescu, om al Bisericii, nu-i era indiferent cazul acesta al unui „teolog“, logodit cu fiica unui vecin al d-sale. Au ajuns la un punct când Socrul meu i-a spus:

„Are, Domnule, o *idee fixă* și nu știu cum să-l „scot din ale lui“. Spune mereu că am să văd eu cum îi va da Dumnezeu prilej *providențial*, uite așa ca din Cer, ca să fie preoțit și „*fără bani*“ și „*fără protecție politică*“. Vrea să-mi spună el mie om încercat, copilării de astea“. Acest moment de sceptică și îngrijorată ironie a unuia din Părinții mei, a Socrului, l-au făcut pe D-l Constantinescu să reacționeze și să dea această replică:

— „Domnule, să știi că n'ai dreptate! Și ceiace mă pune pe gânduri este că acest tânăr, pe care nu-l cunosc, *are credință*, încât aș fi nespus de fericit ca să fiu *eu* cel trimis de *Providență* în calea lui. Am să-i scriu unui Episcop, care contează pe cuvântul meu și care, te asigur, îl va face *Preot*, „*fără bani*“ și „*fără protecție politică*“. Sper că acest fel de amestec al meu, nu mai poate fi considerat, în nici un caz, contrar vederilor și convingerilor viitorului D-tale ginere!“.

Socrul meu a rămas uimit... și atunci a *crezut* și el în căile necunoscute și binecuvântate ale *Providenței divine*, fără ca să mai fie sceptic.

Și astfel, Bunul Dumnezeu m'a învrednicit ca să fiu hirotonit **Preot**, la 12 Februarie 1934, în Catedrala Sfintei Epis-

copii din Constanța, de către P. S. D. D. Episcop Gherontie, pentru Catedrala din Balcic: *fără bani și fără protecție politică.*

După ce am primit **Darul Sfintei Preoții**, ființa mea a început să se înnoiască. Pentru orice creștin adevărat, această mărturisire este vrednică de crezare. A fi „slujitorul lui Hristos și ispravnicul tainelor lui Dumnezeu“ (1 Cor. 4,1), este lucru pe cât de înfricoșat, pe atât de cu **Putere** întru înnoirea sufletului omenesc.

...dar, dacă în acel timp, am fost chemat la răspunderea de **Preot**, trebuie să adevăresc că mai eram încă și **Student**. Nu atât pentru că mai eram înscris *formal* la o Facultate, ca doctorand în Teologie, ci pentru că abia de acum aveam să descifrez semnele acelei **vremi**, în care **Dumnezeu** a rânduit *Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail“* ca să-I fie oștire credincioasă în sânul Creștinătății-Românești.

Și aceasta, până când îmi va fi fost și mie dat ca să pot scrie în lumina *ascultării numai de Duhul Sfânt!*

CAPITOLUL II.

ACUZATORII...

„Parohie București, numerar 250.000
de, imobil, sunt drăguță, doresc
căsătorie teolog. Ziar 319-489". 1934
Mica Publicitate. „Universul”.

1. *Arhieriei.* — In ziarul „Universul“ — Anul 51, No. 59, din
2 Martie 1934, la pagina 5, am citit:

Pentru buna îndrumare a credincioșilor

Pastorală Sfântului Sinod

Sinodul Bisericii *Ortodoxe-Române*, s'a pronunțat asupra faptului *asasinării lui I. G. Duca.*

O întrebare cu două tășuri mi-a străpuns cugetul:

a) dacă stau lângă recunoașterea celor scrise în *Pastorală*, ce răspund în fața *adevărului* care întinde arătătorul spre *realitatea românească?*

b) dacă stau lângă *realitatea românească*, ce răspund în fața *Sinodului*, care trebuie să asculte numai de *Duhul Sfânt?*

Fiind și legionar și Preot, pentru realitatea românească fremăta în mine conștiința legionarului; pentru ascultarea numai de Duhul Sfânt fremăta în mine darul Preoției!

a) *Pastorală* elogiază pe cel asasinat și aruncă aspră certare tineretului din care fac parte *cei trei*, spunând:

„Biserica se întreabă cu durere, cum a putut fi cu puțință, ca în țara noastră pașnică și ospitalieră, cu moravuri curate și frumoase, să se întâmple o asemenea fărădelege?

„Cum s'a putut ca printre noi români, popor cu suflet nobil, bun, blând, împăciuitor, răbdător și cu frică de Dumnezeu, să se găsească asemenea tineri ucigași, cari să descarce arma împotriva celei atâta muncă lăudabilă și cu bune succese a depus pentru țară și popor?

„Cine și ce a putut înarma mâna tinerilor rătăciți, sau asmuțiți, care au răpus o viață așa de înfrumusețată cu atâtea podoabe sufletești? Cum a fost cu puțință ca un strălucit dregător al țării și probat patriot, să fie socotit vrăjmaș al poporului și să cadă victimă a unui atentat politic?

„In numele cărei idei s'a putut înfăptui o asemenea odioasă crimă?“

* * *

Mi-am adus aminte de morții „Gărzii de fier“ — cum n'a luat nimeni apărarea acelor suflete *curate* și mai ales, cum *a tăcut și Biserica* și mi-am zis: Oare nu cumva ar putea fi o pedeapsă dela Dumnezeu, tocmai pentru mângăerea care n'a fost dată atunci acestui Neam de cei în drept, ca acum, să se abată această „zguduire printre noi români, popor cu suflet nobil, bun, blând, împăciuitor, răbdător și cu frică de Dumnezeu“...?

Iar, cât privește „țara noastră pașnică și ospitalieră, cu movuri curate și frumoase“ — m'am gândit la închisorile pline de tineretul vinovat, în fiecare an, numai pentru că voia să facă bine, sau dorea să înceapă școala cu sfeștanie, **Martiriu** pentru care Biserica nu s'a „întrebat cu durere“ *nimic!*

Așadar,... aprob *asasinatul*? Iată o întrebare pentru al cărei răspuns *Preotul* trebuie să aibă curajul nefățărniceii! Căci Dumnezeu oprește *uciderea*, dar osândește înfricoșător *sminteala!* „Zis-a Iisus către ucenicii săi: Nu se poate să nu vină prilejuri de păcat, *dar vai de acela prin care ele vin! Mai de folos i-ar fi dacă cineva i-ar pune de gât o piatră de moară și l'ar prăbuși în mare, decât să smintească pe unul din aceștia mici*“. (Luca 17, 1—2).

* * *

Pastorala spune mai departe: „Nu se poate! Din miile tineretului entuziast pentru idealurile neamului, au putut să se desprindă câțiva exaltați, cu nervii zdruncinați, inflamabili, cari

în fanatismul lor bolnav să crează, că fac o bravură, suprimând prin violență *chiar un binemeritat fruntaș al țării*. Dar grosul tinerimii nu poate să-i aprobe, nici să-i urmeze“.

Sunt aceste cuvinte în acord cu *adevărul*?

Cei trei, puteau fi oricând examinați medical și *duhovnicește*. Dacă se constată că sunt întregi la minte, *curați* la suflet și mai ales *cu frică de Dumnezeu*? Atunci *Pastorală* se dovedește a fi grăit împotriva *realității românești*.

Apoi,... au suprimat prin violență chiar „*un binemeritat fruntaș al țării*“...? Cine va fi cunoscând *adevărul*?

...Mi-aduc aminte de istorisirea unui bătrân și venerabil *Preot* din Bucovina. Făcea, odată, o amarnică reflexie asupra stării lucrurilor din România, cu privire la abuzul de putere și la tâlhăriile de tot felul ale potentatilor zilei și chiar ale miniștrilor. Iși punea întrebarea: „cum se poate să nu-i pedepsească nimeni? Dacă nu altfel, atunci măcar nu există niciun *student* curajos, care să ne trezească și pe noi din ticăloșia în care zacem, așa cum a făcut unul în Polonia?“ Și povestea cum, la un moment dat, s'ar fi aflat că un ministru polonez a defraudat statul cu sume mari. A fost dat în judecată și s'au făcut toate intervențiile ca să fie achitat ca nevinovat. Câțiva studenți, cari aveau dovezi și *puteau proba* că este vinovat acel ministru, s'au hotărât ca, în cazul că nu va fi pedepsit, unul din ei să-l împuște. Cum exista acolo pedeapsa cu moartea, studentul știa că va fi executat. Totuși, s'a decis. La judecare, ministrul a fost achitat, —dar chiar acolo, studentul l-a ucis și a cerut că „să fie pedepsit cu moartea, după legile țării“, pentru fapta sa. A declarat, însă, că este sigur că a făcut un serviciu patriei. Ministrul, deși era mort, a fost judecat din nou și, spre uimirea tuturor, dovădindu-se zdrobitor vinovăția lui... a fost *condamnat*, de rândul acesta el, la *pedeapsa cu moartea*. Studentul, care ceruse ca să fie pedepsit și el, după rigorile legii, pentru *ucidere*, a fost achitat și felicitat că a riscat chiar viața, pentru a demasca un tâlhar și deci a scăpa țara lui de un trădător.

Cei trei „*exaltați*“ tineri *români*, au fost osândiți la munca silnică pe viață.

Biserica nu a avut nici un cuvânt de mângăere pentru ei. Cum a judecat Domnul nostru Iisus Hristos pe „*femea păcătoasă*“? Vinovată de *adulter*, după lege, trebuia să fie ucisă cu pietre.

Dar, acuza era făcută de pârâșii cari, în fața *adevărului*, au tăcut asupra realității jidovești și retragându-se... pâra și osânda lor a fost schimbată de Domnul în dezrobire din păcat, pentru căința adâncă a vinovatei.

...Iar, *cel ucis*, (I. G. Duca) nu a fost judecat de nimeni. Dacă se va dovedi de istorie contrariul celor afirmate în *Pastorală?* Cum va rămâne *Sinodul* Bisericii Ortodoxe-Române cu ascultarea *numai de Duhul Sfânt?*

* * *

Dar, conștiința și realitatea românească aveau să fie puse la și mai grele încercări, decât și-ar fi putut cineva închipui în anul 1934, în raport cu ascultarea Sinodului Bisericii Ortodoxe-Române numai de Duhul Sfânt. Astfel, în anul 1935, Sinodul nu numai că nu a luat atitudine canonică-ortodoxă în cazul petrecut în Catedrala Mitropoliei din Iași, ci și-a manifestat cel puțin indirect aprobarea prin tăcerea lui, privitor la ceremonialul în cadrul căruia s'a primit jurământul *ereticii A. C. Cuza* și s'a dat binecuvântarea bisericească partidului „național-creștin“, întemeiat de acesta împreună cu poetul Octavian Goga.

În acelaș an, însă, tot Sinodul Bisericii Ortodoxe-Române a dat circulara Nr. 1429 din 23 Octombrie, prin care, la intervenția Ministrului Cultelor, oprește zidirea de biserici de către „gardisti“ — la ceiace, un bătrân și viteaz General ortodox-român răspunde, între altele, astfel:

„În programul nostru aprobat, cum am spus mai sus, de actualul guvern, intră activitatea Taberelor noastre de muncă, cu — în special, zidiri de Sfinte Locașuri. Pentru ce?

„Pentru ca să creștem tineretul în cultul muncii, să-l creștem în iubirea de Dumnezeu și de Biserică, legându-l de Ea prin *munca*, prin sudoarea și prin sângele său. Pentru ca să aibă și mai mult conștiința, acest tineret, că Biserica este a lui, zidită de el și în vremuri tulburi ca cele de azi când nimeni nu știe ce poate aduce ziua de mâine, să știe să apere ca pe cel *mai mare bun al său*, zidul Bisericii înălțat de el.

„Orice furtuni ar veni peste Neamul acesta, el nu va muri, atâta vreme cât Biserica lui va sta în picioare. Și atunci mă întreb cu surprindere, cu mâhnire și cu groază, dându-mi seama de gravitatea excepțională a faptului, *cum* de s'a putut găsi

un *Sinod Român Creștin*, care în loc să pălmuiască pe Ministrul care a avut îndrăzneala de a se prezenta în fața Sa cu o infamie, a luat hotărîrea îngrozitoare de a jigni, de a insulta tineretul naționalist al țării întregi, interpretându-i diabolic sentimentele sale și îndepărtându-l de Biserica Creștină pe care el singur o mai susține în mijlocul unei lumi atee?

„Mă întreb cum de a putut exista un Patriarh Român, care să nu-și fi tăiat mâna dreaptă mai înainte de a iscăli cu ea o asemenea ignonimie?

„Biserica Română în loc să-și fi pus pieptul pentru copiii ei în fața injocțiunii politicianiste obraznice, în loc să-și fi încurajat și îmbrățișat tineretul, când l-a văzut că *ridică* Biserici, în timp ce tineretul țării vecine, la doi pași, le arde și le dărâmă, sau le transformă în grajduri și cabarete, în loc de aceasta Biserica Română *il palmuește* în cele mai curate sentimente ale lui.

„Demagogie? O, sfântă demagogie care faci biserici! Cât n'ar fi dat Rusia de alături, cea cu Bisericile arse și cu preoții răstigniți în odăjdii, ca tineretul ei să fi făcut o astfel de demagogie?

„În urma acestei demagogii ar fi răsărit în sute și mii de sate românești Biserici, iar în altele s'ar fi reparat acele făcute de Voevozi și Domnițe, care se dărâmă astăzi în urma *adevărata demagogii* a politicianilor români. Sfânta demagogie a acestor tineri strălucește ca un far în mijlocul istoriei creștine; pentru că până acum, de două mii de ani, Bisericile s'au înălțat de robi sau de oameni plătiți.

„Este pentru prima dată în Istorie când intelectuali, studenți, profesori, ingineri, cu brațele și truda lor își înalță Bisericile, ca un semnal dat lumii, că a sosit ceasul ca știința să-și ispășească păcatul pentru tot ce a făcut în contra lui Dumnezeu timp de un veac.

„S'a ridicat acest tineret primul în lume din Neamul lui Ștefan cel Mare și al „Dacilor Nemuritori!“

„Orice Neam i-ar fi sărutat pe amândoi obrazii pe asemenea tineri, numai Biserica *Ortodoxă* Română i-a pălmuit, frângându-le în inimi avântul lor sacru.

„Oare Biserica Unită sau Catolică, față de ordinul odios ministerial ar fi făcut gestul de azi al Bisericii noastre?

„Eu cred că nu; ba mai mult, ne-ar fi îndrumat în calea noastră luminoasă și sfântă.

„Eu, șeful partidului „*Totul pentru Țară*“, consider ca cea din urmă mândrie a vieții mele, faptul de a îndruma acest tineret, atrăgându-l de pe linia petrecerilor, cafenelelor, desfrâului sau bolșevismului, pe linia sacră a muncii pentru Biserică și pentru Neam.

„Și ca bătrân soldat care am apărat țara și Biserica, nicio dată nu mi-am imaginat că vor veni zile de rușine, în care să fim condamnați în România Mare, de Biserica Națională pentru „delictul“, imoralitatea“ și „demagogia“ de a face Biserici poporului Român.

„Mă simt umilit alături de întreg acest tineret al țării și nu aștept nici un răspuns, pentru că nu știu ce răspuns ar putea repara hotărârea de recentă și tristă memorie, din nefericire istorică, a Sinodului Ortodox Român, iscălită Dr. Miron Cristea, Patriarh al României“.

București, 2 Decembrie 1935 — semnat General Gh. Cantacuzino-Grănicerul, Șeful Partidului „*Totul pentru Țară*“.

Pe bătrânul General l-a învrednicit Bunul Dumnezeu de a-l chema în Ceruri înainte de a fi apucat și mai groaznicile zile, în cari aceeași Biserică — dar, nu! corect este a spune: componența aceluiaș Sinod al Bisericii Ortodoxe Române — avea să patroneze uciderea aceluiași copii ziditori de Biserici, prin tăcerea totală față de sângeroasa conducere a aceluiaș Patriarh Dr. Miron Cristea și a „Voevodului Culturii Românești“ Carol II.

b) Domnul nostru Iisus Hristos, când a sfârșit *Predica de pe Muntele Ferișilor*“ mulțimile stăteau uimite de învățătura Lui, căci îi învăța ca unul care are **Putere**, și nu ca învățații lor“ (Matei 7,28—29).

Puterea Adevărului, a evidenții convingătoare!

Pastorala din 1934 nu are nicio putere convingătoare. Atunci ...nu este insuflată de Duhul Sfânt? Să ascultăm îndreptarul care singur face posibilă verificarea oricărui lucru afirmat prin cuvânt, dacă este dela Duhul Sfânt sau nu. Indreptarul Sfințelor *Canoane!* Confruntând vremea de acum cu focul lor mistuitor, ne putem da seama de ce este, „creștinismul“ nostru, tocmai

contrariul *icoanei* lui celei adevărate. Și, dacă vrem să pătrundem până în inima lucrurilor, ca să vedem de ce propovăduitorii Evangheliei și slujitorii Sfântului Altar *sunt fără Putere* — ne înspăimântă o întrebare care se profilează pe cerul sumbru al nedumeririlor noastre: nu cumva printre Păstorii noștri duhovnicești s'au intrus prea mulți „apostoli mincinoși“ cari tâlhăresc, mint și batjocoresc pe Fiul lui Dumnezeu?

Despre *Darul Sfintei Preoții*, canonul 5 al celui al VII-lea Sinod Ecumenic spune:

„Păcat de moarte este când oarecari păcătuind, rămân incorigibili. Dar mai rău decât aceasta este dacă oarecari se ridică cu încăpăținare împotriva dreptei credințe și adevărului, preferind (mai mult) pe Mamona decât supunerea față de Dumnezeu, și neținând seama de canonicitățile lui așezăminte. *In aceștia nu este Domnul Dumnezeu*, de nu cumva smerindu-se, se vor deștepta din greșala lor; ci trebuie ca ei mai mult să se apropie de Dumnezeu, și cu inimă înfrântă să ceară lăsarea și iertarea acestui păcat, și să nu se fălească cu danii ilegale. Căci Domnul este aproape de cei înfrânți cu inima (Ps. 33,19). Deci pe cei ce se fălesc că prin danie de aur au fost puși în (serviciul) bisericii și punându-și nădejdea în acest *obiceiu păcătos*, **Care înstrăinează dela Dumnezeu și de toată preoția**, și prin aceasta cu față nerușinată și cu gura mare, prin cuvinte ocăritoare necinstesc pe ceice au fost aleși de Duhul Sfânt în urma vieții virtuozose și au fost puși (în serviciul bisericii) fără dăruiri de aur — *cei ce fac aceasta înainte de toate să primească cea din urmă treaptă din tagma lor*. Iar de se va vădi cineva făcând aceasta cândva la hirotonie, să se procedeze potrivit canonului apostolic, carele zice: „*Dacă vreun episcop prin bani a ajuns la demnitatea aceasta mare, ori presviter, ori diacon, să se caterisească atât dânsul cât și cel ce l-a hirotonit și să se taie desăvârșit dela împărtășire, ca Simon magul prin mine Petru*“. Așijderea și potrivit altui canon al sfinților noștri Părinți dela Calcedon, care zice: Dacă vreun episcop ar săvârși hirotonia pentru bani și ar face obiect de vânzare *harul care nu se vinde*, și ar hirotoni pe bani episcop, sau horepiscop, sau presbiteri, sau diaconi, sau pe altcineva dintre cei ce se numără în cler, ori ar promova pentru bani econom, sau ecclial, sau paramonar, sau pe oricare din canon pentru mârșav câștig, și dacă se

dovedește că a făcut aceasta, să se primejduiască pentru treapta sa; și cel hirotonisit să nu aibă nici un folos din hirotonia sau promovarea cea din negoț; ci să fie străin de demnitatea sau de funcțiunea, pe care a dobândit-o pentru bani. Iar dacă cineva a fost mijlocitor în astfel de afaceri urâte și ilegale, acela, dacă ar fi cleric, să cadă din treapta sa; iar dacă este laic sau monah, să se anatemisească¹⁹).

Iată ce spune și canonul 19, al aceluiași Sinod Ecumenic: „Intr'atăta s'a înstăpânit spurcăciunea iubirii de argint la conducătorii bisericilor, încât și unii dintre bărbații și femeile, cari se zic evlavioși, uitând porunca Domnului, s'au amăgit și pentru aur fac primiriile celor ce se apropie de tagma ierarhicească și de viața monahală. Și se întâmplă, precum zice marele Vasile, că începutul fiind netrebnic, întregul încă este de lepădat; căci nu este cu puțință a sluji lui Dumnezeu și lui Mamona. (Mat. 6,24). Deci de se va afla cineva făcând aceasta, dacă este episcop, sau egumen, sau oarecare din preoțime, ori să înceteze, ori să se caterisească, potrivit canonului al doilea al Sfântului Sinod dela Calcedon, etc.“ 20).

Prin urmare, dacă vrea cineva să facă bine Țării noastre celei atât de greu încercate, prin ceiace este chemată a lucra în primul rând Biserica, adică slujitorii ei, dar nu li-se simte puterea Duhului Sfânt, atunci să se înceapă dela această esențială — iar, prin ceiace a devenit, îngrozitoare — problemă: a **Hirotoniilor**. Ele nu au **Putere**, dacă nu sunt în perfectă concordanță cu respectivele Canoane! Cum pot să fie clericii „lumina lumii“ și „sarea pământului“, dacă ei — aceia cari sunt vinovați de acest sacrilegiu — încă dela intrarea lor în cler, au semnat contract cu diavolul?

Mi-a venit din nou în minte fraza din *Pastorală*: „Biserica se întreabă cu durere, cum a fost cu puțință, ca în țara noastră pașnică și ospitalieră, cu moravuri curate și frumoase, să se întâmple o asemenea fărădelege?“

Da, într'adevăr, tot ceiace este oprit de Dumnezeu, este păcat, este fărădelege! Dar, Domnul nostru Iisus Hristos a zis: „Adevăr grăesc vouă că toate păcatele iertase-vor fiilor oamenilor și hulele câte vor huli; dar cine va huli asupra Duhului Sfânt, nu are iertăciune în veac, ci de păcat vecinic va fi vinovat“. (Marcu 3, 28—29). Rămâne păcat vecinic hula împotriva

Duhului Sfânt, pentru că El s'a pogorît dela Tatăl, trimis de Fiul, în ziua Cincizecimii, pentru ca să rămână cu noi în timp, în istorie, până la a doua venire, și să ne pregătească pentru Vecinicie, sfințindu-ne vremelnicia. Nesocotind aceasta, omul se face vinovat de hulă împotriva Duhului Sfânt și prin El împotriva Sfintei Treimi: se hulește Dumnezeu-Tatăl prin apostazie, Dumnezeu-Cuvântul prin erezie și Dumnezeu-Duhul Sfânt prin blasfemie.

În cartea Mitropolitului Antonie al Kiewului „*Catehism creștin ortodox*“, la întrebarea: „Ce se oprește prin cuvintele: „*Să nu ai alți dumnezei afară de mine?*“ — răspunsul dela punctul 4 scrie: „*Apostasia, când se leapădă de adevărata credință din frica de oameni, sau pentru bunuri lumești*“.²¹⁾

Adevărata credință, după cum este cuprinsă în canoanele teologice ale Sfintei Biserici Ortodoxe! Călcare și junghierea acestor canoane chiar în inimă, o fac aceia cari tâlhăresc hirotoniile. Această tâlhărie se face nu numai prin bani, după cum am văzut, ci și prin protecție politică, după cum vom vedea.

Care este dumnezeul, cu „obiceiul pământului“, în țara „cu moravuri curate și frumoase“, de care ascultă atâția clerici, când doresc să se facă, unii *Preoți*, alții chiar *Episcopi*? — călcând cu monstruoasă nerușinare Canonul 3 al celui al VII-lea Sinod Ecumenic:

„Fiecare alegere de *Episcop*, sau de *presviter*, sau de *diacon* făcută de către dregători (lumești) să rămână **Fără tărie**, potrivit canonului care zice: „*Dacă vreun episcop, servindu-se de dregători lumești, printr'înșii pune mâna pe vre-o biserică, să se căterisească și să se ațurisească și toți părtașii lui la aceasta*“. „Căci cel ce urmează a se înainta la episcopie trebuie să fie ales de episcop; precum s'a hotărît de sfinții Părinți din Nicea în canonul ce zice: „Se cuvine ca episcopul în general să se așeze de către toți (episcopii) din eparhie; iar dacă ar fi cu greu aceasta, sau din cauza unei nevoi stăruitoare, sau din cauza depărtării drumului, să se adune cel puțin trei la un loc, împreună alegători făcându-se și cei absenți, și consimțind prin scrisori), apoi să se facă hirotonia. Iar întărirea celor ce se fac revine în fiecare eparhie mitropolitului“.²²⁾

Sinodul Bisericii Ortodoxe-Române, nu poate fi judecat decât de un Sinod Ecumenic. Dacă se va dovedi că *Pastorală* în dis-

cuție, nu are **Putere**, pentru că ar fi scris-o cumva *episcopi cari nu au fost aleși, de Duhul Sfânt?* Cum va rămâne *realitatea românească* față de binecuvântarea lui **Dumnezeu**?

Căci smintelile cari au venit și mai aveau să vină peste această realitate sunt de negrăit! În vâlvătaia lor nimicitoare am putut sta nears numai prin minunea rugăciunii, care mi-a purtat cugetul la cuvintele dumnezeescului Apostol Pavel:

„Păzește-te pe tine însuși și învățătura; stăruiește în ea, căci făcând aceasta și pe tine te vei mântui și pe cei cari te ascultă“. (1 Timotei 4, 16).

* * *

2. — *Cărturarii*. — *Plâng și mă tânguesc...* când gândesc la dobitoacele care își izvodesc „chip și asemănare“ după rătăcirile lui Darwin. Ca unui posedat de mânie pe fericirea celor ce nu știau că sunt bipede, i s'a năzărit să le desgroape osemintele altui soiu de strămoși. Apoi, a legat istoria în legi șoptite de demoni, încât s'a ivit acea specie care a dat ca progenitură pe Karl Marx. De atunci „luptă pentru existență“ o lume de bestii, cu graiu de om, ca să se plinească Scriptura, care zice: „Și am zis iar întru inima mea despre ții oamenilor: „Dumnezeu a orânduit să-i încerce, ca ei să-și dea seama că nu sunt decât dobitoace“. (Eclesiastul 3, 18).

De nu se încurca Darwin în chestiuni de ontogeneză și filogeneză, ar fi păstrat și *modernii* respectul cuvenit pentru „*Dumnezeiasca Descoperire*“, care începe cu *sfânta „Geneză“*. De aici, cursul firesc al „*evoluției*“ nu ar fi produs hibridi, până și printre „*dogmatiști*“, ci ar fi urmat calea adevărului vieții Domnului nostru Iisus Hristos. Pe când așa — „*rătăcirea din urmă*, fiind mai rea decât cea dintâi“, iar răul neavând curmare grabnică — „*supraomul*“ lui Nietzsche nu rămâne nici om istoric, ci este târit deivalma cu celelalte viețuitoare. Acestea prăsesc un fel de monosilabisiți până și printre:

Profesorii universitari ...și astfel, în vremile de acum, țicneala lumii se oglindește mai vădit ca oriunde în Universitate. Căci zic cugetele oamenilor drepți, că aici și-a încuibat diavolul multe din spurcăciunile cu care vrea să surpe frumusețea vieții dăruite de Bunul Dumnezeu. Iar, de unde luminează se așteaptă întru răs-pândire, se scurge întunecul multor minciuni și patimi. Iavă-

țătura de care li-se face parte celor înscriși în catalogul maturității, încă mai este apă din băltoaca în care Schopenhauer, a văzut cum: „oamenii cari nu-și cunosc decât picioarele lor de broaște și bateriile lor galvanice, îndrăznesc astăzi să explice lumea și pe om“.

Dar, mirarea și neliniștea îl cuprind pe „studiosus rerum novarum cupidissimus“ mai ales când își vede pasul abătut dela datina străbună, ispitit fiind a crede, întocmai cu închinătorii la fosile, că plămada trupului și mișcarea sângelui său nu ar fi întocmite de Dumnezeu. Căci „luminătorii“ din „corpus doctorum“, mijlocesc părerea că, precum în creerul lor simt prisositoare întunecime, așa și lumea, nu din nemărginita bunătate a lui Dumnezeu a fost creată prin iubire spre slavă, ci din haos a purces.

De se întâmplă ca să se arate *iubitorii de adevăr* și să aprindă mânia împotriva iscodirii slugilor diavolești, atunci „libertatea academică“ și „autonomia universitară“ se cațără pe armele puterii și, după porunca „marelui consiliu din hrubele masonice“, peste capetele vlăstarelor creștine cu învâlmășeală se izbesc. „Universitatea formează astfel o comunitate socială de viață și de concepție, care se înfăptuește prin strânsa conlucrarea a profesorilor cu studenții la acea operă obștească — monument neterminat, ce se clădește de veacuri — care este știința“. 23).

Alergați, deci, tineri și însetați muritori, și gustați îmbierile ei, mai ales când cerneala condeiului vostru neîncercat, se preschimbă în „ochiul dracului“, prin vraja examenelor închinat idealului. Vă va uimi pripășirea lui în buzunarul multora dintre ceice vă încarcă mințile cu savantlăcuri fenomenale, inspirate de noumenul pozitivist! Căci vorba lui Schiller se împlinește cu adevărate: „Pentru unul știința este o sublimă zeiță cerească, pentru altul o vacă lăptoasă care-l provide cu unt“.

* * *

Istoria își are graiul ei. Oamenii cari îl vorbesc, vor da seama în fața înfricoșatei Judecăți a lui Hristos de fiecare cuvânt al acestui grai. Față de Vecinicie, vom vedea atunci, cum va rămâne orice om care vorbește în graiul istoriei. Față de istorie însași, fiecare cuvânt din acest grai, se adeverește sau

se desminte de faptele celor ce îl vorbesc. Istoria mai are și anumite *vremi*, cu anumiți *ani*, și cu numiții lor *oameni*. Cărturarii știu aceasta, ei *trebuie* s'o știe mai bine decât oricare muritor.

În acelaș an, 1934, când Arhieriei au vorbit credincioșilor români prin **Pastorală** Sfântului Sinod, — au vorbit și Cărturarii cei mari, prin condeii mai marelui cărturarilor români, aceleorași români. Nicolae Iorga, a scris, sibilic și ca un nou Machedon al Istoriei, care taie un nou nod gordian, astfel:

„*Ce se cere societății românești.*

„Nu grupuri de tineri cari înainte de a învăța pe alții teorii, au nevoie să treacă ei prin viața practică, nici improvizații deasupra reclamei cărora se ridică vârfurile de urechi ale unor vanități care nu pot opera decât în bloc, pot face aceia ce se cere azi mai mult decât orice alta societății românești.

„Și anume această misiune se împarte în două: cuvântul și cartea“.²⁴).

* * *

În acelaș an, însă, 1935, în care viteazul apărător al Bisericii străbune, Generalul Cantacuzino, a dat un strigăt de alarmă, față de rățacirea acelora cari au oprit zidirea Bisericii de către tineretul scârbit de teorii, — „blocul“ de diamant al „discipolilor“ marilor cărturari, a dat alarma adevărului împotriva minciunii, printr'un **Memoriu**, care fiind dumnezeesc de frumos și pentru că m'a învrednicit Bunul Dumnezeu să-l am în întregime, scăpând din furia multor flăcări ale pârjolului vremii în care mi-a fost dat să trăiesc, îl folosesc drept neprețuit ciment pentru o rară tencuire a acestor pagini, în cari eu însumi, rugând pe Bunul Dumnezeu să-mi ajute, vreau să strig **Apostrofa** unui **Teolog** împotriva satanei și a slugilor lui, precum și împotriva tuturor uneltirilor lor! Iată graiul conștiinței harice al Creștinătății-Românești:

„Domnilor Profesori,

„S'au împlinit 13 ani, de când noi, studenții naționaliști-creștini, ne-am îngăduit să vă rugăm, cu toată cuviința, cu care sunt îndatorați copiii față de părinții lor, să binevoiți a da as-

cultare unei vii dorinți a sufletului nostru, aceia de a începe, în fiecare an, activitatea noastră academică, cu binecuvântarea Bisericii.

„Noi credeam, că nu numai vom fi ascultați, ci și lăudați de Domniile Voastre, pentru această dorință și hotărîre a noastră.

„Pentru că nu ne-ar fi trecut prin minte, că Domniile voastre puteți vedea în îndătinata slujbă a sfeștaniei, prin care, de veacuri neamul nostru își sfințește casa, ogorul și munca lui, un lucru nepotrivit cu rosturile vieții și activității noastre academice.

„Dimpotrivă. Eram încredințați, că Domniile voastre vă veți grăbi să veniți alături de noi, ca împreună să cerem ajutor lui Dumnezeu, pentru truda noastră comună.

„Spre marea noastră desamăgire, însă, am constatat că Domniile voastre, nu numai că ați fost absenți dela această datorie creștinească și românească, dar v'ați crezut îndreptățiți să luați, chiar măsuri împotriva noastră, cerând concursul forței publice ca să împiedicați intrarea lui Dumnezeu în universitățile românești.

„Mărturisim, cinstit, că aproape nu ne vine să credem că acest lucru s'a putut întâmpla.

„Și mai ales, că Domniile voastre, ați sugerat și patronat, oarecum, măsurile de represiune împotriva noastră.

„Pentru că ne întrebăm: ce v'ar fi putut determina la aceasta?

„Ce interes ați fi avut să vă puneți în conflict cu proprii Dumneavoastră fii sufletești, pe o delicată chistiune de conștiință și a cărei rezolvare, ne părea atât de simplă și de firească.

„Aveam, doar, în favoarea noastră, o mare și sfântă tradiție națională, care merită să fie păstrată și respectată, în deosebi, într'un așezământ sortit să dea, permanent, neamului nostru, vigoarea spirituală, necesară marilor lui creații și atitudini istorice.

„Universitatea este a neamului românesc. Intemeiată și susținută de el și pentru el. Iar neamul românesc este creștin. Și el vrea să rămână ceea ce s'a născut. Adică să trăiască și sa moară creștin.

„Dar Domniile voastre, se pare, că v'ați ridicat tocmai împotriva unanimității spirituale a acestui neam.

„Ca și cum Universitatea ar fi a D-voastră, personal, iar

Domniile voastre nu ați fi legați de acest neam, decât numai prin drepturi.

„Netăgăduit, meritele Domniilor voastre sunt uriașe.

„Și ele vă pot aduce beneficiul stimei și admirației noastre a tuturor.

„*Domnilor Profesori,*

„Dar, Domniile voastre, aveți și mari datorii și răspunderi, ca unii ce v'ați ridicat *din* neamul românesc și ați fost ajutați *de el*, să vă însușiți luminile culturii, pe care ați fost aleși, să le purtați, ca să le proiectați, mereu, sporite, asupra sufletului național.

„E firesc, deci, ca, de vreme ce v'ați ridicat în sferele superioare ale intelectualității, prin truda și suferința acestui neam, să nu vă rupeți din solidaritatea lui istorică și să loviți tocmai în ceiace, acest neam românesc, a avut și are mai sfânt: *în credința lui*.

„Fără această credință, curată, statornică, milenară, neamul nostru ar fi rămas un schelet, o umbră, sau o amintire.

„Tot ce a înfăptuit mai măreț și mai valabil acest neam al nostru, în curgerea veacurilor, a înfăptuit, susținut și inspirat de credința și speranțele creștine.

„Biserica i-a fost ocrotitoare și sprijinitoare și în suferințe și în biruințe.

„Cultura noastră națională este lumină bogată, dăruită de vatra credinții.

„Și vitejia poporului nostru, văpaie din jarul tainic al iubirii de Dumnezeu.

„Și duhul și slova românească, din râvna milostivă și nepregătită a monastirilor și călugărilor smeriți, a înflorit și rodit.

„Atunci, vă întrebăm, nedumeriți, cum se explică ciudata atitudine a Domniilor voastre, față de dărnicia duhovnicească, fără seamăn, a Bisericii noastre strămoșești?

„*Domnilor Profesori,*

„Noi vă iubim, prea mult, ca să nu fim îngrijorați de lipsa D-voastră de înțelegere și pietate față de marile servicii, pe care credința creștină le-a făcut neamului nostru.

„Și ne simțim datori, în cugetul nostru, să vă reamintim imperatiile esențiale ale istoriei noastre naționale.

„Pentru a vă face să renunțați, cu un ceas, mai de vreme, la o *condamnabilă eroare*, și la o *inadmisibilă ofensă*, adusă sufletului acestui bun și prea încercat popor.

„Noi vă prețuim și vă admirăm indiscutabila d-voastră prestanță științifică. Știm cu prețul câtor jertfe v'ați dobândit-o, în îndelungatele și exemplarele asceze ale studiului și cercetărilor.

„Câte zile și nopți chinuite, în biblioteci și laboratoare, câte lipsuri materiale, câte decepții și câte speranțe, câte crize și torturi de conștiință v'au fost răsplata unui vis de perfecțiune și a dorinței de a vă ajuta, într'o zi, triumfători, părinții și neamul din care ați ieșit!

„Și azi, toate acestea vi s'au șters din amintire, ca și când n'ar fi fost?

„Ce ar zice părinții D-voastră, țărani și burghezi, cari au aprins lumânări la biserici și au bătut mătâni, la icoane, pentru copiii lor plecați, departe, la învățătură, dacă v'ar vedea, azi stingându-le luminile lor și sfărâmându-le icoanele, la care ei s'au închinat, pentru ajutorul copiilor lor?

„Ce tragedie! Copiii lor de eri, azi părinții noștri, dascăli mari și învățați, opresc pe propriii lor copii să se roage și cheamă jandarmii să-i bată și să-i închidă în pușcării, pentrucă deschid ușile Universității, lui Dumnezeu.

„Domnilor Profesori, noi credem, că Domniile voastre v'ați angajat pe linia unei mari rătăcirii!

„Poate, Domniile voastre, știm noi, credeți, că între știința, pe care o profesăți și credința, pe care n'o mai mărturișiți, împreună cu noi, este un dezacord, o incompatibilitate, un conflict.

„O profundă eroare, după a noastră umilă părere!

„Nici Pasteur, nici Pascal, nici Paulescu n'au descoperit și n'au susținut existența acestui conflict.

„Dimpotrivă, cel mai prețios colaborator științific al lor, a fost Dumnezeu.

„Intovărășiți de Dumnezeu, au pășit ei, până la moarte, în laborator și în sălile de cursuri.

„Și dacă ei au fost atât de mari, pe cât îi știe lumea întreagă, au fost, pentrucă s'au simțit mici, înaintea lui Dumnezeu.

„Înainte de a-și începe experiențele lor științifice, ei se rugau smeriți lui Dumnezeu.

„Și Dumnezeu i-a ajutat să se înalțe, în cinstea lumii întregi, peste vremi și moarte.

„Ei au crezut, sincer, în miracolul revelației divine și nici o îndoială nu le-a umbrît cugetul lor, atât de frământat, de eroicele speranțe, de a descoperi, pentru frații lor oameni, adevărurile supreme și izbăvitoare ale vieții.

„Nu încercați, Domniile voastre, un sentiment de jenă, când vă confrunțați cu ei?

„Măcar, dintr'un sentiment de corectitudine, se cade să rămâneți pe linia marilor lor viziuni și transfigurări.

„Vă pretindeți, fără îndoială, urmașii lor. Sunteți convingși, că faceți parte, întru totul, din dinastia lor spirituală.

„Nu simțiți oare, că abătându-vă dela nobila lor tradiție, vă puneți singuri în contradicție cu înșiși creatorii științei, pe care, Domniile voastre sunteți chemați s'o serviți? Și vă reduceți la dimensiunile morale ale epigonilor?

„Să nu vă închipuiți, cumva, că noi, dintr'un sentiment de șovinism, vă putem așeza peste ei, în ierarhia valorilor științifice, atâta vreme, cât Domniile voastre, înțelegeți să tăgăduiți, prin concepție și atitudine, ceiace a constituit însăși esența personalității lor, adică adeziunea profundă a sufletului lor față de Dumnezeu, și perfecta lor loialitate, față de credința neamului, din care s'au născut.

„Noi credem, că a sosit ceasul să vă atragem respectuoasa luare aminte asupra acestei probleme. Ca să puteți fi și rămâne solidari cu noi, în credință și jertfă.

„Pentruca, în istoria neamului nostru, să nu se poată scrie, cândva, că au fost, într'o vreme, după câțiva ani, numai, dela izbucnirea visului nostru milenar, profesori, la cele mai înalte instituțiuni de cultură ale neamului românesc, cari au luptat împotriva marilor comandamente și directive spirituale ale istoriei noastre naționale.

„Că a fost o epocă, în viața neamului românesc, când cei mai luminați fii ai lui, au apostaziat dela credința în Dumnezeu și au încercat să întroneze în universități, dictatura ateismului.

„Noi nu ne vom da odihnă, până nu vom realiza marile și imperativele restaurării spirituale, în viața neamului nostru.

„Noi nu putem crede, că păianjenul monstruos al masoneriei, anti-naționale și anti-creștine, v'a putut atrage în inextricabilele lui pânze de perfidie și întunerec.

„Nădăjduim că, Domniile voastre, ați trecut numai, printr'o vremelnică eclipsă spirituală, după care trebuie să înceapă, neapărat, o splendidă eră solară, o eră de renaștere, în duhul și adevărul credinței creștine și naționale.

„Noi înțelegem să vă ajutăm să evadați cât mai repede din haosul spiritual, care, se pare, că v'a amăgit.

„De aceea, vă rugăm, Domnilor Profesori, să nu ne luați în nume de rău, creștineasca noastră filantropie.

„Noi suntem și vrem să rămânem, pe linia spirituală a istoriei noastre.

„Fără tranzacții cu conștiința noastră, și fără să demisionăm din marea noastră misiune istorică.

„Pentru că nu vrem să ne blesteme, nici părinții, nici copiii noștri.

„Iată, de ce, vă cerem noi, de atâția ani, să nu ne împiedecați să ne rugăm lui Dumnezeu și să nu ne osândiți, pentru credința părinților noștri.

„Iată, de ce, vă rugăm, să nu vă supărați pe noi, pentru că vrem să între Dumnezeu în Universitățile noastre, din care Domniile voastre l-ați eliminat, ca indezirabil și chiar, primejdios progresului științific.

„*Domnilor Profesori,*

„Noi credem, că Domniile voastre, nu veți întârzia să ne dați un răspuns fie de aprobare, fie de refuz“. — Semnează:

Traian Cotigă, președintele U.N.S.C.R., Gheorghe Furdui, președintele Centrului Studențesc București; Ion Crânganu, președintele Centrului Studențesc Iași; V. Străchinaru, președintele Centrului Studențesc Cernăuți; Ieremia Balog, președintele Centrului Academic Cluj; Al. Buia, președintele Centrului Studențesc Petru Maior, Cluj; Gh. Arghiropol, președintele Centrului Studențesc Chișinău; Gh. Bica, președintele Centrului Studențesc Andrei Șaguna, Sibiu; David Suciu, președintele Centrului Studențesc Timișoara. ²⁵).

La acest **Memoriu** unic în Istoria tuturor Universităților din lume, numai după câțiva ani, avea să se dea un răspuns tot unic: **ternița și moartea!**

* * *

3. *Dregătorii*. — Intr'o țară în care, ca la noi, au putut și pot exista, la un moment dat, Arhieri și Cărturari, cari să batjocorească legea lui Dumnezeu și legea neamului, legea vecinicii și legea istoriei, așa cum se face în **România**, dela războiu și până azi — este aproape logic ca și dregătorii țării, adică executiva spiritului și sângelui unui neam, să nu poată fi altfel decât „chipul și asemănarea“ celor dintâi. Ba și mai mult! Alături de Arhieri-apostați și Cărturari-trădători, cari acuză nedrept tocmai pe cei mai credincioși fii ai Bisericii și ai Neamului — dregătorii devin, la rândul lor nu numai acuzatori, ci de-a-dreptul profanatori și călăi!

Oamenii adevărului se cunosc și se disting de oamenii minciunii după fapte. Oricât de sus ar fi puși și orice răspundere ar reprezenta, ei nu se pot sustrage acestui criteriu sigur de calificare. Insuși Domnul nostru Iisus Hristos ne-a învățat aceasta. El a zis: „Păziți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar înăuntru sunt lupi răpitori. *După roadele lor îi veți cunoaște*. Au doară se culeg struguri din spini, sau smochine din ciulini? Așa orice pom bun face roade bune, iar pomul rău, face roade rele. *Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău să facă roade bune*. Orice pom care nu face roadă bună, se taie și în foc se aruncă. Pentru aceea, *după roadă lor îi veți cunoaște*“. (Matei 7, 15—20).

* * *

Dela „Procesul Gărzii de Fier“, din anul 1934 și până azi, ne este dat să constatăm atâtea fapte de ale dregătorilor țării, cari uluesc orice minte întregă de om, încât nu ai ști ce să mai crezi dacă nu ar consta tocmai în aceasta semnul care petluește momentul unei mari răscruci a Istoriei. De aceea, deși ne cutremură oroarea pe care o produc „faptele“ unor asemenea dregători asupra sufletelor noastre, vom descifra tocmai din ele „principiul“ care le dă naștere și cu tăria sufletească pe care ne-o dă Harul Divin pe care-l implorăm dela Hristos Iisus, vom confrunta și acest „principiu“ cu lumina eternă a **Adevărului**, fără de care nu se poate concepe viață normală nici în individualitate și cu atât mai vârtos în colectivitate!

Să desprindem din acest crămpei de vreme câteva fapte, nu numai decât cronologic, ci după cum se clasifică ele dela sine, în raport cu **Porunca** iubirii lui Dumnezeu și a aproapelui.

La noi, viața respiră într'o grea și înecăcioasă atmosferă de silnicie. Pentrucă dregătorii noștri au uzurpat libertatea Creștinătății-Românești. Ei ne conduc prin artificii și împrumuturi. O Țară, ca și un un individ, care se împrumută, pentru a-și târi mai departe viața, este robul la discreția celui împrumutător. Iată ce spune Sfântul Vasile cel Mare despre aceasta:

„Cel ce se împrumută, luând banii, în prima zi este strălucitor și vesel, împodobit cu o floare streină, cu care voiește să-și însemne schimbarea vieții. El are o masă mai deschisă, un veșmânt mai luxos. Casnicii lui și-au schimbat și ei chipurile într'altele mai vesele, de jur-împrejurul lui se găsesc tot felul de lingușitori și comesenii, iar zgomotele casei sunt nenumărate.

„De îndată însă ce banii încep să se scurgă, iar timpul înaintând, face să se adauge la ei camăta, nopțile nu-i mai pot aduce odihnă, ziua lui nu mai poate fi veselă, soarele nu-l mai încălzește, ci începe să simtă greutatea vieții, începe să urască zilele care duc la termenul de plată, și îi este frică de luni tocmai ca de niște născătoare de camătă. Chiar dacă se culcă, în somn vede pe cel ce l'a împrumutat, întocmai ca un vis urit, care vine să se așeze în jurul capului său. Chiar dacă este treaz, camăta îi este o mare grijă și un mare chin, căci este zis: „In timp ce împrumutatul se întâlnește cu cel ce l'a împrumutat și unuia și celuilalt le face cercetare Domnul“ (Proverbe 29, 13).

„Unul, întocmai ca un câine își urmărește prada, iar celălalt întocmai ca un vânat descoperit își așteaptă resemnat sfârșitul. El nu mai are îndrăzneala aceea a celui sărac. Sorocul se înnumără pe degete și de unul și de celălalt: unul bucurându-se din cauza creșterii cametei, iar celălalt suspinând din cauza adaosului nenorocirilor. „Bea apă din urcioarele tale“ (Proverbe 5,15), adică cercetează cu deamănuntul puterile tale; nu merge la alte fântâni, ci culegeți îndulcirile vieții din propriile tale livezi. Ai obiecte de aramă? Ai haine? Ai vite? Ai niscaiva vase de orice fel? Dă toate acestea. *Caută să dai totul, afară de libertate*“ 26).

Când s'au anunțat soluții salvatoare, reale și posibile, dregătorii noștri, în loc să se bucure și să lase să se realizeze o

dezrobire totală și a țării și chiar și a lor, prin debarasarea de datorii și de orice obligație silnică externă sau internă, au mers așa de departe încât au bătut, închis și omorât pe aceia cari au îndrăznit să creadă și să dovedească posibilitatea libertății noastre. Dar libertatea este un dar al Adevărului; tatăl minciunii este diavolul. Cine este contra libertății, se ridică împotriva adevărului deci este vrăjmaș al lui Dumnezeu. Dimpotrivă, cine iubește pe Dumnezeu și „adevărul, care ne face liberi“ (Ioan 8,32), acela devine prietenul lui Dumnezeu. „Nimeni dintre cei răi și neștiutori nu poate să-i fie prieten. Căci frumusețea prieteniei nu concordă, întru nimic, cu dispoziția răutăcioasă din sufletul cuiva, după cum nici rușinea și nearmonia nu poate să încapă în acordul prieteniei. Căci răul nu este contrar numai binei ci chiar lui însuși“ 27).

Că dregătorii noștri sunt răi și vrăjmași ai lui Dumnezeu și ai oamenilor și chiar ai lor înșiși, se constată nu numai din respirarea aerului otrăvitor și silnic al uzurpării libertății, ci și din acele fapte cari sunt o dovadă și mai mare că ei urăsc pe Dumnezeu și pe aproapele.

a) Trei mi-se par lucrurile cele mai semnificative și cari rezumă toată oroarea și mișelia dregătorilor în raport cu porunca iubirii lui Dumnezeu.

Întâi: Tăerea și arderea Sfintelor Troițe, pe care le-au ridicat legionarii, în cursul vremii, pentru slava lui Dumnezeu, în spiritul tradiției noastre creștine strămoșești și pentru vecinica pomenire a morților legionari, tot în spiritul aceleiași tradiții.

Dregătorii noștri au poruncit, de sus în jos, ca aceste Troițe să fie scoase din locurile unde le înfipseseră legionarii și să fie tăiate și arse în foc. De ce? Pentrucă „se făcea politică“ cu ele. Și lor nu le convenea acest fel de „politică“. Ei ar fi vrut să facă și acești „acuzai“ ai minciunii, adică legionarii, să facă și ei „politica guvernului“, deci a „Cezarului“. Ca și în cazul opririi zidirei de Biserici de către legionari, pe motivul că fac „demagogie“, așa și cu Sfintele Troițe: trebuiesc tăiate și arse, pentrucă au fost ridicate de către „legionari“. Cine sunt acești „legionari“ și de ce le-a permis și lor Dumnezeu ca să apară și să existe în Istorie? — aceasta nu s'au întrebat niciodată dregătorii țării, dar de lovit au lovit în ei în toate fe-

lurile. Dar, Sfânta Troiță nu poate constitui un motiv de ambiție omenească, nici nu este caz de slavă sau defăimare omenească, pentru că cine o ridică are credință, iar cine ar face-o fără să aibă credință, ci numai ca să facă demonstrații de altă natură la origine, pe aceia nu trebuie să-i bată oamenii pentru că îi pedepsește însuși Dumnezeu. Dregătorii noștri nu au vrut să vadă lucrurile așa. Ei s'au simțit datori să nimicească tot ce era „legionar“. Au uitat, însă că Sfânta Troiță este lucrul lui Dumnezeu. Iar cei ce ard lucrul lui Dumnezeu, caută să despartă de Dumnezeu pe cei ce li dau slavă prin cinstirea lucrurilor Lui. Atunci ai dreptul să te mânii, fără teamă de păcat, pe asemenea unelte ale satanei. Iată ce este scris în **Pateric** despre acest fel de mânia: „Un frate a întrebat pe Avva Pimen, zicând: Ce este a se mânیا cineva în zadar pe fratele său? (Matei 5,22). Și a zis: Orice nedreptate îți va face fratele tău și tu te vei mânیا pre el, în zadar te mânii: și măcar de îți va scoate ochiul tău cel drept și îți va tăia mâna ta cea dreaptă și te vei mânیا pre el, în zadar te mânii; iar de te desparte de Dumnezeu, atunci să te mânii tare“²⁸.

Al doilea: oprirea pomenirii lui Moța și Marin și a tuturor legionarilor morți. Oprirea pomenirii lor în Biserică de către Preoți. Dacă acuza că legionarii au făcut altă „politică“ decât a guvernului respectiv, prin ridicarea de Sfinte Troițe, ar putea seduce pe oarecari oameni fără pic de judecată, în schimb, moartea cuiva numai demagogie nu mai poate fi. Și dacă și un tâlhar are dreptul să fie pomenit după moarte în Biserică de către Preot, atunci cu atât mai mult acei oameni cari au murit pentru porunca dragostei de Dumnezeu și de aproapele. Dar, mai presus de orice, se naște o zguduitoare întrebare: cine poate avea dreptul și îndrăzneala să se amestece până și în rânduiala slujbelor Sfintei noastre Biserici? Și mai ales să oprească ceiace nu-i convine și încă pentru motive cu totul protivnice voii Preabunului Dumnezeu?

De când au început să foiască agenții poliției secrete prin Biserici, nu pentru a se ruga, ci pentru a spiona ce fac Preoții și a denunța pe aceia cari, ținând la sfintele canoane mai mult decât la decretul legi ale câte unui Irod sau Nerone modern, pomenesc la sfintele slujbe și „numele interzise“ de când s'a introdus și în Biserică acest spionaj hulitor de Dum-

nezeu, mi-se pare că a început să se arate semnul celei mai grozave batjocoriri „oficiale de stat“ a Bisericii și slujitorilor ei. Ba, avea să se întâmple ceva și mai grozav:

Al treilea: arestarea Preoților ortodocși! Biserica Ortodoxă-Română a avut mulți Preoți cari au fost arestați, maltratați și uciși de dregătorii „Statului român“, fără ca să le ia Sinodul apărarea, sau în cazul cel mai bun fără ca să li se aplice aceasta după o judecată canonică și o eventuală caterisire. După ce am fost arestați în Săptămâna Patimilor anului 1938 și duși în exilul lagărului dela Miercurea-Ciuc, am făcut o „Intâmpinare“ către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în acest sens, dar nu numai că nu am primit nici un răspuns, ci mi-a fost dat să trăesc ceiace nu cred că exagerez dacă spun că întrece tot ce am citit sau auzit că s'a putut face vreodată unui grup de Preoți, într'o țară creștină. Deși am fost supuși și Preoții și legionarii din lagăre celui mai vitreg și neuman tratament, fiind lipsiți mai ales de orice asistență duhovnicească a vreunui Chiriarh Ortodox; deși în lagăre nu erau cei mai răi oameni din România, ci dimpotrivă poate tot ce a avut țara mai bun — totuși, ne-a fost dat Preoților Ortodocși să mai trecem și prin următoarele:

După ce au fost aduși dela Miercurea Ciuc și Preoții și ceilalți creștini ortodocși în noul lagăr dela Vaslui, am rămas la Ciuc numai trei Preoți. În ziua de Vineri 11 Noembrie 1938, am fost deșteptați căteși trei disdedimineață și chemați la comandamentul lagărului. Fără să știm la ce destinație mergem, am fost predați în paza unor agenți de poliție puternic înarmați și urcați într'un camion jandarmeresc de transportat borfașii și pușcăriașii. Am fost duși așa prin munți, pe la Târgu-Ocna și Mărășești apoi Cosmești și Bârlad, până la Vaslui. Acolo am fost duși în gară și urcați într'un „vagon-dubă“, unde spre uimirea noastră mai erau încărcăți alți treizeci de Preoți ortodocși. Sub pază severă am fost purtați toată noaptea cu trenul, într'o stare de negrăit. Dimineața ne-am trezit strigați după o listă a unui colonel însoțitor și percheziționați până la piele de jandarmul sergent de serviciu. Care cum ajungeam la rând, eram debarcați în gara Cioc-Maidan din Județul Tighina, unde eram întâmpinați de puternice cordoane de jandarmi, cu arma în mâini, și escortați la niște căruțe angajate din timp, în care

am fost urcați câte patru de fiecare căruță. Țăranii din împrejurimi, proprietari ai căruțelor, erau ținuți la mare distanță și aveau probabil consemnul să ne urmeze de departe, pentru că mânatul cailor era dat în seama câte unui jandarm. S'a format un cortegiu de căruțe cu Preoți arestați și transportați sub pază compusă din jandarmi, în formație pedestră pe două rânduri, deoparte și de alta a șirului de căruțe, cu armele încărcate și în poziție de atac; apoi alte două rânduri de jandarmi călări și tot înarmați ca și cei pedestri îi încadrau pe aceștia de o parte și de alta a cortegiului; un colonel, un maior și un căpitan, călări, comandau pe cei circa optzeci de jandarmi cari escortau treizecișitri de Preoți-Ortodocși, uitați de maimarii Bisericii și batjocoriți de dregătorii statului român. Cerul se acorda perfect cu starea noastră sufletească și cu postura în care eram fixați, deoarece norii plumburii și reci ne furișau printre coaste junghiul unei umezeli ucigătoare, răspândită de pulberea unor stropi mărunți și cețoși. Pe la jumătatea drumului par'că însuși colonelului i se lăsase rușinea în ochi; căci a făcut un semn la care toți jandarmii călări și pedestri au luat armele la umăr, încredințați probabil că transportații în siberia românească nu au de gând să facă vre-o răzmeriță și să încerce să fugă de sub paza care, astfel, ar fi putut scăpa numaidecât de cei treizecișitri slujitori ai lui Dumnezeu, vinovați numai pentru că au iubit ceva mai mult decât obicinuit Biserica și Neamul lor.

După un ceas și jumătate de drum, ne-am trezit în fața unui schit de călugări, la Sadaclia, întemeiat de Mitropolitul Gurie. Biserica schitului avea hramul Sfântul Nicolae al Mirrelor Lichiei. După ce am fost debarcați și predați căpitanului comandant de „lagăr de preoți“, schitul fiind înconjurat cu rețele de sârmă ghimpată ca și celelalte lagăre și păzit sever de santinele de jandarmi, ne-am mângâiat cu iluzia că aveam biserică și puteam face slujbă, spre deosebire de cele opt luni trăite până atunci. Era Sâmbătă când am sosit acolo și într'adevăr a doua zi am putut liturghisi pentru prima dată după atâta vreme. Dar nici această mângâere nu ne-a fost dată pentru prea mult timp, pentru că după câteva zile biserică schitului a fost închisă și noi oprți de a mai face slujbe. Apoi, după alte câteva zile ni s'au confiscat toate Bibliile dela

cei cari le aveam și toate cărțile de rugăciuni și bineînțeles cu atât mai mult și orice alte cărți s'au nimerit la fiecare, după cum ne-a fost apucat arestarea de acasă. Așa am fost ținută cei treizecișitri de Preoți ortodocși, la cari a fost adaos, la două zile după sosirea noastră, și Ierodiaconul Isihie Antohi. Pe lângă foamea cumplită a sufletului nu au întârziat să ne adaoge și pe cea a trupului, întrucât la scurt timp ni s'a fixat rația de mâncare de cinci lei pe zi, menu-ul cel mai bun fiind ciorba de sfeclă furajeră. Dar și somnul nostru au avut grijă ca să ni-l facă lin, căci toată noaptea santinele urlau din cinci în cinci minute anumite consemne sonore, care ne preschimbau toată realitatea în vis și dor de moarte, asigurați fiind că numai în iad ar putea fi ceva mai rău decât acolo. Și cum între iad și rai prăpastie de netrecut este, așa nu aveam și noi nicio legătură cu lumea de afară, sau cu familiile noastre, sub nicio formă de graiu viu sau în scris.

Tot acest program de chinuire și ucidere cu zile a Preoților de acolo, s'a întocmit sub patronajul guvernamental al lui Miron apostatul și s'a aplicat de către dregătorul tip al vremii și al „Frontului Renașterii Naționale“, de către „dictatorul“ României: Armand Călinescu.

Acesta a fost chintezența care a rezumat tot ce vrea să reprezinte dregătoria politică a „României moderne“. Ca simbol suprem al unei stări de lucruri absurde, într'o țară de orbi, acest tip de dregător era și chior, ca să se adeverească proverbul românesc: „în țara orbilor, chiorul este împărat“.

Dacă așa au putut ajunge, la un moment dat, lucrurile în România, în raport cu porunca iubirii lui Dumnezeu, atunci nu este cu totul de mirare ceiace s'a putut constata și privitor la porunca iubirii de aproapele.

b) Tot trei mi-se par lucrurile cele mai semnificative și cari rezumă toată oroarea și mișelia dregătorilor și în raport cu porunca iubirii aproapelui.

Intâi: Interzicerea „Taberelor de muncă“. Această faptă și inovație cu adevărat legionară, în România lenevici patente și a tâlhăriilor legiferate, nu numai că nu putea fi admisă de guvernele liberale și dictatoriale, ci trebuia să fie distrusă neapărat. Că pe urmă s'a făcut o parodie și o silnicie cu „munca

obștească“ și cu „straja țării“ în ceiace privește „educația tineretului“, aceasta este, firește, cel mai logic curs al lucrurilor, la noi, unde cetățeanul este un simplu număr amorf și inert, spre deosebire de „omul legionar“ care avea și va să fie.

Al doilea: profanarea osemintelor eroilor de pe Muntele Susai, pe cari le-au aflat legionarii și au vrut să le dea cinstea cuvenită. Nici oasele nu au fost cinstate de dregătorii cari nu au lăsat pe legionari să le cinstească, nici legionarii nu au fost scutiți de ofensa aceleiași prezențe și atitudini a jandar-mului, care este expresia concretă a sistemului de guvernământ din aceiași „România modernă“ a opririi pomenirii morților legionari și a batjocoririi morților „eroi naționali“.

Aici, îmi vin în minte, nu știu de ce, cuvintele lui Ion I. Moța din prefața cărții lui „Cranii de lemn“, scrise par'că în numele tuturor morților și anume:

„S'ar părea astfel că eu și camarazii mei suntem un fel de ciudate făpturi cu două vieți, un fel de strigoi ridicați dintr'o lume apusă spre a purta duhul spaimei în lumea de azi. Chiar așa suntem. Suflete desrădăcinate care, purtându-și neodihna peste o viață dărâmată, nu vor avea pace în niciun mormânt până când nu vor ridica din nou ceiace alții au pângărit, au risipit și au pus blestem.

„Oamenii veacului de astăzi să-și oprească o clipă huzurul și nepăsarea și să asculte ciudatele sgomote care frământă adâncurile neînțelese și chiuie ca vânturile nopții. Și să știe: **Se apropie stăpânirea strigoilor, cumplită!**“

Al treilea: Interzicerea și distrugerea comerțului legionar. Se știe ce accepțiune etică înaltă avea „comerțul legionar“ și ce reviriment național începuse să producă la noi pe acest tărâm, în țara complet aservită comerțului și finanței streine, dar, probabil, tocmai de aceea — nu probabil, ci sigur! — trebuia ca dregătorii să „înăbușe și să distrugă“ această inițiativă și realizare pur românească. Așadar, în toate domeniile, sufletul și materia, aparținând darului făcut de Bunul Dumnezeu Creștinătății-Românești, nu numai că nu sunt lăsate să fie înmulțite și întoarse lui Dumnezeu spre slavă, ci sunt înăbușite și distruse și încă tocmai de dregătorii statului. Faptele vădesc aceasta cu o prisosință uluitoare și chiar revoltătoare. Se naște întrebarea: din ce „principii“ decurg aceste fapte și cui servesc? Răspun-

sul vine dela sine: pomul care produce asemenea fructe este **Masoneria!**

Despre aceasta, să ne oprim asupra celui mai autorizat cuvânt, scris de cel mai cu autoritate autor în materie, Profesorul Preot Dr. **Vasile Gheorghiu**, dela Facultatea de **Teologie** din Cernăuți, care spune:

„Este fapt constatat, admis chiar și de membrii lojelor însăși, că având altă concepție despre lume, tendința lor este, ca să lucreze din răspuțeri ca creștinismul să dispară și să facă loc unei noi lumi ateiste și materialiste, pentru care ajunge o religiune pur naturalistă, întocmită numai pentru viața cea de aici, din lumea aceasta.

„Este știut că distrugerea altarelor trebuie să aducă cu sine și răsturnarea tronurilor și a tuturor autorităților, cari lucrează în numele lui Dumnezeu.

„Mai știm, că în centrele mari ale Statului nostru și cu deosebire în București, s'au încuibat și funcționează multe loji francmasonice, care rod la existența Statului, a Bisericii și a poporului.

„De aceia, noi, cari avem ferma convingere, că fără de principiile de viață creștină nu poate să existe nici tron, nici biserică, nici popor pașnic și fericit, credem, că trebuie să facem, în ce privește, francmasoneria, următoarele propuneri:

„1. Sf. Sinod al Sfintei noastre Biserici ortodoxe, luând înțelegere amicală și cu celelalte Confesiuni din țară, să formeze un front unic de apărare împotriva lojelor masonice, spre a stăjeni acțiunea lor destructivă. Este doar de datoria sa cea mai sfântă, ca să caute mai ales astăzi, când trecem printr'o criză atât de grea, ca să se restabilească încrederea în autoritatea Statului și cea a Bisericii, spre binele și fericirea țării și a poporului.

„2. Să se ia măsuri, ca să se voteze cât mai curând de către Corpurile noastre legiuitoare o lege, prin care să se desființeze toate lojele francmasonice din cuprinsul țării noastre.

„3. Francmasonii dovediți astăzi să fie excluși din toate funcțiunile publice și private din Stat și Biserică și expatriați sau condamnați la închisoare și muncă silnică pe viață fără putința de a mai fi cândva amnestiați.

„4. Chiar dacă din cauza aceasta s'ar ridica oarecari pro-

teste internaționale — ceea ce nu-mi vine a crede, pentru că acestea ar jigni suveranitatea Statului nostru — să nu uităm că aceste proteste în nici un caz nu pot avea urmări mai grave, decât cum vor fi urmările, pe cari ni le pregătesc francmasonii, dacă îi vom tolera, ca să ne surpe Statul, Biserica și ființa noastră etnică⁽²⁹⁾.

Dar, glasul acestui profet al vremii noastre a strigat în pustiu, iar cartea a fost scrisă tot în semnificativul an 1935. Ori, de atunci au urmat și aveau să urmeze lucruri cari par'că s'au ridicat înadins împotriva **Adevărului** cuprins în cartea marelui Profesor Pr. Dr. Vasile Gheorghiu dela Cernăuți.

* * *

4. *Patriarhul.* — „De sigur chemarea omului pe acest pământ este de a nu trăi în zadar, ci a-ți pune puterile trupești și sufletești, ce ți le-au dăruit bunul Dumnezeu, la muncă cinstită, spre a-ți asigura deoparte traiul de toate zilele pentru tine însuși, pentru familia ta, iar de altă parte în scopul a contribui cât mai mult la binele obștesc, la propășirea și înfățișarea neamului din care faci parte și a țării al cărei cetățean ești. Cum Ardealul, unde m'am născut și am crescut, pe acel timp aparținea unei împărății străine și era condus de un popor cu gânduri de desființare și maghiarizare a Românilor de acolo: am crezut, că — întru salvarea lor dela împușcarea lor ca neam — ne trebuesc cât mai mulți bărbați liberi de griji familiare și de greutățile lor, cari să se dedice absolut muncii pentru interesele românești, bisericesti, culturale, economice și naționale ale acestei părți de Români. De aceea am intrat — îndată după terminarea studiilor — în cinul călugăresc, dat fiind că la 1895 devenisem secretar al arhiepiscopiei ortodoxe române dela Sibiu. Astfel am putut să-mi închin, fără nicio rezervă, toate puterile în slujba neamului și a Bisericii sale.

„Factorii competenți au apreciat favorabil și au răsplătit din belșug activitatea mea, care încetul cu încetul se întinsese în toate ramificațiunile trebuințelor obștesci, încredințându-mi suljbe și dignități tot mai înalte și mai grele: de consilier arhiepiscopesc, mitropolitan, episcop, iar — după întregirea neamului — de mitropolit al Ungro-Vlahiei și primat al României noi și apoi de întâiul patriarh al tuturor Românilor.

„In toate aceste slujbe și calități m'am silit a dovedi zel, devotament, o iubire caldă de neam și de așezămintele sale, în spirit de jertfă și a dovedi succese rodnice. Mai ales în năzuințele mele de-a întări în popor conștiința națională, întru a putea rezista persecuțiilor, nu odată cu lacrimi în ochi s'au despărțit de mine ascultătorii în călătoriile mele misionare, absolut prin toate colțurile locuite de Românii de dincolo de Carpați. Patimă, ură, răzbunare n'am aplicat nici față de cei ce mi-au voit rău. Am căutat să merg mereu înainte numai în muncă pozitivă, cu simț de dreptate și de apreciere a celor vrednici și muncitori și ca spirit de observare a situațiilor reale și de îndreptare a relelor. Istoria va însemna pe paginile ei, ce voi fi făcut bine pentru Biserică și neam. Eu pui iubitelor mei fii sufletești și țării întregi numai întrebarea: Unde era sfânta noastră Biserică strămoșească la venirea mea în fruntea ei — 1920 — atât în privința situațiunii și vieții sale interne, precum și cu privire la relațiile sale externe, atât cu celelalte Biserici ortodoxe surori, cât și cu alte Biserici, în deosebi cea Anglicană, precum și a nivelului și considerațiunii sale generale?

„Deaceea factorii supremi ai țării — în zilele cele mai grele, mai critice și mai pline de primejdie pentru țară — m'au scos chiar din cercul activității bisericești, culturale și sociale și m'au așezat la posturi de grea răspundere politică și națională, cum a fost dignitatea de membru al Regenței, iar mai târziu de prim-ministru al țării, nu întru a desvolta la vârsta de 70 ani o activitate de resort, ci mai ales pentru a pune în slujba țării și neamului tactul, cunoștințele și experiențele adunate în cusul vieții.

„Asupra vieții și activității mele s'a scris și se va mai scrie. Din aceste, precum și din scrierile mele (Pastorale, predici, cuvântări, etc., opera în șapte volume), vor afla generațiile viitoare, *tineretul*, ce am dat eu din comoara sufletului meu, neamului și țării și pe ce cale să-mi urmeze pilda, ca să-și facă și ei din plin datoria către idealurile și aspirațiile lor și să se poată înălța cât mai sus pe scara vieții publice, până la culmile ei. Acest suflet românesc și creștinesc, de înfocată iubire de neam și de caldă alipire de învățăturile apostolice, clasice și *nealterabile* ale Bisericii părinților noștri, le las cea

mai scumpă moștenire neamului meu, adânc convins, că nu există alt chiag duhovnicesc, mai probat și mai trainic, pentru consolidarea și unitatea sufletească a Românismlui de pretutindenea, ca și Biserica ortodoxă română a părinților noștri, care ni-a ocrotit în tot cursul veacurilor pline de primejdii, ne-a mângăiat, ne-a ținut strâns alipiți de ea și ne-a salvat în zilele grele. *A slăbi această duhovnicească legătură și forță însemnează o primejdie mare pentru viitorul neamului.* Creadă alții ce vor. Noi să nu-i urmăm, nici să le permitem a ne sparge această sufletească unitate de dragul unor lozinci „democrate“ internaționale și pentru noi, de sufletească destrămare. Un „veto“ hotărît celor ce ne ating în această lature.

„Cumpătul și cruțarea încă m'au călăuzit toată viața, ducând un trai modest și frugal“³⁰).

* * *

„Tu ai zis“, Miroane, de aceea, Istoria te va profila în zarea ei așa cum te-a Pecetluit **Vecinicia** prin Canonul 7 al Sfântului Sinod al patrulea Ecumenic, dela Calcedon, care zice:

„Ceice au fost așezați odată în cler, și monahii, am hotărît să nu intre nici la oaste, Nici în dregătorie lumească; iar îndrăznind aceasta și necăindu-se așa ca să revină la ceea ce mai nainte au ales pentru Dumnezeu, Să se anatematisească“.

Iată și comentarul acestui canon:

„In Biserica creștină totdeauna a fost în vigoare canonul, după care nici sfințirea sacramentală pentru serviciul bisericesc a persoanelor sfințite, precum nici făgăduința monahală nu se pot despărți de persoana care le-a primit; deoarece acele, fiind primite de bună voie și în chip solemn, leagă pe om ființial de Biserică și pretind ca el pentru viața întregă să renunțe la orice slujbă lumească și să se consacre cu totul lui Dumnezeu. Revenirea acestor persoane sfințite sau călugări la slujbă lumească nu era și nu putea fi altfel considerată decât ca infracțiune și după expresia frumoasă a Arhimandritului Ioan din comentarul acestui canon era considerată de: „*călcarea jurământului făcut înaintea lui Dumnezeu spre a se pune în serviciul lumii*“. Această lege generală a Bisericii de multe ori a fost violată și găsim mai multe canoane pozitive cari condamnă în cel mai sever chip această violare. Așa canonul 81 apostolic pedep-

sește cu caterisire pe fața sfințită, care acceptă vreun oficiu lumesc, iar canonul 83 apostolic deasemenea pedepsește cu caterisire pe cel ce se îndeletnicește cu lucruri militare; canonul 12 al sinodului I ecumenic tratează despre acelaș lucru. Dar toate aceste canoane nu au fost în stare să stârpească această calamitate — și Părinții sinodului dela Calcedon, îndemnați de acelaș motiv, din care a dat canonul lor al 3-lea, au găsit de necesar să re-¹pețiască dispozițiunile anterioare și să emită canonul prezent.

Strictețea pedepsei, pe care o fixează Părinții asupra infractorilor, arată câtă importanță atribuiam ei păstrării tainei sfințirii pentru serviciul divin și votului călugăresc. Părinții hotărăsc prin acest canon ca toți indivizii, cari sunt primiți în cler sau au intrat în cinul monahal și părăsind oficiul, pe care singuri l-au ales, primesc vre-un serviciu militar sau altfel de serviciu lumesc, *să fie Anatemizați*. Canonul pedepsește pe astfel de clerici infractori nu numai cu scoaterea din treapta lor ierarhică, *ci îi și anatematizează*, întocmai ca și pe călugării infractori. „Nu mai era necesar“, zice Zonara în comentarul său la acest canon, să fie pedepsiți cu caterisire, deoarece înșiși au lepădat dela sine demnitatea clericală și din cauza aceasta canonul le dă o altă pedeapsă cu mult mai aspră“. *Nici legile civile nu erau mai blânde față de clericii și călugării, cari își părăseau funcțiunea lor și treceau în funcțiune civilă*. Unii ca aceștia nu numai că mai târziu nu puteau fi primiți în serviciul civil sau militar, ci dupăce erau despoiați de toate drepturile civile, erau supuși din nou jurisdicției bisericești și nu puteau primi nici o demnitate. „Călugărul, care și-a părăsit mănăstirea sa și a intrat în viața lumească, dacă din întâmplare a primit vreun serviciu civil sau militar, să fie despoiat de acesta și să se trimită imediat la mănăstire de către episcopul cu cădere sau de către magistratul locului“, citim într'una din novelele lui Iustinian; iar împăratul Leon dispune ca nimeni, dintre cei ce au lepădat dela sine fără motiv haina clericală, să nu poată primi nici un fel de serviciu, *ci trebuie să se pedepsească în conformitate cu legea bisericească, pe care dânsul o proclamă și drept legea sa proprie*. Dar această severitate este la locul său dacă avem în vedere **Sublimitatea serviciului sacramental dela altar și sublimitatea vieții monahale**; dacă este necesară undeva mai mare circumspecțiune la alegerea serviciului,

apoi aici se cere cea mai mare băgare de seamă, *deoarece se știe cât de important este serviciul preoțesc, și cât este de grea viața monahală*. La ceice-și părăsesc funcțiunea căreia s'au dedicat odată, se referă cuvintele evanghelistului despre omul, care după ce a început să clădească ceva, nu a fost în stare să termine (Lc. XIV, 28—30) sau cuvintele acestea: „*Nici unul, care pune mâna lui pe plug și se uită îndărăt, nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu*“ (Lc. IX, 62).—31).

Dar, Miron apostatul, nu numai că a călcat acest canon și nu s'a căit, ca să revină la cele rânduite de „legea“ străbună; nu numai că a murit în această postură și în acest păcat împotriva Duhului Sfânt, deci s'a afurisit dela sine și va rămâne șters numele lui din Istoria Chiriarhilor Ortodocși — ci, cât a guvernat, a comis două lucruri de neînchipuit și pe cari Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, nu numai că nu le-a sancționat încă în nici un fel, ba dimpotrivă, le-a aprobat, așa cum a aprobat și călcarea canonului citat mai sus, căci nu a afurisit pe Miron pentru apostazia sa, deci până acum Sinodul s'a prezentat în fața Istoriei ca fiind solidar cu Miron în toate și mai ales în cele două lucruri pe cari vreau să le subliniez îndeosebi aici și anume:

a) Batjocorirea lui Dumnezeu, în „**Dumineca Ortodoxiei**“ din anul 1938, prin impunerea în toate Bisericile din Țară a unui ritual special, implicat și adaos la Sfânta Liturghie, pentru „deslegarea jurămintelor“ făcute de legionari. Miron apostatul, a impus țării acest lucru „ca Patriarh“, deși era executiv al satanei în calitatea lui de „prim ministru“. A hulit pe Dumnezeu și a violat libertatea de conștiință, dăruită oamenilor tot de Dumnezeu. Mai întâi omul se leagă prin jurământ de către slujitorii lui Dumnezeu, nesilit ci deplin liber. Pentru că jurământul este luarea ca martor al lui Dumnezeu, Care naște etern Adevărul. Cine jură cu sufletul curat și credincios adevărului, nu poate jura decât pentru adevăr. Mișcarea legionară s'a născut din dragostea și ardoarea pentru adevărul și dreptatea lui Dumnezeu. Deci, în ceiace privește jurământul legionar în sinea lui nu poate fi blamat, căci s'a făcut „neluând în deșert“ Numele lui Dumnezeu și respectându-se deplin libertatea conștiinței oricui. Aceasta o afirm clar și categoric ca **Preot Ortodox**, în

deplină cunoștință de cauză și a Invățăturii Bisericii și a vieții legionare. Pe cei ce nici nu au cerut expres, sau nici nu au consimțit măcar tacit, deslegarea de jurământ, pe aceia nu i-a atins ritualul din acea Duminecă. Ceeace s'a comis, însă, atunci în mod public, în toate Bisericile ortodoxe din cuprinsul statului român, a fost pur și simplu batjocorirea Dumnezeului Creștinătății-Românești, oficial și pe față. „Urâciunea pustiirii s'a ridicat pe locul sfânt“ și în România. De aceea, propriu zis, deslegarea jurămintelor, din acea zi, nu a atins chiar pe nimeni, neavând, acel ritual special absolut nici-o putere. Dar, în schimb, repet, s'a comis cea mai mare blasfemie față de Dumnezeu și cel mai nerușinat și satanic atentat față de libertatea conștiinței. Iar, ca să se plinească și cuvintele: „Cel nedrept să nedreptățească încă, cel spurcat să se spurce încă, cel drept să facă încă dreptate, cel sfânt să se sfințească încă. Iată, vin curând și plata mea este cu mine, ca să dau fiecăruia „după cum este fapta sa“ (Apoc. 22, 11—12) — ca să se plinească și să se arate încă în Istorie, înainte de a doua venire a Domnului, Miron a comis și al doilea lucru:

b) Judecarea mincinoasă și uciderea **Tineretului** Creștinătății Românești. Pedepsă immanentă și consecință firească de fapte a celor ce batjocoresc pe Dumnezeu. Măcar, ce va face Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, de acum înainte?

Până la lămurirea acestei probleme, se ridică deasupra tuturor frământărilor de conștiință, personală și colectivă, gemute sau scăldate în sânge, cea mai mare întrebare privitoare la **Acuza-tori: De când și de ce acest blestem asupra Creștinătății-Românești?**

* * *

5. *Regele.* — Când faci Jurământ de credință cuiva, deci și Regelui — și mai ales lui — înseamnă, după cum am văzut mai sus, că iei martor chiar pe **Dumnezeu**. Această mărturie se mijlocește prin Adevăr. Dar, **Adevărul** este cuvântul lui Dumnezeu „Cel Unul născut, Carele din Tatăl s'a născut, mai înainte de toți vecii“. Iar, Cuvântul lui Dumnezeu a intrat în Istorie, prin întruparea și nașterea Dumnezeului Omului Iisus Hristos. Deci, cine jură, chiar prin aceasta își ia angajamentul solemn, având cheazăsie însăși mărturia lui Dumnezeu, care este Adevărul și

etern și istoric, că va fi credincios celui față de care a jurat, prin însăși credințioșia în Hristos Iisus și pentru El. Din aceasta decurge o mare obligațiune reciprocă între cel care jură și între cel pentru care se jură. Și unul și altul sunt legați întreolaltă prin acel jurământ, atâta vreme cât fiecare rămâne credincios în primul rând martorului suprem: lui **Dumnezeu!** Chiar din aceasta izvorăște și valoarea și viabilitatea jurământului, căci ființa lui este Adevărul. De aceea nici nu este permis să juri decât pentru cauza Adevărului și în adevăr. De aici decurge și marea solemnitate a depunerii unui jurământ.

Așadar slujesc și sunt credincios Regelui, pentru că am jurat aceasta. Și am jurat, pentru că Regele reprezintă „**Legea**“ lui Dumnezeu. Dar, pentru aceasta cel dintâi și mai obligat față de Legea lui Dumnezeu este însuși Regele. Iar, credințioșia mea constă în mărturisirea necurmată a Adevărului. Dacă mint pe Rege, eu prin aceasta nu-i mai sunt credincios și îmi calc jurământul. Dar, dacă îi spun totdeauna numai Adevărul, chiar dacă l-ar supăra și pe mine m'ar costa viața, eu prin aceasta rămân credincios Regelui, pentru că rămân credincios **Adevărului**, în stăpânirea Căruia suntem toți Creștinii-Ortodocși, dela cel mai mare până la cel mai mic. Ce se întâmplă dacă cel mai mare, adică Regele, la un moment dat își uită îndatoririle lui față de Dumnezeu și față de oameni? Va fi și el pedepsit de Dumnezeu, iar credințioșia jurământului meu și al celorlalți se va întoarce spre Martorul-Dumnezeu ca slavă, pe când față de cel necredincios mărturiei lui Dumnezeu se va întoarce ca blestem și pedeapsă, atât a **Vecinicieii** cât și a Istoriei.

Prin urmare, trebuie mărturisit adevărul, tocmai pentru că ai jurat pe el. Dacă ești Chiriarh-Duhovnic al Regelui și afli că a săvârșit păcate mari, strigătoare la cer, sau chiar împotriva Duhului Sfânt, atunci tu nu poți să minți nici pe Dumnezeu, nici pe Regele respectiv, spunându-i că este cel mai mare sfânt al Creștinătății, ci îl vei îndemna la pocăință și îi vei da canoanele respective de ispășire și îndreptare, iar dacă nu reușești aceasta, te vei despărți de el, cu orice risc, pentru că și Sfinții Apostoli au zis către acuzatorii cari îi prigoneau:

„Judecați dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm

de voi mai mult decât de Dumnezeu, căci nu putem să nu grăim cele ce am văzut și am auzit" (Fapte 4, 19—20),

Ori, ce se întâmplă în România sub Domnia „Voevodului Culturii“, Regele Carol II?

Mai întâi acesta nu este un Rege cum pe nedrept se întitulează „din grația Jui Dumnezeu și din voința națională“. Starea lucrurilor au atins răul până la paroxism, în România, tocmai de când a venit el în țară și până azi. Pentru că, în afară de cecece va fi făcând el în intimitatea lui, din anumite fapte săvârșite în văzul tuturor și cunoscute deci de toată lumea, reese că acest om nu slujește lui Hristos-Dumnezeu, ci satanei pentru că:

a) Este huluitor de Dumnezeu. După ce a pus mâna pe tronul fiului său prin lovitura de stat din 1930, a jurat pe constituția de atunci, care prevedea „ungerea“ harică, conform sfintelor canoane ale Bisericii Ortodoxe, *prin Incoronarea ca Rege*, singura care dă dreptul a vorbi și a se manifesta „din grația lui Dumnezeu“. Nu numai că a întârziat să îplinească această supremă obligațiune a **Legii** lui Dumnezeu și a Neamului, dar a ajuns să batjocorească și să sfideze Biserica lui Hristos, călcându-i rânduiala în picioare, mai ales prin două fapte care constituie un sacrilegiu: întâi, târnosirea de Biserici (Catedrala din Bălți și Catedrala Sf. Dumitru din Craiova), fără să fie **Uns** și intrând totuși prin Ușile Impărătești; al doilea: terfelirea Sfințelor Canoane, prin obligarea fostului Patriarh Miron ca să primească a fi prim-ministru. Așadar, nu numai nesocotirea **Harului Divin**, ci deadreptul blasfemierea lui. De aceea și merge țara din ce în ce mai rău și nu va avea acest rău curmare, decât prin înlăturarea cauzei lui. Oricâtă paradă de vorbe, de uniforme și de arme s'ar face, țara nu numai că nu se îndreaptă!, ci, ferească Preabunul Dumnezeu, este sortită pieirii. Iată ce scrie Sfântul Vasile cel Mare, despre aceasta:

„Nici un rege nu se mântuiește cu ajutorul puterii lui celei mari“. (Ps. 32,16). „Mântuirea regelui nu o dă nici mulțimea puterii armate, nici zidurile cetăților, nici falanga pedestrilor, nici puterea cavaleriei și nici pregătirea puterii navale. Căci numai Dumnezeu așează pe regi și îi schimbă și nu există nici o putere care să nu fie orânduită de Dumnezeu. (Romani 13,1).

Deci regele nu se mântuește cu ajutorul puterii lui celei mari, ci numai cu ajutorul Harului Dumnezeesc. Incât și pentru aceea este adevărat cuvântul: „*prin Har sunteți mântuiți*“ (Efeseni 2,5). Și aceasta se întâmplă tot în același fel în care și țărănul se bucură de pe urma roadelor țării sale nu din cauza griji pe care o depune el, cât din cauza lui Dumnezeu care face ca cele semănate să crească. „*Căci nici cel ce plantează nu înseamnă ceva, nici cel ce udă, ci numai Dumnezeu care face să crească*“ (1 Cor. 3,7). Iar dacă inima regelui este în mâna lui Dumnezeu (Proverbe 21, 1), atunci desigur că el nu se mântuește cu ajutorul puterii sale înarmate, ci numai cu ajutorul conducerii dumnezeiești. *Nu oricine însă este în mâinile lui Dumnezeu, Ci numai cel ce este vrednic de numirea de Rege.* Unii au definit regalitatea ca dominațiunea legală, sau ca principiu care este asupra tuturor și care este nerăspunzător de păcat. „*Nici gigantul nu se va mântui întru mulțimea puterii lui*“. Aici se înțelege sub gigant cel ce se găsește în folosința puterii naturale și a vânjoșiei trupești. Deci, nici regele nu are îndeajuns pentru mântuire ajutorul acela care vine de pe urma puterii înarmate și nici cel viteaz nu este în stare să-și fie lui — și deajuns întru toate. Căci cele omenesti în comparație cu cele ce arată puterea cea adevărată, toate la un loc nu sunt decât slăbiciune și neputință. Pentru aceasta „*Dumnezeu a ales cele slabe ale lumii pentruca cu ele să rușineze pe cele puternice*“ (1 Cor. 1,27). El a scos din gura pruncilor și a celor ce sug la sân, laudă, pentru ca, cu aceasta, să nimicească pe vrăjmași și pe răsbunător (Ps. 8,3). Intr'adevăr, harul cel dumnezeesc a strălucit mai mult, atunci când a lucrat în prunci și în cei proști.

„*Calul este mincinos fiind vorba de mântuire: întru mulțimea puterii lui nu se va mântui*“ (Ps. 32,17). „Calul este scos din folosința sfinților. Dealtfel nici chiar atunci când vedem pe Israel câștigând în războaie nu vedem să se fi folosit de puterea cavaleriei și nici vreunul dintre sfinți nu se vede să fi primit în chip deosebit folosirea cailor ca ceva potrivit. Se folosește însă de cal Faraon și îngâmfatul Senaherim se socotește mare prin bogăția cailor. Din cauza aceasta pe calul și pe călărețul lui Faraon i-a aruncat în mare, iar în cece privește pe Senahrim, toți cei ce erau călări pe caii lui au fost

cuprinși de somn. Pentru aceasta și Legea dată prin Moisi, decretând cele privitoare la rege zice: „Nu-și va înmulți lui-și caili“ (Deuter. 17,16). „Căci întru mulțimea puterii lor nu se va mântui“. Și adaogă: „Când slăbesc, atunci sunt puternic“ (2 Cor. 12,10). Iar mulțimea puterii trupești este o piedecă pentru mântuirea duhului“³²).

Așadar, cel ce nesocotește **Harul Divin** are soarta lui Fa-raon, iar cel ce batjocorește pe **Dumnezeu** și **Harul Lui** are soarta lui Irod Agripa și a lui Nerone.

Dar, Carol II, nu numai că nu a împlinit jurământul făcut la venirea lui în țară, ci s'a făcut deadreptul **Sperjur**, prin a doua lovitură de stat, din 10 Februarie 1938. Prin aceasta s'a dovedit:

a) Trădător și ucigaș de Țară. Firește, cine batjocorește pe Dumnezeu, este tiran și cu aproapele și invers, cine este tiran cu aproapele, dacă nu se întoarce, devine și hulitor de Dum-nezeu!

Neputându-se intitula „din grația lui Dumnezeu“, pentru motivul arătat mai sus, ca o consecință de efect care decurge din cauză, nu se poate intitula nici „și din voința națională“, pen-tru motivul: la venirea lui, după cum am văzut și știm, a uzur-pat tronul fiului său prin lovitură de stat, deci fără un ple-biscit și fără niciun indiciu formal care să reprezinte „voința națională“.

Intre timp, poporul, totuși, a început să ajungă tot mai mult la conștiința de sine, la maturitate, să se manifeste ca națiune. Niciodată, însă, nu s'a ținut seama de indiciul „verdictului po-pular“. Ba, aproape tot ce s'a făcut, par'că înadins, se arăta ca o sfidare a „voinței naționale“. De bine, de rău, însă, până la 10 Februarie 1938, lucrurile s'ar fi putut considera numai ca tolerate de rege, până la o altă soluție mai bună; dar, prin lovitură de stat, dela acea dată, regele s'a arătat pe față și și-a luat toată răspunderea nelegiurii lui. Intâi, deși alegerile din 20 Decembrie 1937, erau un indiciu precis în spre ce se orien-tează voința națională, totuși, s'a format un guvern de eretici: Cuza-Goga. Trebuia să-i mănânce rușinea definitiv și pe aceștia, dar, în acelaș timp, a fost și o jignire de sus a „naționalismului“ adevărat al Creștinătății-Românești. Iar, pentru că lucrurile a-

veau să răstoarne, totuși, toate calculele și manevrele ocultei, prin eventuale noi alegeri, regele s'a aliat cu acuzatorii „naționalismului haric“ și s'a așezat deacurmezișul drumului pe care vrea să meargă Neamul nostru, tăindu-i istoria în două prin lovitura de stat din 10 Februarie 1938. În mod natural, trebuia să se ajungă, apoi, și la baia de sânge, care avea să vie asupra „acuzărilor“. Prin toate acestea, regele Carol II, s'a dovedit și va rămâne în Istorie un Nero al II-lea, sau un Irod al II-lea.

Mare **Tragedie** este viața Creștinătății-Românești! Mai ales, Istoria României „moderne“ este plină de cutremur. *De ce și de când acest blestem?* Să cercetăm ce a descoperit Dumnezeu omenirii și neamurilor ei, prin **Lege**, pe care ne-a dat-o prin Moisi, privitor la **Rege**, legea etern valabilă pentru toate timpurile, în toate locurile pământului și cu toate neamurile lui:

„Când vei ajunge tu în pământul, ce ți-l dă Domnul, Dumnezeul tău, și-l vei lua în stăpânire și te vei așeza într'insul și vei zice: pune-mi-voiu rege peste mine, ca celelalte popoare, care sunt împrejurul meu, atunci să-ți pui rege peste tine pe **acela, pe care-l va alege Domnul, Dumnezeul tău; dintre frații tăi să-ți pui rege peste tine; Nu vei putea să pui rege peste tine un străin, care nu-i din frații tăi.** Dar să nu-și înmulțească acela caii și să nu întoarcă pe popor în Egipt, pentru ca să-și înmulțească el caii, căci Domnul v'a zis: *Să nu mai întoarceți pe calea aceasta.* Să nu-și înmulțească femeile, ca să nu se răsvrătească inima lui, și nici argintul și aurul lui să nu și-l înmulțească peste măsură.

„Căci când se va sui pe scaunul regatului său, trebuie să-și scrie pentru sine **Cartea legii acesteea** din cartea care se află la preoții leviților, și să fie aceasta la el și el să o citească în toate zilele vieții sale, ca să învețe a se teme de Domnul, **Dumnezeul său, și să se silească a împlini toate cuvintele legii acesteia și toate hotărârile acesteia,** ca să nu se îngâmfe inima lui față de frații lui și ca să nu se abată el dela lege nici la dreapta, nici la stânga, și ca să fie el și fiii lui zile multe la domnie în Israil“. (Deuteronomul 17, 14—20).

Iată de ce suntem sub blestem! De când? De când au adus masonii dinastie străină în țară! A spus Eliade Rădulescu încă de atunci, că al treilea urmaș va fi un „monstru“, în șirul

acestor domni de alt neam. Un călugăr lucrează undeva, într'o mănăstire, neștiut de nimeni, pe baza unor documente inedite și zdrobitoare, despre modul cum a fost detronat ultimul domnitor pământean **Cuza-Vodă** de francmasonerie, pe baza programului lor satanic de a strica tot ce este național prin Creștinism și tot ce este creștinesc prin Națiune. Culmea ironiei, tocmai un vlăstar al familiei **Cuza**, profesorul A. C. Cuza, este cel mai înverșunat dușman al Vechiului Testament, fără să iea în seamă că această **Carte** cuprinde descoperirea lui Dumnezeu despre menirea **Popoarelor**, pe care o lămurește și întărește desăvârșit **Noul Testament** — dar, chiar de aceea, iudeo-masoneria le combate teoretic cu toată înveninarea și vrea să le submineze în faptă cu tot satanismul, însă, nu vor reuși, decât să vădească pe cei ce sunt și devin „porți ale iadului“. Numai prin Regele Mihai se va împăca legea Harului cu legea sângelui; se va închide un proces dureros și se va deschide drum luminos Creștinătății-Românești.

Domnul nostru Iisus Hristos, a spus iudeilor și tuturor *acuzatorilor* masoni ai ucenicilor Harului Divin: „Cercetați Scripturile căci socotiți că în ele aveți viață veșnică și acelea sunt care mărturisesc pentru Mine și voi nu voiți să veniți către Mine ca să aveți viață. Slavă dela oameni nu primesc, ci *ș'am cunoscut că n'aveți în voi dragostea lui Dumnezeu*“ (Ioan 5, 39—42).

CAPITOLUL III.

ACUZAȚII!

„Nu vă legați de acești oameni, ci dați-le bună pace, căci dacă încercarea sau lucrarea aceasta este dela oameni, se va nimici, dar dacă este dela Dumnezeu n'o veți putea nimici, ca nu cumva să vă aflați în luptă chiar cu Dumnezeu”. (Fapte 5,38—93).

1. *Legionarii.* — „Credința nu se dă cu sila, nici nu se dezvoltă în suflet singură; ea se cultivă ca orice latură sufletească; precum nici virtuțile și devoțiunea și puterea de jertfire nu se impun, ci se determină și se dezvoltă prin **Educație religioasă**. Școalele noastre teologice nu dau în formarea clerului atenția îndestulătoare acestor lucruri; *de aceea vedem un cler ce se arată lumii slab pregătit pentru datorita cărmuire sufletească a oamenilor și pentru împlinirea misiunii Evangheliei creștine.*

„Clerului nostru nu i-s'a arătat lămurit în școalele de pregătire: ce este creștinismul și ce menire superbă are pentru viața oamenilor de toate rasele și categoriile sociale, iar mai presus de acestea, școalele sale nu-l conving și nu-l însuflețesc pentru însușirea deplină a acelor extraordinar de însemnate valori sufletești ce nasc din Evanghelie. Incât nici el nu-i cunoaște menirea sa sublimă și nu acționează în ajungerea acestui așa de superior scop, deși are cele mai puternice mijloace de convingere și de conducere existente pe lume, cuprinse în sublimitatea învățaturii Evangheliei și în influența duhovniciei asupra oamenilor, — superbe mijloace pentru pregătirea aposto-

latului său propriu și pentru cârmuirea sufletească a mulțimilor“³³).

Cuvintele acestea ale I. P. S. S. D. D. Mitropolit al Bucovinei Visarion Puiu, vizează numai pe acei clerici cari, prin nepregătirea și robirea lor spiritului masonic, au fost și vor rămâne solidari cu **Pastorală** „Sinodului“, din 1934 — care, în mod „oficial“, a vorbit în numele tuturor Păstorilor duhovnicești, dela Prea Sfințiii Episcopi și până la Preoții „căutători de comori“ din Cadrilater.

Acea **Pastorală**, după cum am văzut, a condamnat anticipat pe tinerii Creștinătății-Românești în „bloc“, cu prilejul asinării lui I. G. Duca.

Nu acelaș verdict a dat Istoria. Tribunalul militar, cel mai riguros for de judecată din România timpurilor încă destul de normale și aproximativ legale, a **Achitat** pe toți **Acuzații** procesului intentat atunci „Gărzii de Fier“. Dar, Garda de Fier era numai un organism „politic“ al acelei „**Mișcări**“ de renaștere a Creștinătății-Românești care și-a recomandat existența în **Istorie** sub numele **Ortodox**: „Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail“.

Intr'adevăr, tineretul Creștinătății-Românești, în frunte cu Căpitanul lui, a semnalat, după **Unirea** tuturor Românilor, că în Țară este primejdia unei mari și ireparabile prăbușiri a **Spiritualității-Creștine**, ca odinioară în cer căderea Ingerilor. De aceea, **Corneliu Zelea Codreanu**, după exemplul Sfântului Arhanghel Mihail, a strigat Creștinătății-Românești: „*Să luăm aminte!*“.

De atunci a început lupta, pe viață și pe moarte, între Duhul lor creștinesc și între duhul satanic al vremii. Mișcarea, după caz „s'a acomodat tuturor împrejurărilor“, după cum învață Sfântul Apostol al Neamurilor Dumnezeușcul **Pavel**. Pe timpul **Procesului** din 1934 se manifesta prin forma legală „Garda de Fier“, a cărei dizolvare ilegală nu a fost justificată nici până azi. Apoi, dela 1935, s'a constituit **Legal** sub forma Partidului „Totul pentru Țară“.

Indreptarul vieții **Legionare** a fost fixat de Căpitan în „Cărticica șefului de cuib“. Va veni o vreme când, după ce se va fi revărsat atâta haos în România sub robia iudeo-masoneriei încât să nu se mai știe descurca nimeni de mulțimea „decretelor

legi“ și de turbureala uzurpatorilor, atunci vor căuta toți acest **Indreptar** ortodox și național, unic în această **Vreme**, ca să se poată începe o **Viață nouă** călăuzită numai de **Harul Divin**. Iar, ca o orientare mai pe larg, se va citi, cu lacrimi de umilință și de binecuvântare a lui Dumnezeu, cartea: „**Pentru Legionari**“. În această carte este scris despre Mișcarea Legionară așa:

„Este pentru prima dată în istoria noastră, și de aceea ne simțim desarmați și cădem învinși, când Românii se întâlnesc cu un neam, care nu-i atacă cu sabia, ci cu armele proprii rasei iudaice cu care izbesc și paralizează mai întâi instinctul moral al neamurilor, împrăștiind în mod sistematic toate bolile morale și distrugând astfel orice posibilitate de reacțiune.

„De aceea piatra unghiulară dela care pornește Legiunea este *omul*; nu programul politic. Reforma omului, nu reforma programelor politice. „Legiunea Arhanghelul Mihail“ va fi, prin urmare, mai mult *o școală și o oaste* decât un partid politic.

„Poporul român, în aceste zile ale lui, nu are nevoie de *un mare om politic*, așa cum greșit se crede, ci de un mare educator și conducător, care să biruiască puterile răului și să sdrobească tagma celor răi. Pentru aceasta însă, el va trebui să biruiască mai întâi *răul* din el și din ai lui.

„Din această școală legionară va trebui să iasă *un om nou*, un om cu calități de erou. Un uriaș în mijlocul istoriei noastre, care să lupte și să biruiască împotriva tuturor dușmanilor Patriei, lupta sa și biruința sa trebuind să se prelungească și dincolo, asupra inamicilor nevăzuți, asupra puterilor răului. Tot ce-și poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic, mai înțelept, mai curat, mai muncitor și mai viteaz, iată ce trebuie să ne dea școala legionară! Un om, în care să fie dezvoltate, până la maximum, toate posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru.

„Acest erou ieșit din școala legionară, *va ști* să facă și programe, *va ști* să rezolve și problema jidănească, *va ști* să dea și o bună organizare statului, *va ști* să convingă și pe

ceilalți Români; iar dacă nu, *va ști să învingă*, căci pentru aceasta este erou.

„Acest erou, acest legionar al vitejiei, al muncii, al dreptății, cu puterile lui Dumnezeu înfipte în suflet, va duce neamul nostru pe căile măririi lui.

„Un nou partid politic, fie el chiar cuzist, nu poate să dea decât cel mult un guvern nou și o guvernare nouă; o școală legionară însă, poate să dea țării acesteia un mare *tip de român*. Poate să iasă din ea ceva mare, cum n'a mai fost, care să frângă în două întreaga noastră istorie, și să pună temeliile începutului unei alte istorii românești, la care acest popor are dreptul, datorită suferințelor și răbdării lui milenare, precum și curățeniei și nobleței sale sufletești, căci este, poate, singurul popor din lume, care, în toată istoria sa, n'a cunoscut păcatul robirii, încălcării, sau nedreptățirii altor popoare.

„Vom crea un mediu sufletesc, un mediu moral în care să se nască și din care să se hrănească și să crească omul erou.

„Mediul acesta trebuie izolat de restul lumii prin întărituri sufletești cât mai înalte. Trebuie apărat de toate vânturile primejdioase ale lașității, corupției, desfrâului și tuturor patimilor, care înmormântează națiunile șiucid indivizii.

„După ce legionarul se va fi dezvoltat într'un astfel de mediu, în cuib, în tabăra de muncă, în însăși organizația și familia legionară, va fi trimis în mijlocul lumii: *să trăiască*, pentru a învăța să fie corect; *să lupte*, pentru a se învăța viteaz și tare; *să muncească*, pentru a se învăța muncitor, iubitor de toți cei ce muncesc; *să sufere*, pentru a se oțeli; *să se jertfească*, pentru a se deprinde cu depășirea propriei lui persoane, slujindu-și neamul.

„Oriunde se va duce, va crea un mediu nou de aceeași natură. Va fi un exemplu. Va face și alți legionari. Și lumea în căutarea unor zile mai bune, îi va urma.

„Cei noi veniți vor trebui să trăiască în respectul acelorăși norme de *viață legionară*.

„Toți la un loc, în aceeași oaste, vor fi o forță, care va lupta și va birui.

„Aceasta va fi „**Legiunea Arhanghelul Mihail**“³⁴).

In raport cu: a) apostazia, b) erezia și c) blasfemia **Acuzato-**

rilor, acuzații **Legionari** își manifestă, dela început, **Creștinismul** lor prin:

a) *Post și Rugăciune*, așa cum a poruncit Insuș Domnul nostru **Iisus Hristos** Sfinților Ucenici și Apostoli și, prin ei, tuturor Creștinilor, din toate Neamurile, de pretutindeni și de totdeauna.

b) *Spovedanie și Cuminecătură*, căindu-se de toate păcatele legate de slăbiciunile firii omenești, decăzute prin păcatul originar și hrânindu-se cu **Adevărul** Cuvântului-Intrupat și împărtășit celor credincioși în Sfânta Euharistie.

c) *Zidiri de Biserici*, concretizând credința lor **Ortodoxă** și în fapte care să rămână pildă și îndemn pentru toți urmașii din viitor, ei înșiși având aceasta ca o moștenire sfântă din pilda străbunilor din trecut.

De aceea, **Legionarii** vor birui. Acum, când scriu acestea, este drept că Mișcarea Legionară pare a fi înmormântată. Mulți nici nu se vor mai fi gândind că a existat odată, deci cu atât mai mult că ar mai putea învia în viitor. Se înșală. Dumnezeu nu i-a părăsit și nu-i va putea părăsi niciodată. Iată ce a scris Ion I. Moța, în capitolul „**La Icoană**“ din cartea lui „**Cranii de lemn**“:

„Avem credința că, de astă dată, mergem drept la țintă și biruința este asigurată. *Neamul va fi servit, mântuit, deoarece nu înțelegem să ne mai depărtăm nici o clipă dela Icoană și dela porunca ei. Nu mai lucrăm deci noi, ci ea, care este neînvinsă.*

„Celor destul de tari la suflet pentru a ne înțelege, a ne aproba și însoți de pe acum, le trimitem chemarea noastră: la Icoană!

„Ceilalți, cei mulți, vor veni mai târziu, dar vor veni sigur“.³⁵⁾

Vor veni când va suna ceasul biruinții, ceas care este păstrat în hotărîrea Preabunului **Dumnezeu**.

* * *

2. *Studentii*. — Studentii sunt însăși expresia tinereții unei țări, ca Ucenici neprihăniți ai **Luminii**. Totuși, **Pastorala** din 1934, s'a pronunțat și asupra studenților, în ceea ce privește rolul istoric pe care au să-l îndeplinească:

„Tineretul nostru — *fie el și cel universitar* — nu poate avea îndreptățirea a deveni deodată conducător al țării. El nu

are încă *nici pregătirea, nici maturitatea necesară*. Tineretul — în mod logic și firesc — are o singură îndatorire: a se pregăti, a studia, a aduna toate cunoștințele de specialitate în cele mai grele probleme, încât *la timpul său* să nu fim avizați la ajutorul străinilor, ci noi înșine să putem rezolvi cele mai grele probleme sociale și tehnice de orice natură, și să putem birui toate greutățile ivite. Entuziasmul tineresc — pentru menținerea caracterului național, român și creștinesc al patriei sale — trebuie să fie disciplinat prin un spirit de ordine, de firească ascultare *față de cei experimentați*, până când vor aduna și ei *cunoștințele temeinice*, experiențele necesare și vor fi chemați a lua — deplin maturi și deplin formați, cârma din mâna celor istoviți și bătrâni, ca apoi să poată cu succes întări bazele românești și creștine ale țării, înălțând și nobilitând — *în acest duh* — sufletul creator al poporului, care *cu jertfe* a făcut această țară“.

Forul suprem, în ordinea istorică, pentru tineretul creștin-român, în fruntea căruia stă studențimea, este: *Congresul General Studențesc*.

Dela 1922, în cadrul României întregite, s'au ținut „Congrese Generale Studențești“, aproape în fiecare an, și „dacă Domnul voește“ (Iacov 4,15), se vor ține totdeauna.

Dintre cele de până acum, primul care a fost într'adevăr grandios, atât pentru *momentul istoric* în care a fost hărăzit de Providență, cât și pentru „*pregătirea și maturitatea*“ cu care s'a desvășurat, a fost

„**Congresul General Studențesc** ținut în zilele de 17,18, 19 Aprilie 1935, la Craiova“.

Despre acesta, a apărut și o carte în „*Biblioteca eroică Generația nouă*“, No. 27, — București 1935, — care să rămână mărturie despre **Darul Duhului Sfânt**, care l-a călăuzit potrivit rosturilor *vremii* lui. La pagina 6, citim:

„Ultimul congres dela Craiova, care face obiectul acestei broșuri, aprobat de guvern cu multă greutate, din cauza atitudinii ferme în credința lor a tuturor conducătorilor studențimii, s'a ținut într'o atmosferă înălțătoare, prin atitudinea reținută și tăcută a întregului corp studențesc, prin disciplina impresionantă și prin formularea superioară dată tuturor problemelor tratate. El apare ca un congres de cristalizare a celor 13 ani de sbucium

a tinerimii românești; și ca un îndreptar pentru toate congresele care vor urma.

„Noi studenții dela 1935, cari cu voia lui **Dumnezeu** am trecut prin botezul de sânge dela 1933—1934, iar după un an am dat viața congresului dela Craiova, lăsăm această carte, **ca pe un Testament al nostru**, tuturor generațiilor care ne vor urma, pentru ca să ducă mai departe și să împlinească crezul nostru sfânt, spre binele Neamului Românesc“.

La pagina 10, ca un popas în fața adâncului, un „comandant al **Bunevestiri**“, *Ion I. Moța* — „fost președinte al Centrului studentesc „Petru Maior“, Cluj 1923—24“ — pune în fața conștiințelor cutremurul unei experiențe, prinos al propriilor jertfe pe altarul idealului creștin, ca să știe și frații lui mai tineri ceiace este „**Esențialul**“:

„E inutil să se indice idealuri cari să nu fie însoțite de elaborarea mijloacelor prin care aceste idealuri vor fi atinse. Iar esențialul în acest domeniu al realizărilor este un element interior sufletesc al luptătorului, un element care a caracterizat ~~minimul, pe lângă~~ ~~acele ni roci dureroși~~ ~~și unei rupe~~ ~~un care~~ să fii hotărît a nu ieși viu fără a fi biruitor, acesta e elementul fără de care nu poate exista o împlinire a idealurilor studențești. Totala aservire a interesului personal interesului colectiv, hotărîrea de a-ți da pieptul tău zdrobit pentru a sluji ca temelie biruinței românești pe care o visezi, numai din această transfigurare sufletească poate țâșni victoria ta, Student Român!

„Când vei spune redutabililor tăi dușmani: nu-mi pasă dacă mă veți zdrobi, sau nu, nu-mi pasă dacă voi vedea sau nu ziua biruinței, dar sunt sigur că jertfa mea va aduce prăbușirea voastră și când pornești și te menții în luptă până la capăt cu această hotărîre senină, nu încape nici o îndoială că porți în tine o forță pe care nici o tehnică represivă nu o poate birui.

„**Spiritul de jertfă este esențialul!**“

„Avem cu toții la dispoziție cea mai formidabilă dinamică, cel mai irezistibil instrument de luptă, mai puternic decât tancurile și mitralierele: *este propria noastră cenușe!* Nici o putere din lume nu va putea evita prăbușirea atunci când se menține

pe cenușa unor luptători viteji, căzuți pentru dreptate și **Dumnezeu**“.

Congresul s'a deschis după ce s'a săvârșit mai întâi *serviciul divin*. În prima ședință s'a făcut în mod solemn legătura de pios legământ cu cei dispăruți:

„O mișcare fără morți, nu se leagă nici de tradiția rasei, nici nu are suflul de revoluționare și renaștere a spiritului public într'o societate coruptă și decăzută.

„Morții pentru cauza sfântă a acestei națiuni creștine, de ieri, de azi sau de mâine sunt ai noștri, sunt ai Neamului. Ei urmăresc alaiul umbrelor mari, cari au fost ucise pentru națiune, pentru credință, cari au murit ca Români și Creștini.

„Venerația morților, pilda lor, rămâne o icoană în sufletul nostru și un stâlp de lumină pentru poporul întunecat în suferințe și dureri, ce nu voește să moară în țara proprie, sub călcâiul tuturor trădătorilor și veneticilor aduși de vânturi pentru a ne distruge.

„Cu credința în Atot-Puternicul o clipă de reculegere și tăcere pentru morții noștri, mucenici ai studențimii, eroi ai Neamului“. — (pag. 16).

Să urmărim, acum, un fragment mai mare din aceeași **Carte** a „Congresului“, la pag. 45, din „*Orientarea politică a studențimii*“ — „Raport susținut de D-l **Gh. Furdui**, președintele Centrului studențesc București“ — care este cea mai frumoasă punere la punct, prin gura „tineretului nostru — fie el și cel universitar“, a tuturor îndoelilor eventuale, a tuturor insinuărilor lașe, a tuturor infamiilor obraznice și a tuturor acuzelor diabolice:

„Primul pătrar al veacului XX marchează în evoluția sufletului românesc începutul unui mare proces spiritual, de trecere dela faza existenței elementare de popor cu instinct gregar, la aceea de conștiință națională, prin care poporul ia cunoștință de existența sa proprie. Acest proces este în plină desfășurare, fiind promovat și susținut de o elită de mari luptători naționaliști.

„A avea conștiința existenței proprii, adică a fi Națiune în înțelesul real al cuvântului, cu voință și țeluri proprii, presupune în ordinea existențelor individuale, că acestea își dau

seama, că nu mai există decât în măsura în care aparțin unei colectivități care le depășesc.

„Dacă secolele XVIII și XIX concepeau Națiunea juridic, secolul XX-lea nu o poate concepe decât organic. Individul reprezintă celula marelui organism național.

„Statul ca funcție ordonatoare a categoriilor sociale fundamentale, spirituale, juridice, politice și economice are o conștiință și o voință proprii, care justifică atributul „etic“ pe seama acestuia. El reprezintă conștiința permanentă a Națiunii, care pătrunde adânc în conștiințele individuale ale membrilor din toate categoriile sociale.

„Dacă Socialismul imobiliza mișcarea istorică în lupta de clasă și ignora principiul unității, Statul *spiritual-organic* care se anunță, contopește clasele într'o singură realitate morală și economică, prin principiul educației și autorității. În consecință libertatea este în funcție de această realitate suprapusă, colectivitatea. Eternul conflict dintre autoritate și libertate, Statul viitor nu-l rezolvă prin anihilarea celei de a doua, ci prin principiul dragostei creștine, care armonizează orice adversitate. Într'o convorbire pe care am avut-o cu **Promotorul** acestui nou spirit, **Corneliu Zelea Codreanu**, îmi spunea că singura soluție care pune capăt antinomiei autoritate-libertate este spiritul ecumenic sau comuniunea dragostei, proprie Bisericii ortodoxe. De aceea, spunea mai departe, „**Mișcarea noastră este expresia politică a ortodoxiei**“. Noua structură a Statului român viitor, așadar, este negațiunea absolută a materialismului istoric, după care istoria civilizației omenești s'ar explica numai prin lupte de interese dintre diferite grupe sociale și prin transformarea mijloacelor de producție. Principiul generator al civilizației, în sensul larg al cuvântului, este spiritul, iar cheia de boltă a noiei structuri istorice a Statului român, este același principiu de ordin spiritual. Statul viitor așadar, nu este numai creator de legi și fondator de instituții, ci este educator și promotor de viață spirituală. El vrea să refacă nu formele vieții omenești, ci fondul ei: omul, caracterul, credința. De aci, disciplină de fier, ordine, ierarhie și cultură organică.

„În domeniul filosofiei se desemnează tot mai mult tendința spre sociologie și psihologie colectivă, accentuându-se tot mai mult *metoda statistică*. Raționalismului individualist și critic

i se opune, în Statul viitor, dogma colectivismului dinamic și creator. Spiritului protestant și centrifugal i-se opune **Duhul ecumenicității și solidarității organice**, transpus din ordinea religioasă **Ortodoxă**, cum am spus mai sus, în cea politică națională. Dar ecumenicitatea presupune comuniune nu numai istorică, ci și mistică, adică trăire în tovărășia duhovnicească a acelora cari au fost, sunt și vor fi, corpul mistic al lui **Hristos**, în Biserica cea sfântă a **Lui**.

„Ei bine, tot așa și în ordinea spirituală a Statului român viitor. Membrii Statului ce va să fie sunt educați în sensul solidarității naționale, în virtutea căreia umbrele strămoșilor își dau mâna cu viețuitorii în trup, pentru a trăi laolaltă și cu cei ce vor veni, în comunitatea spirituală a Nației întregi“.

* * *

Așa au mărturisit Studenții Creștini-Români credința lor pentru **Hristos** și pentru Neamul lor. Studenții **Legionari!** Dar, acuzatorii *generației lor* nu numai că nu le-a luat în seamă niciodată prezența printre cei „experimentați“, ci, au hotărât la un moment dat să exmatriculeze din cataloagele Universităților pe toți studenții „cari nu sunt la curent cu examenele“, crezând că așa vor scăpa de studenții legionari. Ori, spre rușinea și pedeapsa acuzatorilor, la cercetarea cataloagelor respective, **Legionarii** nu numai că erau la curent cu examenele, dar erau **Primii**; în schimb, tocmai feciorii de bani gata ai acuzatorilor trebuiau să fie exmatriculați pe baza propriei lor pripite hotărâri. Atunci, s'au gândit că dacă nu scapă pe orice cale de câțiva măcar, se năruie Universitatea pe insuficiența lor, a acuzatorilor. Și așa, au făcut o serie de eliminări abuzive a unor elemente ca autorul rândurilor de mai sus, a lui Gheorghe Furdul și a altora de talia lui. Bunul Dumnezeu mi-a făcut parte și mie de această fericită-cinste și am fost eliminat și eu dela **Doctoratul în Teologie**, în anul 1936, de către Facultatea de **Teologie** din București, după ce luasem frecvența celor doi ani de doctorat. Am fost eliminat fără nici o judecată și fără nici o lămurire, ca și toți ceilalți. De atunci, *formal*, nu mai sunt student, dar sunt **Student** împreună cu toți **Legionarii**, în fața **Vecinicei**, ca ucenic al **Harului Divin**.

* * *

3. *Munca*. — „Lucrați nu pentru mîncarea cea pieritoare, ci pentru mîncarea care rămîne în viața veșnică, pe care Fiul Omului vă o va da, că pe aceasta și-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl. Deci au zis către El: Ce să facem ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu? Răspuns-a Iisus și le-a zis: Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți în Cel ce L-a trimis El“. (Ioan 6, 27—29).

Așa făceau **Legionarii**: crezând puternic în Domnul nostru Iisus Hristos, își manifestau activ credința lor **Ortodoxă** prin fapte ale dragostei de Dumnezeu și de aproapele. Din această dragoste își are izvorul **Munca** legionară. Au dovedit-o mai ales prin trei lucruri cu totul originale și caracteristice: a) Taberele de muncă; b) Comerțul legionar și c) Bombardamentul legionar.

a) Taberele de muncă. Cine nu a fost într'o tabără **Legionară** de muncă, nu-și poate da seama de însemnătatea acestui fenomen. Cu totul **Voluntar**, fiecare legionar simțea că nu merită să poarte acest nume dacă nu trecea să-și desăvârșească **Educația** din cuib într'o **Tabără de Muncă**. Aci, toate categoriile de oameni-români, deci numai creștini, intelectuali și țărani, muncitori și negustori, cot la cot și într'o nedesmințită frăție creștinească, cântând voioși și hrănindu-se fără îmbuibare, munceau **Greu și Gratuit** numai pentru alții! Incepeau și sfârșiau munca lor cu **Rugăciune**. Se simțeau mai mult ca în oricare altă împrejurare deplin **Liberi** și totuși plin de **Ascultare** față de comandanții lor ierarhici.

Sensul unei astfel de munci era însuși înțelesul **Haric** al **Civilizației** care creștinește, înseamnă: **Spiritualizarea materiei** prin subordonarea elementelor ei imperativelor **Duhului Sfânt**.

Cum puteau înțelege acuzatorii acest lucru **Nou și Ortodox**?

De aceea, au interzis taberele de muncă legionară. Nu ar fi fost grozavă această interdicție, dacă s'ar fi mărginit numai la atîta, dar, acuzatorii au crezut că este un sistem **Demagogic** oarecare și că poate fi tâlhărit pentru scopurile lor. De aci au pornit și au făcut lege de guvernămînt din așa zisa „muncă obligatorie, muncă obștească“. Și, din cecece la Legionari era făcut liber și din dragoste pentru slava lui **Dumnezeu**, acuza-

torii au făcut o **Silnicie!** Se va vedea ce se va alege și din această silnicie.

b) Comerțul legionar. Dintr'o concepție a muncii cum era cea legionară, izvora în mod firesc și consecința practică a răspândirii și schimburilor **Produselor muncii**. De aceea, pentru că se ridica în față specularea aproapelui, prin comerțul de manevră necreștină a jidanilor cari au acaparat, din vina acuzaților, tot comerțul „românesc“ — s'a organizat comerțul legionar, pentru a înlocui fără turburări, pe seama țării, comerțul jidovesc **Anticreștin** și a da sensul cel adevărat acestei îndeltniciri. Comerțul legionar a însemnat o împărtășire de bunuri spirituale și materiale, bazată tot pe porunca dragostei care spune: „să iubești pe aproapele **Ca pe tine însuși**“. Odată ce **Munca** legionară producea, cu ajutorul lui Dumnezeu, lucruri bune, adevărate și frumoase, nu se putea ca să nu li se facă parte și altora din ele. Dar, porunca însăși stabilește o perfectă **Reciprocitate** între cei ce-și împărtășesc bunurile, de aci **Valorificarea** dreaptă și înțeleaptă a fiecărui produs al muncii și exemplara **Corectitudine** în manevra și plata comerțului legionar! De aceea a și prins atât de repede și solid această inițiativă nouă și binecuvântată de Dumnezeu! Dar, iarăși, cum se putea tolera ca să se strice socotelile nesocotite ale dușmanilor creștinătății-românești? Atunci, s'au asmuțat toți pe noua apariție și nu s'au lăsat până când au „distrus“ și această binefacere. Se va vedea și în această privință ce va fi în viitor.

c) Bombardamentul legionar. Ceeace a făcut, însă, din legionari adevărați **Misionari** a fost acest lucru foarte ciudat la auzire: **Bombardamentul**. Este îngemănarea fericită a muncii și comerțului, este întâlnirea crucială a folosului sufletesc cu cel material, a Culturii și a Civilizației în slujba **Revelației**.

Mai întâi, conținutul noțiunii „bombardament“, termen propriu războiului cu armele materiale între oameni și popoare, are primul început de înlocuire cu un conținut **Nou**, acela de războire spirituală, în slujba **Luminii**, împotriva întunerecului.

Apoi, prețiozitatea de **Dar** și surpriză, prin modul cum se trezea creștinul-român că primește prin poștă sau prin curier un pachet cu **Cărți**. Nu-l obliga nimeni să plătească, pentru că mobilul acestei metode de împărtășire a bunurilor nu era câști-

gul material, ci câștigarea unui suflet de partea adevărului și dreptății. Dar, primitorul, la rândul său, nu putea rămâne nesensibil la modul atât de delicat al recomandării ce și-o făcea o lume nouă față de el. Incât, căuta nu numai să plătească prețul unor asemenea valoroase tipărituri, ci devenea și el un nou agent de răspândire mai departe a celor ce a primit în **Dar**, începând și el tot prin a face bucuria unui asemenea **Dar** prietenilor și cunoscuților. Acesta este secretul cel mai frumos și nesecret al puterii de **Propagandă** legionară. În afară de cele ale istoriei bisericești, nu știu ce s'ar mai putea asemena cu modul de cucerire sufletească al legionarilor. A fost un **Dar** dela Dumnezeu, pentru că ei, în această **Ofensivă** a luminii împotriva întunerecului, au pornit dela conștiința că trebuie să imite pe Apostoli, slujind, ca și ei, tot **Numai** Dumnezeu-Omului **Iisus Hristos**. Acesta este adevărul!

Se putea, însă, ca acuzatorii să nu născocească pricină și infamie, mai ales pentru acest motiv? De aci, se prevestea **Lupta** cea mare. **Munca** în slujba lui Dumnezeu și a aproapelui în „România modernă“?. Cine și cum a îndrăznit să apară în „lumea“ ei cu această **Noutate**? Și, acuzatorii i-au hotărît peirea, iar autorilor ei, acuzaților, le-au jurat moartea!

* * *

4. *Eroismul*. — Acuzații, au avut, dela început, conștiința **Imensității** luptei lor. Orice **Om**, care vestește și **Vrea** să înfăptuiască **Dreptatea** în lume, trebuie să dovedească și să întărească **Vestirea** lui prin jertfă. Lupta și jertfa lui în raport cu **Istoria**, nasc **Eroismul** — iar, în raport cu **Vecinicia**, nasc **Martiriul**.

Eroismul, presupune lupta cu arme egale și cu oameni egali. De aceea; eroismul constituie sâmburele ființial și dinamic, prin definiție al **Naționalismului**, în lupta de întrecere între Neamuri. Intrucât, această luptă se desfășoară în *omenesc*, este firesc ca să fie umbrită și de imperfecțiuni. De aici, urmează că luptătorul încrucișează aceleași arme cu adversarul, pe care le folosește și acesta. Se presupune, însă, că ai în față adversari leali.

Bunacredință a **Legionarilor** Creștini-Români, a admis că

luptă cu adversari leali, deosebiți numai prin **Cauza** pentru care luptă fiecare. Timpul cât, cel puțin aparenta le-a permis să poată socoti starea lucrurilor ca atare, constituie o etapă care se încheie cu data morții **Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul**. Până atunci legionarii au **dovedit**, în lupta lor **Eroismul**. De atunci, au fost învredniciți de **Dumnezeu** să intre în etapa finală a luptei lor și, ajutați de **Harul Divin** în mod special, să dovedească **Martiriul**.

De fapt, o distincție esențială, nu se poate face între eroismul și între martiriul legionarilor, dacă privim lucrurile în raport cu **Cauza** luptei lor, care este **Iisus Hristos și prin El și naționalismul lor**. Așa că, din acest punct de vedere, toți legionarii **Uciși** de adversari, au căzut pentru **Legea lui Hristos**. Prin urmare, toți legionarii căzuți pentru această cauză sunt și **Martiri**. Tocmai pentru a ne da mai bine seama de acest lucru, se poate face deosebirea, după mijloace și în timp, între etapa eroismului și cea a martiriului.

În etapa **Eroismului**, punctul culminant pe care l-a atins mișcarea legionară, a fost **Moartea lui Moța și a lui Marin**. Ei au eșit din hotarul țării lor, ca să lupte și să moară pentru **Hristos** și abia prin această moarte, pentru prima oară, **Neamul întreg** — afară de trădători și iudeo-masoni — a fost puternic cutremurat și a început să trăiască în tot mai deplină conștiință **Misiunea** pe care **Legionarii** au vestit-o, dela începutul luptei lor, **Creștinătății-Românești**. Pentru prima oară, chiar și **acuzatorii** și-au dat seama că „acuzatii“ lor, nu numai că sunt tot ce Neamul poate avea mai bun, dar că au reușit s'o dovedească aceasta și lumii întregi și încă prin fapte slăvitoare de Dumnezeu, care fac înconjurul pământului întreg. Deci, ceea ce ar fi avut de gând să facă **acuzatorii** pe prețul mințirii lumii de peste hotare, de acum, nu se va mai putea, fără să fie angajată ca mator toată Istoria în timp și spațiu. Pentru că s'a împlinit năpraznic ceea ce **Eroii** au promis:

„Să mergem înainte spre îndeplinirea sfântului și cumplicului angajament pe care l-am luat! Sau murim în luptă, sau eșim biruitori! Sunt singurele porți pe care ni le deschide viitorul“.³⁶

Să urmărim cuvântul scris al unui erou și martir, ca și ei, **Vasile Cristescu**, despre:

„Jertfa lui Ion Moța și Vasile Marin în lumina istoriei.

„Camarazi de luptă și de generație cu Ion Moța și Vasile Marin suntem pătrunși de măreția gestului lor de a porni să lupte în armata naționalistă a Spaniei.

„S'au dus posedați de gândul jertfei pentru triumful Crucii și pentru apărarea civilizației latine.

„Fapta lor este afirmarea celui mai înalt sentiment de eroism, căci poate fi oare ceva mai eroic decât ruperea de tot ce ai mai drag pe lume spre a împlini cu sângele tău biruința idealului căruia i-ai închinat viața?

„Este mărturisirea, cu prețul ultimului sacrificiu, a unei profunde credințe în Dumnezeu, a spiritului nou ce se ridică răsvrătit împotriva unui întreg secol de materialism și lipsă de religie.

„Suflete de granit, au înfrânt moartea prin moarte.

„Suntem prea măcinați în mărunțișurile zilnice ca să putem cuprinde, în toată amploarea, jertfa lui Ion Moța și Vasile Marin.

„Mult mai târziu, după trecere de decenii, când vremurile de azi se vor proiecta în perspectiva istoriei, fapta lor va putea fi detașată în lumina strălucitoare a veșniciei.

„Căci fapta lor este deschizătoare de drum nou în istoria neamului românesc.

„Pornirea lor și a celorlalți cinci camarazi să lupte în acel colț de Europa unde acum s'au pus în cumpăna sorții vieța de mâine a omenirii — cu Dumnezeu sau cu Satan — însemnează ceva mai mult decât o participare simbolică a generației noastre prin ei, cei mai aleși fii, la marea bătălie dintre cavalerii Crucii și ostașii Diavolului.

„Insemnează fixarea noului orizont, pentru generația României Mari, care respinge spiritul strâmt al înaintașilor, trasând sin-gură, prin cea mai mare jertfă, sângele propriu, sensul misionaric al existenței ei.

„In curgere de veacuri, noi am luptat pentru credință și pentru existența neamului; dar am luptat aici, pe pământul și în jurul hotarelor noastre amenințate.

„E pentru prima dată în istorie, când Români aleși, având conștiința misionarică a luptei pentru Dumnezeu și civilizație,

pornesc pe meleaguri depărtate să sfințească acolo, cu suprema jertfă, crezul lor.

„Privită în perspectiva istoriei, fapta lor e plină de consecințe pentru destinul neamului românesc.

„Națiunea franceză, odinioară în fruntea neamurilor lumii, a pășit pe planul istoriei universale, când cetele de cavaleri cruciați au părăsit plaiurile înverzite ale Franței ca să moară în nisipurile Siriei, cu ochii țintă către Ierusalimul Mântuirii.

„Căzând cu privirea îndreptată către Dumnezeu, pe pământul Spaniei, patria împăratului care ne-a zămislit ca neam, misiunii noastre au smuls lacătele ce ne țineau închisă poarta largă a istoriei universale.

„Prin ei, neamul nostru se îndreaptă pe drumul mare și luminos ce duce către Dumnezeu“ (37).

Inmormântarea lui Moța și Marin a fost ceva unic în istoria noastră și ceva excepțional în istoria contemporană. Creștinătatea Românească a început să se trezească „din somnul cel de moarte“. A dat un serios avertisment acuzatorilor prin alegerile din 20 Decembrie 1937.

Dar, înainte de aceste alegeri, a mai murit un mare **Erou**, ca să se întărească și mai mult afirmarea mișcării legionare: a murit și „Generalul“. Pe acest bătrân adevărat, „nebun“ în considerațiile acuzatorilor, dar *înțelept*, în lumina istoriei, l-am considerat „*Tălmaciul destinului Românesc*“, și la moartea lui mi-am îngăduit să scriu și eu despre el astfel:

Se împlinesc 153 ani, de când Horia, Cloșca și Crișan, au murit ca martiri pentru dreptatea unui Neam slujitor lui Hristos. Credeau uzurpatorii Ardealului — pentru a cărui desrobire s’au jertfit într’o prea fioroasă frumusețe a morții cele trei Căpetenii ale Moților — credeau acei uzurpatori, că o socoteală așa de netrebnică a înmormântat doar o capricioasă tulburare a tihnei lor jefuitoare. Dar, moartea năpraznică a acelor țărani înțelepți, bineștiutori de carte și bogați în omenie, a fost un semn și o rodire. Și, cu cât avea să întârzie descifrarea semnului, cu atât avea să crească rodirea până la răscumpărare.

Un Grănicer al unui Mare Rege, s’a încrunțat și a izbit rezis-

tențele acelei lumi ce se cerea nimicată de chiar nelegiuirea care a așezat-o acolo. Un vlăstar, din vița aceluia Domn care a dat cel dintâi toată Scriptura lui Dumnezeu în graiu românesc, a făcut să troznească roata Morții ce a răpus pe frații lui Principi ai vitejiei și viziunii din acele meleaguri spre care își năvălea dorul, dragostea și ostașii.

El a supraviețuit morții războiului, ca să aducă graniță și suflet, într'un suflet fără graniță, lumii Căpitanului — ca reprezentant al vitejiei și omeniei românești, care a salutat speranța cea bună a Neamului.

El, Grănicerul, a adus intactă *la Răscruce* roada cea bogată: *adevărul că niciodată nu mor în zadar oamenii curați, drepti și viteji*. Peste veac, din jertfa tuturor celor ca Horia, Cloșca și Crișan, Grănicerul a cules pe vârful sabiei vremii lui ceiace Dumnezeu a rânduit cu dreptate destinului Românesc.

...Și mai ales nu a murit în războiu, pentru că avea chemarea de a comanda tinerețea curată în numele bătrâneții înțelepte, atunci când nebunia bătrâneții a vrut să frângă pe roata Morții tinerețea Neamului.

De atunci, a întors cheia destinului și spre descuieri de mai înalte învredniciri ale Românilor. Primind dela Căpitan comanda a șapte Eroii ai Legiunii, i-a întors acasă pe doi cu nimbul de Martiri ai lui Hristos. Prin Moța și Marin, Generalul ne-a descifrat sensul de înălțime al unui *întreg* românesc. Iar, el însuși, ca Șef de onoare al Macedonenilor, a lăsat să se întrezărească și dreptate, pe plan istoric și geografic, mai larg, a aceluiaș *întreg*, care își întinde până la Macedo-Români vechimea și mărimea de hotar străvechiu.

Toate pe rodnicie de jertfă, sub ochiul de onoare al celui mai reprezentativ viteaz bătrân, care a transmis străbuna așteptare a *întregului* dreptății destinului Românesc... împlinirii lui desăvârșite, sub mîntea înțeleaptă și mâna sigură a Căpitanului.

Grănicerul, prin aceasta, a lăsat cea mai frumoasă moștenire de suflet, de sensuri spirituale și istorice, de zâmbet mândru către viitor.

Și acum, toamna, merge cu aceeași solie, a Românilor de pretutindeni, înaintea Tronului slavei lui Dumnezeu³⁸).

5. *Martiriul.* — După moartea **Generalului**, acuzații au mai avut un scurt răgaz de viață „legală“, până la alegerile din 20 Decembrie 1937. Au vrut să se prezinte și în fața conștiinței obștești a țării, pentruca să poată afla un indiciu: legionarii sunt în asentimentul Creștinătății-Românești sau încă nu? Și dacă da, să se pregătească pentru faza finală a **Luptei** și pentru începutul întronării din nou a **Legii** lui **Hristos** în țară; iar dacă încă nu, să-și concentreze toată puterea pentru a îndrepta ceea ce poate era greșit și a convinge, astfel, pe **Toți** Românii de bunăcredință pentru **Dreptatea** cauzei în slujba căreia ei luptă și jertfesc „Totul pentru Țară“.

Alegerile acelea, într'adevăr, au fost un surprinzător indiciu pentru „acuzatori“ în primul rând. Pentrucă au dovedit, contrar așteptării lor, că țara este scârbită de minciună și iubitoare de Adevăr și că are încredere că legionarii sunt ucenici și ostași ai **Adevărului**, sunt propovăduitori și luptători ai lui **Hristos**.

Aceasta a cutremurat și înfierbântat pe acuzatori. Și, cum pe cale **Legală** și prin luptă **Egală** își dădeau seama că vor pierde terenul, fiindcă legionarii s'au dovedit **Eroi** din toate punctele de vedere — atunci au recurs la ilegalitate și teroare. Credeau că provocând astfel pe acuzați, vor avea cel mai îndreptățit motiv de a-i face vinovați de „anarhie“ și deci a-i „extermina“.

Dar, — minune! — acuzații nu au mai vrut să folosească nici măcar **Dreptul** lor de reacțiune legală și de ripostă „glonț pentru glonț“, cum **Omeneste** ar fi putut-o face! Dimpotrivă, Căpitanul a văzut că Dumnezeu învrednicește **Mișcarea legionară** de ceva cu mult mai mult decât de **Afirmarea** naționalistă a dreptății și destinului Neamului, o învrednicește de **Mărturisirea lui Hristos**.

Suprema încordare pe plan **Naționalist**, a trăit-o **Mișcarea Legionară** sub guvernul cuza-goga, când au fost împușcați de jandarmii „primului guvern naționalist“ cei doi legionari: **Mija** și **Florescu**.

Dar, semnul că realitatea „națională“ este desăvârșită și că intră în cauză însăși **Ortodoxia** Bisericii lui **Hristos**, a fost lovitura de stat a regelui-sperjur și blasfemia formării unui guvern chiar sub președinția „patriarhului — prim-ministru“.

Din acel moment, Căpitanul, a schimbat total și strategia luptei, înlocuind **Armele** omenești ale dreptății **Naționale**, cu

Armele Dumnezești ale dreptății Sfintei Evanghelii a Domnului nostru Iisus Hristos. Și, a îndrumat Mișcarea Legionară de pe linia Eroismului pe linia Martiriului!

Martiriul este de două feluri: a) fără sânge și b) prin sânge.

a) „A zis un bătrân: Patimile, de care sunt cuprinși oamenii afară de fire, Elinii le făceau dumnezei și li se închinau lor, iar pe cei ce nu voiau să se închine, îi muceau, îi omorau și îi făceau, precum nu voiau, mucenici. Deci și noi de ne supunem patimilor, cu nimic nu ne deosebim de închinătorii de idoli. Că acela ce se biruește de iuțală și de mânie și se robește și nu taie dela sine turbarea patimei aceștia, se leapădă de Iisus și arge întru sine pe Marte ca Dumnezeu și se închină idolului turbării, ca și Elinii. Și iubitorul de argint, cel ce-și închide milostivirea sa de către fratele său și nu miluește pe vecinul său, este asemenea închinător de idoli, cinstind idolul lui Ermi (Mercur) și slujește făpturii, iar nu făcătorului. Aceasta se întâmplă încă și la celelalte patimi, căci fieștecare de care patimă se biruește, aceleaș se face și rob, după cuvântul apostolului, care a numit iubirea de argint a două închinare de idoli. Iar cel ce a biruit acestea și le-a gonit dela sine, sau s'a înfrânat de ele, acesta a călcat idolii și s'a lepădat de închinarea dumnezeilor celor mulți și s'a făcut mucenic fără de sânge“.

Căpitanul și legionarii, au devenit „acuzati“ ai acuzatorilor din cauza vieții lor virtuozose prin închinarea și slujirea ei lui Hristos-Dumnezeu. Acuzatorii nu puteau suferi prezența acestei muștrări permanente împotriva închinării și slujirii lor la idoli și aveau chiar cutezanța ca să calomnieze pe legionari, atribuindu-le lor tocmai ceea ce era înrădăcinat în obiceiul acuzatorilor.

Încă dela apariția primei ediții a cărții Căpitanului „Pentru Legionari“, el a scris în prefață:

„La ora aceasta suntem înconjurați din toate părțile. Dușmanii ne izbesc mișelește și trădarea mușcă din noi.

„De doi ani de zile stăm legați cu lanțurile infamei cenzuri.

„De doi ani de zile numele nostru și acela de legionari nu sunt tolerate în ziare decât pentru a fi insultate. Curge asupra noastră ploaie de mișelii în aplauzele dușmanilor și în

speranțele lor că vom pieri. Dar acești cavaleri ai lașității, ca și stăpânii lor, se vor convinge, dealtfel, în curând, că toate atacurile în care și-au acumulat nădejdiile de nimicire a mișcării legionare, toate frământările și toate eforturile disperate, rămân încercări zadarnice. Legionarii nu mor. Drepti, nemișcați, neînvinși și nemuritori, privesc pururea biruitori la toate svârcolirile urii neputincioase“.

Au dovedit aceasta. Intâi o tărie de suflet neîntâlnită în „obiceiul pământului“ României moderne, a fost **Autodizolvarea** partidului „Totul pentru Țară“, imediat după nesocotirea *voinței naționale*, cu prilejul alegerilor din 20 Decembrie 1937, când a fost format guvernul cuza-goga și apoi s'a dat lovitura de stat. O mare pildă de abnegație pentru a lăsa pe alții să facă bine țării *dacă pot*, precum și o mare prevedere și demnitate: nu a așteptat să fie supus și acest „partid“ aceleiași desființări uzurpatoare ca și celelalte. Apoi, acceptarea resemnată și fără reacțiune violentă a tuturor persecuțiilor morale și fizice, ripostând la armele urii satanice a uzurpatorilor cu armele **Iubirii harice** a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Căpitanul și legionarii aducându-și aminte de cuvintele Domnului Care a zis:

„Nu voi m'ați ales pe mine, ci eu v'am ales pe voi și v'am rânduit să mergeți și roadă să aduceți și roada voastră va rămânea, ca orice veți cere dela Tatăl în numele meu, să vă dea. Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți unul pe altul. *De vă urăște lumea știți că pe mine mai înainte de voi m'a urit.* De ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său, dar pentrucă nu sunteți din lume, ci eu v'am ales din lume, pentru aceasta vă urăște lumea. Aduceți-vă aminte de cuvântul pe care vi l'am spus: *Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. De m'au prigonit pe mine și pe voi vă vor prigoni.* De au păzit cuvântul meu și pe al vostru îl vor păzi. Dar toate acestea le vor face vouă din pricina numelui meu, pentrucă ei nu cunosc pe cel ce m'a trimis. De n'aș fi venit și nu le-aș fi spus, păcat n'ar avea, iar acum n'au îndreptățire pentru păcatul lor. Cel ce mă urăște pe mine, urăște și pe tatăl meu. De n'aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat n'ar avea, iar acum și m'au văzut și m'au urit și pe mine și pe tatăl meu, dar s'a făcut ca să se împlinească cuvântul scris în legea lor: „că fără pri-

cină m'au urît“, iar când va veni Mângăetorul, pe care îl voi trimite vouă dela Tatăl, Duhul adevărului, carele dela Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine. *Incă și voi mărturisiți, că dela început sunteți cu mine.* Acestea vi le-am grăit, ca să nu vă smintiți. Vă vor scoate din sinagogi și va veni vremea, ca oricine vă va ucide, să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu“. (Ioan, 15, 16—16, 2).

b) De vreme ce, Arhieriei, Cărturarii, Dregătorii, Patriarhul și Regele, adică toți acuzatorii, au trădat **Chemarea** lor cea dela Dumnezeu și s'au făcut chiar hulitori de Dumnezeu — nu se putea ca Numele lui Dumnezeu să nu fie slăvit în sânul Creștinătății-Românești, și, de vremece, dela început, Căpitanul și Legionarii, adică acuzații, au chemat Numele lui Dumnezeu și au dovedit că luptă pentru Biserica Lui și îi slujesc cu osârdie în țara în care a întemeiat-o, drept aceea, **Dumnezeu** a învrednicit pe legionari să devină ei **Misionarii** lui **Hristos** și i-a învrednicit chiar de multă asemănare cu suferințele Lui și ale Sfinților Apostoli, pentru ca să fie învredniciți, cu dreptate, și de mare asemănare cu biruința și învierea Lui și a Sfinților Apostoli.

Căpitanul, a fost judecat și condamnat, mai întâi, pe șase luni închisoare, în **Procesul** intentat de cărturarul-Istoric nicolae iorga, întemeetorul ziarului „Neamul Românesc“ — condamnare nedreaptă dată în primăvara anului 1938. În acelaș timp, am fost asediați tâlhărește în casele noastre și percheziționați și arestați, toți „frunțașii legionari“, în noaptea spre Duminica Floriilor, din acelaș an. Am intrat, astfel, cu adevărat, în „Săptămâna Sfințelor Patimi ale Domnului nostru **Iisus Hristos**“. Miercuri, în acea săptămână, ne-am întâlnit o parte la legiunea de jandarmi din Râmnicul-Vâlcea, unde am fost aduși sub pază din diferite părți ale țării. Alte două grupuri erau la Mânăstirile Tismana și Dragomirna, pe când noi eram duși la Miercurea-Ciuc. Am fost duși acolo chiar în Sfânta Vineri și am făcut slujba Prohodului Domnului în tren. Sâmbăta Mare, am fost debarcați și predați la internare în „Lagărul“ dela Miercurea-Ciuc. Sfânta Inviere am slujit-o și noi cum am putut, acolo, după ce majoritatea legionarilor s'au spovedit și împărtășit, pentrucă Bunul Dumnezeu a binevoit să-i dea gând bun Preotului Vasilian dela Tulcea, care a luat la Sfinția sa

Sfânta Impărtășanie „pentru bolnavi“. După o lună, au fost aduși acolo și cei dela Tismana și Dragomirna. Vara, am aflat că a fost **Procesul** Căpitanului, în care a fost condamnat la munca silnică pentru „trădare“. Am mai fost aflat, însă, înainte, că în Vinerea Mare, la București, la Patriarhie, maimarele Arhiereilor, patriarhul-prim-ministru miron, la slujba **Prohodului**, s'a fost exprimat despre Căpitan prin cuvintele: „mai bine să moară un om, decât să piară poporul“. Iar, după ce am aflat despre modul cum a decurs procesul și ce fel de acuză și condamnare s'a făcut, mi-am adus aminte de cuvintele lui miron-apostatul și am început să înțeleg de ce s'a dat lovitura de Stat, de ce s'a introdus pedeapsa cu moartea și de ce ne-a arestat pe toți și mai ales de ce s'a ținut procesul fiind noi în lagăre și de ce, totuși, n'au avut curajul acuzatorii să-l condamne deadreptul și „legal“ la moarte pe Căpitan. Pe urmă a mai fost un **Proces**, în care au fost condamnați la închisoare grea și alți 18 **Fruntași** ai Mișcării Legionare în frunte cu doi **Preoți**: N. Georgescu-Edineți și I. Dumitrescu-Borșa (acesta condamnat în lipsă), printre cari și cei cinci „spanioli“ cari s'au întors vii de pe frontul Spaniei naționaliste, când au fost aduși în țară Moța și Marin. Pe cei rămași în lagăr, ne ținea silnic și fără nici-o lămurire și nici la judecată nu ne ducea, ca să ne condamne cel puțin și pe noi, chiar mișelește, cum au condamnat pe ceilalți.

După multă frământare și cumplit chin sufletesc, am făcut, în luna August, **Intâmpinarea** mea către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe-Române. Dar, nu numai că nu am primit nici un răspuns, nu numai că nu am fost judecați Preoții de Sfântul Sinod, după Canoane și chiar după Constituția din 24 Februarie 1938, care recunoaște Canoanele Ortodoxe, nu numai că nu am fost judecat cel puțin eu, care am cerut aceasta, ci, dimpotrivă, am fost supuși la tratament din ce în ce mai draconic, iar, în Noembrie am fost duși, după cum am arătat în capitolul precedent, la **Sadaclia**. Acolo, am trăit aeva ca în iad. După ce am fost supuși la tot ce mintea omului nu-și poate imagina ca batjocură de **Preoți**, am atins punctul culminant când ni s'a strecurat o bucată de ziar decupat, chiar de către jandarmul-sergent de serviciu, conform instrucțiilor primite, prin care am aflat că în noaptea de 29 Noembrie 1938, Căpitanul și cei trei-

sprezece au fost împușcați mișelește lângă București. Atunci, am trăit și noi „psihologia omului condamnat la moarte“, pentru că s'a procedat cu noi în așa fel încât ne așteptam dintr'o clipă în alta ca să fim împușcați cu toții.

„Și m'am uitat și iată un cal vânăt (uniforma „frontului renașterii naționale“) și numele celui ce călărea pe el era moartea. Și iadul se ținea după el și li s'a dat putere peste a patra parte a pământului, ca să ucidă cu sabie și cu foamete și cu moarte și cu fiarele de pe pământ. Și când a deschis pecetea a cincea, am văzut, sub jertfelnic, *sufletele celor înjunghiați pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia care au dat-o*. Și au strigat cu glas mare, zicând: Până când, Stăpâne sfinte și adevărate, nu judeci și nu răzbuni sângele nostru față de cei ce locuiesc pe pământ? Și fiecăruia dintre ei i s'a dat câte un veșmânt alb și li s'a spus să stea în tihnă încă puțină vreme până când vor împlini numărul și cei împreună-slujitori cu ei și frații lor, cei ce aveau să fie omoriți ca și ei“. (Apocalips 6, 8—11).

CAPITOLUL IV.

DELA PROBLEMATIC LA IMPERATIV

„Iar oarecari farisei din multime au zis către El: Înviătorule, ceartă-Ţi ucericii. El însă răspunzându-le, a zis: zic vouă, că dacă vor tăcea aceştia, pietrele vor striga!„ (Luca 19, 39-40).

1. — *Despre cele ce se întâmplă.*

„Dacă“ — vom tăcea?

Indată ce am aflat de cele întâmplate, toţi Preoţii din lagărul Sadaclia, din proprie iniţiativă şi de bună voie, am făcut acea adresă către guvern şi am scris:

Luând cunoştinţă de cele întâmplate în noaptea de 29 spre 30 Noembrie cr. (1938) şi socotind că toate se împlinesc *după voia lui Dumnezeu*, noi preoţii din acest domiciliu, *dăm Cezarului ce este al Cezarului*, supunându-ne întru totul M. S. Regelui Carol al II-lea, Regele tuturor românilor, înaltului guvern şi tuturor legilor ţării“.

Deşi am votat Constituţia din 24 Februarie 1938, deşi am jurat pe ea, deşi am respectat-o mai mult decât oricine, chiar şi decât înşişi autorii ei, deşi am trecut prin toate cele de până atunci, totuşi, am făcut şi această declaraţie, pentruca să nu poată fi nici-un prilej de sminteală pentru nimeni atitudinea noastră a Preoţilor.

La data de 7 Decembrie, acelaş an, ne-au cerut şi jandarmii o declaraţie, în care, între altele, era şi fraza aceasta:

„declar pe conştiinţă şi cuvântul meu de onoare şi om, că mă desolidarizez de Codreanu, Legiune şi membrii organizaţiei Totul pentru Ţară“.

Deși această declarație nu are nici-o valoare în sine, fiindcă ni s'a impus perfid, ca să fim prinși în cursă, deși fondul ei este absurd, pentru că ne puteam gândi la oricare „Codreanu“ din țara noastră, numai la **Corneliu Zelea Codreanu** nu, în acel moment, deși ne puteam gândi la Legiunea de jandarmi și nu la „Legiunea Sfântul Arhangel Mihail“, deși membrii organizației Totul pentru Țară nu mai existau din clipa în care această organizație s'a **Autodizolvat** — totuși, pentru ca să fiu deplin **Liber** de orice constrângere lăuntrică de conștiință, precum și de orice constrângere din afară și ca să pot vedea și spune lucrurile numai ca **Preot**, eu am rugat pe un Duhovnic dintre Preoții de acolo, ca să-mi rostească rugăciunea „deslegării de jurămintă“ pentru orice jurământ aș fi depus vreodată, în afară de cele „*canonice și legale*“.

Atunci, mi-a făcut Bunul Dumnezeu parte de o mare fericire sufltească: mi-am dat seama că tot ce mi-a fost dat să pățesc, a fost o ușoară ispășire a călcării de mine a canonului care prevede ca să nu fie nimeni hirotonit **Preot** decât la vârsta de 30 ani. Ori, nouă ni s'a dat drumul din lagăr la 20 Decembrie 1938, dar eu nu am mai slujit încă până în anul 1939, an în care împlineam vârsta de 30 ani. De aceea, m'am hotărât din nou, ca în viitor — odată ce am scăpat de povara acestei muștrări de cuget — să slujesc și să lupt pentru **Ortodoxie** și Canoanele ei pe prețul oricărui sacrificiu și să mă rog lui **Dumnezeu** ca să-mi ajute a fi pururea vrednic de această chemare.

În ceea ce privește **Politica**, am hotărât să o fac tot numai **Ortodox!** De aceea, am zis în cugetul meu: Deși mi-a sfâșiat sufletul procedeul „stăpânirii“ cu uciderea fără condamnare a **Legionarilor**, deși „acuzatorii“ toți merită să piară, totuși, nu voiu judeca eu pe nimeni, ca om, ba, voiu încerca să ajut cât se va putea și cât îmi revine partea mea, tot ce se încearcă a se face pentru țară, chiar și sub această „stăpânire“.

În consecință, când m'am reîntors la Balcic, chiar în acea zi, am făcut cerere de înscriere în „Frontul Renașterii Naționale“ și am scris astfel:

„Domnule Primar,

„Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, Parohul Catedralei „Sf. Gheorghe“ — Balcic, cu onoare vă rog să mă înscriși în rândurile Frontului Renașterii Naționale.

„Consider ca o sacră datorie a ceasului de față, ca să ne unim toți Români „în legătura păcii“, sub lumina **Harului Divin**, în jurul Majestății Sale Regelui Carol II, pentru slava Bisericii, strălucirea tronului și desăvârșirea Neamului Românesc.

„De aceea doresc să mă înrolez cu tot devotamentul în Mișcarea „Frontului Renașterii Naționale“.

„Primiți, vă rog, Domnule Primar, asigurarea deosebitei mele stime“.

Balcic, 14 Ianuarie 1939. ss. Preot *Ilie I. Imbrescu.*

Dar, la Balcic, nu mi-a fost dat să pot sluji în Biserica al cărei Paroh sunt, decât în ziua de 12 Februarie 1939. În legătură cu aceasta, în Ziarul Pastoral-Intim al meu „Insemnările unui Preot“, la această dată, am scris:

„Cu mila și binecuvântarea Bunului Dumnezeu, azi, am slujit Sf. Liturghie, prima dată de când am scăpat de împrejurările din ultimul timp. Tot azi, am împlinit exact cinci ani de când am fost hirotonit ca **Preot**. Poate nu este o simplă coincidență. Eu **Cred** că așa a binevoit **Dumnezeu**, ca să trec prin ce am trecut, pentruca să ispășesc vina de a fi intrat în Preoție (nu în Diaconie) înainte de vârsta de 30 ani. Acum, fiind aproape de împlinirea acestei vârste și totodată împlinind și exact cinci ani dela Preoțire (adică exact cât trebuia să stau ca Diacon), m'a învrednicit Bunul Dumnezeu să Liturghiesc tocmai în această zi în care se întâlnesc cele două linii asupra cărora am fost totdeauna cu sufletul frământat. Mai mult, toate acestea merg zi de zi și punct cu punct, spre realizarea planului de muncă în care vreau să-mi încadrez tot rostul meu pe acest pământ și care plan, așa cum l-am conceput, **Cred** că mi-a fost descoperit tot de **Bunul Dumnezeu**. Așadar, toată experiența și toate împrejurările de până acum, au convers spre acest punct, care este ziua de azi și care demarcă precis hotarul între două etape ale vieții mele, viață încadrată în **Ortodoxie**.

„Ceeace este deosebit de semnificativ, este faptul că tot azi (tot coincidență?) am primit și primul volum dela „Librăria Teologică“ — din „Izvoarele Ortodoxiei“ — și anume „**Dogmatica**“ Sfântului Ioan Damaschin. A fost și este pentru mine deosebit de important și uneori chiar minunat ce anume cărți

și în ce împrejurări mi-a fost dat să le aflu (sau să le primesc) și să le citesc! **Mare este Dumnezeu!**

„Lectură: „Dogmatica“ — Sf. Ioan Damaschin.

„Adaos: Cu această zi, **Cred**, am intrat în etapa de **Matu-ritate** a vieții și de plinătate a desfășurării misiunii mele de **Preot!**“

Tot în „Insemnările unui Preot“, la data de 26 Aprilie 1939, am scris:

„Azi, împlinesc 30 ani!

„Răscruce a vieții. Vârsta a **Preoției**. Abia de acum, de azi înainte, pot spera să mă socotesc cu adevărat **Preot**: și formal, în perfectă concordanță cu sfintele Canoane — și în fond, prin încordarea tuturor puterilor, alimentate de rugăciuni, ca să pot fi, din toate punctele de vedere, ceea ce trebuie să fie un **Preot Ortodox!**

„Mă trezesc ca dintr'un somn greu, cu visuri hâdoase, cu gemete surde...

„Ultimele zile, până la data de azi, am simțit pustiirile unui groaznic războiu nevăzut, care a fost deslănțuit peste sufletul meu de puterile întunerecului.

„**Dumnezeu** nu m'a lăsat — eu m'am rugat, dar sufletul mi-a fost încercat cumplit. Slăbănogit și plin de răni lăuntrice, mă trezesc azi, par'că aș fi alt om. Aș vrea să fiu, într'adevăr, alt om: **Om Nou!** Și, încet-încet, dar sigur și puternic, să urmez **Calea lui Hristos** până la moarte, amin!“

La data de Vineri, 1 Septembrie 1939 — Anul nou bisericesc — am scris:

„In Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh — încep această însemnare cu smerit cuget de laudă a Bunului Dumnezeu și cu adânc dor de biruință a Luminii asupra întunerecului.

„In lumea dinlăuntru, simt mângăerea păcii și a binecuvântării ajutorului dumnezeesc, căci **Harul** Domnului nostru **Iisus Hristos** mi-a limpezit negura nepriceperii multor lucruri de azi și mi-a ușurat apăsarea îngrijorării pentru luptătorii Adevărului.

„In lumea din Țară, aș vrea să văd grabnic biruința drept credincioșilor asupra slugilor satanei!

„In lumea de afară, s'a vestit, *azi*, că Adolf Hitler a început lupta pentru o cauză pe care o vreau dreaptă. Să-i ajute Bunul

Dumnezeu să biruiască împotriva iudaismului ca un Atlet al lui **Hristos**, precum odinioară Ștefan Vodă al Moldovii împotriva islamismului. Cred, Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule, ajută necredinții mele — întru slava Tatălui și al Fiului și a Sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor, amin!“

La data de Joi, 14 Septembrie 1939, am scris:

„Luna aceasta este cu adevărat de răscruce. Iar ziua de azi, a „Înălțării Cinstitei Cruci“ — aș vrea să fie din nou o răscruce printre atâtea răscrucii ale vieții.

„Abia începusem însemnarea zilei de nou an bisericesc, abia mă înaripam spre nesfârșitul visării și hotărârii după „ceace **Trebuie**“ și iată că împrejurări neașteptate m’au pleostit la pământ. Vineri d. a. în 8 Sept. percheziție. De ce? Până când?

„Situația internă și externă la pleznitură! Oamenii se năucesc. Dracii se veselesc. Totuși, cineva trebuie să învingă: **Crucea** și „propovăduitorii nebuniei **Ei!**“

„De aceea, plin de prudență, dar și de hotărâre, scrie, o Preote, „Apostrofa“ ta, aprig și smerit, totodată — și rugând pe **Hristos**, fă să piară dracii și slugile lor și să fie lăudat numai Numele **Sfintei** cei de o Ființă **Treimi**, în veci, amin!“

La data de Miercuri, 27 Septembrie 1939, am scris:

„Eri, am fost eliberat din „arest“. Joi, 21 Sept. 1939, exact la o săptămână după „însemnarea zilei“ de pe pagina precedentă — a fost ucis Armand Călinescu. Spre seară am fost chemat și eu la Poliție și deținut. Abia eri la ora 1—2 la amiazi, venind chestorul Movilescu dela Bazargic, a stat de vorbă cu mine și spunându-mi ce instrucțiuni are, mi-a redat libertatea, cerându-și scuze pentru faptul că „a trebuit“ să mai fiu deținut și cu această ocaziune.

„In timpul acesta, s’au petrecut lucruri nemaipomenite în Țară. Aș fi putut păți și eu foarte rău, dar, **Bunul Dumnezeu** m’a ferit prin oamenii de conștiință: D-l Polițai Gr. Costescu și D-l Primar Oct. Moșescu, cari s’au ținut dârji și demni numai în legalitate și adevăr — și eu fiind în perfectă armonie cu acestea, am scăpat cu bine. Dumnezeu să le dea sănătate și să ferească Țara „de venirea asupra-ne a altor neamuri și de războiul cel dintre noi“ — dând biruință închinătorilor Sfintei Cruci, amin“.

„Despre cele ce se întâmplă“ — Sfântul **Ioan Damaschin** a scris astfel:

„Dintre cele ce se întâmplă unele sunt în puterea noastră, altele nu sunt în puterea noastră. În puterea noastră sunt acelea pe care sântem liberi să le facem și să nu le facem, adică toate acelea pe care le facem voluntar. Căci nu s'ar zice că acționăm voluntar, dacă fapta nu ar fi în puterea noastră. Și într'un cuvânt sânt în puterea noastră acelea cărora le urmează blamul sau lauda și peste care este îndemn și lege. În sens propriu sânt în puterea noastră toate cele suflatești și asupra cărora deliberăm. Iar deliberarea este pentru cele deopotrivă posibile. Iar deopotrivă posibil este lucrul pe care-l facem și contrariul lui. Alegerea acestuia o face mintea noastră. Ea este principiul acțiunii. Prin urmare sânt în puterea noastră cele deopotrivă posibile, ca a te mișca și a nu te mișca, a porni și a nu porni, a dori cele ce nu sânt necesare și a nu le dori, a minți și a nu minți, a da și a nu da, a te bucura de ceace se cuvine și deasemenea a nu te bucura de ceace nu se cuvine și câte sunt de felul acestora, care sânt faptele virtuții și ale viciului. Față de acestea sântem liberi. Dintre cele deopotrivă posibile fac parte și artele. Este în puterea noastră de a învăța-o pe aceea pe care am voi-o și de a nu o învăța.

„Trebue să se știe că alegerea a ceace este de făcut este în puterea noastră. De multe ori, însă, fapta este împiedecată, potrivit unui mod oarecare al proniei dumnezeiești“.⁴⁰⁾

Iar, „Despre pronie“, Sf. Ioan Damaschin a scris:

„Pronia este grija pe care o are Dumnezeu de existențe. Și iarăși: Pronia este voința lui Dumnezeu, în virtutea căreia toate existențele primesc conducerea potrivită“. Apoi, mai departe:

„Observând acestea, trebue să admirăm toate operile proniei, pe toate să le lăudăm, pe toate să le primim fără de cercetare, chiar dacă multora li se par nedrepte. Aceasta pentru motivul că pronia lui Dumnezeu este incognoscibilă și incomprehensibilă, iar gândurile și faptele noastre și cele viitoare sunt cunoscute numai lui. Când spun, „toate“ înțeleg pe cele care nu sânt în puterea noastră; căci cele care sânt în puterea noastră nu sânt de domeniul proniei, ci al liberului nostru arbitru.

„Unele din acelea care sânt de domeniul proniei sânt prin

bunăvoință, altele prin îngăduință. Prin bunăvoință, acelea care fără discuție sânt bune; iar prin îngăduință, în diferite moduri, căci de multe ori îngăduie ca și dreptul să cadă în nenorociri spre a arăta altora virtutea ascunsă în el, după cum este cazul lui Iov. Altă dată îngăduie ca să se facă ceva absurd, ca prin fapta absurdă în aparență să se săvârșească ceva mare și minunat, după cum este mântuirea oamenilor prin cruce. În alt chip, Dumnezeu îngăduie ca cel cuvios să sufere cele rele, ca să nu cadă din conștiința lui cea dreaptă, sau ca să nu alunece în mândrie din pricina puterii și harului dat lui, cum a fost cazul lui Pavel (2 Cor. 12,7). Este părăsit cineva pentru o bucată de vreme pentru îndreptarea altuia, ca să capete învățătură ceilalți cari privesc starea lui, după cum a fost cu Lazăr și cu bogatul. Căci în chip natural ne căim când vedem pe unii că sufăr. Este părăsit cineva pentru slava altuia sau pentru păcatele lui proprii sau ale părinților, după cum a fost orbul din naștere spre slava Fiului omului. *Iarși se îngăduie ca cineva să sufere spre râvna altuia pentru ca, prin faptul că slava celui ce suferă se mărește, să se facă activă suferința în alții, în nădejdea slavei viitoare și în dorința bunurilor ce au să fie, după cum este cazul cu mucenicii*⁴¹⁾.

Acesta este, **Cred**, și cazul mulțimii nenumărate de **Legionari** uciși sub armand călinescu și cu ocazia asasinării acestuia, așa cum au fost uciși creștinii ilegal și nebunește pe vremea lui Nerone și a celorlalte persecuții ale împăraților păgâni.

* * *

2. Maturitate. — „Dacă“ — vom tăcea?

Care este poziția acestui problematic „dacă“ în fața **Imperativului evidentii?**

Viața **Omului** este o permanentă și încordată **Luptă** până la moarte. **Dumnezeu** l-a făcut pe om **Rege** pe pământ, dar **uzurpatorul** nu-i dă pace și vrea să-i surpe această **Regalitate** pe seama lui, a lui satan. Căci satan se vrea el **Stăpân**, *măcar pe pământ*, după ce fusese asvârlit de Sus, din fața tronului slavei lui **Dumnezeu**, împotriva Căruia se răsvrătise: „Privit-am pe satana căzând, ca un fulger, din Cer“ (Luca 10,18).

De aceea, când a făcut Dumnezeu pe Adam și Eva, protopărinții omenirii, și i-a binecuvântat, zicând: „Fiți rodnici și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți și domniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile, ce se mișcă pe pământ, și peste tot pământul!“ (Facerea 1,28 — satan, nu și-a dat răgaz până când a *uzurpat* **Domnia** lor.

Dumnezeu le spusese protopărinților cece **Trebue** să facă în Raiu, dar șarpele le-a strecurat pervers întrebarea: „Dumnezeu a zis El *oare*, să nu mâncați roade din orice pom din Raiu?“ — „Iar femeia a zis către șarpe: „roade din pomii Raiului putem să mâncăm; numai din rodul pomului celui din mijlocul Raiului ne-a zis Dumnezeu: „Să nu mâncați din el, nici să vă atingeți de el, ca să nu muriți!“ (Facerea 3, 1—3).

La aceasta, satan intervine cu negația și calomnia, *mintind*, ca să surpe orice rezistență a ascultării omului de porunca lui Dumnezeu: „Atunci șarpele a zis către femeie: „Nu, nu veți muri! Dar Dumnezeu știe, că în ziua în care veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul“. De aceea, femeia socotind, că rodul pomului e bun de mâncat și plăcut ochilor la vedere și vrednic de dorit, *pentru că dă știință*, a luat din el și a mâncat și a dat și bărbatului său, și a mâncat și el“ (Facerea 3, 4—6).

Așa a fost amăgită această capodoperă a creațiunii pământeste, **Omul**, care, călcând porunca lui Dumnezeu, s'a lipsit de lumina Creatorului, fără de care, căzând în robia întunecării, a început să se veștejească și datorită păcatului, a devenit omul morții. De atunci, toată omenirea, zăcând sub blestemul păcatului, a moștenit firea *omului morții*, pe carea avea s'o reabiliteze numai *omul învierii*: **Domnul** nostru **Iisus Hristos**.

Uzurpatorul avea să fie nimicit, deși cutezanța lui se apropie până și de **Fiul lui Dumnezeu!**

Când s'a întrupat Mântuitorul, atunci satana, prin regi plăcuți lui, ca *Irod*, a căutat să distrugă încă din fașă pe „Stăpânul Cerului și al pământului“, prigonind cu ucidere groaznică și pe pruncii nevinovați din toată împrejurimea Betlehemului.

Nu a izbutit. De aceea, L-a așteptat până la „*vârsta de bărbat*“, când **Iisus** avea să înceapă activitatea publică și să pe-
cetuliască eliberarea omenirii de sub păcat. Indată după „*Bo-*

tezul Domnului“, în pustie, unde **Iisus** postise patruzeci de zile, satan s'a apropiat de **Domnul**, ca să ispitească și pe **Omul Învierii**.

Mântuitorul, ca **Om**, a permis aceasta: a) pentru ca să iea asupra **Lui** toate condițiile firii influențabile și slabe ale *omului morții-Adam*; b) pentru ca să ne dea pildă de replică și reacțiune a omului învierii-**Iisus Hristos**. Și, dacă la început, *omul morții*, a ascultat de ispită și a căzut — acum, *omul învierii*, în ispită, a **Apostrofat** pe cel rău, zicând: „Pieri satano, căci scris este: *Domnului Dumnezeului tău să te închini și Lui singur și să-I slujești!*“ (Matei 4,10).

Deci, însuși **Fiul lui Dumnezeu**, în ispitirea din pustiu muntelui, a fixat poziția **Imperativului** evidenții, prin care **Omul este dator** să apostrofeze și să alunge pe satana și al lui problematic „dacă“, oridecâteori satana vrea să-i zădărnicească **Ascultarea numai de Dumnezeu!**

Cine și când este „**Matur**“ să recunoască **Evidența** și să se conformeze ei?

Pe plan lăuntric, prin moștenirea păcatului originar, *toți suntem* oameni ai morții, dar, prin botezul în **Hristos**, *toți putem* deveni oameni ai învierii. Diavolul se apropie de fiecare **Om**, ca să-l facă rob al minciunii, dar, nu fiecare om se apropie de **Dumnezeu**, ca să fie **Ucenic al Adevărului**. Această **Luptă**, care se dă *chiar pe arena sufletului fiecărui muritor*, o arată Sfântul Apostol **Pavel** prin cuvintele:

„*Știm cu adevărat că Legea e duhovnicească, dar eu sunt de carne, vândut sub păcat, pentru că nu știu ce fac; căci nu ceeace voesc îndeplinesc, dar ceeace urăsc tocmai aceea săvârșesc. Iar dacă fac ceeace nu mi-e voia: mă potrivesc cu legea și zic că este bună. Ci acum nu mai săvârșesc eu aceasta, ci păcatul care locuște în mine. Fiindcă știu că în mine, adică în trupul meu, nu locuște ce e bun. Căci de voit voiesc, dar de lucrat binele nu-l lucrez; căci nu binele, pe care îl vreau, îl fac, ci răul pe care nu-l voesc, pe acesta îl săvârșesc. Și atunci, dacă fac ceeace nu-mi este voia, nu mai sunt eu făptuitorul, ci păcatul care locuște întru mine. Găsesc, deci, această lege, în mine, care vreau să fac bine, că anume răul se ține de mine. Că, după omul cel lăuntric, mă bucur de legea lui Dumnezeu,*

dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva minții mele și mă face rob legii păcatului, cea din mădularele mele. *Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?* **Mulțumesc lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru!** Deci, dar, eu însumi, cu mintea mea, slujesc legii lui Dumnezeu, iar cu trupul: legii păcatului. *Drept aceea, asupra celor ce sunt în Hristos Iisus nu este acum nici o osândă.* De vreme ce *legea duhului vieții în Iisus Hristos* m'a liberat de legea păcatului și a morții, căci — lucru peste putință legii, întrucât era neputincioasă din pricina cărnii — Dumnezeu a trimis, pentru păcat, pe **Insuși Fiul Său**, în trup asemănător trupului păcatului și, în trup, a osândit păcatul, *pentruca hotărîrea legii să se împlinească întru noi cei ce nu umblăm potrivit trupului, ci potrivit duhului. Căci cei ce se țin de trup poțesc cele trupești, iar cei ce se țin de Duh: Cele Duhovnicești*“. — (Romani 7,14—8,5).

Cuvintele acestea ale dumnezeescului **Pavel**, privesc starea **Omului** în general.

Dar, să vedem, acum, starea de **Spiritualitate** a omului și în raport cu *vârsta*, de care fac atâta caz totdeauna **Acuzatorii**.

Iată, se apropia *momentul* când Mântuitorul avea să nimecească păcatul în trup, prin chinurile de pe Sfânta Cruce și să desființeze moartea, prin moartea de **Om răstignit**. Pentru aceasta, a intrat **Triumfal** în Ierusalim.

Nu erau deloc *vârșnici* cei ce I-au dat slavă Mântuitorului, în Templu, când izgonise pe vânzătorii cari făcuseră Casa Domnului „peșteră de tâlhari“ și când vindecase mulțimile de nenorociți care se aflau acolo! Dar, erau *vârșnici* foarte, cei ce s'au fost supărat de toate acestea, neputând sesiza evidența!

„Atunci *mai marii preoților și cărturarii*, văzând lucrurile minunate pe care le făcuse și pe *copiii* cari strigau în templu și ziceau: **Osana Fiului lui David**, *se supărară foarte*. Deci, grăiră către **El**: Auzi aceștia se zic? Ci **Iisus** răspunde: **Adevărat**. Au niciodată n'ați citit că *din gura copiilor și a celor ce sug întocmi-vei laudă?*“ (Matei 21, 15—16).

Mântuitorul face aluzie la Psalmul 8, în care se cuprinde o splendidă descriere a celor făcute de Creator și a raportului omului, în sânul creațiunii, față de Cel ce dă *dar de slavă și*

pruncilor, pentru minunile care trebuie să cutremure sufletele pline de bucurie și entuziasm:

„Doamne, Dumnezeule nostru, cât de minunat este Numele Tău în tot pământul! Și strălucirea slavei tale se înalță mai presus de ceruri. *Din gura copilașilor și a celor ce sug Ți se aduce laudă pentru înfruntarea vrăjmașilor Tăi, ca să amuțească protivnicul și cel răzbunător.*

„Când privesc cerurile — lucrul degetelor Tale — și luna și stelele, pe care le-ai întemeiat Tu, atunci îmi zic: Ce este omul ca să-ți aduci aminte de el, și fiul omului ca să-l cercetezi?! Micșoratu-l-ai numai cu puțin față de îngeri: cu slavă și cu cinste l-ai încununat; și l-ai pus stăpân peste lucrurile mâinilor Tale. Toate le-ai supus sub picioarele lui; oile și boii, precum și toate fiarele câmpului, păsările cerului, peștii adâncului și cele ce străbat cărările mărilor...

„Doamne, Dumnezeul nostru, cât de minunat este Numele Tău în tot pământul!“

Intrupându-Se Cuvântul, venind și la Ierusalim *pentru biruința Adevărului asupra minciunii* și „cercetând“ pe oameni — aceștia s'au dovedit: neînțelegători și dușmănoși *cei bătrâni*, plini de entuziasm și de slavă *cei tineri*.

De ce?

Pe omul care se laudă mai mult cu *experiența lui*, îl pedepsește chiar natura, printr'un refuz, tainic dar categoric, de a se lăsa ca auxiliară în explorarea Adevărului *altfel* decât pe calea **Legii** lui Dumnezeu. Un asemenea om „are ochi și nu vede, are urechi și nu aude“. (Matei 13, 14).

Pe omul care se smerește în fața **Legii** lui Dumnezeu și, admirând minunățiile cosmice, le socotește ca o manifestare „a însușirilor nevăzute și a puterii vecinice a lui Dumnezeu“ (Romani 1,20) — îl binecuvintează Insuși Creatorul, cu acel **Dar al Harului Divin** care dă **Maturitate**, indiferent de vârsta anilor trăiți pe pământ.

De aceea, se poate constata că sunt oameni *bătrâni*, cari încă nu știu să lupte cu bărbăție împotriva răului, pe când, pe mulți tineri, cu vârsta încă fragedă, îi poți admira cum își despică trecere vitejească pe **Calea** ce duce la bine.

Așadar, **Maturitatea** este o „*chemare*“ a Celui de Sus, la lucrarea **Ascultării de Harul Divin** și nu o experiență a vârstei,

care duc adeseori la rătăcirea fantastică a „cărturarilor și fariseilor“ de pe vremea Mântuitorului. Acest adevăr l-a statornicit Insuși **Domnul**, în Parabola despre lucrătorii tocmiți la vie:

„Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpân de casă, care a eșit disdedimineață, ca să tocmească lucrători în via sa. Invoindu-se cu lucrătorii cu un dinar pe zi, i-a trimis pe ei ca să lucreze în vie. Dar eșind pe la ceasul al treilea, a văzut pe alții stând în târg, fără de lucru. Și le-a zis aceluia: Mergiți și voi în vie și ce va fi cu dreptul vă voi da. Iar ei s'au dus. Eșind iarăși pe la ceasul al șaselea și al nouălea, a făcut tot așa. Pe la ceasul al unsprezecelea, eșind încă odată găsi alții stând fără lucru și le zise: De ce ați stat aici toată ziua nemuncind? Ei îi spun: Fiindcă nimenea nu ne-a tocmnit. El le zice: Duceți-vă și voi în vie și ce va fi cu dreptul veți lua.

„Făcându-se seară, stăpânul viei zise către îngrijitorul lui: Cheamă pe lucrători și dă-le plata, începând dela cel din urmă, până la cei dintâi. Venind cei dela ceasul al unsprezecelea, luară câte un dinar. Venind și *cei dintâi socoteau că vor lua mai mult*, dar luară și ei tot câte un dinar. Ci luând dinarul, cărteau împotriva stăpânului casei, zicând: aceștia de pe urmă au făcut un ceas și i-ai pus deopotrivă cu noi care am dus greutatea zilei și arșița.

„Atunci el răspunzând zise unuia dintre ei: Prietene, nu-ți fac nedreptate. Oare nu te-ai învoit cu mine cu un dinar? Ia ce este al tău și pleacă. Voesc să dau acestui de pe urmă ca și ție. *Au nu mi se cade mie să fac ce voesc cu ale mele? Sau ochiul tău, este rău, pentru că eu sunt bun? Astfel vor fi cei din urmă întâi și cei dintâi pe urmă, că mulți sunt chemați, dar puțini aleși*“. (Matei 20, 1—16).

Parabola este o **Icoană vie**, care se potrivește tuturor oamenilor, pretutindeni și totdeauna, atât fiecăruia în parte, **Ca individ**, cât și mulțimilor în general, **Ca națiuni**. Din ea reese că **Omul**, nu este **Matur** după „experiența“ vârstei, ci după cum ascultă de **Chemarea** Harului Divin. De aceea, **Maturitatea** este **Conștiința harică** a omului care lucrează și luptă ca să devină **Duhovnicesc**, spre deosebire de *conștiința satanică* a omului care rămâne rob al minciunii și faptelor trupești. Omul

matur săvârșește **Faptele luminii** — omul rob săvârșește *faptele întunerecului*.

Dintre cei maturi, unul este *chemat* disdedimineată, din copilărie; altul pe la ceasul al treilea, din tinerețe; altul chiar în ceasul al unsprezecelea, la bătrânețe. **Ziua**, în parabolă, simbolizează o viață de om, dar simbolizează și o *epocă* din istoria unui Neam; simbolizează chiar și evii sau și erele din istoria întregii omeniri. În felul acesta, se întâlnesc în aceeași lucrare, toate *generațiile* unei **Epoci**, sau toate generațiile unui întreg **Ev**, precum și toate generațiile lumii, dela Adam și până la **Judecata din urmă**.

Mântuitorul a rostit parabolele ca principiu universal, dar le-a aplicat și în special „Poporului ales“, în sânul căruia S'a născut ca **Om**. Acest popor a fost **Chemat** încă dela Avraam, la lucrarea viei, la pregătirea către „**Plinirea vremii**“. În diferite epoci, au aflat și alte popoare de această „**Plinire**“, pe care o aștepta toată lumea moștenitoare a *omului morții*. Când a venit **Messia**, a **Chemat**, ca în al unsprezecelea ceas pe **Toate neamurile**, la lucrarea *voei* lui **Dumnezeu**, în Impărăția **Sa**. Drept răsplată, le-a promis **Viața vecinică**. Tocmai acest lucru, nu a plăcut „poporului ales“, care suportase „greutatea și arșița“ întregului timp profetic! Gura, prin care și-a dat glas cârtirea aceasta, în numele lucrătorilor „celor dintâi“, împotriva binecuvântării hărăzite și „celor din urmă“, au fost „*cărturarii și fariseii*“ jidovi!

În mijlocul neamului jidovesc, am văzut cum „*cărturarii și fariseii*“ urmăreau neîncetat pe **Domnul** cărtindu-L și, în loc să fi devenit ei, cei dintâi, **Ucenici ai Harului**, ca unii „*cunoscători ai Legii*“, s'au arătat cei mai îndărătnici vrăjmași ai **Lui**, în timp ce **Și copiii** au recunoscut în „*Fiul Omului*“ pe **Fiul lui Dumnezeu**.

De ce? — Pentru că erau două **Generații** deosebite. Ca vârstă? Nu! — *Ca ascultare de un anumit Principiu din care s'a Născut Conștiința lor!*

Despre acest lucru vorbește Mântuitorul, înainte de Răstignire, când explică anume cine și de ce urmează **Lui** cu credință și cine și de ce se scandalizează împotriva **Lui**:

„Dacă **Dumnezeu** ar fi tatăl vostru, M'ați iubi pe Mine, căci dela Dumnezeu am eșit și sunt venit. Pentru că n'am venit

dela Mine, ci **Dumnezeu M'a trimis**. De ce nu înțelegeți graiul Meu? Fiindcă nu puteți să auziți cuvântul Meu.

„Voi aveți pe diavolul de tată și țineți să faceți poftele tatălui vostru. El, dela început, a fost omorîtor de oameni și cu adevărul nu stă laolaltă, pentrucă nu este adevăr într'însul. Când spune minciuna, grăește dintru ale sale, căci este mincinos și părintele minciunii.

„Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeți. Cine dintre voi poate să mă dovedească de păcat? Dacă spun adevărul, de ce nu *Mă credeți? Cine este dela Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi pentru aceea nu ascultați, pentrucă nu sunteți dela Dumnezeu*“. — (Ioan 8, 42—47).

În sânul fiecărui popor, se află întotdeauna două generații în luptă, nu atât ca deosebire de vârstă a lor, cât mai ales ca **Izvor** dela care își ieau directivele călăuzitoare ale vieții.

De oarece, **Unii** ascultă de **Adevăr**, care le-a născut conștiința harică, aceștia sunt **Generația harică** a aceluia Popor, în epoca respectivă. Iar, ceice ascultă de *minciună*, care le-a născut conștiința satanică, aceia sunt *generația satanică* a aceluia Popor.

Ce **Trebue** să facă **Generația harică**? Să urmeze și în acest punct **Calea** deschisă de **Fiul lui Dumnezeu!**

Așa cum fiecare creștin, în viața lui personală, este hărțuit de diavol cu toț felul de ispite, pentru ca să-i zădărnicească **Lupta** pentru **Virtute**, la fel și fiecare **Neam**, în viața lui națională, este prigonit pe această cale a **Mântuirii** de către *generația satanică*, în fiecare epocă **Nouă** din istoria lui.

Cum a apostrofat **Iisus** pe satan, înainte de a-l fi nimicit pe **Cruce**, am văzut din atitudinea ce ne-a dat-o pildă ca om al învierii, în ispita din pustiul muntelui. Tot pe **Cruce** avea să nimicească și *generația satanică* a „cărturarilor și fariseilor“. Înainte de a fi mers la Răstignire, însă, le-a aplicat și lor **Apostrofa**, din care, **Generația harică** a fiecărei epoci, **Trebue** să identifice pe generația satanică a **Vremii** lor:

„Vai vouă, cărturarilor, și fariseilor fățarnici! că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați.

„Vai vouă, cărturarilor și fariseilor, fățarnici! că mâncați casele văduvelor și de ochii lumii vă rugați rugăciuni lungi; pentru aceasta mai multă osândă veți lua.

„Vai vouă, cărturarilor și fariseilor, fățarnici! că înconjuțați marea și uscatul ca să faceți un prozelit și când a ajuns: îl faceți fiul Gheenei încă odată cât voi.

„Vai vouă, povățuitorilor orbi! cari ziceți: cel ce va jura pe templu, nu e nimic dator, dar cel ce se va jura pe aurul templului este dator. Nebuni și orbi! Ce este mai mare aurul sau templul care sfințește aurul? Ziceți iar: Cel ce se va jura pe altar, nimic nu este dator, dar cel ce se va jura pe darul ce este deasupra altarului este dator. Nebuni și orbi! Ce este mai mare, darul sau altarul care sfințește darul? Deci, cel ce se jură pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt deasupra lui. Și cel ce se jură pe templu se jură și pe el și pe cel ce sălăș-luește într'insul. Și cel ce se jură pe cer se jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel ce șade pe tron.

„Vai vouă cărturarilor și fariseilor, fățarnici! că dați zeciuală din izmă, din mărar și din chimen, dar ați lăsat părțile mai grele ale legii: judecata, mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați. Povățuitori orbi! cari strecurați fânțarul și înghițiți cămila.

„Vai vouă cărturarilor și fariseilor, fățarnici! că voi curățiți partea dinafară a paharului și a blidului, iar înăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate. Fariseule orb! curăță întâi lăuntru paharului și al blidului, ca să fie curat și pe dinafară.

„Vai vouă, cărturarilor și fariseilor, fățarnici! că semănați cu mormintele cele văruiute, care pe dinafară se arată frumoase, înăuntru, însă, sunt pline de oase de morți și de toată necurația. Așa și voi, pe dinafară vă arătați oamenilor drepți, înăuntru, însă, sunteți plini de fățarie și de fără de lege.

„Vai vouă, cărturarilor și fariseilor, fățarnici! că zidiți mormintele proorocilor și împodobiți pietrele dela căpătâiul dreptilor. Și ziceți: De am fi fost noi în zilele părinților noștri, n'am fi fost părtași cu ei la vărsarea sângelui proorocilor. Astfel dar, mărturisiți voi înșivă că sunteți fii ai celor ce au omorât pe prooroci. Ci umpleți voi măsura părinților voștri! Șerpi, pui de vipere! cum veți scăpa de osânda Gheenei?

„De aceea, iată Eu trimit la voi prooroci și înțelepți și cărturari; dintre ei veți omorî și veți răstigni; dintre ei veți biciui în sinagoge și veți urmări din oraș în oraș. Ca să cadă asupra voastră tot sângele dreptilor, răspândit pe pământ, dela sân-

gele dreptului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între templu și altar. Adevăr grăesc vouă, vor veni acestea toate asupra acestui neam“. — (Matei 23,13—36).

Toate Neamurile vor avea *generația satanică* a „cărturarilor și fariseilor“. Către toți „cărturarii și fariseii“, tuturor Neamurilor, de eri, de azi și de mâine, se adresează cuvintele Mântuitorului!

* * *

3. *Replica naturii!*

„Dacă“ — vom tăcea? — se vor răscula și vor striga pietrele și se va revolta întreaga Natură!

Generația satanică a **Acuzatorilor**, a căror viață este **Minciuna** și **Uciderea**, pentru că slujesc în „*sinagoga satanei*“ (Apoc. 3, 9), care este **Francmasoneria** — această generație satanică a României **Intregite**, a urmărit și prigonit cu înverșunare pe Legionarii **Generației harice** a Creștinătății-Românești!

În Procesul lui **Corneliu Codreanu**, el, Căpitanul **Generației Harice** a „*acuzărilor*“, a rostit ultimul cuvânt în numele lor al tuturor:

„În mâinile Domniilor voastre stă nu viața unui om, ci onoarea unei întregi **Generații!** Am încredere în Justiția Militară a Țării mele!“

Căpitanul a vorbit în numele **Generației harice** a Țării lui!

Generația satanică a acestei țări, însă, nu numai că a condamnat **Calomnios**, nu numai că a exilat și închis **Silnic** sute și mii de **Legionari** — dar, a trecut și la **Masacrarea** lor în **Masă!**

Fără **Lege**, fără **Judecată**, printr'un procedeu **Unic**, acuzatorii au **Omorât** mii de „acuzăți“!

Anul dela **Hristos** 1938 a fost an de **Răstignire**, iar 1939 a fost an de **Ingropare**, a **Generației harice** a României de către *generația satanică* a ei!

Dar, în loc ca generația satanică să se reculeagă și să se căiască, în loc ca această generație satanică să **Tacă**, a mai avut încă și satanicul cinism al satanelor ca să vorbească și încă

prin graiul „monstrului“ mason C. Argetoianu: în „Apel către țară“:

„Români!

„Mișelescul atentat care a curmat zilele unuia din cei mai destoinici fii ai Țării, răpus în plină desfășurare a rodnicelor sale străduinți, a trezit conștiința întregului popor românesc. Ne dăm cu toții seama că nicio crutare nu mai e cu putință față de netrebnicii, dacă vor mai fi, care nu-și dau seama că în clipele în care Țara trebuie să se sprijine pe închegarea tuturor sufletelor și pe unirea tuturor brațelor — o acțiune de ură și de învrăjbire constituie o crimă ce nu poate fi destul de aspru pedepsită. Suntem hotărâți să înlăturăm și ultimele boabe de neghină aduse de vânturi pe ogorul românesc și să readucem pe cei rătăciți la vechile tradiții de omenie și de bun simț care au călăuzit neamul nostru în decursul veacurilor. Facem un călduros apel la patriotismul tinerilor ademeniți printr'o mistică înșelătoare lipsită de temei moral și de scopuri mărturisite și le vom deschide porțile pe care le-au închis în urma lor, dacă în sufletul fiecăruia mai licărește încă acea dragoste de casă și de neam care îi poate aduce pe calea pocăinței. Să nu uite niciunul că în abureală de sânge nu se poate clădi, ci numai distruge“.

Sângele cui? — Al celor ce strigă dela un capăt la altul al țării! Al „acuzatilor“ de „trădare“ fără să fi fost judecați, dar cari au fost împușcați de jandarmi! De jandamii cari le purtau ură **Legionarilor** pentru corectitudinea lor și pentru că erau singurii cari aveau curajul să le refuze găinăriile jandarmerești cu care abuzau față de cetățeni!

Sângele cui? — **Al Preoților** lui **Hristos**, uciși mișelește din ordinul „îghemonilor“ gabriel marinescu și general bengliu, sub ascultarea și ordinul mai înalt al **Acuzatorilor**! Ce au făcut Chiriarhii Bisericii Ortodoxe Române față de aceste ucideri ale Preoților?

Satanismul, însă, nu s'a oprit aici! El vrea să prezinte lucrurile lui ca plăcute lui **Dumnezeu**! Iată cum este **Hulit Dumnezeu**! în **Manifestul** „frontului renașterii naționale“ în care între alte minciuni s'a scris și cea mai cutezantă **Minciună**:

La punctul 6 „Crearea unei vieți spirituale prin dezvoltarea credinței creștine și a culturii autohtone“:

„Credința creștină a fost un puternic sprijin al neamului nostru; ea determină în parte însăși făptura lui; se poate spune, așa dar, că nu ești român deplin dacă nu ești și bun creștin.

„Frontul Renașterii Naționale înțelege să meargă pe drumul înaintașilor; el îndeamnă pe membrii lui să cinstească Biserica, să ia parte la slujbe, să alcătuiască coruri bisericești, să ajute la ridicarea lăcașurilor sfinte, să dea — intr'un cuvânt — „lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu“.

Așadar, să dea lui Dumnezeu sângele Preoților **Lui**, pe cari i-a ucis! Să dea lui Dumnezeu **Spionajul** care se face în **Biserici**, ca să se constate dacă sfințiții slujitori pomenesc pe anumiți morți! Să dea lui Dumnezeu toate **Minciunile și Mișeliile** acuzatorilor!

Totuși, **Acuzatorilor** încă le este frică de ceva necunoscut! De aceea, deși majoritatea „foștilor“ acuzați-**Legionari** le-a arătat toată bunăvoința și patriotismul lor adevărat și deplin, răspunzând la toate **Apelurile** „stăpânirii“; deși majoritatea s'a înscris chiar și în „frontul renașterii naționale“, ca să dovedească țării că nu sunt egoiști și orgolioși și că se bucură de binele țării, oricine l-ar face — totuși, prin polițiile și jandarmele țării, „foștii“-legionari au fost îndemnați să mai dea câte o declarație de „desolidarizare“ față de trecut. Mi s'a cerut și mie — după ce Bunul Dumnezeu m'a scăpat de moarte, ca să slăvesc Numele Lui! Am dat Poliției din Balcic următoarea:

„Declarație

„Subsemnatul, Preot Ilie I. Imbrescu, Parohul Catedralei „Sfânta Maria a Mării“ din Balcic, declar următoarele:

„1. Deși, încă dela votarea Constituției în 1938, m'am încadrat deplin în noua ordine de stat, votând Constituția și depunând jurământul convenit și legal;

„2. Deși, în tot timpul am respectat tot ceiace m'am angajat a respecta față de legile Țării și nu am mai avut contact cu nimeni din ceiace ar fi putut avea vreo legătură cu fosta organizație legionară;

„3. Deși, la eliberarea mea din Lagărul dela Sadaclia, am

reînosit aceste angajamente conform formularului cerut de noua situație, iar, reîntors la Balcic, m'am înscris din prima zi în „Frontul Renașterii Naționale“;

„Totuși, pentru a nu mai putea fi nici-o îndoială asupra hotărârii mele nedesmințite, reînosc toate aceste angajamente prin declarația solemnă, de cetățean și Preot, că știu ce înțeles au și vreau să împlinesc cu sfințenie cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos:

„Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu“. (Matei 22,21).

„Drept care susțin și semnez propriu prezenta. (25 Oct. 1939).

De ce le este frică acuzatorilor?

De **Necunoscut!**

De necunoscutul răzbunării Naturii! Nu-i mai rabdă pământul, nu-i mai rabdă nici materia care le alcătuește propriilor trup și care a fost spurcată prin **Uciderea** propriei lor conștiințe!

Când lumea „cuvântătoare“-omul, merge așa de departe încât nu numai că nu recunoaște evidența, nu numai că o neagă, dar chiar o ucide — atunci însăși lumea „necuvântătoare“-natura se revoltă și dă cea mai cumplită replică prin elementele ei.

Semnele unei asemenea cumplite replici pe care o dă natura acuzatorilor dela noi, este faptul că s'au încurcat așa de haotic în propriile lor minciuni și mișelii, încât îi va **Ucide** și pe ei propria lor **Groază!**

Oamenii, prin natura lor decăzută, în urma păcatului original, sunt și **Fricoși**. În viață, ei fac multe lucruri sub apăsarea unor cauze streine de natura lor primordială, ca: lașitatea, ignoranța, superstiția, superficialitatea, lăcomia, orgoliul, frica de oameni. Mai ales în raporturile sociale, se poate observa cum, oamenii, fac multe lucruri, unii de frica altora.

Biserica **Ortodoxă** nu poate admite nici una din aceste amestecuri streine, în calea pe care oamenii trebuie să-și îndeplinească misiunea lor. Pentru că, Mântuitorul, a reabilitat omenirea decăzută, prin **Jertfa sa pe Sfânta Cruce**. De atunci, înstăpânindu-se **Domnia adevărului** în lume, oamenii **Trebuie** să se călăuzească **Numai de Harul Divin!**

În măsura în care oamenii urmează mai cu râvnă această **Cale**, au a se bucura de binecuvântarea lui Dumnezeu. În măsura în care se abat dela **Ea**, au a se îngrozi de pedeapsa lui Dumnezeu!

Creștinii adevărați, recunoscând că nu împlinesc niciodată, în chip desăvârșit, numai voia lui Dumnezeu, se smeresc și au grijă să nu-L ofenseze, de aceea imploră neîncetat **Harul Lui**. Prin aceasta, Dumnezeu le dă **Conștiința harică** și, în viața lor, *luptând să facă numai binele*, creștinii adevărați, în nici un caz nu fac nimic de frica oamenilor, *ci se apropie* „cu frică și cu dragoste“ de Dumnezeu.

Diavolul, caută să oprească aceasta, prin toate mijloacele de care știe el să se folosească. Dă asalt cu tot felul de ispite și amăgiri și dacă vede că nu prind, își face, tot din oameni, unelte ale silniciei și persecuției.

Dar, tocmai atunci, își poate afirma oricine măsura Creștinătății lui! Căci, de felul cum este învins, se face vinovat de *trădare* față de **Fiul Omului**. Iar, de felul cum învinge, se face vrednic de cinstea *apostoliei* pentru **Fiul lui Dumnezeu!**

Când, Sfinții Apostoli, au început să vorbească și să facă minuni în **Numele Domnului Iisus Hristos**, uneltele satanei s'au înverșunat și, ca niște trădători ai istoriei și hulitori ai lui Dumnezeu, conducătorii „oficiali“ au arestat pe **Ucenicii harului**, hotărînd după a **Lor** socoteală: „ca lucrul să nu se răspândească mai departe în popor, *cu amenințare să le poruncim să nu mai vorbească, în Numele acesta, nimănui*. Deci, chemându-i, le-au poruncit ca nici de cum să nu mai rostească, nici să mai învețe în **Numele lui Iisus**“ (Fapte 4,17—18).

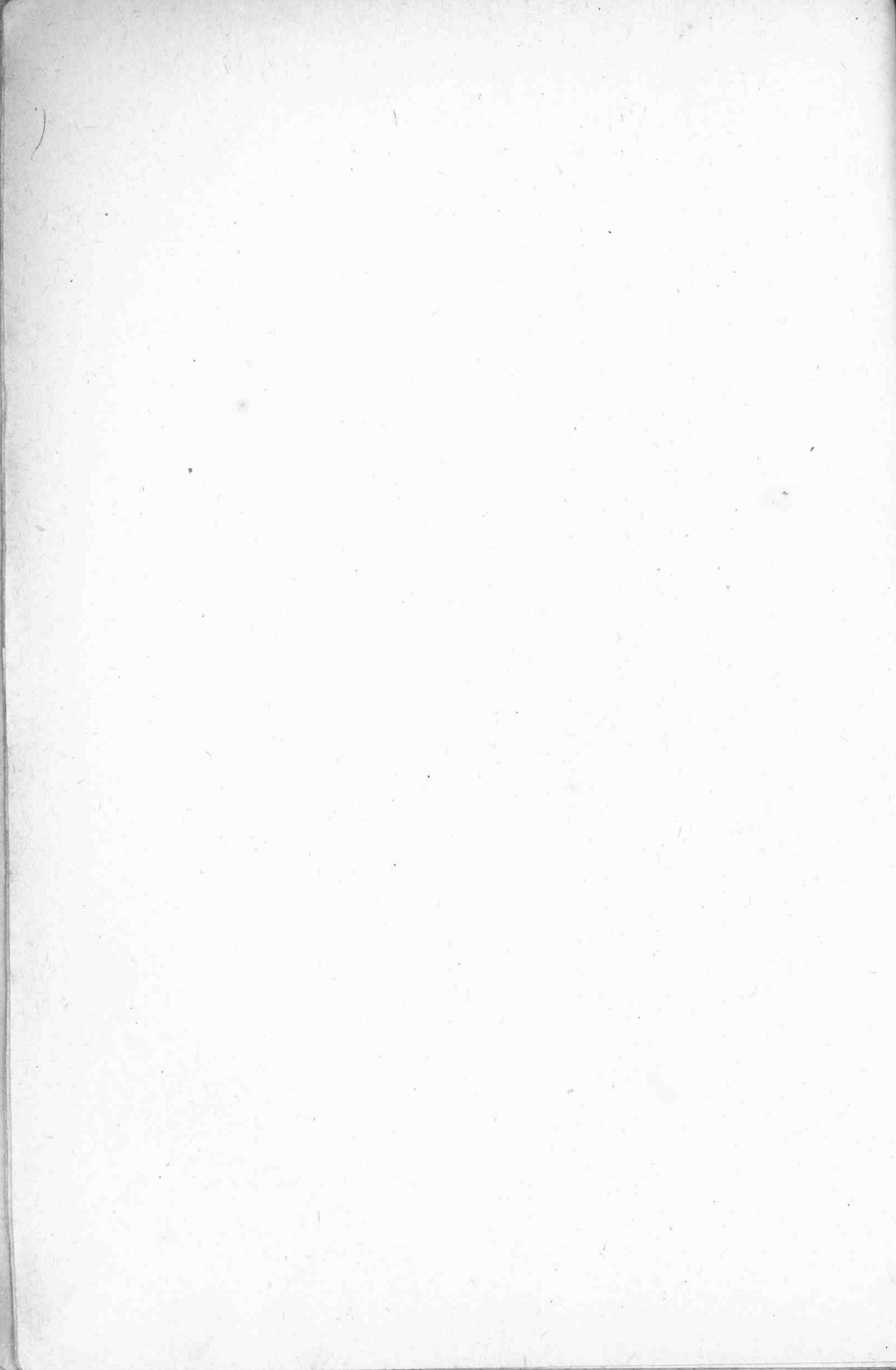
Însă, cei arestați și acuzați erau deja botezați cu **Duhul Sfânt** și având **Conștiința harică** și îmbrăcați fiind cu **Puterea Adevărului**, de aceea: „Petru și Ioan, răspunzând, le-au zis: judecați de este drept înaintea lui Dumnezeu să *ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu*. Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și am auzit. Dar ei, după ce i-au amenințat din nou, le-au dat drumul, negăsind nici un chip cum să-i pedepsească și anume din pricina **Poporului**, fiindcă toți preamăreau pe **Dumnezeu**, pentru ceea ce se făcuse“. (Fapte 4, 19—21).

„Dacă“ — vom tăcea? — se va revolta natura, se va răscula

poporul, se va mânia Insuși Bunul Dumnezeu — pentru că se cade a se da laudă lui **Dumnezeu** pentru **Martiriul** acuzaților-legionari!

Iată de ce **Scriu** despre ce am văzut și am auzit.

Trebue!

CAPITOLUL V.

POLITICĂ ȘI DOGMĂ

*„Dați Cezarului cele ale Cezarului, și
lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu“.
(Matei 22, 21).*

1. Judecata. — **Politica** este împlinirea Regalității **Omului** pe Pământ.

Dogma este **Descoperirea și Chemarea** omului la **Cucerirea Cerului**.

Politica realizează subordonarea realității imanente față de **Regalitatea** omului.

Dogma înalță pe om la realitatea transcendentă, prin **Hristos**, în fața „tronului slavei vecinice a lui **Dumnezeu**“.

Pentru aceasta, **Fiul lui Dumnezeu** S'a făcut „Fiul Omului“, ca să fixeze momentul Crucii în centrul Istoriei, la „plinirea vremii“. **Crucea** este **Cheea vremii**, prin care se descifrează taina **Omului** în crugul Istoriei.

De aceea, pentru a putea descifra o vreme de Răscruce, ca această în care Bunul Dumnezeu a binevoit să rânduiască viața noastră a celor de azi, trebuie să ne îndreptăm și să ne adâncim mintea în Lumina pe care o proiectează asupra noastră Răscrucea Vremii tuturor Vremilor: **Răstignirea!**

„A venit ceasul ca să se preamărească Fiul Omului. Amin, amin, grăesc vouă: grăunțul de grâu, când cade în pământ, dacă nu va muri, rămâne numai el; iar dacă va muri, aduce multă roadă. Cine își iubește sufletul îl va pierde, iar cine-și urăște sufletul, în lumea aceasta, îl va păstra spre viața veșnică.

„Dacă îmi slujește cineva, să vie după mine și unde sunt Eu acolo va fi și slujitorul meu. Dacă îmi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti.

„Acum sufletul meu e turburat, dar ce voi zice? Părinte, mântuește-mă pe mine de ceasul acesta. Dar pentru aceasta am venit în ceasul acesta.

„Părinte, preamărește Numele Tău! Atunci a venit glas din cer zicând: L-am preamărit și iarăș îl voi preamări“. Iar mulțimea care sta și auzea, zicea: A fost tunet. Alții ziceau: Un înger i-a vorbit. Răspuns-a lor Iisus și a zis: Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

„Acum este judecata lumii acesteia. Acum stăpânitorul lumii acesteia va fi aruncat afară. Și Eu, când mă voi înălța de pe pământ, voi trage pe toți la mine. Iar aceasta zicea, însemnând cu ce moarte avea să moară“. (Ioan 12, 23—33).

Adam, a trădat **Regalitatea** lui asupra pământului — pe care o primise prin Cuvântul lui Dumnezeu — pentru *minciuna* uzurpatorului. De aceea, a devenit el *omul morții*.

Mai târziu, după ce s'au născut Neamurile din amestecarea limbilor, Dumnezeu a ales dintre ele pe fiii lui Avram, ca popor pentru *credință*, prin care avea să ducă lumea către *ascultarea* de **Omul Inverii** Cel promis, adică: Insuși Cuvântul lui Dumnezeu, întrupat în Persoana istorică a Domnului nostru **Iisus Hristos**. El, ca Stăpân al Cerului, a venit ca să redea, omului morții și popoarelor născute din el: stăpânirea primordială asupra pământului, până la „a doua venire“, când se va face „Cer nou și pământ nou“. (2 Petru 3, 13).

În acest scop, immanent, a făcut **Adevărul** „*judecata cea dintâi*“ asupra lumii, prin acceptarea din **Dragoste** a Răstignirii pe **Cruce**. S'a lăsat El omorât, pentruca din **Puterea Lui** să pecetluiască osânda vecinică asupra satanei și asupra generațiilor satanice — și din **Moartea Lui** să pecetluiască, în scop transcendent, **Învierea** omului duhovnicesc și a generațiilor harice: când va trece istoria definitiv în vecinicie, prin „*Judecata din urmă*“.

Cum s'a făcut judecata cea dintâi?

2. *Trădarea și hula.* — Adevărul transcendent — vecinic, încrucișat cu adevărul imanent-istoric, în **Iisus Hristos**, a fost judecat:

de „*Caiafa arhiereul*, unde erau adunați cărturarii și bătrânii“ (Matei, 26, 57), ca reprezentant al Templului, în Numele lui Dumnezeu (luându-l în deșert);

de „*Pontiu Pilat*, procuratorul“ (Matei 27, 22), ca reprezentant al statului, în numele Cezarului.

Și unul și altul, însă, L-au dat morții, pentru că au ascultat de *minciună*, prin care s’au dovedit generație satanică.

Reprezentanții oficiali ai lui Dumnezeu au *apostaziat*, pentru că s’au opus cu știință lui Dumnezeu:

„Iar mai marii preoților, bătrânii și tot sinedriul *căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus Ca să-L omoare*. Și nu găseau, deși veniseră mulți martori mincinoși. În urmă se înfățișară doi și ziseră: Acesta a grăit: Pot să dărăm locașul lui Dumnezeu și în trei zile să-l clădesc. Sculându-se arhiereul L-a întrebat: Nu răspunzi nimic la ceea ce mărturisesc împotriva ta acești oameni? Dar Iisus a tăcut din gură“. (Matei 26, 59—63).

Iisus spusese despre trupul *omului morții*, pe care l-a luat asupra Sa și l-a făcut templul lui Dumnezeu, prin întrupare, că îl va dărâma și în trei zile îl va clădi ca trup al *omului învierii*. Aceasta aveau s’o constate toți, de aceea a tăcut. Și pentru *erezia* lor a tăcut, căci au dat interpretare mincinoasă, cuvintelor Lui, pe care aveau să le *mărturisească drept*, Sfinții Apostoli, după Pogorîrea Duhului Sfânt.

Când, judecătorii mincinoși, au stăruiț în apostazie, **Domnul** nu a mai tăcut, căci:

„Atunci arhiereul vorbind iarăși a zis: juru-te pe Dumnezeul cel viu, să ne spui nouă de ești tu **Hristosul**, Fiul lui Dumnezeu. Iisus a răspuns: *Tu ai zis*. Și vă spun încă: *de acum veți vedea pe Fiul Omului șezând Deadreapta puterii și venind pe nouri cerului*. Atunci arhiereul și-a sfâșiat vesmintele zicând: Hula a adus lui Dumnezeu. Ce trebuință mai avem de martori? Iată acum ați auzit hula lui. *Ce socotiți? Iar ei răspunzând au zis: este vinovat de moarte*“. (Matei 26, 63—66).

Pedeapsa cu moartea, hotărîtă aici pentru **Iisus** de către cei ce *învață* pe oameni **Legea**, în Numele lui Dumnezeu, avea să

fie aplicată de cei ce „poartă sabia“ (Romani 13, 4), din îngăduirea lui Dumnezeu, pentru împlinirea dreptății acelei legi. De aceea, L-au dus pe **Domnul** și în fața reprezentantului oficial al Cezarului.

Din clipa aceea, însă, Poporul Ales, prin acești conducători ai săi, a fost rupt dela principiul *Teocrației*, care trebuia să-i călăuzească la Harul Divin al Sfințelor Taine în **Biserica** — și s'au subjugat principiului *satanocrației*, care avea să-i ducă la **Cahal și Masonerie**. Căci Cezarul, la al cărui reprezentant oficial au dus pe **Iisus**, încă nu era „*de drept divin*“. Ca atare, el avea să devină abia mai târziu — prin Constantin Cel Mare, după aflarea și desgroparea Sfintei Cruci — deci în **Impărăția Harului**, după trei zile-secole dela **Invierea** Dumnezeu-Omului. Căci Invierea a înstăpânit definitiv în lume principiul **Hristocrației**, de al cărui Duh Sfânt ascultăm.

Cezarul păgân, era strein și de Teocrație ca principiu și de iudei ca neam. De aceea, s'a împlinit acum profetia pe care Insuș Domnul o făcuse despre Sine: „Fiul Omului va fi dat în mâna arhierilor și a cărturarilor și-L vor osândi la moarte; și *Il vor da în mâna păgânilor*, ca să-L batjocorească și să-L biciuiască și să-L răstignească, dar a treia zi va învia“. (Matei 20, 18—19).

Așa că și Pilat L-a judecat ascultând de *minciună*, pe care uzurpatorul o înstăpânise la popoarele *fără revelație*, ca principiu al *democrației*. Pilat „a chemat pe Iisus și I-a zis: Tu ești împăratul iudeilor? Răspuns-a Iisus: Dela tine însuși zici aceasta, sau alții ți-au spus-o despre mine? Pilat a întâmpinat: nu cumva sunt eu iudeu? Poporul Tău și mai marii preoților Te-au dat în mâna mea. Ce ai făcut? Iisus a răspuns: *Impărăția Mea nu este din lumea aceasta*. Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s'ar fi luptat ca să nu fiu dat prins iudeilor. Dar, acum, împărăția Mea nu este de aici.

„Deci a zis Pilat Lui: Dar împărat ești? Răspuns-a Iisus: Tu însuși zici că sunt împărat. Eu pentru aceasta M'am născut și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr. *Oricine este din adevăr ascultă glasul Meu*.

„Zis-a pilat: Ce este Adevărul? Și aceasta zicând, iarăși a eșit la iudei și le-a zis: *eu nu-l aflu nicio vină*, dar aveți un

obicei, ca de Paște să vă slobozesc un osândit. Voiți deci să vă slobozesc pe Impăratul iudeilor?

„Strigat-au iarăși toți, zicând: Nu pe acesta, ci pe Baraba. Iar Baraba era tâlhar“. (Ioan 18,33—40).

Cu această *demagogie*, iudeii, s'au făcut popor de *tâlhari*. În acelaș moment, popoarele păgâne, prin Pilat, au stat în fața Cuvântului lui Dumnezeu, și, prin gura acestui reprezentant al Cezarului, au întrebat: „*Ce este Adevărul?*“ De acum, aveau să se facă ele părtașe ale **Revelației Divine**. Odată cu eliberarea lor din minciuna *democrației*, aveau să supună Istoria sub ascultarea de **Hristocrație**.

Înainte de aceasta, însă, vai!, au răsplătit **Chemarea** de Sus cu batjocură și bătăi de bice, punând pe Capul **Impăratului Invierii** cunună de spini:

„Atunci Pilat a luat pe **Iisus** și a pus să-L biciuiască. Și ostașii împletind din spini cunună l-au pus-o pe Cap și l-au îmbrăcat cu veșmânt de porfiră. Și veneau către El și ziceau: Bucură-Te, Impărate al iudeilor! Și-l dădeau palme. Pilat a eșit din nou, din pretoriu, și le-a vorbit: Iată, vi-l aduc pe El afară, ca să știți că nu-l aflu nicio vină. Deci, a eșit **Iisus** afară, purtând cununa de spini și haina roșie. Și le-a zis Pilat: **Iată Omul!**“ (Ioan 19,1—5).

Acum, încă un moment de amestec disperat al minciunii, în fața „*judcății dintâi*“! Căci, diavolul fiind „*gonit afară*“, când s'a spânzurat Iuda și i s'au spart măruntaele, toate duhurile rele au intrat și în toți părtașii lui Iuda. În acesta intrase diavolul înainte de „*Cina cea de taină*“, ca să-l facă vânzător al lui Dumnezeu și trădător al poporului teocrat. Iar înaintea pretoriului, duhurile rele au făcut și din părtașii lui Iuda: vânzători și hulitori ai lui Dumnezeu în fața lui **Iisus**, trădători ai neamului lor în fața lui Pilat. El rostise: „**Iată Omul!**!“ — „*dar când l-au văzut mai marii preoților și slugile lor, au strigat și au zis: Răstignește-L! Răstignește-L! Zis-a lor Pilat: Luați-L voi și răstigniți-L căci eu unul nu-l aflu nicio vină. Iudeii au răspuns: Noi avem o Lege și după legea noastră El trebuie să moară, căci S'a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu. Deci când a auzit Pilat acest cuvânt mai vârtos s'a temut*“ (Ioan 19, 6—8).

Peste această zmucitură și învălmășeală groaznică a întunere-

cului, Mântuitorul revarsă lumină către noua Lui făptură, la care Pilat nu a mai putut ajunge, fiindcă nu a știut care este raportul de subordonare, între politică și dogmă, între puterea de stat și Revelația divină, între Cezar și **Dumnezeu**. Invățătorul, totuși, îi împărtășește cu dragoste acest adevăr, printre răcnete de ură ale demagogiei:

„Și, intrând iarăși în pretoriu a întrebat pe **Iisus**: De unde ești Tu? Iar Iisus nu i-a dat răspuns. Deci zis-a Pilat Lui: Mie nu-mi răspunzi? Nu știi oare că putere am să Te răstignesc și putere am să Te liberez? Răspuns-a Iisus: *N'ai avea nicio putere asupra Mea, de nu ți-ar fi fost dat de Sus*. De aceea, cel ce M'a dat ție mai mare păcat are. De atunci căuta Pilat să-L libereze, dar iudeii strigau, zicând: *De-L vei libera pe Acesta, nu ești prieten Cezarului*. Oricine se face pe sine împărat, este împotriva Cezarului. Deci Pilat, auzind cuvântul acesta, a scos afară pe Iisus, și a șezut pe scaunul de judecată, în locul ce se cheamă Pardosit cu pietre, iar evreește Gabbata. Și era Vineria Paștelui și ca la al șaselea ceas, și a zis iudeilor: **Iată Impăratul vostru!** Iar ei au strigat: Ia-L, ia-L, răstignește-L. Zis-a lor Pilat: Pe Impăratul vostru să-L răstignesc? Răspuns-au mai marii preoților: N'avem împărat decât pe Cezarul.

„De atunci L-a dat lor, ca să-L răstignească, și au luat pe Iisus și L-au dus ca să-L răstignească. *Și ducându-Și Crucea, au eșit la locul ce se cheamă al Căpătâniei, care se zice evreește Golgota*“. (Ioan 19,9—17).

* * *

3. *Dreapta și stânga*. — „Astăzi S'a spânzurat pre lemn, Cel ce a spânzurat pământul pre ape, cu cunună de spini S'a încununat Impăratul îngerilor, cu porfiră mincinoasă S'a îmbrăcat, Cel ce îmbracă Ceriul cu nouri; lovire peste obraz a luat, Cel ce a slobozit în Iordan pre Adam; cu piroane S'a pironit **Mirele Bisericii**; cu sulita S'a împuns Fiul Fecioarei! Inchinamu-ne Patimilor Tale, **Hristoase**; arată-ne nouă și Mărită **Invierea Ta**“. 42).

Intemeetorul **Legii cosmice** și Dătătorul **Legii morale** de pe Sion, a fost osândit ca un tâlhar, ca din binecuvântarea Lui să vină în lume „Darul și Adevărul“. (Ioan 1, 17).

Din coasta Lui a luat ființă **Biserica**, Mireasa Lui, spre viață duhovnicească, precum din coasta lui Adam fusese făcută Eva spre viață trupească. Lumea cea veche, născută din Eva, a fost reprezentată în vinovăția ei prin cei doi tâlhari, cu cari a fost răstignit împreună Mântuitorul. De acum, avea să aleagă iarăși de bună voie între două căi întreaga omenire: **Dreapta**, cea făgăduită „**Oilor**“ celor săvârșitoare ale faptelor din credință, prin iubire, în speranță, spre lauda lui **Dumnezeu**, când lumea va fi chemată la *Judecata din urmă*, prin vestirea Ingerilor: „Iată **Mirele**, vine! Eșiți întru întâmpinarea **Lui!**“ (Matei 25,6) — *stânga*, cea spre osânda „caprelor“ săvârșitoare ale faptelor trădării față de Fiul Omului și hulei față de **Fiul lui Dumnezeu**, cărora le va zice: „Duceți-vă dela Mine blestemăților, în focul cel veșnic care este gătit diavolului și îngerilor lui“ (Matei 25, 41).

Primul sol al lumii de **Dreapta** a fost tâlharul care s'a căit și a strigat cu credință către **Domnul**: „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni în **Impărăția Ța**“, și căruia „**Iisus** i-a răspuns: Adevăr grăesc ție, astăzi vei fi cu mine în **Rai**“. (Luca 23, 42—43).

Iar lumea de *stânga* a hulit prin gura celui alt tâlhar și prin tot poporul iudeu, ale cărui „căpetenii își făceau răs de Iisus zicând: Pe alții i-a mântuit; mântuiască-Se pe Sine Insuși dacă El este **Hristosul** lui Dumnezeu Cel **Ales**“. (Luca 23, 35).

De aceea: „Acestea zice Domnul către jidovi: poporul Meu, ce am făcut vouă? sau cu ce v'am supărat pe voi? Pre orbii voștri i-am luminat, pre cei leproși i-am curățit, pre bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Și cu ce Mi-ați răsplătit? In loc de apă cu oțet; în loc ca să Mă iubiți, pe cruce M'ați pironit. De acum nu voi mai răbda, *chiema-voiu neamurile mele și acelea mă vor lăuda împreună cu Tatăl și cu Duhul și Eu le voi dărui viața vecinică*“. 43).

* * *

4. Injierea (Adopțiunea). — Momentul de legătură transformatoare, între ceea ce a fost și între *ceeace* **Trebue să fie**, s'a împlinit, prin *adopțiunea* pe care a consacrat-o astfel:

Din lumea veche a omului firii născut de Eva, creatura a dat

cel mai desăvârșit crin pe **Sfânta Fecioară Maria**. Din rodul acestui crin, **Duhul Sfânt**, a dat trup Mântuitorului, **Care**, adormit pe Sfânta **Cruce** ca un **Nou Adam**, a dat viață de viață făcătoare Miresei **Biserica** — *lumea nouă* a omului ființei spirituale — din Sfânta **Lui** Coastă împunsă cu sulița.

Un spic întreg al lumii noi pregătise **Domnul** din cei doisprezece Ucenici, cari, după **Inviere**, aveau să fie întăriți prin **Duhul Sfânt** ca **Apostoli**. Ucenicii, însă, de când a fost prins **Domnul**, s'au fost împrăștiat.

La picioarele **Celui răstignit** nu era decât **Ioan** „Ucenicul cel iubit“, frânt de suferința **Mamei** Invățătorului și de chinurile pe care le îndura **Fiul** Ei.

Înainte de a-Și da duhul: „Iisus văzând pe Maica **Sa** și pe ucenicul pe care îl iubea stând alături, a zis Maicii **Sale: Femeie, iată fiul Tău**. Apoi a zis Ucenicului: *Iată Mama Ta. Și din ceasul acela Ucenicul a luat-O în casa Sa*. După aceea, știind **Iisus** că toate acum s'au săvârșit, ca să se îplinească **Scriptura**, a grăit: Mi-e sete. Și era acolo un vas plin cu oțet; atunci ostașii, punând în vârful unei trestii de isop un burete muiat în oțet, l-au adus la gura **Lui**. Iar dacă a luat oțetul, **Iisus** a zis: *Săvârșitu-s'a*. Și plecându-și capul și-a dat duhul“. (Ioan 19, 26—30).

Lumea nevârșnică la minte, învechită în păcat, nu mai putea da decât oțet și fiere *Fiului Omului*. În schimb, **Fiul** lui **Dumnezeu**, înainte de a primi și cea din urmă răutate a lumii vechi, a binecuvântat pe **Femeea** din Care S'a născut **EI**, **Mirele Lumii Noi** și fiindcă **Mama Lui** avea să rămână singură în lume, l-a adoptat ca Fiu pe cel mai curat Om de atunci, pe „Ucenicul cel iubit“.

Lumea veche, din cauza „științei“ mincinoase (Facerea 3, 6), de care se lăcomise Eva în Raiul Edenului la îndemnul lui satan — a fost adusă la *știința adevărată* prin „Ucenicul cel iubit“, pe care l-l-a adoptat **Dumnezeu** Maicii **Sale**, Raiul din care S'a născut Mirele Bisericii.

Cuvântul lui Dumnezeu, **Logosul**, adoptând ca frate pe Ioan, l-a făcut „de Dumnezeu cuvântător“: **Teolog**.

În timp ce lumea veche a științei mincinoase se pregătea să adape pe **Iisus** cu oțet, **Logosul** a înfiat lumea nouă la „**Alma Mater**“ — Mama Hrănitore — Care L-a născut, ca să-l hră-

nească Mireasa spre **Nemurire** cu **Trupul și Sângele Lui**, care duce la cea mai înaltă treaptă a științei adevărate, la **Teologie**.

Așadar, Sfânta Cuminecătură, **Euharistia**, mântuiește de păcat și minciună, pe cel ce se împărtășește, și, *sfințindu-l prin Adevărul care „ne face liberi“* (Ioan 8, 32), îl înalță pe Omul **Nou** până la sublima treaptă de Lumină a Revelației: la **Teologie**.

În clipa în care această **Infier**e s'a săvârșit, — **Iisus**, binecuvântând lumea nouă și dând-o ocrotirii **Mamei** Hărăitoare cu Adevăr, iar lumea veche adăogând încă o batjocură și un chin, dându-I oțet și fiere Celui însetoșat pe Cruce — **Fiul Omului** și-a dat duhul.

Și acum, **Noul Adam**, a adormit ca odinioară vechiul Adam, ca din Coasta **Lui** să se nască Mireasă **Biserica**, în locul Evei. Indată ce a murit, un ostaș L-a împuns cu sulița și: „Coasta **Ta** cea purtătoare de viață, revărsându-se ca un izvor din Edem, adapă, Hristoase Biserica **Ta**, ca pre un Raiu Cuvântător; de unde împărțindu-se ca niște case de ape, în patru Evanghelii, adapă lumea, veselind făptura și învățând neamurile să se închine cu credință **Impărăției Tale**“.⁴⁴)

De aceea, **Neamurile**, prin împărății și căpeteniile lor, trebuie să-și subordoneze istoria în ascultarea de Revelația Bisericii, Care este Corpul Mistic al Domnului nostru **Iisus Hristos**. În sânul Ei, din Sfânta Euharistie, Care este **Inima** Sfințelor Taine, pulsează **Adevărul** Care ne sfințește pe scara Rugăciunilor **Maicii Domnului**. **Ea**, ca Mamă Hărăitoare, ne iea ca începători în *știința* ascultării de Canoane și ne înalță până la celălalt capăt al desăvârșirii în **Teologie**, Care este întemeată pe stâlpii **Dogmelor** inspirate de **Sfântul Duh** în **Sfințele Sinoade Ecumenice**.

* * *

5. *Inscripția*. — **Pronia Divină** a rânduit ca, la „**Plinirea Vremii**“, două neamuri reprezentative, dintre păgâni, să fie gata a moșteni **Revelația** dată *fiilor credinței* lui Avraam: **Eliinii** și **Latinii**. Aceștia au ridicat firea omului morții până la râvna însetoșată de Lumină, producând două moduri caracte-

ristice de a deveni: prin **Cultură** Elinii, prin **Civilizație** Latini. Așteptau cu nădejde descoperirea **Adevărului**, ca să scape de „duhul robiei“, care nu le putea turna *conținut viu în Idealul* năzuit de ei. De aceea, ca fond, n'au avut nici cei mai mari înțelepți ai lor decât puțința „tâlharilor“.

Crucea, însă, le-a adus și lor „spiritul înfierii, prin care strigăm: **Abba!** (Părinte!)“ — (Romani 8, 15). Căci, cultura și civilizația, au întâmpinat **Revelația** în aceeași **Inscripție**: „**Iisus Nazarineanul Regele Iudeilor**“, pusă pe **Cruce**, din ordinul lui Pilat, în limbile: **Evreiască**, a începutului Revelației scrise; **Elinească**, a începutului Culturii și **Latinească**, a începutului Civilizației.

Profețiile Vechiului Testament, dela Moise și până la Înainte Mergătorul și Botezătorul Ioan, se desăvârșesc ca Revelație în Testamentul Nou al Bisericii lui **Hristos**.

Popoarele, prin **Cultură** **Asimilează** Revelația, iar prin Civilizație o **Transmit** tuturor generațiilor harice.

Iudeii, pentru că s'au făcut generație satanică, sunt pedepsiți și cu desmoștenirea din Revelație și cu neputința în cultură și civilizație, până când se vor încreștina și cele mai sălbatice popoare și triburi din lume. De aceea, **Biserica**, interzice orice fel de contact al Creștinilor cu iudeii (numiți de Ea jidovi), prin Canonul 11 al Sfântului celui al șaselea Sinod Ecumenic:

„Nici unul dintre ceice se numără în tagma ieratică, nici laicul, să nu mănânce azimile dela iudei, **Nici să nu comunice cu ei**, nici să nu-i cheme la boale, și doctorii să nu primească dela dânșii, și nicidecum să nu se scalde în băi cu aceștia; iar dacă ar îndrăzni cineva să facă aceasta, de va fi cleric, să se caterisească; iar de va fi laic, să se afurisească“.⁴⁵⁾

Dar, nici celelalte popoare, nu mai pot îndrăzni să-și întocmească viața decât numai în Lumina Dogmelor **Revelației**, căci altfel devin anticriști, de oarece: „nu mai sunt streini și locuitori vremelnici, ci sunt împreună cetățeni ai sfinților și *casnici ai lui Dumnezeu*, zidiți fiind pe temelia apostolilor și a proorocilor, unde Insuși **Iisus Hristos** este *piatra cea din capul unghiului*. Intru **El**, orice clădire bine alcătuită **Crește** ca să ajungă un *Templu Sfânt în Domnul*“. — (Efeseni 2, 19—21).

6. *Pecetluirea* — „Când Te-ai răstignit, Hristoase, toată făptura văzându-Te s'a cutremurat; temeliele pământului s'au clătite de frica puterii Tale, luminătorii s'au ascuns și catapeteazma bisericii s'a rupt; munții s'au cutremurat și pietrele s'au despicat și tâlharul cel credincios strigă cu noi, Mântuitorule: pomenește-ne întru Impărăția Ta“^{.46}).

S'a înstăpânit **Adevărul** pe pământ! **Puterea** Lui a fost pecetluită cu **Sângele** Fiului Fecioarei Preacurate! Toate elementele naturii au manifestat cutremurarea și frica înaintea *prezenței* Biruitoare a **Omului Nou**, prin **Care** S'a manifestat **Puterea** celui mai mare dar al **Dumnezeirii: Iubirea!** Primul sol al Neamurilor, care a mărturisit aceasta a fost Sutașul de lângă **Cruce**:

„Iar sutașul și cei ce împreună cu el păzeau pe Iisus, văzând cutremurul și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat foarte, zicând: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta!“ (Matei 27, 54).

Dar, dacă din Cer S'a pogorît și peste tot pământul S'a înstăpânit, trebuia ca să meargă și sub pământ: „pentruca în Numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesubt — și să mărturisească toată **Limba** că **Iisus Hristos** este **Domn**, spre mărirea lui **Dumnezeu Tatăl**“[.] (Filipeni 2, 10—11).

Desăvârșirea mării lui **Dumnezeu**, ne-a arătat-o **Domnul** prin **Smerenie**. Pentrucă *mândria* l-a făcut pe diavol să cadă din Cer și să ucidă cu minciuna pe Adam. Și ca să scape pe *omul morții* din carcera ei, **Omul Invierii** S'a lăsat îngropat:

„Iar făcându-se seară, a venit un om bogat din Arimateia cu numele Iosif, care era și el ucenic al lui Iisus. Acesta ducându-se la **Pilat**, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să i se dea trupul. Și luând Iosif trupul, l-a înfășurat în giulgiu curat și l-a pus într'un mormânt nou al său, pe care îl săpase în stâncă și prăvălind o piatră mare la ușa mormântului, s'a dus“[.] (Matei 27, 57—60).

Acum a venit ceasul adâncului în care avea să fie legat cel viclean. „Când Te-ai pus în groapă nouă pentru toți, Mântuitorule al tuturor, iadul cel cu totul de rîs văzându-Te s'a îngrozit, zăvoarele s'au sfărîmat și porțile s'au zdrobit, mormânturile s'au deschis, morții au înviat; atuncia și Adam cu mul-

țumită bucurându-se, a strigat Ție: mărire smereniei Tale, Iubitorule de oameni“^{.47)}.

Dar, pe când **Domnul** a mers ca să sfârșească iadul întru adânc, slugile iadului cele rămase pe pământ au continuat să hulească pe **Cel** care a fost mărturisit și de tâlhar și de sutașul păgân:

„Iar a doua zi, care este după vineri, s'au adunat mai marii preoților și fariseii la Pilat, zicând: Doamne, ne-am adus aminte că amăgitorul acela a zis, încă fiind viu: După trei zile a treia zi, ca nu cumva, venind ucenicii lui noaptea, să-l fure și să zică poporului că s'a sculat din morți, căci va fi rătăcirea de pe urmă mai rea decât cea dintâi. Zis-a lor Pilat: Aveți *strajă*, mergeți de întăriți cum știți, iar ei mergând, au întărit mormântul cu *strajă și au pecetluit piatra*“^{. (Matei 27, 62—66).}

Cu aceasta, generația satanică și-a pecetluit definitiv osânda vecinică — pe când **Domnul** în mormânt, a **Pecetluit** definitiv cu smerenia eliberarea din întunec și binecuvântarea **Invierii** tuturor generațiilor harice ale neamurilor omenirii noi. Acum, în fața acestei **Puteri**, s'au spăimântat chiar și legiunile oștilor îngerești:

„Când Te-au văzut puterile, **Hristoase**, clevetit de cei fără de lege, ca cum ai fi fost amăgitor, și piatra mormântului pecetluită cu mâinile cu care au împuns coasta Ta cea nestrăicicioasă; atuncea s'au spăimântat de nespusă îndelungă răbdarea Ta; însă bucurându-se de mântuirea noastră, au strigat Ție: mărire smereniei Tale, Iubitorule de oameni“^{.48)}.

De aceea, **Politica** fiind rehabilitarea și împlinirea Regalității **Omului** pe Pământ, prin moartea omoritoare de moarte a **Domnului** nostru **Iisus Hristos** — **Puterea** ei trebuie să izvorască din **Smerenia** care, îmbrăcându-ne în **Harul Divin**, ne înalță prin **Dogmă** la țelul suprem: **Cucerirea** cetățeniei Cerești prin **Inviere**.

* * *

7. Înălțarea Sfintei Cruci. — **Invierea** este **Poarta Vecinicieii**. Dar, la această Dumnezeuască Poartă, ajunge **Omul** numai prin Sfânta **Cruce**, care este **Cheea Vremii**. Am văzut cele ce s'au „*săvârșit*“, la „*Plinirea Vremii*“, de către **Domnul**, pentru a noastră mântuire, prin Sfânta Lui **Cruce**. Numai cu ajutorul

Ei, cărturarii cei adevărați, cei cu **Conștiința Harică**, pot descifra **Sensul** întregii Istorii a Omenirii.

În „**Cazania**“ Sfintei Sărbători a „Ridicării Cinstitei Cruci“, la 14 Septembrie, citim astfel:

„Cât bine ai dela Dumnezeu, acela tot cu Crucea Sfinției Sale l-a făcut ție. Această Cruce nu numai dela Răstignirea lui **Hristos** este cinstită și preamărită, ci și mai înainte de aceea în toate veacurile câte au trecut, lemnul crucii în multe chipuri și în multe feluri s'a închipuit și s'a însemnat pre această lume, de oameni mari și de sfinți și de prooroci.

„În anul dela facerea lumii 5533, în zilele lui Tiberie împărat, Domnul nostru Iisus Hristos a vrut de bună voia Sa, pentru mântuirea noastră, de a chinuit cu trupul, iar nu cu Dumnezeirea, a murit și a înviat a treia zi. Necredincioșii și zavistnicii jidovi în multe chipuri meșteșugeau să ascundă Învierea **Lui**. Mai întâi au pecetluit și au întărit mormântul, ca nu cumva să învie Domnul Hristos. După aceea au pus și străjeri să străjuiască. Mai apoi, dacă au fost acelea toate risipite și stricate de puterea cea dumnezească, și străjerii spuneau și mărturiseau că Hristos a înviat, cu bani au început a sfătui să ascundă învierea lui Hristos; au dat bani mulți străjerilor să zică că n'a înviat, ci L-au furat Ucenicii Lui.

„Dacă S'a înălțat Hristos de pre pământ în ceriu în a 40 a zi după învierea Sa, și minuni multe făcându-se de sfinții Apostoli, iarăși scrâșneau cu mânie jidovii și se sfătuiau zicând: Veniți să ascundem locul unde a fost răstignit și îngropat Hristos, că de vor vedea oamenii Crucea pe care a fost răstignit, și groapa în care a fost îngropat, toți vor veni și vor crede întru dânsul. Atuncea au învățat de au astupat groapa, și Golgota, locul unde era sfânta Cruce, să se uite, să nu se mai pome-nească. Dumnezeu a lăsat să se îplinească sfatul lor cel rău, căci era să se pustiască cetatea Ierusalimului, să ardă cu foc, iar ei să fie tăiați, de foame morți, și robiți pentru îndrăznirea ce avuseseră asupra Domnului Hristos. Acest lucru a și fost la patruzeci de ani după răstignirea lui Hristos. Întru atâția ani le-a îngăduit Dumnezeu tot pentru ca să se întoarcă să creadă și să se pocăiască. Sfânta Cruce a fost ascunsă până în zilele Marelui Constantin, carele a fost întâiu pre lume împărat creștin“. 49).

În continuare, cazania, arată cum i s'a arătat semnul Crucii pe cer, împăratului Constantin, când a făcut războiul cu Maxentie și scria pe acea Cruce „Întru acest semn vei birui“. Apoi, cum a dat ordin Constantin să se fixeze cruci în vârful steagurilor oastei sale și cum a biruit pe Maxentie. Pentru care minune, a trimis pe maica sa Elena la Ierusalim, ca să caute **Crucea** pe care a fost răstignit **Domnul**. Cum a aflat-o cu ajutorul Patriarhului Macarie, care prin rugăciuni a identificat locul Golgotei și prin minune a stabilit care anume era Crucea Domnului, căci aflaseră și pe cele ale celor doi tâlhari, între cari fusese răstignit Domnul. Cum, dacă au identificat **Crucea Domnului**, cu mare frică și bucurie, dând slavă lui Dumnezeu, au înălțat Sfânta Cruce la 14 Septembrie, în Biserică în văzul poporului, care a început să strige „Doamne miluește-ne“.

Este foarte important faptul că, precum Domnul a stat ascuns trei zile în mormânt, iar a treia zi a înviat din morți — și Sfânta Lui Cruce, a stat ascunsă în pământ trei secole și apoi a fost aflată și desgropată. Din această aflare a rodit răstimpul bogat și minunat al celor Șapte Sfinte Sinoade Ecumenice, numite de Patriarhii Orientali în „Enciclica“ lor: „Cele șapte Peceți ale Sfântului Duh“.

Dogmele stabilite de aceste Șapte Sfinte Sinoade Ecumenice, au pătruns, la rândul lor, în adâncul Istoriei, ca aluat sfânt din aluatul Jertfei **Domnului**, ca să dea iarăși rod din rod într'o nouă Răscruce a **Vremii**, care este aceasta pe care o trăim noi din mila Preabunului Dumnezeu și care deschide o eră nouă **Istoriei**, prin acest al nostru „Veac al Naționalismului **Haric**“, spre care **Trebue** să ne purtăm, toți, Crucea, în Lumina Sfinței **Cruci** a **Domnului** dela „Plinirea Vremii“.

Numai așa, Politica va fi subordonată Razelor Dogmelor Ortodoxe, cari se revarsă și dau tuturor Vremilor Lumină din Lumina **Soarelui Revelației Desăvârșite**, Care este: Dumnezeu-Omul **Iisus Hristos**, a Căruia este Impărăția și Puterea și Mărirea, împreună cu **Tatăl** și cu **Sfântul Duh**, și acum și pururea și în vecii vecilor **Amin!**

CAPITOLUL VI.

CONDEIUL ȘI CATEDRA

„Pentru aceasta, orice cărturar care cunoaște cele despre împărăția cerurilor, asemenea este omului stăpân de casă, care scoate din pisteria sa lucruri noi și vechi. (Matei 13, 52).

1. *Pretutindeni și totdeauna.* — Mormântul generației harice a Creștinătății Românești, este anul 1939. Săptămâna Patimilor de zile-ani, a Creștinătății Românești, a început dela finea anului „sfânt” 1933, când a început **Prigoana** totală împotriva Mișcării-Legionare. Prima zi-an, a acestei Săptămâni, a fost 1933, Dumineca Floriilor; a doua zi 1934, Luni; a treia zi 1935, Marți; a patra zi, 1936, Miercuri; a cincea zi 1937, Joi; a șasea zi 1938, Vineri-omorirea; a șaptea zi 1939, Sâmbătă-mormântul.

Ca în ziua Sâmbetei, când Viața a stat în mormânt pecetluit, în brazdele acestui capitol, îngrop durerea gândurilor de până acum. Din grăuntele lor, rog pe Bunul Dumnezeu să-mi răsără spic de înviere.

Corneliu Zelea Codreanu a spus: „Cine renunță la mormânt, renunță la înviere. Pentru că, condiția învierii stă în acceptarea prealabilă, neșovăitoare, senină, a durerilor și apăsării mormântului”.

Legiunea „Sfântului Arhanghel Mihail”, este îngropată în durerea prilejuită de tâlharii generației satanice. Sufletul oricărui *Român adevărat*, trebuie să îmbrace doliu și să caute mângăere, dătătoare de speranță și întăritoare a credinței, în plângerile dela înmormântarea Domnului nostru Iisus Hristos. Pentru El trăesc și mor Legionarii! Lângă El s’au înălțat pri-

nos *Legionarii morți* și au trecut în ceata Mucenicilor, cărora Biserica le cântă:

„Prea lăudaților mucenici, pre voi pământul nu v'a ascuns, ci ceriul v'a primit. Deschisu-s'au vouă ușile raiului și înlăuntru fiind, de pomul vieții vă îndulciți; rugați-vă lui Hristos, să dăruiască sufletelor noastre pace și mare milă“⁵⁰⁾.

Și: „Acești ostași ai Impăratului Celui Mare, au stătut împotriva poruncilor tiranilor, vitejește n'au băgat seamă de munci și călcând toată înșelăciunea, încunându-se după vrednicie, cer dela Mântuitorul pace și sufletelor noastre mare milă“⁵¹⁾.

La groapa Mișcării Legionare, ne aducem aminte de ucenicii cari părăsiseră pe Mântuitorul și — pentru că reprezentanții *oficiali* ai Bisericii nu ieau parte la durerea Românismlui ne gândim la Iosif Arimateianul și ne rugăm: „Inceat-a îndrăzneala ucenicilor, iar Iosif cel din Arimateia s'a arătat inimos; că văzând mort și gol pre Dumnezeu Cel preste toate, L-a cerut și L-a îngropat, strigând: tineri, bine-L cuvântați, preoți lăudați-L, popoare prea-înlățați-L întru toți vecii.

„O minune nouă! O bunătate! O nespusă răbdare! Că de bună voie se pecetluește sub pământ, Cel ce locuește întru înălțime și se hulește Dumnezeu ca un înșelător; pre Carele tineri bine-L cuvântați, preoți lăudați-L, popoare prea-înălțați-L întru toți vecii“⁵²⁾.

Din binecuvântarea Mormântului Sfânt al Dumnezeu-Omului **Iisus Hristos**, se schimbă toate, *prin Puterea credinții*, și în Țara batjocorită a Creștinătății-Românești.

„Inaintea regilor voiu spune învățătura Ta și nu mă voiu rușina: Sub pământ de voie, ca un mort pogorând, pe cei muritori la ceruri i-ai ridicat, ca pe unii ce de-acolo-au fost căzuți“⁵³⁾.

Preotul, nu poate înlătura prinosul jertfelnic al „Legiunii Sfântul Arhanghel Mihail“, pentru că este închinat Impăratului suferinții. Și Impăratul a zis: „Tot ce-Mi dă Tatăl la Mine vine și pe cel ce vine la Mine, nu-l voiu da afară; pentru că M'am pogorât din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M'a trimis pe Mine. Iar voia Celui ce M'a trimis pe Mine aceasta este: ca din toți pe cari Mi i-a dat să nu pierd pe niciunul, ci să-i înviez pe ei în ziua cea de apoi. Că aceasta este voia Tatălui Meu: ca oricine care vede pe Fiul și crede în El, să aibă viață

veșnică și Eu să-l înviez în ziua cea de apoi“. (Ioan 6, 37—40).

Pe aceștia Impăratul suferinții îi face legionari ai biruinții. Cu puterea ei, vor face rânduială în Vreme și zidire de Viață Nouă. De aceea, mulțumesc cu frică Prea Bunului Dumnezeu, că mi-a dat și mie condeiu, ca să vestesc binecuvântarea **Lui**. Iar, în loc de catedra visului de student, mi-a dat și mie grai viu pentru *amvonul* Preoției. De pe rugul lui, privesc Țara noastră, care se jelește Maicii Domnului pentru fiii cei prigoniti — și, din vistieria Cărților Sfinte, scot îmbărbătarea: „Toate poruncile Tale sunt Adevăr. Ajută-mi că pe nedreptul sunt prigonit!: Ca să înoesc, firea oamenilor cea stricată, am voit ca să-mi rănesc trupul Meu acum. Deci nu plânge, Maica Mea, jelindu-Te!“⁵⁴).

Și, pentru zorile Invierii, vestesc nădejdea dreptății: „De parte este mântuirea de cei păcătoși, că povețele Tale n'au căutat: Pier răstignitorii cu toții împreună, dumnezeescule Fiu. Toți pier împreună în fundul pierzării cei ce te-au osândit. Neamurile toate laudă'ngropării Ți-aduc, Hristoase al meu“⁵⁵).

Să piară și generația satanică a celor ce au răstignit pe generația harică a Legionarilor Creștini-Români, cari au urmat pe **Hristos-Dumnezeu** până la „**asemănarea Lui**“!

Din jertfa generației harice, să răsară sămânța Adevărului!

Sămânța Invățăturii lui **Hristos**, aruncată de Legionari pe *ogorul* Creștinătății-Românești, care s'a îngropat, timp de trei ani, în trei moduri:

a) trupurile celor uciși — ca sânge de martiri, ca să întărească credința în Dumnezeu;

b) literatura legionară, fiind ascunsă de pârjolul minciunii, ca să crească, apoi, din ea, adevărata și strălucitoarea literatură a Creștinătății-Românești;

c) deodată cu acestea, **Durerea** tăcută a conștiințelor adevăraților creștini și români, a **Pecetluit** în sufletele lor **Conștiința Harică** a Legionarilor, pentruca să izbucnească **Biruitoare: Invierea istorică Legionară**, plină de **Harul Divin**, a întregii Creștinătăți-Românești, spre slava **Sfintei Treimi**, în veci amin!

Despre aceasta, ca ucenic al **Harului Divin**, născut din Neamul Creștin-Român, simțind chemarea **Poruncii** de a scrie,

ca un „cärturar“ al Impărăției lui Dumnezeu pe Pământ, care este **Biserica** — văzând că slabă și nebună este „experiența“ lumii și „înțelepciunea ei“, rog pe **Hristos-Dumnezeu** să mă binecuvinteze cu **Darul Lui** și cu Înțelepciunea „experienței“-**Crucii**. Să-mi facă parte de ajutorul care preface *condeiul* în „săbie a Duhului“ — și-mi înalță *catedră*, mai întâi din Amvon, în cadrul Sfințelor Slujbe, ca un „rug arzător“, și apoi, din fiecare împrejurare, în călătorie, în aflare pe un plaiu, într'o vâlcea, pe o stâncă, la un izvor, în oraș, în sat, ziua și noaptea, **Academia Teologică** fiind: *pretutindeni și totdeauna!* Să-mi **Pecetluiesc** scrisul și graiul viu cu darul și puterea **Smereniei**. Pentru că, numai așa, se poate **Apostrofa** minciuna și se poate **Mărturisi: Adevărul!**

Și mare poruncă este aceasta, de vreme ce am văzut cum, la noi, **Politica** „oficială“ a acuzatorilor, nu numai că nu se subordonează Dogmelor **Octodoxiei**, ci este deadreptul vrăjmaș! Dar, în lume, nu trebuie să mai existe altă bucurie decât lupta pentru supunerea oamenilor ascultării **Numai de Dumnezeu!**

„Cärturarul“ care se roagă lui Dumnezeu ca să poată izbuti aceasta, trebuie să facă parte credincioșilor de **Teologie**:

„Teologia a fost definită „sanctuarul în care se întâlnește Dumnezeu cu omul“.

„Această întâlnire, această *întâmpinare*, nu este întâmplătoare și fără urmări. Ea este un act al Providenției.

„Omul așteaptă pe Dumnezeu, de a doua zi după căderea lui din har. Adică exact, de când Dumnezeu i-a făgăduit un „mântuitor“.

„Rostul întrupării, morții și învierii Mântuitorului este să dea omului, din nou, puțința să mănecă către Dumnezeu, să se *întâmpine*“ cu El. Adică să se „mântuiască“. Să-și dobândească, iarăși „frumusețea cea dintâi, cu care a fost împodobit“. Și astfel, înainte „de a se întoarce în pământ, să se întoarcă la Dumnezeu“.

„Locul unde omul poate vedea și cunoaște pe Dumnezeu este sanctuarul teologiei.

„Dar teologia este descoperire dumnezească. De aceea ea este „sfântă“. Și această dumnezească descoperire a fost lăsată în păstrarea Bisericii.

„Teologia este a Bisericii. În Biserică omul se întâlnește

cu Dumnezeu. Aci îl cunoaște, și îl trăește. Cu ajutorul harului dumnezeesc, dăruit de Dumnezeu, neputinței omului și râvnei lui de mântuire.

„Prin harul dumnezeesc — care-i constituie esența, teologia se găsește în slujba mântuirii omului. Adică a sfințirii lui. A îndumnezeirii lui.

„Teologia se integrează, deci, atât prin esența, prin funcțiunea, cât și prin finalitatea ei, în iconomia mântuirii.

„Fără har nu există mântuire — și prin urmare, nici teologie.

„Esența harică a teologiei îi dă, așa dar, o funcțiune soteriologică.

„Teologia — mijloc de cunoaștere a lui Dumnezeu, și a descoperirii lui și, în acelaș timp, mijloc de sfințire a omului prin cunoașterea lui Dumnezeu și a descoperirii lui, este, **Har** împărtășit de Dumnezeu omului la care omul răspunde prin **Dragoste**. „Intru lumina ta, vedem lumina“. Teologia este știința mântuirii. Dar telogia este și mântuitoare.

„Dumnezeu dă omului harul de a primi harul.

„Adică de a fi *receptiv*, pentru har — din conștiința neputinții, slăbiciunii, puținătății, lui de făptură căzută și pocăitoare.

„Teologul, adică gânditorul și grăitorul de Dumnezeu, tănuitorul Treimii, este o creație a Bisericii.

„Ca om de credință mărturisită și trăită, el măturisește credința Bisericii. In afară de biserică nu există teologi și teologie. Teologul teologhisește, adică tâlcuește descoperirea dumnezească, în Biserică.

„Prin teologie, el se mântuește și mântuește pe cei ce stau în ascultarea Bisericii și a predaniilor ei.

„Așa dar teologia nu este o știință ca toate științele, ci o știință a mântuirii.

„Ea este rod al harului. Și rodește mântuire. Este misiune dela Dumnezeu, prin Biserică, pentru mântuirea oamenilor.

„Teologul este înainte de toate un *mărturisor*. El măturisește credința Bisericii. O măturisește prin graiu și prin

viață, ca unul care „știe în cine crede“. Marea lui pasiune este să facă și pe alții să creadă și să mărturisească.

„Teologul este un *propoveduitor*. Un *apostol*. Teologia nu este o știință hermetică; iar teologul nu poate fi, nici el, un om izolat de viață, un insular, opac, impermeabil, pentru frământările sufletului omenesc însetat de mântuire.

„Lumea cere teologului și teologiei, adică bisericii și credinții sporul de lumină, de adevăr, de putere, de *har*, pentru a-și umple golurile ei lăuntrice, pentru a se împlini în Dumnezeu, pentru a se mântui.

„Teologia mântuește. Aceasta este funcțiunea ei esențială. „*Inapoi la teologie*, înseamnă, deci, înainte spre plenitudinea harică a vieții, pentru care „Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit între noi“.

„Prin biserică — pentru Dumnezeu.

„Teologul este un *teofil* și un *teodul* pentru că este un *teofor*.

„Cine nu este teofor, nu poate fi nici teodul.

„Despre teolog — se poate spune: „întru dânsul viață era și viața era lumina oamenilor“.

„Gânditorii și grăitorii de Dumnezeu, iubitorii și slujitorii de Dumnezeu, purtătorii și trăitorii lui Dumnezeu, *singuri*, pot „lumina pe tot omul ce vine în lume“.

„Că darul și adevărul prin Iisus Hristos s'au făcut. Și din plinirea lui am luat și dar pentru dar“⁵⁶).

Din vistieria **Teologiei**, cărturarul ei „scoate lucruri noi și vechi“. *Cum?* Despre aceasta, am scris la „însemnarea zilei“ cu data de „Luni 20 Februarie 1939“ din „Insemnările unui Preot“, astfel:

„Lectură: „**Dogmatica**“ — Sf. Ioan Damaschin.

„Fericită lectură! Intr'adevăr „Izvoarele Ortodoxiei!“ Teologia Sfinților — și în special a Sf. Ioan Damaschin, care este un punct de răscruce în Ortodoxie — deschide orizontului mintal cu adevărat perspectiva infinitului! Mai ales pentru mine și — ce minunat! — în momentele acestea, când leg vârsta preoției (30 ani) cu deplina descifrare a destinului meu de Teolog, în cadrul destinului Creștinătății-Românești, „**Dogmatica**“ Sfântului I. Damaschin este o descoperire pusă de Bunul Dumnezeu în mâna mea cum nu se poate mai miraculos! De

aici încă o înțelegere a tainelor cunoașterii, care se desprinde din complexul atâtor fericite coincidențe sau mai bine zis providențiale potriviri:

„Pentru un **Teolog ortodox** — care trebuie să aibă ca temei al idealului acestuia cuvintele Sfântului Ioan Scărarul, care spune că „virtutea te face Teolog“, iar ca hrană necurmată rugăciunea și culminarea ei: împărtășirea cu Sfintele Taine — modul de a ajunge la noi trepte ale cunoașterii, sau cum se obișnuște a spune „metoda de cercetare“, îmi pare a fi cel mai fericit acesta: în primul rând tot credința și cererea pioasă, caldă și deplină către Bunul Dumnezeu, ca să inspire milostivirea harului Lui pe Teolog asupra subiectului care trebuie să-i fie cunoscut, asupra planului după care trebuie să formuleze și să desvolte împărtășirea cunoașterii respectivului subiect și altora și tot Bunul Dumnezeu să-l călăuzească și la cercetarea operelor pe care trebuie să le folosească în legătură cu acel subiect, sau pe cari să le citească singular dar anume chiar atunci când trebuie, cum trebuie și spre ce trebuie!

„Găsesc că este mult mai demnă această „cale“ de „mărturisirea credinței“, decât cea bazată prea mult pe puterea — și fatal pe orgoliul! — omului, a „indexului bibliografic“ adunat câteodată cu furca și împopoțonat și cu ce trebuie și cu ce nu trebuie, pentru ca să impresioneze „științific“ cu savantlâcul „depozitarilor“ științei. (!?).

„Indreptarul bibliografic — mai ales când e alcătuit sub călăuzirea unui magistru pios și Doctor în Teologie, cum e pentru mine o icoană Păr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu dela Cernăuți — da, este vrednic de luat în seamă și de folosit, dar numai dacă pornești tot dela evlavie și descoperire și subordonezi acestora dumnezeiești și binecuvântate de harul divin, pe cele omenești și slabe ale efortului „metodei de cercetare și elaborare științifică“, pe care nu o poți apropia totdeauna și chiar așa de potrivit de ceea ce este cu adevărat: **Teologia**.

„De aceea, mijlocindu-mi Bunul Dumnezeu apropierea și atingerea minții mele de „Dogmatica“ Sfântului Ioan Damaschin — mai ales acum, între data de 12 Februarie și 26 Aprilie 1939 și mai ales în legătură cu chinuitoarea frământare sufletească a mea privitor la subiectul „Apostrofa unui Teolog“, în care trebuie să-mi fixez poziția și atitudinea mea de Preot și Teolog

ortodox în raport cu timpul de azi, cu împrejurările lui și cu răscrucea la care se află destinul Creștinătății-Românești și întreaga Creștinătate Ortodoxă și neortodoxă — înalt smerite laude Numelui Sfintei Treimi și las să se reverse în această însemnare fericirea care îmi stăpânește acum sufletul pentruca, dacă va vrea Bunul Dumnezeu, să fie spre folos și bucurie și altora, când voiu prelucra la locul cuvenit cele de aici“.

Tot în legătură cu „Izvoarele Ortodoxiei“, în „însemnarea zilei“ de Marți, 13 Iunie 1939, am scris:

„Azi — un fel de toropeală și neputință, ca după chef și nesomn. Dar, nici nu am chefuit, nici nedormit nu am fost. Sufletul, însă, îmi pare obosit. Minte greoaie și zăbavnică în pricepere. De ce? De multă încordare și războire a zilelor din urmă. Pentru aceea socoteam ca azi să nu fac nimic. Ba am îngăduit și eu un pic din superstiția lumii: fiind și Marți și ziua de 13 a lunii, socoteam să o las a trece fără nici o preocupare de muncă deosebită.

„Dar, Bunul Dumnezeu m'a muștrătat cu bunătatea Lui printr'un dar neașteptat: Tocmai azi mi-a sosit cu poșta vol. 2 din „Izvoarele Ortodoxiei“ dela „Librăria Teologică“ din București și anume: „Comentar la Psalmi“ de Sf. Vasile cel Mare. Mare bucurie și puternică trezire din neputința zilei acesteia. Apoi, o legătură cu un fapt însemnat: Săptămâna trecută mi-am adus și manuscrisul „Apostrofa unui Teolog“ dela București — și cum iscodeam deslușirile lui cele ce vor trebui să-l ducă la tipar în forma lui definitivă, mi-a venit tocmai la timp și această carte ca încă o nouă și minunată chee a înțelepciunii și laudei lui Dumnezeu!“

Cum și dela cine am învățat și eu ceeace vreau să dăruiesc și altora?

Când m'am înscris la Facultatea de Teologie din Cernăuți, am dus acolo în suflet lectura unor cărți de căpătâiu:

Mai întâi **Noul Testament**, pe care l-am citit în întregime în vacanța școlară a anului în care am terminat liceul și am luat bacalaureatul.

Dintre autorii universali, cei mai mari binefăcători pe cari i-am avut până la Facultate, sunt:

Foerster („Indrumarea vieții“); Goethe („Faust“); și Carlyle („Muncă, sinceritate, tăcere“ și „Eroii“).

La Facultatea de Teologie din Cernăuți am fost fiul suflător în primul rând al Profesorului **Pr. Dr. Vasile Gheorghiu**. Apoi: Pr. Dr. Vasile Tarnavschi; Pr. Dr. Domițian Spănu; Dr. Romolus Câdea; Dr. Nicolae Cotos; Pr. Dr. Valerian Șesan și Dr. Vasile Loichiță.

Ca student-teolog, am citit cu râvnă **Sfânta Scriptură** în întregime și din operele Profesorilor amintiți.

Cele mai folositoare cărți, pe lângă Sfânta Scriptură, din cari am învățat **Teologie**, sunt în primul rând *Sfintele Cărți Liturgice* și **Patericul**, paralel cu anumite cărți ale Sfinților Părinți.

Apoi — dintre celelalte cărți, teologice — consider ca puternici sprijinitori ai mei în Ortodoxie, pe cele ale autorilor:

Eusebie Popovici („Istoria Bisericii Universale“); Mitropolitul Antonie al Kievului („Catehismul“); Prot. P. Svetlov („Invățătura Creștină în expunere apologetică“); Alexandru de Sturdza („Priviri istorice asupra învățaturii și duhului Bisericii Ortodoxe“); Nicolae Arseniev („Biserica Răsăriteană“); Macarie („Dogmatica“); Andruitsos („Dogmatica“); Bulgacof („Ortodoxia“); Kalinik („Povățuiri pentru Preoți și Diaconi“); Mișaș („Canoanele“); Mitrofanovici („Liturgica“); Gh. Racoveanu („Paisie“); Pr. Dr. Liviu Stan („Mirenii în Biserică“).

Paralel cu Ortodoxia și pentru slujirea ei — am căutat să mă documentez și asupra Românismului. Dintre autorii din trecut, o influență hotărâtoare au produs asupra mea mai ales: Cronicarii, Eminescu, Bălcescu, Kogălniceanu, Aurel C. Popovici și Dr. N. Paulescu.

Am citit cu mare folos:

Revistele: a) *Teologice*: Candela, **Predania**. Revista Teologică, Logos și parte din Studii Teologice. b) *Naționale*: Pământul strămoșesc; Gândirea, **Axa**, Rânduiala, Buletinul anti-iudeo-masonic, Vestitorii, Orientări, Cuvântul Studentesc, Iconar, Revista Sociologică.

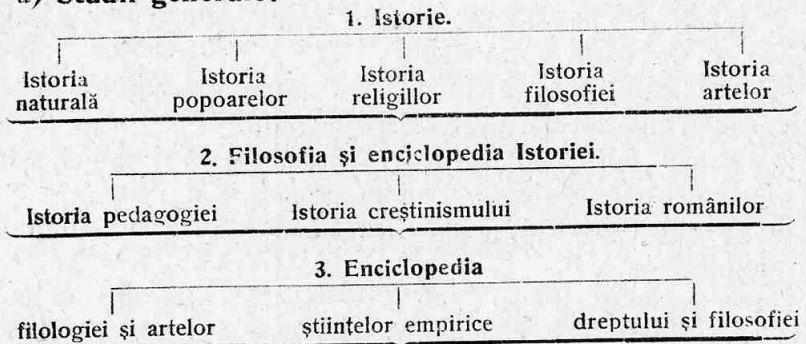
Ziarele: **Cuvântul**, Calendarul, Universul, Buna Vestire, Porunca Vremii, **Legionarii**.

Cele mai importante edituri, prin momentul și semnificația începerii lor, mi s'au părut: „Editura Librăriei Teologice — Colecția Izvoarele Ortodoxiei“ și „Bombardamentul Legionar“.

Pentru strunirea și sănătatea trupului, am citit și practic cu folos: „Sistemul meu“ de I. P. Müller.

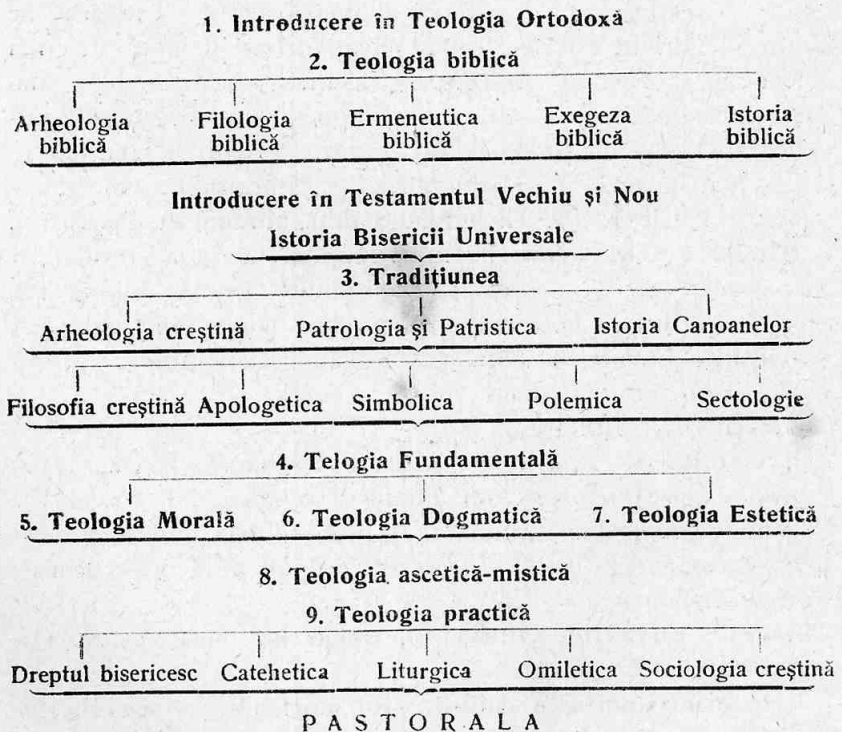
Pentru sistematizarea studiilor, folosesc **Schema:**

a) Studii generale:

b) Studii speciale:

Enciclopedia Teologică

2. „*Pentru Legionari*“. — Când abuzul tiraniei și panica desordinei, au întunecat zarea istoriei românismului, târându-l din păcat în păcat și din sminteală în sminteală — Dumnezeu a poruncit *celuice* a purtat mai cu osârdie *Crucea Neamului*, ca să-i dea „*cheea vremii*“ de azi, în cartea: „**Pentru Legionari**“.

Fiecare român este dator să se adape din spiritul ei, pentru că îi deschide sufletul către țelul pentru care este rânduit românismul: așa cum fiecare creștin este dator să asculte de Duhul Sfintei Scripturi, care deschide omenirii cerurile prin Biserică.

Sfânta Scriptură, cartea de temelie și răscruce a lumii, ne învață, pe creștini, prin Biserică, să trăim: pentru **Dumnezeu**, slăvindu-L ca **Treime Sfântă**, cu credință, cu speranță și cu dragoste.

Cartea Căpitanului, dar din darul lui Dumnezeu, ne învață, pe români, prin Legiune, să trăim, ca Neam, pentru Biserică: gândind, simțind și voind românește la lumina Evangheliei Domnului nostru **Iisus Hristos**

Născut din adevăr, Corneliu Zelea Codreanu, poartă *Crucea* de ucenic al Mântuitorului. Pentru că a făcut din talanții priimiți, rod însutit „*chemării*“ **Harului**, de care ascultă cu nădejde, prin râvna credinții și prin munca dragostei — Dumnezeu l-a **Ales** ca pe un întâi născut al generației harice a Românismului, întărindu-l **Căpitan** al **Maturității** Neamului nostru.

Paharul sufletului său, curat înlăuntru, răsfărânge această curățenie și în frumusețea scrisului pe care ni l-a dăruit.

Pentru generația satanică a Românismului *este temut*, fiind **Puternic** prin binecuvântarea ce i-a dat-o Bunul Dumnezeu: „Domnul este ajutorul meu și nu mă voiu teme! Ce-mi va face mie omul?“ (Evrei 13, 6).

Luptător, Căpitanul este călăuzit și ocrotit de sabia de foc a *Sfântului Arhanghel Mihail*, sub ale cărui păzitoare rugăciuni a întărit toată viața **Legiunii**, pe care sufletul său a născut-o.

Vestitor, Preotul se bucură de crinul darului înveselitor al *Sfântului Arhanghel Gavriil* și cu a lui străluminare sufletească, binecuvintează pe Căpitan și Legiunea, în cererile dela *Sfântul Altar*.

* * *

Cărturar al **Harului Divin**, Căpitanul dă la timp, poporului slăbănogit, o rază de încredere în *conducătorul* trimis ca un

atlet al lui **Hristos**, care trebuie să urce *nouă trepte* ca Ingerii — scriind:

„Cari sunt liniile spirituale ale unui conducător de mișcare politică? După părerea mea următoarele: I. O putere lăuntrică de atracție... II. Capacitate de dragoste... III. Știință și simț al organizării... IV. Cunoașterea oamenilor... V. Putere de educație și de însuflare a eroismului... VI. Stăpânirea legilor conducerii... VII. Simțul bătăliei... VIII. Curajul... IX. Conștiința obiectivelor drepte și morale și a mijloacelor loiale. Nu există biruință care să dăinuiască în afară de aceste îndreptare“. — (pag. 262—263).

Când a pus început mișcării legionare, nu i-a luat nimeni în seamă, cu atât mai mult reprezentanții *oficiali* ai Bisericii. Aceștia, de mult și groaznic, țin lumina sub obroc și lasă Creștinătatea-Românească pradă tuturor vrăjmașilor văzuți și nevăzuți. Căpitanul bate la ușa Bisericii și se așează sub scutul sfinților Ei, apropiind pe cei dintâi legionari de icoană: „Ne-am strâns și mai mult în jurul icoanei. Și cu cât greutățile ne vor asalta și loviturile lumii vor curge mai grele peste noi, cu atât vom sta mai mult sub scutul Sfântului Arhanghel Mihail și la umbra sabiei lui. El nu mai era pentru noi o fotografie pe o icoană, ci îl simțeam viu. Acolo la icoană, făceam de gardă cu schimbul, zi și noapte, cu candela aprinsă“. — (p. 297—298).

La lumina ei, Duhul Sfânt le-a insuflat adevărul cu care trebuie să fie biruită minciuna veacului: „În acest secol, în care materia este atotstăpânitoare, în care nimeni nu pornește la ceva cât de mic fără să se întrebe mai întâi „câți bani are“, Dumnezeu a vrut să arate, că, în lupta și biruința legionară, *materia* n'a jucat niciun rol.

„Prin gestul nostru cutezător, ne desolidarizăm de o mentalitate atotstăpânitoare peste veac și peste lume. Ucidem în noi o lume, pentru a înălța o alta, înaltă până la cer. Domnia absolută a materiei era răsturnată, pentru a fi înlocuită cu domnia spiritului, a valorilor morale“. — (p. 298).

La fel, a întărit cumpănă dreaptă și față de *rațiune*, pe care lumea o luase drept zeiță: „Pe aceea pe care o ridicase lumea în contra lui Dumnezeu, noi, fără a o arunca și disprețui, vom pune-o acolo unde e locul ei, în slujba lui Dumnezeu și a fosturilor vieții“. — (p. 299).

Aceste lucruri îl feresc pe om de a fi mișel și-l fac să stârpească mișelia din el și mișelia altora, ca să nu mai rânjească *fiara din om*: „Învățați pe copiii voștri să nu întrebuițeze mișelia nici în contra prietenului și nici în contra celui mai mare dușman al lor. Căci nu vor învinge, ci vor fi mai mult decât învinși, vor fi striviți. Nici în contra mișelului și a armelor lui mișelești să nu întrebuițeze mișelia, pentru că de vor învinge, nu va fi decât un schimb de persoane. Mișelia va rămâne neschimbată. Mișelia învinsului va fi înlocuită cu mișelia învingătorului. În esență, aceeași mișelie va stăpâni peste lume. Intunecul mișeliei din lume nu poate fi alungat prin alt întunec, ci numai prin lumina pe care o aduce sufletul viteazului plin de caracter și de onoare“. — (p. 301).

Sufletul lor de legionari, oglindă clară, bine primind și reflectând lumina evangheliei, ca după numărul celor patru binevestitori, arată: „Patru linii brăzdează mica noastră viață inițială: 1. Credința în Dumnezeu... 2. Increderea în misiunea noastră... 3. Dragostea dintre noi... 4. Cântecul“. (p. 302—303).

— „De aceea, voi, legionari de azi sau de mâine, de câte ori veți avea nevoie de a vă orienta în spiritul legionar, să vă întoarceți la aceste patru linii de început, care stau la baza vieții noastre. Iar cântecul vă va fi un îndreptar. De nu veți putea cânta, să știți că este o boală care vă roade în adâncul ființei voastre sufletești sau că vremea v'a turnat păcate peste sufletul curat; iar dacă nu le veți putea vindeca, să vă dați de o parte și să lăsați locul vostru, celor ce vor putea cânta“. — (p. 303).

* * *

Punctul în care, Căpitanul, ridică Românișmul deadreptul la momentul de înfiere în binecuvântarea **Teologiei** — ceea ce ne aduce aminte de adopțiunea „ucenicului iubit“ către Maica lui Dumnezeu, Alma Mater a lumii, pe care o înțește prin rodul pântecului Său: Trupul și Sângele **Domnului** nostru **Iisus Hristos** — sunt paginile pline de revărsarea duhovnicească a unei ambianțe sufletești, de care, în societatea românească, încă nu ne făcuseră parte „cărturarii și fariseii“ lumii noastre vechi. Sunt paginile pe care le-am citat la punctul 1. „Legionarii“, din Capitolul III: „**Acuzații!**“. Sunt paginile care fixează în

scris cece de fapt *se trăește* în Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail — Mișcarea față de care Arhieriei Bisericii Ortodoxe Române s'au solidarizat prin tăcere cu grozăviile teroarei *acuzatorilor!*

Dar, faptul că *Legiunea*, aceasta este o *trăire* (p. 320) și se întemează pe **Dragoste**, care împacă principiul *autorității* cu principiul *libertății* (p. 321), pe dragostea care „este cheia păcii pe care Mântuitorul a aruncat-o tuturor neamurilor din lume“, fiind o „sinteză a tuturor însușirilor omenești“ (pag. 322) — **Adeverește** că este o **Chemare** a Providenței Divine, pentru Neamul nostru și pentru **Vremea** noastră, ca să se regăsească în aceeași „*stare de spirit*“ generația harică a *maturității Românilor*, fiindcă această stare de spirit „s'a născut din contopirea următoarelor elemente: 1. Aportul nostru de simțire (al Căpitanului și al celor dintâi Legionari). 2. Aportul de simțire al altor Români. 3. Prezența în conștiința tuturor a morților neamului. 4. Indemnul pământului patriei și 5. Binecuvântarea lui Dumnezeu“. — (pag. 332).

Ca untdelemnul din candelile celor cinci fecioare înțelepte, aceste elemente pregătesc toată suflarea românească pentru ceasul în care va trebui să întâmpine pe Mirele învierii Neamului nostru din mormântul în care l-au pecetluit acum iudeo-masonii.

Cuvântul „**Stare de spirit**“, este din visteria învățaturii Bisericii **Ortodoxe**, care prosterne conștiința oamenilor în fața unui **Dar** al **Duhului Sfânt**. Principiul **Ortodoxiei** se bazează pe **Conlucrarea** liberă și plină de dragoste dintre Om și **Dumnezeu**, atât individual, cât și colectiv. **Ortodoxia** exclude ca diabolică și uzurparea tiranică a unui *vicar* al lui Dumnezeu, de care trebuie să asculte toată lumea în mod absolutist, ca în catolicismul papal dela Roma — precum și desmățul individualist și democratizant al protestantismului, care face din fiecare ins un *vicar* și chiar un *autodumnezeu*.

De aceea, când vorbește Căpitanul despre „*Mișcările naționale și dictatura*“ — și se întreabă privitor la Mișcarea Legionară „dacă nu-i nici dictatură și nici democrație, atunci ce este?“ (p. 334), el răspunde în așa fel, încât îngemăncază, identifică perfect, *naționalismul cu Ortodoxia*:

„*Este o formă nouă de conducere a statelor. Neîntâlnită până acum. Nu știu ce denumire va căpăta, dar este o formă nouă.*

„Cred că are la bază acea *stare de spirit*, acea stare de înaltă *conștiință națională*, care, mai de vreme sau mai târziu, se întinde până la periferiile organismului național.

„Este o stare de lumină interioară.. Aceea ce odinioară era zăcământ instinctiv al neamului, în aceste momente se reflectează în conștiințe, creind o stare de unanimă iluminare, întâlnită numai în marile experiențe religioase. Această stare de drept s'ar putea numi: o stare de **Ecumenicitate națională**“ (p. 334).

Că această străfulgerare a conștiinței Creștinătății-Românești, este inspirată Căpitanului de Duhul Sfânt, o probează smerenia impresionantă a acestui **Om**:

„Am fost întrebat dacă activitatea noastră de până acum se află pe linia Bisericii Creștine. Răspund:

„Facem o mare deosebire între linia pe care mergem noi și linia Bisericii Creștine. Linia Bisericii este cu mii de metri deasupra noastră. Ea atinge perfecția și sublimul. Nu putem coborî această linie pentru a explica faptele noastre.

„Noi, prin acțiunea noastră, prin toate faptele și gândurile noastre, **Tindem** către această linie, ne ridicăm spre ea, atât cât ne permite greutatea păcatelor cărnii și condamnarea la care am fost sortiți prin păcatul originar. Rămâne de văzut cât am putut, prin eforturile noastre pămânești, a ne înălța către această linie“ (p. 420—4221).

* * *

Mă gândesc la cuvintele Sfântului Apostol Iacov: „Smeriți-vă înaintea Domnului și El vă va înălța“ (Iacov 4, 10). Cât de mult ar trebui să se fericească Neamul acesta, pentru că i-a trimis Dumnezeu un Căpitan al maturității atât de înțelept. El se jertfește pentru Neam și se pleacă plin de bunăcuviință și pozoabă înlăcrimată înaintea Bisericii lui **Hristos**, pe Care-L roagă să facă vrednic a se apropia și Româanismul de **El**, de **Hristos-Dumnezeu**. Și „darul revărșându-se din belșug“ (2 Cor. 4, 15) asupra lui, a arătat Neamului care este patrimoniul lui (p. 424), pe acest pământ, după al cărui fel de rodire se face vrednic și de **Telul final**, care este:

„**Invierea**. Invierea neamurilor în numele Mântuitorului Iisus Hristos. Creația, cultura, nu-i decât un mijloc, nu un scop,

cum s'a crezut, pentru a obține această înviere. Este rodul talantului, pe care Dumnezeu l-a sădit în neamul nostru, de care trebuie să răspundem. Va veni o vreme când toate neamurile pământului vor învia, cu toți morții și cu toți regii și împărații lor. Având fiecare neam locul său înaintea tronului lui Dumnezeu. Acest **Moment final**, „învierea din morți“, este țelul cel mai înalt și mai sublim către care se poate înălța un neam“. (p. 425).

Pentru acest **Om inspirat**, Biserica *oficială*, nu numai că nu a aflat niciun cuvânt de lămurire, în fața Cezarului asupritor și anticrist; nu numai că nu a avut niciun cuvânt de laudă pentru el în fața poporului pe care îl păstorește; nu numai că nu a avut niciun cuvânt de apărare față de acuzatorii — generație satanică și de afurisire a acesteia — dar, de necrezut!, s'a solidarizat cel puțin prin tăcere (dacă nu și altfel, cum lumea încă nu știe) cu această generație satanică a acuzatorilor și ucigașilor celui mai mare Creștin și Român contemporan: **Corneliu Zelea Codreanu**, Căpitanul Legionarilor **Generației harice** a Creștinătății-Românești, martiri **Ortodocși** pentru **Hristos** și eroi **Naționaliști** pentru Româanism, în secolul al XX-lea!

Cartea Căpitanului „**Pentru Legionari**“ a apărut, însă, mai de mult, încât a fost timp suficient pentru citirea ei, așa că nu se poate scuza nimeni că nu a știut cu ce **Om** și cu ce fel de Mișcare au deaface!

Căpitanul este cel mai mare exemplu contemporan de iubire și de luptă pentru **Iisus Hristos**, iar **Cartea** lui este apă vie din izvorul **Harului Divin**, precum este scris:

„Cel ce va bea din apa, pe care i-o voi da **Eu**, nu va înseta în veac, căci apa, pe care **Eu** i-o voi da, se va face în el izvor de apă care curge spre viața veșnică“ — amin! (Ioan 4, 14).

* * *

Sfârșitul părții întâia întru lauda prea bunului **Dumnezeu**.
Amin.

PARTEA A DOUA

POARTA VECINICIEI

INVIEREA

„După aceasta, m'am uitat și iată o ușă era deschisă în cer și glasul cel dintâi, glasul ca de trâmbiță, pe care l-am auzit vorbind cu mine, mi-a zis: Suie-te aici și îți voi arăta cele ce trebuie să fie după acestea“ (Apoc. 4,1)

Invierea este de două feluri:

Întâia: finală, reală, universală și definitivă (desăvârșită).

A doua: actuală, virtuală, particulară și formativă (în devenire).

Pe cea dintâi, a realizat-o **Obiectiv**, Mântuitorul, prin Invierea **Lui** din morți și o va da și fiecăruia din noi (subiectiv), la a doua **Lui** venire, la „învierea morților“ și „judecata din urmă“. Aceasta este ultima țintă, spre care poate și trebuie să tindă **Omul**.

Pe a doua, a arătat-o **Obiectiv**, Domnul, la Dumnezeiasca Arătare (Teofania), la Sfântul Botez, și o dă și fiecăruia din noi (subiectiv), prin Taina Sfântului Botez, care este *nașterea din nou*, (întâia înviere) a omului și punctul de plecare, fără de care nu poate să întrezărească, să dorească și să ajungă la suprema țintă: **Invierea Finală**.

Dar, și pe una și pe alta, ne-a **Dat-o Obiectiv**, odată pentru totdeauna și pentru toată lumea, **Domnul**, prin Sfânta și Infricoșata **Lui** Jertfă de pe Sfânta **Cruce**. Și ni **Le** dă (subiectiv) și fiecăruia din noi, oricând vrem și ne pregătim cu vrednicie,

prin Sfânta Taină a **Euharistiei**. Această Sfântă Taină, de fiecare dată, când O primim, ne produce o înviere actuală, înoindu-ne și sfințindu-ne în raport cu ce am fost până în clipa împărțirii — și ne arvunește, odată mai mult, **Învieria** propriu zisă, finală, învrednicindu-ne în raport cu ceiace **Vom fi** după „Judecata din urmă“.

Iar, în virtutea puterii miraculoase pe care o are Sfânta **Euharistie**, negrăita ei lucrare poate face și din fiecare clipă, care urmează după împărțire, o naștere din nou, o înviere actuală, virtuală și formativă. De unde urmează că **Viața** este un lanț de mii și de milioane de învieri actuale, pe cari le dobândește omul — în lupta contra păcatului și deci a morții, prin Sfânta Euharistie și prin celelalte Sfinte Taine — cari învieri formative, cu cât sunt mai multe și mai puternice (intense), cu atât mai mult sunt o tărie a dobândirii **Învierii** celei finale, care va fi cea deplin reală și definitivă.

Fiecare înviere actuală, se realizează printr'o crucificare a omului morții, din noi. Cu fiecare **Cruce** — chee spirituală — ni se deschide o nouă, mai intensă și mai limpede, perspectivă spre eternitate. Iar, viața omului fiind unitară, în ceea ce numim **Personalitatea** lui, se concentrează toată în strădania **Crucii** lui, prin care, având cheea vremii contemporane lui, își asigură deschiderea Porții Vecinicii — învierea — lui, în răsplata pe care o va primi când se va deschide **Poarta Vecinicii** pentru toți dreptii, de către **Acela Care** a dat Cheea Vremii pentru toți oamenii.

Aceasta privește și pe fiecare Neam, în fiecare timp al lui, mai ales când trece prin timpuri de Răscruce, de înviere actuală a întregului Neam, în acel timp — ceea ce înseamnă o nouă epocă în istoria lui, sau chiar o eră în istoria întregii omeniri — pentru că generația harică a unui neam are tocmai acest dar dela Dumnezeu: de a învrednici respectivul neam de o înviere actuală. Cu cât sunt mai multe și mai puternice aceste învieri actuale, în istoria unui Neam, cu atât va fi vrednic și de mai mare slavă în vecinicie la învierea finală, care va fi dată și fiecărui om în parte, dar și fiecărui neam în totalitatea lui.

Acum, suntem în fața unei noi și mari **Învieri Actuale** a întregii lumi.

Duhul Sfânt cheamă lumea vremii noastre la ascultarea de **Darul unei Ere Noi** a Istoriei.

Solia aceasta a fost dată generației harice a Creștinătății-Românești, sobornicită în „Legiunea Sfântului Arhanghel Mihail“.

Preoții trebuie să vestească acest **Dar** și să înalțe rugăciuni pentru **Mângâerea** Omenirii de azi, sfârtecătă de vrajba generației satanice.

Biserica va binecuvânta generația harică a închinătorilor și luptătorilor lui **Hristos-Dumnezeu**, din această Vreme. Din roadele jertfei lor, **Toată Creștinătatea** va ajunge la universalizarea împlinirii cuvintelor dumnezeescului **Pavel**, Apostolul Neamurilor:

„Să nu caute nimeni numai de ale sale, ci fiecare și de ale altuia. Aveți în voi simțirea care era în **Hristos-Iisus, Cel Ce**, fiind în chipul lui Dumnezeu, n'a ținut ca la o pradă la egalitatea Lui cu Dumnezeu, ci S'a deșertat pe Sine, a luat chip de rob, făcându-se oamenilor asemenea, și la înfățișare dovă dându-se ca un om. S'a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte — și încă **Moarte de Cruce**. Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preainălțat și I-a dăruit Lui **Numele Care este mai presus de orice nume**: ca, întru **Numele lui Iisus**, tot genunchiul să se plece, al celor cerești, și al celor pământești și al celor de desubt. Și să mărturisească toată limba, că **Iisus Hristos este Domn, spre mărirea lui Dumnezeu Tatăl**“ (Filipeni 2, 4—11).

Fericit și neînștăre a mulțumi îndeajuns lui Dumnezeu, pentru că m'a învrednicit și pe mine nevrednicul Lui rob, a fi „ispravnic al tainelor Lui“ (1 Cor. 4,1) — și pentru că m'a crescut în verdeața generației harice, care vrea să facă de aur și luminează creanga Neamului *născut Creștin*, îmi plec cu umilință capul, strigând: deși, sunt și eu unul din marea mulțime plină de păcate, totuși îndrăznesc să scriu despre ceva mare, despre **Misionarismul** Creștinătății-Românești în lume, în măsura în care Prea-Bunul Dumnezeu m'a binecuvântat cu lumina Harului Divin.

Mai întâi, cu mână de începător ucenic, am așternut gândurile din Partea întâia — „Cheea Vremii“ — ca o *regăsire* sub **Cruce**, într'un leat de viață omenească, aici, unde, ca pretutindeni și totdeauna, Dumnezeu „face să răsară soarele peste

cei răi și peste cei buni și plouă peste cei drepecți și peste cei nedrepecți“. (Matei 5, 45).

Apoi, în Partea a doua — „Poarta Veciniciei“ — ca într'o *Duminecă* a sufletului generației harice, în patru împletituri, după numărul Sfinților Evangheliști, mă rog „Părintelui luminilor“ (Iacov, 1,17), **Care** „dă tuturor de drept și nu înfruntă“ (Iacov 1,5) — să-mi dăruiască și mie înțelepciunea de „om duhovnicesc“ (1 Cor. 2, 15) și putere de propoveduitor neînfricoșat, ca, împreună cu frații mei de credință și sânge, să ne oțelim după cum este scris: „Deși umblăm în trup, nu ne luptăm trupește. Pentrucă armele luptei noastre nu sunt omenești, ci puternice, înaintea lui Dumnezeu, ca să dărime înțăririle; noi surpăm izvodirile minții și orice înălțare, care se ridică împotriva cunoașterii lui Dumnezeu, și tot gândul îl robim, spre ascultarea lui **Hristos**“. — (2 Cor. 10, 3—5)).

...Acolo, unde pământul Țării se sărută cu marea și se îngemănează în baia soarelui, care scaldă cerul Neamului în desmărginire și vis, la Balcic, mă gândesc la descoperirea cu care Sfântul Evanghelist Ioan **Teologul** a fost binecuvântat în insula Patmos, și-l rog să ceară Mamei Hărăitoare, ca să reverse din marea Sfințelor **Ei** rugăciuni și asupra mea, o picătură de dreptmăritoare talmăcire a Revelației-Cuvântului lui Dumnezeu, care să mă facă *vestitor* al **Darului** împărtășit Legiunii celei luptătoare pentru **Biserica Lui**. Iar, pentrucă sunt vas de lut, pe care-l spurcă povara neputințelor, ca să nu defăimez **Numele Lui**, cu Sfântul Simeon **Noul Teolog**, către **Iisus** strig:

„Din buze spurcate, din pângărită inimă, din limbă necurată, din suflet spurcat primește rugăciune **Hristoase** al meu, și nedefăimându-mi cuvintele, nici obișnuințele, nici nerușinarea, dă-mi mie cu îndrăzneală a grăi cele ce voiesc **Hristoase** al meu, și *mai vârtos mă și învață ce mi se cade a face și a grăi*“, **Amin!** — 57).

CAPITOLUL VII.

CHEMAREA NEAMURILOR

„Cine nu se va teme, Doamne, și nu va slăvi Numele Tău? Că Tu singur ești Sfânt și toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale s'au făcut cunoscute” (Apocalips 15, 4).

1. *Invățăceii.* — Biserica **Trebue** să fie totdeauna gata a face lumină asupra oricărei preocupări omenești. Cu atât mai mult atunci când aceste preocupări iau caracterul unor frământări chinuitoare. **Biserica**, fiind depozitarea **Revelației Divine** — fără **Ea**, rosturile omenești nu își pot descifra nici un sens.

În vremea noastră, este de mare și vie actualitate preocuparea **Naționalismului**. Ca atare **Biserica**, este datoare, să spună cel mai autorizat cuvânt și asupra acestui punct, oricât de slab ar fi glasul care mărturisește **Adevărul** în Numele **Ei**. Căci, altfel, în vâltoarea rătăcirilor de azi, dacă Preoții nu vor săra sufletele împotriva stricăciunii și smintelilor, vor fi nimiciviți: „Voi sunteți sarea pământului, dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună, fără numai de aruncat afară, ca să fie călcată de oameni”. (Matei 5, 13).

Domnul nostru **Iisus Hristos**, a venit să lumineze și să mântuiască **Toată lumea**. Dar, întrucât Providența Divină a binevoit ca să împartă omenirea în limbi, **Domnul**, a chemat lumea la mântuire prin **Neamurile** din ea.

De aceea, când a **Inviat** din morți și, S'a arătat sfinților Săi ucenici, le-a încredințat suprema descoperire :

„**Datu-Mi-s'a Toată puterea** în Cer și pe pământ. Drept aceea, mergând învățați **Toate neamurile**, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Invățându-i **Să păzească toate câte am poruncit vouă**, și iată **Eu** cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin.“ (Matei 28, 19—20).

Cel mai mare exeget ortodox-român al Noului Testament, comentează aceste cuvinte astfel:

„18. Domnul, apropiindu-Se de apostolii Săi, ca să-L poată cunoaște cât mai bine, că El este, li grăește lor astfel: „*Datu-Mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ!*“ Cu aceste puține cuvinte Domnul îi încunoștiințează pe ei despre rezultatul final al întregii Sale activități Messianice. În urma celor ce a făcut pentru omenire, El e obținut dela Dumnezeu-Tatăl deplina autorizație (*exusia*, nu *dinamis*) de a dispune în scopul mântuirii neamului omenesc orice va crede de cuviință atât în cer, cât și pe pământ. Toate dispozițiunile Sale, luate aici pe pământ, vor afla deplină aprobare și în cer. În consecință, Domnul dispune, în puterea autorizației, pe care o are, următoarele: 19. Apostolii „*să meargă și să învețe toate popoarele*“. Am tradus termenul *maftitevin* cu „a învăța“, pentru că nu avem alt termen românesc mai corespunzător. Dar, trebuie să știm, că *maftitevin* înseamnă mai mult decât *didaskin*. *Didaskin* înseamnă a da cuiva instrucțiune, a-l învăța, fără privire, dacă elevul și-a impropriat, și de fapt, învățătura, care i-s'a împărtășit. *Maftitevin* înseamnă, însă, a-l învăța pe cineva până atunci, până când acesta a devenit un învățăcel (*maftitis*), vra să zică, până ce și-a impropriat, și de fapt, învățătura, care i-s'a predat. Așa să învețe, așadar, și apostolii toate popoarele și să le facă să creadă în Domnul Iisus. Și, dacă popoarele, își vor manifesta dorința, ca să devină învățăcei ai Domnului, dânsii „*să-i boteze în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit*“. Cine intră prin botez în sânul bisericii creștine, acela trebuie să ducă o viață morală, care să fie corespunzătoare cu credința sa în Domnul Iisus Hristos. Aceasta o pretinde Domnul întotdeauna, dela învățăceii Săi (vezi predica Sa de pe munte, 77, 21 și 24 ss). Și așa grăește El, și de astă dată, poruncind apostolilor Săi, „*să învețe pe toți, ca să păzească toate, câte El li-a poruncit lor*“. Pe lângă credință Domnul cere, așadar și fapte corespunzătoare, adică împlinirea tuturor poruncilor,

pe cari El li-a dat apostolilor Săi. Așa fiind, credincioșii nu au niciun drept, ca să-și aleagă înșiși, poruncile, pe cari vreau să le împlinescă, și nici n'au dreptul, să se transpună, în mod suveran, peste alte porunci ale Domnului, cari nu li convin și pe cari nu vreau să le împlinescă. Toate poruncile Domnului stau în cea mai strânsă legătură cu olaltă și sunt verigile unui întreg și unitar sistem de viață creștinească. Toate trebuiesc împlinite.

„Și dacă toți vor fi uniți cu Domnul prin credință fermă și îi vor împlini în toate direcțiunile voia Lui cea presfântă, atunci să știe, că *„și El va fi cu dânșii în toate zilele până la sfârșitul veacurilor“*. „A fi cu cineva“ înseamnă a-i da tot sprijinul și ajutorul de care are nevoie. Cum această asigurare li se dă pentru toate timpurile „până la sfârșitul veacurilor“, se vede, că Domnul nu Se gândește numai la apostolii Săi, cari fiind oameni muritori, nu pot să trăiască aici pe pământ în veci, ci la oficiul lor, pe care-l dețin ca trimiși ai Săi. Oficiul lor va dăinui până la sfârșitul veacurilor. În consecință, oficiul apostolic va trebui să treacă asupra tuturor urmașilor lor“ (58).

* * *

2. *Menirea omenirii.* — Oficiul **Apostolic**, pe care l'au moștenit și conducătorii Bisericii de azi, îi obligă pe toți să combată toate învățăturile false și diabolice cu privire la Neamuri. Ele nu sunt un rezultat al diferitelor adaptări climatice și geografice, etc., cum susține evoluționismul și materialismul istoric. Impărțirea lor în diferite vremi și în anumite locuri, este făcută de Dumnezeu, după planul vecinic al Providenței Sale, în vederea unei finalități unitare.

Acest adevăr îl predică „*Apostolul Neamurilor*“, în Areopag, scepticilor și sofistilor Atenieni: „Dumnezeu a făcut, dintr'un sânge, întregul neam al oamenilor, ca să locuiască peste toată fața pământului și a așezat de mai nainte **Vremurile și hotarele** așezării lor, făcându-i **Să caute pe Dumnezeu** și să dibuiască până când Il vor găsi, măcar că nu e departe de fiecare dintre noi. *Căci în El avem viață, în El ne mișcăm și suntem*, precum au zis și unii dintre poeții voștri: — din neamul **Lui** suntem și noi“ (Fapte 17,26—28).

Așadar, Neamurile, având fiecare o finalitate istorică, într'un anumit hotar geografic, trebuie să-și subordoneze întreg acest rost pe pământ *unei finalități soteriologice* (mântuitoare), care, prin căutarea lui Dumnezeu, *va sfârși în a fi „Una cu El“* (în sens de împreună cu El, iar nu identic), adică va realiza omenirii, prin Neamuri, suprema finalitate: **Învierea** („Pentru legionari“ — p. 425), care este o finalitate **Eshatologică**, apropierea de absolut ca supremă treaptă a desăvârșirii, după „Judecata din urmă“.

Cine este vrednic de înviere și desăvârșire? Numai ceice, aici pe pământ, își topesc toată ființa în faptele mântuirii, în supunerea deplină a ascultării numai de **Harul Divin**.

Așa cum fiecare însă, în parte, și fiecare Neam, în totalitate, trebuie să râvnească neîncetat ca să transforme substanța omenirii păcătoase într'o substanță duhovnicească, harică, a ei, cuprinsă în insul sau Neamul respectiv: „Pentru aceasta îmi plec genunchii înaintea Tatălui, *din care își trage numele orice neam în cer și pe pământ*, să vă dăruiască, după bogăția slavei sale, ca să fiți puternic întăriți, prin Duhul Său, *în omul din lăuntru*, și Hristos să se sălășluiască prin credință, în inimile voastre; așa încât, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire să puteți să înțelegeți împreună cu toți sfinții care este lărgimea și lungimea și adâncimea și înălțimea, și să cunoașteți iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunoștință, ca plini să fiți de *toată plinătatea lui Dumnezeu*. Iar Celui ce poate să facă prin puterea cea lucrătoare în noi, *cu mult mai presus decât toate câte cerem sau pricepem noi*, Lui fie mărirea, în Biserică și întru Hristos Iisus, *în toate neamurile și în veacul veacului*, Amin!“ (Efeseni, 6, 14—21).

Menirea omenirii, pe acest pământ, este să devină unitară prin credință, să se corecteze progresiv *prin dragoste*, apropiindu-se astfel de **Dumnezeu prin speranță** neșovăelnică. Cursul acestui proces începe dela fiecare individ în familie, dela fiecare familie în Națiune și dela fiecare Națiune în umanitate. Natural, punctul de încrucișare, între aceste două capete ale aceluiaș drum, este Națiunea, pentrucă mijlocul de împărtășire, puntea de legătură, între spiritualitatea revelată și între concretizarea ei în faptele omenești ale dragostei, este *cuvântul*. Ori, cum în lume nu este numai un singur graiu, pentru comunicarea cu-

vântului revelat, ci atâtea limbi câte neamuri, sau atâtea neamuri câte limbi — de aceea și posibilitatea de unificare, *prin dragostea mântuitoare*, a indivizilor în omenire, le este dată numai în cadrul Neamului din care face parte fiecare. În acest sens, S'a pogorit Duhul Sfânt peste Sfinții Apostoli, i-a învățat, în puterea dumnezească, să vorbească toate limbile, ca înșii tuturor neamurilor, cari îi ascultau, să înțeleagă *adevărul* și să *se convingă* de darul lui *mântuitor*: „Când a sosit ziua Cinzeciimii, ei (apostolii) erau toți adunați la olaltă. Și din cer, fără de veste, a venit un huet, ca de vijelie, care trece, și a umplut toată casa unde ședeau ei. Și li s'au arătat, împărțite, niște limbi ca de foc și deasupra fiecăruia din ei s'a oprit câte una. Și s'au umplut toți de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, precum Duhul le dădea ca să vorbească. Și în Ierusalim erau locuitori Iudei, bărbați cucernici, din toate neamurile care sunt sub cer. Când s'a răspândit sunul acesta, s'a adunat mulțimea și a stat uimită, căci fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba lui“. (Fapte 2,1—6.

Așadar, prin limba și istoria fiecărui Neam, pe pământ, este dat lumii progresul în lumină. De aici, reese clar că fiecare neam este **Dator** să-și desvolte maximum de posibilități din visteria bogată a darurilor cu care a fost înzestrat de Dumnezeu.

Această neîntrepută încredere și veghe, ca fiecare neam, în totalitatea membrilor lui și în deplinătatea bogățiilor istoriei sale, să tindă la mântuirea și perfecțiunea sa, această putere de viață și efort spre desmărginire în spirit se numește **Naționalism**. Toate neamurile vor trebui să intre într'o epocă de înțelegere și realizare, în acest sens, a naționalismului lor.

* * *

3. *Războaiele*. — Aceasta va fi, după ce națiunile vor înfrânge și vor nimici toate opozițiile „internaționaliste“, „imperialiste“, „comuniste“, „iudeo-masonice“ — cu un cuvânt „anticriste“ — care împiedecă unificarea omenirii, prin splendida varietate a tuturor naționalismelor, unificare posibilă numai prin „**Pacea, Dragostei**“ dintre neamuri, **Singura** care conservă și desăvârșește ființa naționalismului fiecărui neam,

contrar tendinței disolvante a masoneriei și egoismului nimicitor al imperialismelor.

Când se va înstăpâni această *eră* în istoria lumii, Neamurile în *naționalismul lor cel mai deplin*, nu se vor mai război cu arme ucigătoare pentru scopuri egoiste, ci se vor lupta *într'o mare „întrecere duhovnicească“* pentru învrednicirea de „**Premii Cerești**“. Este o perspectivă de **Viitor**, mai mult sau mai puțin îndepărtat. La acel punct, desigur, omenirea va ajunge prin mari jertfe, pentrucă nu numai națiunile, dar chiar și inșii aparte, încă nu sunt transformați *lăuntric*. Rădăcinile satanismului și satanocrației încă nu sunt deplin și definitiv curmate și înlocuite cu Hristocrația și subiectiv, în fiecare creștin și în fiecare neam-creștin, odată ce Mântuitorul a realizat-o obiectiv pentru toți, ca principiu posibil de însușit subiectiv — deci, satanocrația încă mai mustește seva păcatului ca mentalitate stăpânitoare a lumii. Sfântul Apostol Iacov scrie: „*De unde vin războaiele și de unde certurile dintre voi? Nu oare de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre? Pofțiți și nu aveți; ucideți și pismuiți și nu puteți să dobândiți: vă sfădiți și vă războiți. Și nu aveți pentrucă nu cereți. Cereți și nu primiți pentrucă cereți rău, cu gând să risipiți pe plăcerile voastre. Preacurvarilor! Nu știți oare că prietenia lumii este dușmănie față de Dumnezeu? Așa dar, cine va voi să fie prieten cu lumea se face vrăjmaș lui Dumnezeu. Au vi se pare că Scriptura grăește în deșert? Duhul pe care Dumnezeu l-a sălășluit în noi ne iubește cu gelozie, însă dă mai mare dar. Pentru aceea zice: Domnul celor mândri le stă împotriva, pe când celor smeriți le dă dar. Supuneți-vă, deci, lui Dumnezeu. Stați împotriva diavolului și va fugi dela voi. **Aproiați-vă de Dumnezeu și se va apropia de voi**“. (Iacov, 4, 1—8).*

Neamurile se găsesc acum într'o fază de trecere la ceea ce Căpitanul numește „*ecumenicitate națională*“. Ideile lor călăuzitoare abia sunt pe punctul de a se fixa categoric: *cu Dumnezeu sau cu satan?* Poate că această prefacere va fi legată de mari încordări. Suntem chiar în vreme de războire. În parte, unul a fost cel din Spania. Acolo au fost în luptă două principii: „*În Spania nu se luptă două neamuri, ci Dumnezeu cu satana. În această luptă dintre Dumnezeu și diavol, însăși neutralitatea e un păcat*“. — (Corneliu Zelea Codreanu, către Le-

gionarii pe cari i-a lăsat să meargă în Spania, ca să lupte și să se jertfească, din partea Creștinătății-Românești, pentru Dumnezeu).

Celălalt războiu, cel de acum, între marile imperii — cele ale democrațiilor engleze și franceze pe deoparte și între naționalismul totalitar german pe de altă parte — pare a fi tot un războiu mai mult între două principii opuse decât între două neamuri vrăjmașe. Cel puțin așa pretind înșiși beligeranții, pentru că fiecare parte afirmă că luptă pentru o cauză mai generală, decât pentru un simplu egoism al neamului lor. Rămâne de văzut la urmă în ce măsură a fost fiecare parte sinceră în asemenea afirmații. Dacă este sinceritate în afirmația că unii apără democrația și că germanii vor să înlăture dominația iudaică — atunci cu siguranță va birui anti-iudaismul naționalismului german, în slujba Creștinismului. Numai Dumnezeu știe ce anume trebuie să rezulte din acest războiu.

În orice caz, Istoria este la punctul în care, poate, nu vor mai fi războaie pe chestiuni naționale între popoare — dar, **Sigur, dărîmarea lumii lui satan Trebuie să aibă loc!**

Este groaznic să ne gândim la un nou măcel mondial, dar fiecare **Vreme are Darul ei**, nu mai puțin, însă, și **Pedeapsa** pentru neascultarea de acel **Dar**. Poate de aceea a zis Insuși Mântuitorul:

„Iar când veți auzi de războaie și de răscoale, să nu vă spăimântați; *căci acestea trebuie să fie întâi*, dar sfârșitul nu va fi curând. Apoi le-a cuvântat: Se va scula neam peste neam și *împărăție peste împărăție*. Vor fi cutremure și pe alocurea foamete și molime, prevestiri spăimântătoare și mari semne din cer. Dar mai înainte de toate acestea, vor pune mâinile pe voi și vă vor prigoni, dându-vă prinși în sinagogi și în închisori și târându-vă la împărați și la stăpânitori, **Pentru Numele Meu**. Și aceasta se va întoarce pentru voi în fericită mărturie“. (Luca 21, 9—13).

Pe plan mondial, probabil ne apropiem de un războiu *între împărăție și împărăție*, adică: între Impărăția lui Dumnezeu, care trebuie să nimicească pe cea a lui satan!

Pe plan național, se duce prigoană crudă, în sânul fiecărui neam, din vrăjmășia iudeo-masonilor, împotriva mărturisitorilor lui **Hristos-Dumnezeu**.

Dar, îndatăce va birui **Crucea** peste tot: și în individ, și în familie și în Neamuri, atunci omenirea va ajunge la împlinirea profeției: „*Preface-vor săbiile în fiare de pluguri și lăncile lor în seceri. Nici un Neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu-și vor mai face războaie*“. — (Isaia 2, 4).

Și astfel, se vor întrece Neamurile, prin *naționalismul* lor, ca să dobândească **Invierea**, trecerea în viața vecinică „*față în față cu Dumnezeu*“, ca **Finalitate Supremă** a lor.

Pe acest temei al Revelației Divine, își construiește spiritualitatea **Naționalismul Legionar**. Râvna Căpitanului și a legionarilor, pentru a-l realiza, spre slava lui Dumnezeu și binecuvântarea Neamului Românesc și spre vestirea și către celelalte Neamuri, nu cunoaște osteneală și nici frică de moarte sau de oameni.

Aceasta, cu ajutorul rugăciunilor Maicii lui Dumnezeu, ca să-și aducă aminte și lumea de azi de sfintele și preacuratele Ei cuvinte: „*Iată, de acum mă vor fericii toate Neamurile. Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic și Sfânt Numele Lui. Și mila Lui în neam și în neam, spre ceice se tem de El*“. — (Luca 1, 48—50).

CAPITOLUL VIII.

NEBUNI PENTRU HRISTOS !

*„Eu așa am înțeles datoria vieții mele:
am iubit pe HRISTOS și am mers fe-
ricit la moarte pentru EL“.*

Ion I. Moța

Legiunea „**Sfântul Arhanghel Mihail**“, are de îndeplinit o misiune sublimă. Ca „*ecumenicitate națională*“, ea va duce **Românismul**: a) la rolul de *popor înaintemergător* al unei ere noi, spre care merge acum Istoria; b) la rolul de *popor Teolog*, în slujba Crucii, sub Care trebuie să se regăsească *naționalismul* tuturor Neamurilor în această eră; c) la rolul de *popor misionar* (apostol), care va vesti, prin Reprezentanții cei adevărați ai Bisericii Ortodoxe-Române, pe Reprezentanții celorlalte Biserici-Naționale, să se adune în **Sinodul ecumenic**, care va deschide această eră nouă a Istoriei.

a) „*Scoala și oastea*“ spirituală, care este Legiunea „**Sfântul Arhanghel Mihail**“ („*Pentru legionari*“, p. 307), cu toată vrăjmășia generației satanice; cu toată atitudinea de „*acuzatori*“ a Arhierilor, cari — cu fericite și onorabile excepții — conduc Biserica Ortodoxă-Română, împotriva Sfintelor Canoane Ortodoxe, așa cum am putut constata cu înfiorătoare durere; cu toată îndârjirea și răcnetul satanei și a cetelor lui nevăzute, dar năpraznic aruncate în prigoană asupra „*închinătorilor Mielului*“ (Apocalips 5); cu toată înverșunarea tuturor dușmanilor văzuți și nevăzuți: **Va birui prin credința cea adevărată a Căpitanului și a Legionarilor**, și astfel, Mișcarea Legionară va înfăptui „*ecumenicitatea națională*“ a Românismului, pentru că este scris: „*Aveți credință în Dumnezeu. Adevăr grăesc vouă, că*

oricine va zice acestui munte: ridică-te și te aruncă în mare și nu se va îndoi în inima lui, ci va crede că ce va spune se va face, va fi lui orice va zice. De aceea, vă zic vouă: toate câte cereți, rugându-vă, să credeți că le-ați luat și le veți avea". (Marcu 11, 22—24).

Cu atât mai mult, este sigur acest lucru pentru Mișcarea Legionară, cu cât idealul ei este inspirat de **Harul Divin** și credința care lucrează faptele legionare izvorăște din dragostea de Dumnezeu prin Biserica Lui și din dragostea de aproapele prin Neamul din care s'a născut.

De aceea, **Statul Legionar** al Creștinătății-Românești se va realiza și va fi „expresia politică a ortodoxiei“!

Acest **Dar**, pentru care trăesc și mor Legionarii, face din Mișcarea Legionară, ca școală a românismului „ecumenicității naționale“, cadrul care va da **Naționalismului** Neamului Românesc, rolul analog Sfântului Ioan *Inaintemergătorul*. Acela singular, ca Profet, a pregătit calea lumii către Domnul nostru **Iisus Hristos**. România, ca totalitate, între alte totalități, este *națiunea* care împlinește rolul de *inaintemergătoare* către Era sobornicească a **Unirii** Neamurilor *prin aceeași credință* adăvărată a **Bisericii ortodoxe ecumenice**.

* * *

b) *Românismul*. Prin această, smerită dar cucernică, râvnă a Mișcării Legionare, **Românismul** este și **Poporul teolog** al acestei **Ere noi**. Facem, iarăși, o analogie între rolul unui om, *singular*, și a unui popor, *ca totalitate*. „Ucenicul iubit“ la picioarele Celui Răstignit, a fost înfiat Născătoarei de Dumnezeu și a devenit „de Dumnezeu cuvântător“ — „Teolog“. — Pentru că Sf. Apostol și Evanghelist **Ioan**, era cel mai candid și smerit dintre Sfinții Ucenici. La fel, între popoarele creștine, Neamul Românesc, a fost și este cel mai smerit dar și cel mai curat în credința lui **Ortodoxă**. De aceea, acum, în fața unei *ere noi*, lui îi este dat să fie „de Dumnezeu cuvântător“, pentru că a iubit și a păstrat **Darul** Ortodoxiei, apărându-L totdeauna cu orice sacrificii.

Rusia, — ar putea zice cineva, este mai de grabă vrednică de **Teologie**, ca „ecumenicitate națională“, și, deci, de asemănarea cu „Ucenicul iubit“. — **Nu!** — Rusia, mai potrivit se poate asemăna, în rolul ei, cu cazul Sfântului Apostol Petru — care,

a fost foarte zelos, dar, la prinderea Mântuitorului, s'a lepădat de trei ori de El. Și azi, când Domnul nostru **Iisus Hristos** este vrăjmășit de iudeomasonerie și comunism, Rusia s'a lepădat de Biserica Lui și a tolerat să se înstăpânească acolo „fiara apocaliptică“. După ce s'a înstăpânit comunismul, da, și Rusia a dat enorme jertfe pentru credința pravoslavnică. Și Petru, după ce a cântat cocoșul... a plâns amar.

Din România „ecumenicității naționale“, Mișcarea Legionară face un **Popor Teolog**, care va avea să învețe Era Nouă despre adevăratul rost al *naționalismului*, ca **Misionarism** spre universalizarea **Dreptei Credințe**, și nicidecum ca „messianism“, „imperialism“, sau „rassism“ ca **Mit** — care, toate, nu au temei în **Dragostea creștină**, cum, de pildă, face școala legionară („Pentru legionari“ p. 322) — ci, isvorăsc din păcatul unui orgoliu nelegitim și nejustificat înaintea lui Dumnezeu și a istoriei. Astfel, **Mesianismul**, care este dreptul **Numai** al Mântuitorului și al Bisericii Lui Ecumenice, a fost luat adeseori ca pretext, pentru diferite imperii șovine și orgolioase, care confundau și confundă „pan“-isme lor cu acel pretins messianism: de ex. Rusia, confundă messianismul panortodox cu panslavismul; Anglia, Franța, etc., la fel, acelaș lucru, sub diferite forme. **Imperialismul** unui popor, deasemenea, este împotriva principiului creștin, care nu admite propaganda adevărului decât prin **Convingere**, iar nicidecum sub vreun pretext de civilizare sau culturalizare a popoarelor și triburilor pe cari le cotopește. **Rassismul**, care trebuie să fie cel mai legitim drept medicinal al fiecărei rase asupra *sănătății* sângelui său — căci și Mântuitorul vindeca trupurile bolnavilor de orice suferință — nu poate fi, în niciun caz, un cult orgolios pentru rasa din care ar face un „mit“, socotindu-l, în veacul XX, drept principiu mai superior chiar decât creștinismul. (Vezi cartea D-lui Ion Foti: „Concepția eroică a rasei“ — București 1936).

Toate acestea sunt împotriva **Revelațiunii Divine**. De aceea, Mișcarea Legionară, face din Românism un adevărat popor „de Dumnezeu cuvântător“, pentru că întemeiază toată acțiunea și viața lui numai pe principiul **Ortodoxiei**, care este singurul criteriu just ce poate și trebuie să fie aplicat tuturor *naționalismelor*: „La fiecare acțiune are să se considere în prima linie **Principiul**, din care rezultă ea“. — 59).

* * *

c) *Temelia adevărului*. Mișcarea Legionară, zidindu-se, astfel, numai pe temelia adevărului dat lumii de Dumnezeu în **Iisus Hristos** — prin acțiunea ei, va face din Românism și un *popor misionar* (apostol), între *naționalismele* de azi ale Neamurilor, căci va propovădui **Darul Duhului Sfânt al Erei noi**. Pentru acest motiv, Mișcarea Legionară, este și pepiniera Bisericii Ortodoxe-Române, Căreia Ii va da elemente pentru **Ierarhie**, care să fie **Ortodoxe și în cuvânt și în faptă** și să facă din „ispravnicii tainelor lui Dumnezeu“ **Vestitori ai Revelațiunii, cu frică numai de Dumnezeu** și nicidecum de vreun duh necurat al vremii, sau de slugile generației satanice ale aceluia duh necurat. De aceea, reprezentanții **Ortodocși** ai Bisericii Ortodoxe-Române, vor pregăti cu stăruință, împreună cu reprezentanții celorlalte Biserici-Naționale: îndrumarea temeinică a Națiunilor către viitorul **Sinod ecumenic**, care va deschide **Era nouă**, spre care merge acum Istoria.

Toată această mărturisire de credință, de până acum, își are temeiul în Revelația Divină, de aceea, în această carte, am folosit documentare mai mult: canonică, biblică și liturgică. Aceeași documentare, cu ajutorul lui Dumnezeu, o voi duce până la capăt, pentruca din **Darul Lui**, să izbutesc a întocmi prilej de reculegere și bucurie pentru toți aceia cari își fac din „nebulia Crucii“ (1 Cor. 1, 18): **Unicul sens de a trăi!** „Căci scris este: Pierde-voiu înțelepciunea înțelepților și știința celor învățați voiu nimici-o. Unde e înțeleptul? Unde e cărturarul? Unde e întrebătorul acestui veac? N'a scos Dumnezeu înțelepciunea lumii de nebună? Că de vreme ce lumea, prin înțelepciunea ei, n'a cunoscut pe Dumnezeu, întru înțelepciunea lui Dumnezeu, bine a voit Domnul să mântuiască pe cei credincioși prin nebunia propovăduirii“ (1 Cor. 1, 19—21).

Legionarii, cari vor să facă — odată realizată „ecumenicitatea națională“ la noi — din Românism un popor apostol al **Naționalismului haric**, se roagă Sfântului Apostol al Neamurilor, dumnezeescului Pavel, să mijlocească și pentru noi binecuvântarea Mântuitorului de a fi vrednici de cuvintele: „Căci îmi pare că Dumnezeu pe noi apostolii ne-a arătat ca pe cei din urmă oameni, ca pe niște osândiți la moarte, fiindcă lumii ne-am făcut priveliște, și îngerilor și oamenilor. Noi suntem **Nebuni pentru Hristos**; voi, însă, înțelepți întru Hristos. Noi suntem slabi; voi sunteți tari. Voi sunteți plini de slavă; noi suntem de ne-

ciaste! Până în ceasul de acum îndurăm foame și sete; goi umblăm și primim bătăi; suntem fără de cămin și ne trudim muncind cu mâinile noastre. Ocăriți, noi binecuvântăm. Prigoniți, noi răbdăm. Huliți, noi mângăem. Ca măturătura lumii ne-am făcut, ca gunoiul tuturor, până astăzi!“ — (1 Cor. 4, 9—13).

Adică, Neamul Românesc, a ajuns de batjocura lumii, din cauza generației satanice a acuzatorilor. Ca să fie și el învrednicit a dovedi, în smerenia lui, **Darul** lui Dumnezeu de a deveni — prin „școala și oastea“ Legiunii „Sfântul Arhanghel Mihail“: popor, lămuritor al biruinții în credința cea adevărată, propoveditor al naționalismului haric din dragostea către Dumnezeu și către aproapele, alergător la țelul final, la **Inviere**, cu speranța câștigării premiului ceresc. Pentru că, generația harică a legionarilor, nu a luat în seamă înțelepciunea lumească, ci s’au făcut „**Nebuni pentru Hristos**“, ca să afle **Harul** înțelepciunii spirituale, care le rânduește viața, aici pe pământ, potrivit Ierarhiei Cerești a Ingerilor, cari, *în nouă cete* slăvesc pe Dumnezeu în înălțimile Cerului și fac întru totul voia **Lui**: *precum în Cer așa și pe pământ!*“

* * *

1. *Sfântul Arhanghel Mihail*. — Când a întocmit Dumnezeu pământul „atunci stelele dimineții cântau în cor și toți îngerii lui Dumnezeu îl sărbătoreau“. (Iov 38,7). La început, creatura, toată, într’o inefabilă simfonie, ridica acorduri de preamărire Creatorului. *Lucifer*, căpetenia luminilor create, a stricat această armonie primordială, printr’o răzvrătire, împreună cu îngerii din ceata lui, împotriva lui Dumnezeu. De aceea au fost aruncați din Cer. Atunci, **Mihail**, cel „deapururea lăudat, păzind ca o slugă credincioasă credința către Stăpânul, și arătând multă nevoință spre neamul nostru, a fost rânduit de Atotputernicul Dumnezeu *ca să fie mai mare preste cetele cele înțelegătoare*. Că văzând că a căzut vicleanul, strâns-a cetele îngerești, și a zis: *Să luăm aminte*: Lăudat-au cu glas pre Domnul tuturor, cum ar fi zis: Să luăm aminte noi ce suntem zidiți, ce au pățimit cei ce erau cu noi? Carii până acum au fost lumină, și acum s’au făcut întunec. Pentru aceasta o adunare ca aceasta s’a numit soborul îngerilor, *adică luare aminte, și împreunare și unire*“. ⁶⁰).

De atunci, printr'un har special, îngerii cei buni, au fost în-tăriți pentru vecinicie ca să nu mai greșească, pentru că au folosit libertatea lor de ființe create *numai în slujba lui Dumnezeu*; iar diavolii, au fost blestemați și pedepsiți pentru vecinicie ca să nu se mai poată îndrepta, pentru că au folosit libertatea lor ca răzvrătire împotriva Creatorului. Diavolii își dau seama, fiindcă le-a rămas cunoașterea pe care au avut-o, dar o întrebuițează numai spre distrugere. De aceea, Sfânta Scriptură spune: „Tu crezi că Unul este Dumnezeu? Bine faci; și demonii cred și se cutremură. Vrei însă să înțelegi, omule ușuratic, că credința fără fapte este moartă“ — (Iacov 3, 19—20).

Ca omul să nu aibă credința moartă Dumnezeu îi dă ajutor, împotriva inspiratorilor minciunii, pe sfinții îngeri. Arhistratigul lor, Mihail, este cel care poartă chiar sabia de foc, a dreptății care trebuie să fie înfăptuită cu credință plină de rodul faptelor bune. Iată câteva spicuiți de cântări ale Bisericii Ortodoxe, prin cari îl slăvește pe Sfântul Arhanghel Mihail:

„Incepătorule Mihaile cel mai 'nainte stătător, stând înaintea scaunului, cu ceilalți fără de trupuri arhangheli, și îngeri, începătorii și scaune, domnii și serafimii cei cu câte șase aripi, și dumnezeieștii heruvimi cei cu ochi mulți, vasele înțelepciunii, puteri, și dumnezeiești stăpâniri; lui Hristos rugați-vă, să dăruiască sufletelor noastre pace și mare milă“. — Sau:

„Chipul tău de foc și frumusețea minunată, Mihaile întâiule îngere, că străbați marginile cu firea cea fără de materie, plinind poruncile Făcătorului tuturor. Puternic întru tăria ta cunoscut fiind, și izvor de tămăduiri Biserica ta făcând-o, ceea ce cu chemarea ta cea sfântă se cinstește“. ⁶¹).

Sfântul Arhanghel Mihail a fost rânduit să păzească cu sabia de foc Edenul, după ce au fost izgoniți de acolo protopărinții omenirii, Adam și Eva. Când Maica lui Dumnezeu a fost străpunsă de sabia durerii, văzând pe Fiul Său răstignit, atunci Sfânta Fecioară, **Raiul Mântuirii**, a înlăturat paza sabiei de foc și a redeschis calea către Pomul Vieții **Iisus Hristos**. Iar sabia Sfântului Arhanghel este îndreptată, de atunci, împotriva vrăjmașilor văzuți și nevăzuți ai Bisericii lui **Hristos Iisus**.

* * *

2. *Sfântul Arhanghel Gavriil*. — Alături de Mihail apărătorul dreptății, Gavriil este *vestitorul* Darului. „Mintea cea mai'nainte

de veci, a doua lumină te-a așezat pre tine Gavriile, carele cu împărtășiri dumnezești luminezi toată lumea, și ne descoperi nouă taina cea din veac dumnezească și mare cu adevărat, pre cel ce s'a întrupat în pântecele fecioresc, carele a fost fără de trup și s'a făcut om, ca să mântuiască pre om⁶²).

El „a binevestit Zahariei, stând deadreapta altarului tămâerei, cum că va naște pre marele Ioan înainte Mergătorul. Acesta (Gavriil) a hrănit și pre pururea Fecioara Maria doisprezece ani înlăuntru în sfintele sfintelor cu hrană cerească. Acesta însuși, și cine se îndoește? A binevestit Născătoarei de Dumnezeu, că va naște dela Duhul Sfânt pre Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu⁶³).

În raport cu Mihail, care este apărătorul cosmosului de rău, Gavriil este aducător al cunoașterii razelor binelui. Mihail pregătește și apără imanentul către înălțarea spre transcendent. Gavriil vestește însăși sălășluirea transcendentului în imanent. „Mai mare îngerilor este Mihail Arhanghelul. Dar se prea mărește duple vrednicie împreună cu dânsul mai luminat, Gavriil tăinuitorul Darului, și vestitorul Fecioarei cel cinstit, voevodul celor fără de trupuri, mai'nainte bucurie vestind, celor ce strigă: Popoare prea înălțați pre **Hristos** în veci⁶⁴).

Prezența luminoasă a lui Gavriil se simte în deosebi lângă Sfântul Altar, unde Preotul săvârșește sfânta slujbă a Jertfei nesângeroase, cu care împărtășește îndumnezeirea omului. Chipul lui de purtător al crinului înseninării sufletelor chinuite de păcat, inspiră Preotului vestirea darului mângăetor, prin care se înveselește sufletul creștinului care luptă ocrotit de sabia arzătoare împotriva celui rău, a lui Mihail. Între două lumi — a păcatului și a **Harului** — cari diferențiază tot mai adânc truda omenirii în suirea către Cer sau coborîrea spre neant, Sfântul Mihail oprește cu văpaia sabiei lui amestecul celui rău, iar Sfântul Gavriil plinește îndreptarul cugetului prin curățirea luminoasă a crinului revărsător de mireasmă duhovnicească. Ca într'un duel înfricoșat cu cel rău, omul are în ajutorul său doi secundanți spirituali, cari alternează sprijinul: când întărind pe *luptător* într'o siguranță de atac împotriva păcatului cu spada credinții, când înseninând pe cel ce se face *vestitor* al biruinții, cu crinul dragostei față de Cel pentru a Cărui slavă a luptat. Numai cu o asemenea într'armare, se face vrednic omul a se

folosi de rugăciunile Maicii Domnului: „*Tăria mea și lauda, și mântuire și folositoare, și zid nebiruit fiind Stăpână, pre dracii cei ce se oștesc asupra mea bate-i, carii totdeauna caută să mă omoare pre mine*“.⁶⁵).

* * *

3. *Privegherea Ingerilor.* — Toate cărțile de învățatură și de ritual, ale Bisericii Ortodoxe, sunt pline de dovezi mărturisitoare, că Ingerii veghează deaproape fiecare pas al oricărui om temător de Dumnezeu. Întrucât căderea omului nu a provenit în întregime numai din vina lui, ci din cauza intervenției diavolului, de aceea, ca o deosebită îngrijorare în slujirea lor față de Creator, îngerii cei buni se apropie de oameni ca să le slujească și lor ca ajutători întru ascultarea de voia lui Dumnezeu. În conlucrarea voei libere a omului cu Harul Divin, este ajutat deci de îngerul lui păzitor. Iar, când un om, prin hotărîrea Proniei Divine, are de îndeplinit un rol deosebit în istorie, atunci ajutorul îngerilor se manifestă cu atât mai mult potrivit misiunii acelu om. Despre Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, Mineiul lunii Noemvrie spune: Sfântul Arhanghel Mihail s'a arătat lui Avraam și lui Lot la pustiirea și pierderea Sodomei. Lui Iacov când fugea de fratele său Esav. A condus pe evrei când au scăpat din robia Egiptului. A ajutat lui Isus Navi la cucerirea Ierihonului. A cufundat râurile ce se revărsase de păgâni asupra aghiazmei și Bisericii. Sfântul Gavriil a tâlcuit visul lui Daniil despre împărații Mezilor, ai Perșilor și ai Elinilor. A arătat tot lui Daniil, cu precizie de ani, când avea să se nască Domnul nostru Iisus Hristos. A binevestit lui Ioachim și Anei că vor naște pe Sfânta Fecioara Maria. A binevestit Sfintei Fecioare întruparea Mântuitorului. A liniștit pe Iosif despre Sfânta Fecioară că dela Duhul Sfânt are în pântece. Tot lui Iosif i-a spus în vis să fugă în Egipt cu Pruncul și cu Mama Lui.

Pentru oamenii cari își călăuzesc pașii vieții cu gândul numai la Dumnezeu, îngerii stau de veghe și îi ajută totdeauna: „Ingerul Domnului străjuește împrejurul celor ce se tem de El și din toate necazurile lor îi scapă“. — (Ps. 33,7).

* * *

4. *Stihiile lumii.* — Omul se aseamănă cu îngerii, ca ființe create și unul și alții, în partea spirituală, prin voia liberă cu care au fost înzestrați de Dumnezeu. De aceea, ajutorul îngerilor intervine direct în lupta omului pe plan moral. Acolo, însă, unde omul se deosebește de îngeri este corpul. Pentru aceasta, îngerii intervin, *indirect*, prin rugăciuni, în ajutorul omului, atunci când acesta se află în ispita simțurilor.

Elementele componente ale naturii materiale — din care a fost alcătuit și corpul omului — au avut, în starea lor primordială, o interpatie armonică, dependentă de starea omului de stăpân asupra naturii, așa cum fusese el binecuvântat de Dumnezeu. Creatură intermediară între ființele spirituale și între firea materială a lumii văzute — omul — avea posibilitatea să cunoască și să numească, prin simpatie, genurile lucrurilor și funcțiile lor organice și anorganice, datorită poziției lui de stăpân pe pământ. (Cf. Facerea 2, 19—20).

Armonia stihiilor a fost stricată, însă, atunci când minciuna a prins în tărîmul moral al omului și când, ca o consecință a ascultării de minciună, a impregnat și în simțuri, prin gustarea din rōdul pomului oprit: posibilitatea descompunerii elementelor și anarhia lor dela supunerea Domniei omului. Astfel, s'a produs haosul, care a indus în eroare pe toți acei cugetători, cari s'au mărginit în cercetările lor numai la experiența „științifică“. Căci, aceasta nu este decât o sesizare prin simțuri a poziției elementelor în natura materială, pe care nu o atribue creării din nimic de către puterea lui Dumnezeu, ci unei existențe din sine a ceea ce de fapt are un „început“ creat. Este o îninfluență luciferică a persistenței în substituirea efectului împotriva cauzei lui. De aceea, adevărata cunoaștere este cea a integrării puterilor de sesizare ale omului în raza de lumină cu care au fost întăriți și statorniciți îngerii, adunați în sobor de Sfântul Arhangel Mihail. Pentru om, această lumină este *inspirația Harului Divin*, care, chiar împotriva stării trupului morții pe care l-am moștenit, pune de acord „lumina simțitoare“ a părții materiale din noi cu „lumina înțelegătoare“ a sufletului și în felul acesta, potrivit unei stări arhanghelice — care înlătură încătușarea luciferică — Harul ne ridică la posibilitatea cunoașterii adevărate.

Când cineva este pătruns în mod deosebit de această stare

angelică a sufletului și își lasă toată ființa și firea, creată, deplin străluminată de „focul ceresc“, atunci cunoașterea devine chiar **Viziune**. Sfântul Prooroc Isaia, când a avut viziune și a auzit cântarea cea întreit sfântă a îngerilor, a zis: „Vai mie că sunt pierdut! Sunt om cu buze spurcate și locuiesc în mijlocul unui popor cu buze necurate. Și pe Domnul Savaot L-am văzut cu ochii mei!“ „Atunci unul dintre Serafimi sbură spre mine, având în mâna sa un cărbune pe care îl luase cu cleștele de pe jertfelnic. Și l-a apropiat de gura mea și a zis: „Iată s'a atins de buzele tale și va șterge toate păcatele tale, și fărădelegile tale le va curăți“. (Isaia 6, 5—7). Aceste cuvinte le rosteste și Preotul în altar, după ce se împărtășește din Sfântul Potir.

Cercetătorii, cari pun de acord legea morală cu legea cosmică a naturii materiale și caută să cunoască pe linia legăturii acestor legi-efecte cu eterna Cauză a lor — sunt asemenea lui Isaia, a cărui cunoaștere a dus deadreptul la însuși principiul ei care este **Evanghelia**. Aceștia nu sunt niciodată în rătăcire, fie directă prin atacul diavolului pe plan moral, fie indirectă prin atacul erorii trimisă de lucifer prin stihiiile uzurpate în haos — ci, întocmai ca îngerii înaintestătători în cer, ei devin, aici pe pământ, un fel de îmbogățiți ai Darului, după cum Insuși Mântuitorul a spus: „Cereți și se va da vouă; căutați și veți afla; bateți și se va deschide vouă. Căci oricine care cere primește, cel care cercetează află, și celui care bate i se va deschide“. (Matei 7, 7—8).

Cercetătorii, cari se mărginesc numai la experiența omului stării de rupere din lumina legăturii primordiale a creaturii cu Creatorul, cad în cunoaștere mincinoasă și ajung la afirmații false. De aceea, Sfântul Apostol Pavel, spune: „Luați aminte să nu vă fure mințile cineva cu filosofia și cu deșarta amăgire după predania omenească, după stihiiile lumii și nu după Hristos. Căci în El locuiește trupește toată deplinătatea Dumnezeirii“. (Coloseni 2, 8—9).

* * *

5. *Evanghelia*. — Acum, dacă îngerii ajută pe oameni să conlucreze cu Dumnezeu și să-I slujească, după modelul lor, se pune, totuși, întrebarea: care a fost „taina cea din veac as-

cunsă și de îngeri neștiută?“ — A fost: Intruparea Cuvântului lui Dumnezeu!“ Aceasta este **Taina** Evangheliei, pe care îngerii o vestesc unor oameni curați, păstorilor, la Nașterea Domnului; iar stihilele lumii materiale, printr'o rupere de sub uzurparea luciferică, se condensează în focarul stelei care s'a arătat astrologilor, Magilor dela răsărit: „Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinții, că întru dânsa ceice slujeau stelelor dela stea s'au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus; Doamne, mărire Ție“. (Troparul Nașterii Domnului).

Domnul S'a născut, trupește, odată pentru totdeauna în istorie, dar, prin harul pe care l-a adus nașterea Lui, se dăruiește, în Sfintele Taine, ca să ne nască din nou, ca să ne dea învierea actuală, oricând rugăciunea noastră cheamă stăruitor prezența Lui în noi. De aceea, Biserica, la Sărbătoarea „Nașterii Domnului“, nu cântă „Hristos S'a născut“, — ci „Hristos Se naște, slăviți-L“. Iar îngerii cântă: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire“. Ingerii s'au minunat de Intruparea Domnului, s'au înfricoșat de moartea Lui și s'au bucurat de Invierea Lui. Nu cunoscuseră **Dreptatea vecinică** a lui Dumnezeu. Incât, Sfântul Apostol Pavel, spune: „Mi s'a dat harul acesta de a binevesti între neamuri bogăția lui Hristos cea nepătrunsă, și a lumina pe toți care este iconomia tainei celei din veci ascunse în Dumnezeu, cel care a zidit toate prin Iisus Hristos, *ca să se facă acum cunoscută prin Biserica* domniilor și puterilor din cer înțelepciunea cea de multe feluri a lui Dumnezeu, după hotărîrea cea din veci, pe care a îndeplinit-o întru Hristos Iisus, Domnul nostru, întru care avem îndrăznire și apropiere cu încredere prin credința în El“. (Efes. 3, 8—12).

Intrucât Dumnezeu S'a făcut om și a fost slujit de îngeri tot timpul, dela nașterea cu trupul din Sfânta Fecioara și până la înălțarea la ceruri cu trupul înviat și preamărit — și oamenii îmbrăcați în **Har**, prin botez, sunt ajutați de îngeri pentru apropierea lor de tronul ceresc al lui Dumnezeu. In deosebi Preotul, ca slujitor al Sfântului Jertfelnic, este asistat în mod nevăzut de îngeri, dela începutul sfinteii liturghii și până la împărtășirea cu Sfânta Euharistie, când Insuși Dumnezeu sălășuește în el prin corpul și sângele Domnului nostru Iisus Hri-

stos. „Doamne, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie intrarea sfinților Tăi îngeri“ — se roagă Preotul la „rugăciunea intrării“.

Drept aceea, și Preotul este un solitor al evangheliei îndumnezeirii omului, în sânul Neamului în care slujește Bisericii. Iar, un popor, este mai aproape sau mai departe de Dumnezeu, nu după măsura instrucțiunii pe care o primește extern, ci după râvna cu care își însușește învățătura pătrunzătoare de har, cea care îl face să „moară împreună cu Hristos pentru stihiiile lumii“. (Coloseni 2,20), dacă a devenit un adevărat *învățăcel* al Evangheliei. (Vezi loc. cit. din „Comentariul la Mateiu“). Din acest adânc scoatem și darul care cred că ne va ajuta să judecăm drept istoria, cea cu totul aparte, a neamului nostru.

* * *

6. *Creștinătatea-Românească*. — De când a plantat Fiul lui Dumnezeu Evanghelia învierii în lume, Neamurile toate, trebuie să o altoiască pe ființa lor istorică. Intre toate neamurile, Românii au poate cea mai semnificativă istorie de fapte cuprinse în har și adevăr. Domnul nostru Iisus Hristos a învrednicit acest *smerit* — deci binecuvântat — popor, să trăiască nedeslipit de tulpina vieții, de lumina pe care El a adus-o în lume. La orice răspântie de grea încercare, Creștinătatea-Românească, s'a pironit statornică pe aceeași Cruce de luminoasă perspectivă harică, a subordonării vieții la eroicul și eternul: „*așa vrea Dumnezeu!*“

Primul lucru, care trebuie să copleșească sufletul fiecărui Român, cu adâncă grijă și răspundere în fața lui Dumnezeu, este taina apariției Neamului nostru în lume.

Românii sunt neam *născut-Creștin*. Este un deosebit **Dar** al Providenței Divine și nu o simplă întâmplare. Acest popor, atât de fără pretenții în toată viața lui și în toate manifestările sale, este chiar prin *nașterea* lui de neam *creștin-român*, un fiu adoptiv al lui Dumnezeu și este hrănit cu adevărul **Lui** de Maica Domnului.

Alte popoare au fost făcute creștine de misionarii **Evangheliei**, cum au fost făcuți creștini și părinții Românilor: **Dacii** și **Romanii**. Românii, însă *s'au născut* Creștini. De **aici**,

o putere *unică* de viață și de înțelepciune, la acest Neam, în totalitatea lui. Și, negurile istoriei de până acum, nu au fost decât o mare școală de încercare, de întărire și de lămurire tot mai deplină a ființei lui și de rodire a deosebitului **Dar**, pe care Românii l-au primit dela Preabunul Dumnezeu. De aici, legendara și austera integrare, de totdeauna a creștinătății-românești, în realizarea în sânul ei a rânduiei neschimbătoare a *planului dumnezeesc* în creațiune. Această integrare, a ridicat virtutea credincioșiei românești la demnitatea minunată a urmării exemplului îngerilor buni, cari, în frunte cu Arhistratigii Mihail și Gavriil, au demarcat hotărît atitudinea lor supusă **Harului Divin**, față de răsvrătirea luciferică.

O realitate mistică și revărsătoare de bogată lumină, care a făcut, până și pe cel mai „incult“ român, să judece valoarea umană în directă legătură cu împreunăslujirea îngerilor, ceace se și cuprinde atât de temeinic și semnificativ în expresia „*a fost tare de înger*“ sau „*a fost slab de înger*“ — pe care o aplică atitudinii omului în fața unui element de luptă grea a vieții. Este și o intuire adâncă și precisă a copleșitoarei bunătăți, dar și puteri, a Creatorului, care a rânduit înger puternic spre paza întregii Creștinătăți-Românești.

Din acest dar a rodit în limba noastră un caz deosebit între graiurile popoarelor din lume — ca și nașterea de creștin-român — și anume: cinstirea Numelui Creatorului printr'un cuvânt, îngemănat din cea mai fericită întrepătrundere a celor două cuvinte: Dominus și Deus, contopite în: **Dumnezeu**. La români, cuvântul **Dumnezeu**, exprimă *deodată* și atributul Ființial al Dumnezeirii (Theos) și pe cel de manifestare ca Stăpân al creațiunii (Vasilevs). La alte popoare se exprimă distinctiv aceste atribute ale lui Dumnezeu, de ex.: Dominus și Deus, Seigneur și Dieu, Herr și Gott, Gospod și Bože, etc. Românii, cari s'au născut creștini, după voia lui Dumnezeu cea tainică, au și cuvântul potrivit în limba lor, care arată această ființă de creștin-român și în raportul de exprimare față de Tatăl Cereșc, prin cuvântul unic: **Dumnezeu**. (Cf. Prof. Nae Ionescu).

Apoi, pentru sensul trăirii acestui Neam, istoria, românească stă mărturie că el: ca o firească urmare a *legăturii* sfinte, dintre firea românilor ca neam și ființa creștinească a lor ca integrare în **Har**; ca o firească urmare a aceleiași legături și

între sensurile ce exprimă *deodată*, îngemănat, cuvântul **Dumnezeu** — toată viața le-a fost călăuzită, în decursul veacurilor, de o singură și binecuvântată poruncă: **Legea**. Iarăși, ca la niciun alt popor din lume, cuvântul **Lege**, la români are aceeași taină și aceeași putere a îngemănării a contopirii dintre legea naturală a sângelui românesc și legea Divină a Harului lui **Hristos**. Și strămoșii și românii de azi (cei adevărați, în deosebi acuzații), când zic „*mor pentru Legea mea*“, mărturisesc *deodată*, contopit, că mor atât pentru credința în **Hristos** cât și pentru credința în misiunea neamului românesc.

La Români, Voevozii și Căpeteniile din trecut, nu considerau rostul lor ca al unor simpli Cezari, ci au înobilat sensul și misiunea celor ce reprezintă acest lucru, prin faptul că din puterea politică a cezarismului (nu cezarism de concepție romană, ci în sens de domnie: Domn, Vasilevs), înțelegeau să facă numai și numai o slujire lui Dumnezeu, ei: Domni și Popor! Ștefan cel Mare, nu admitea nimănui să spună că ar fi biruit, în luptele lui pline de vitejie, ca un Domn de glorie și cucerire — ci, porunceea ca toată lumea să recunoască în el numai pe servitorul **Legii** lui **Dumnezeu**, pe apărătorul Creștinătății, singurul rost pentru care înțelegea să trăiască și să lupte ca Domn al Moldovei. Când biruia, spunea că Dumnezeu a biruit în vitejia cu care l-a binecuvântat **El**. Când era biruit, se smerea și mai adânc și mărturisea că pentru păcatele lui l-a pedepsit Dumnezeu cu umilința înfrângerii. Și când biruia și când era biruit, postea și se ruga, înălțând biserici și mănăstiri lui Dumnezeu, drept recunoștință sau drept pocăință. (Cf. Corneliu Zelea Codreanu, în convorbiri cu legionarii, despre măreția istoriei noastre și credincioșia Voevozilor mari ai trecutului nostru).

* * *

7. *Legiunea*. — Dela un timp, Neamul Românesc, din felurite pricini, a ajuns ca slăbănogul din Evanghelie. (Matei 9, 1—8). Generația harică, în frunte cu Căpitanul ei, a purtat pe slăbănog la picioarele Mântuitorului. **El**, i-a binecuvântat pentru credința lor și le-a dat chiar viziuni. Astfel, când a fost la început în temniță, Căpitanul, a fost atras de o putere tainică, de Darul lui **Dumnezeu**, ca să se apropie de icoana Căpeteniei Ingerilor:

Sfântul Arhanghel Mihail. („Pentru legionari“ p. 179). Era semnul că poporul *născut-creștin* trebuia să treacă peste orice, pentruca să se plaseze numai pe linia străbună a **Legii**. Generația satanică vrea cu orice chip să abată Neamul Românesc dela această linie. Sfântul Arhanghel Mihail, însă, este trimis paznic și ajutor acestui neam, pentrucă misiunea lui între popoare este sublimă. Din lumea răutății și a necredinții, a trebuit să fie scoasă generația unei lumi noi, unei lumi ca în basmele noastre: lume cu „tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte“. Ca Preot, așa cred că a binevoit Dumnezeu: să ia ființă Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail“, în sânul Românismului, ca să se plinească și la noi cuvintele Domnului nostru **Iisus Hristos**: „Nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, căci plinitura trage din haină și mai rea ruptură se face. Nici nu pun vin nou în burdufuri vechi; iar de pun, se sparg burdufurile și vinul se varsă și burdufurile se strică; ci pun vinul nou în burdufuri noi și amândouă se țin“. (Matei 9, 16—17).

Din acest grăunte evanghelic, au rodit în mintea Căpitanului gândurile de organizare a tineretului creștin-român, care să scape 7 7 fara de pierzare prin subordonarea politiceii la ascultarea de Biserică, deci, prin ferirea tineretului de satanismul „politicianist“ al lumii vechi, prin izolarea „politicianismului“: „Politicianismul infectează viața noastră națională. Organizarea acestui tineret, în afară de necesitatea autoeducării, mai este necesară și spre a-l feri și izola de politicianism și de infecția lui. Coborîrea infecției spre tineretul românesc însemnează nimicirea noastră și victoria lui Israel.

„Mai mult! Această organizare a tineretului va rezolva însăși problema politicianismului care ne mai primind elemente tinere, va fi condamnat la moarte prin *inanție*, prin lipsă de alimentare. Lozinca întregii generații tinere trebuie să fie: niciun tânăr nu va intra pe poarta vreunui partid politic. Acela care se va duce, este un trădător al generației sale și al neamului. Pentrucă el, prin prezența lui, prin numele lui, prin banul lui, prin munca lui contribuie la înălțarea puterii politicianiste. Trădător este acel tânăr, după cum trădător este acela care pleacă de pe frontul fraților săi și trece pe poziția inamicului. Deși poate nu va trage cu propria sa armă, dar chiar dacă va duce numai apă pentru a răcori pe cei ce trag, el este

părtaș la uciderea acelor care cad din rândurile camarazilor săi și deci trădător al cauzei.

„Teoria care ne îndeamnă să trăim toți în partide, pentru a le face bune, dacă zicem că sunt rele, e falsă și perfidă. După cum dela începutul lumii curge, zi și noapte, neconținut, prin mii de râuri, prin fluvii numai apă dulce în Marea Neagră și nu reușește să-i îndulcească apa, ci din contră se face sărată și cea dulce, tot așa și noi în cloaca partidelor politice, nu numai că nu le vom îndrepta, dar ne vom strica și pe noi“. („Pentru Legionari“ p. 188—189).

Faptul că s'a dat lovitură de stat din Februarie 1938 și au fost desființate vechile partide politice, dându-se mare atenție „sistemului politic“ al „frontului renașterii naționale“ și faptul că tineretul țării este „format“ prin „straja țării“, numită „armata albă“ — ambele, îngheberii „din inițiativă regală“, și bazate pe furt, confirmă chiar prin aceasta nereușita și moartea lor neîntârziată, pentru că regele carol II este hulitor de Dumnezeu, după cum am arătat în capitolul „acuzatorii“ la punctul „regele“.

Înainte a acestor rătăciri — ca un imperativ izvorât din moștenirea sângelui *născut- creștin-român*, ca o jertfă și pentru viitor după exemplul sfânt al trecutului din străbuni — pentru grija de a duce Românismul numai pe linia *legii* slujitoare lui **Dumnezeu**, Căpitanul și cu el ceidintâi frați de credință și luptă, au fost ajuns să întemeze Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail“ pe țaria *adevărului*, care se revarsă asupra sufletelor curate de-a dreptul din Revelația Divină: „Nu mulți la număr, dar puternici prin credință noastră neclintită în Dumnezeu și în sprijinul Său, puternici prin hotărîrea și încăpăținarea noastră de a sta neclintiți în mijlocul oricărei vijelii, puternici prin deslegarea noastră complectă de tot ce este pământesc, fapt ce se manifestă prin dorința, plăcerea de a rupe în chip vitejesc cu pământul servind cauza neamului românesc și cauza crucei“. („Pentru legionari“, p. 341).

De biruința Legiunii, în slujba lui **Hristos**, nu se mai poate îndoii nimeni, pentru că nu în zadar cântă Biserica: „Unde umbrează Darul tău Arhanghele, de acolo se gonește puterea diavolului. Că nu suferă să rabde lumina ta, luceafărul cel ce a căzut. Pentru aceasta te rugăm, săgețile lui cele de foc purtătoare,

cele pornite asupra noastră, stinge-le cu mijlocirea ta, apărându-ne pre noi de smintelele lui, vrednicule de laudă Mihaile Arhanghele“ (66).

* * *

8. *Preotul și Legionarul.* — Fiecare *Preot*, prin faptul că este „slujitor al lui Hristos și ispravnic al tainelor lui Dumnezeu“, **Trebuie** să tindă a fi cel mai drept om, atât în a se judeca pe sine, cât și în a lua atitudinea impusă de **Misiunea** lui, față de toate curentele din viața Neamului, în sânul căruia este rânduit să predice și să activeze în numele și în spiritul Revelației Divine. Din acest punct de vedere — singurul și esențialul, care îi probează sinceritatea față de **Chemarea** lui — la noi, *Preotul* este dator să se plaseze pe linia Neamului Românesc, care, chiar dela începutul existenței sale, trăește pe linia **Evangheliei** Domnului nostru **Iisus Hristos**.

Mai ales, azi, când România *întregită*, este expusă la tot felul de vânturi protivnice **Legii** străbune și când **Bisercia** este datoare cu atât mai mult să întărească și să înoiască sufletele în spiritul acestei legi, și să le călăuzească din perfecțiune în perfecțiune, până la învrednicirea finală a Românismlui de „premiul ceresc“ — **Preotul**, ca slujitor al Bisericii strămoșești, este **Dator** să observe și să judece fără părtinire pe toți câți pretind că slujesc cauzei Neamului Românesc. Dacă îi dovedește împotriva spiritului **Legii** lui **Hristos**, atunci *Preotul* nu numai că nu va putea fi departea lor (cazul „acuzatorilor“), dar este răspunzător în fața lui **Dumnezeu** dacă nu apără Neamul de asemenea „prooroci minncinoși“. Iar, dacă are de constatat o realitate evidentă, care se plasează **Numai** în lumina și pe linia de împlinire a acestei **Legi**, atunci va trebui să mărturisească numai în frică de **Dumnezeu**, că El a rânduit ca această realitate să fie Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail“.

În acest punct, deci, se întâlnesc și se contopesc, în una și aceeași **Chemare** sfântă, rosturile pe care le au de îndeplinit: **Preotul**, în slujba Bisericii, pentru binecuvântarea Neamului — **Legionarul**, în slujba Neamului, cu binecuvântarea Bisericii. Orice *Preot* adevărat va fi, așadar prin firea lucrurilor și legionar, așa cum orice legionar, tot prin firea lucrurilor, va fi cel mai bun fiu al Bisericii. Că, la noi, azi, mulți slujitori ai Bise-

ricii sunt cu totul altceva decât ceea ce **Trebue** să fie, este încă o dovadă mai mult că Mișcarea Legionară a fost rânduită tocmai la timp, ca să fie gata a da din Neamul nostru și **Bisericii** caracterele cele mai tari, pe cari să fie altoit și **Darul** Preoției fără batjocură — cum, altfel, se practică lucrurile îngrozitor de nerușinat de lumea generației satanice a acuzatorilor!

Dar, până când „se va netezi calea“ spre deplina rânduială și ascultare numai de **Hristos**, este bine să se dea un răspuns și la întrebarea pe care și-au pus-o cu siguranță mulți: de ce unii Preoți au făcut și fac parte din Mișcarea Legionară? Pentru că:

„Viața legionară este frumoasă. Dar nu este frumoasă prin bogăție, prin viață de petreceri și lux, ci este frumoasă prin mulțimea primejdiilor pe cari le oferă legionarului, frumoasă prin nobila camaraderie care leagă pe toți legionarii din toată țara într'o sfântă frăție de luptă; înălțător de frumoasă prin neplecata, prin bărbăteasca atitudine în fața suferinții.

„Atunci când cineva intră în organizația legionară, trebuie să cunoască mai dinainte viața care-l așteaptă, drumul pe care-l va străbate.

„Drumul acesta va trece prin muntele suferinții, apoi prin pădurea cu fiare sălbatice și prin mlaștina desnădejdiei“. („Cărțica șefului de cuib — p. 49).

„Numai acela care a trecut prin aceste trei examene și a reușit, este legionar adevărat (idem, p. 53).

Dacă așa este cazul cu fiecare legionar adevărat — ceea ce înseamnă creștin-român adevărat — dacă Mișcarea Legionară își propune să dea asemenea exemplare de oameni Creștinătății-Românești (dacă făceau aceasta, dela început, slujitorii Bisericii, firește nu mai era nevoie să apară această Mișcare) — atunci care trebuie să fie bucuria și râvna Preoților cari au fost trimiși de **Dumnezeu** în mijlocul Legionarilor ca să-i cunoască și să-i binecuvinteze pentru marea lor iubire față de **Hristos**? Cum trebuie să fie **Preotul**, care, prin râvna pentru sfințenia Preoției lui cu care este întărit de Dumnezeu, ar fi dator să întrecă toate „gradele legionare“? Nu este vorba de cinstea care li se dă tuturor Preoților. Legionarii le dau cinstea cuvenită, mai mult decât orice creștin, din cauza **Darului** care îi face față de toți: **Părinte!** Dar, Preotul, singur, în fața

conștiinței lui, cum trebuie să se frământe, ca om, ca să întru-nească toate calitățile legionare, pe a căror brazdă de „pământ bun“ să prindă rădăcina puternică și să rodească însuțit sămânța Cuvântului lui **Hristos-Dumnezeu**? Este cutremurătoare această întrebare!

Preotul României Legionare — care va fi cea mai strălucită manifestare în lume a **Trăirii** și **Slujirii** de îngemănarea „Creștin-Român“ a **Legiilor**! — va fi cel mai frumos dar de recunoștință făcut **Bisericii** de către Mișcarea Legionară, pentru că el va trebui să fie vasul sfințeniei, în care, roua năzuințelor legionare se va topi și transfigura în roua însușirilor pe care **Preotul** trebuie să le întruchipeze după Sfintele Canoane și după exemplul Sfinților! De aceea, dacă **Legionarii**, la un moment dat, au fost învredniciți să devină **Martiri** ai lui **Hristos**, în prigoana iudeo-masoneriei și a generației ei satanice din veacul nostru — **Preotul**, trebuie să ardă **Permanent** pe rugul **Martiriului**, al rugăciunilor și lacrimilor și al jertfei pentru **Hristos**. Iar, printre Legionarii rămași pentru ziua biruinții, **Preotul** va trebui să fie prezența neîntreruptă a martiriului. Și, prin ei, printre toți fiii generației harice a Creștinătății-Românești, care va zidi România cea adevărată: **România Legionară**. În raport cu Legionarii „nebuni pentru **Hristos**“, **Preotul** trebuie să fie cel mai mare „nebun pentru **Hristos**“, Amin!

* * *

9. *Misiunea Românismului*. — Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail“, va realiza, cu ajutorul lui **Dumnezeu: ecumenicitatea națională**, mai întâi în sânul Neamului Românesc. Am văzut cât de cumplit și îngrozitoare este lupta pentru acest ideal al *naționalismului-Ortodox*. Pentru că vrăjmașul creaturii lui Dumnezeu nu s'a mărginit numai la atacul și la cursa dela *inceput*. El intervine mereu și până la *sfârșit*, ca să abată pe om dela Dumnezeu chiar și după împăcarea adusă de Mântuitorul pe **Cruce**. De aceea, se cere pururea jertfă dela om. Ea este mijlocul de permanentă actualizare a putinții de a rămâne nebiruți. Ca atare, ca să ne învrednicim de darurile jertfei absolute a Mântuitorului, trebuie să ne facem jertfă și fiecare din noi. Să omorim mereu pe eul omului morții din noi. Ca să fie totdeauna

viu eul conștiinței harice al omului învierii dăruit nouă de **Hristos** prin Sfânta Taină a botezului. Dacă ni se cere chiar martiriul cu sânge al persoanei noastre, pentru mărturisirea și slava Numelui **Sfintei Treimi**, să nu refuzăm. Iar, dacă ni se cere și asta suntem datori să o facem pururea — numai „mucenicia fără sânge“, tot în acelaș scop, să o facem cu bucurie. Numai prin jertfă, biruim. Dar, nu numai atât. Jertfa ne duce și la desmărginire. Cunoaștem, deci, cel mai adânc sens al vieții. Din taina lui, conștiința harică, ne leagă de bucuria luptei până la jertfă și pentru alții. Bucuria aceasta este chiar necesitate și obligație, prin viziunea învierii, pentru că jertfa trebuie să totalizeze mântuirea și desăvârșirea. Mântuitorul a murit și a înviat pentru toată lumea, nu pentru El singur, pentru că tocmai **El** nu avea nevoie de răscumpărare. Orice om, însă, nu poate lupta pentru el și pentru alții decât în măsura Neamului din care face parte. Cel rău încearcă să-l oprească. Se înverșunează și caută să îngrozească. Nu trebuie să i se cedeze, căci va fugi rușinat. Va fugi de crucea pe care o poartă fiecare pentru slava lui **Hristos-Dumnezeu!**

Cine întrece Creștinătatea-Românească în jertfele pe care le-a făcut pentru **Hristos**? Cred că niciun popor nu se poate măsura, în acest punct, cu Românii. De aceea cu atât mai mult de acum înainte, mare este **Misiunea** pe care o are de îndeplinit **Românismul!** El trebuie să **Vestescă** lumii, prin cuvântul și fapta „nebunilor pentru **Hristos**“, înfrățirea *naționalismului* Neamurilor de azi pentru a îndruma Istoria spre **Era** bucuriei de a se închina toată lumea lui **Dumnezeu** numai „în duh și în adevăr“. Fericită este generația harică și Căpitanul ei, pentru această vrednicie dela **Dumnezeu** a **Mărturisirii darului lui!**

CAPITOLUL IX.

SINODUL ECUMENIC

„Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și Un Păstor“ (Ioan 10, 16).

Cred în biruința Legiunii „nebunilor pentru **Hristos**“! Când vor ctitori **Statul Legionar**, lumea se va regăsi în fața unui nou început de întruchipare, prin Neamuri, a organismului social: într'o **Comunitate Harică** de iubire a lui Dumnezeu și a aproapelui, ca pe timpul Sfinților Apostoli. (Fapte 4, 32—35). Statul Legionar va fi **Misionarul** îndrumării tuturor Neamurilor de azi spre **Soborul**, în care, **Domnul** nostru **Iisus Hristos**, va chema naționalismele omenirii, ca să le strălumineze cu **Duhul adevărului**.

1. *Diplomație sau Revelație?* — Cum se face că, lumea de azi, a ațintit privirile prea mult, îndată după războiul din al doilea deceniu al veacului XX, spre fracul diavolului: *Societatea Națiunilor?* Ceeace înseamnă tocmai contrariul unui **Sinod Ecumenic!** Căci, în timp ce Biserica **Se roagă** „pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici și pentru unirea tuturor“ — societatea națiunilor **Pledează** pentru un fel de pace, care este mreaja celor mai ciudate iluzii. De ce?

Pentru că, această „instituție“, este o nouă travestire, în timp, a diavolului, într'o înfățișare, sub care, pretextând că oferă fericire... în realitate, caută, iarăși, să arunce în grozăvii, pe cei ce se lasă ispitiți. Aceasta este tactica de *manieră elegantă*, a lui satan!

Prima dată, am văzut, s'a prezentat ca atare în fața inocenților Adam și Eva, în Raiu, sub forma de șarpe, — și, dându-le iluzia „că vor fi ca Dumnezeu“, i-a aruncat în: nimicnicie!

Când „s'a plinit vremea“ ca Domnul nostru Iisus Hristos să se jertfească pentru a noastră mântuire... „a intrat satana în Iuda, numit Iscariotul, care era din numărul celor doisprezece“. (Luca 22, 3) și, sub forma celei mai înalte afecțiuni, sărutarea, a arătat aprozilor pe Cel ce trebuia să fie omorât: „Și el s'a apropiat de Iisus, ca să-L sărute. Atunci Iisus i-a zis: Iuda, prin sărutare vinzi pe Fiul Omului!“ (Luca 22, 47—48).

Omului modern — a cărui parabolă a creat-o Goethe în „Faust“ — i s'a prezentat Mefisto, mai întâi sub forma unui câine... care se gudura la picioarele lui, dar, după ce a fost dus acasă de Faust, a deslănțuit toate spiritele rele pentru ca să piardă pe „Doctorul“ chinuit de setea cunoașterii.

Mai de curând, când Dumnezeu a arătat semnele vremii unui naționalism conștient, unitar și organizat al Popoarelor, diavolul le-a și pus la dispoziție „instituiția“ celei mai înalte diplomații, la Geneva, unde, Neamurile, să-și dea întâlnire, și să se deprindă cum se poate înșela mai elegant unele pe altele: Liga Națiunilor, suprema și ultima înscenare, *prin tactica deghizării*, a tot ce diavolul a asvârlit în calea omenirii, ca să-i abată Istoria dela ținta supremă: **Dumnezeu!** Culme a ironiei satanice, este faptul că până și foarte mulți Prinți ai Bisericii multor țări, *urmași ai Sfinților Apostoli*, au fost prinși, nu arare ori, în lațul acestei încrederi, *fără temelii duhovnicesc*, în „instituiția“ care **Pledează** pentru „pace“, prin gura prinților diplomației, îmbrăcați în fracul minciunii!

Pacea însă, este **Dragoste** și dragostea este **Revelație**, care se împărtășește numai prin **Biserică!** De aceia, în vremea noastră, pentru că Neamurile sunt chemate la **Darul** unor noi și mari rodire ale Revelației, **Biserica**, — numai **Ea**, le va întări spre aceasta prin **Rugăciune** și le va învăța deplin ce **Trebuie** să facă: prin hotărârile unui **Sinod Ecumenic**, care va binecuvânta toate „ecumenicitățile naționale!“

* * *

2. *Biserica Universală.* — De vreme ce „Biserica Dumnezeului Celui Viu, este stâlpul și întărirea **Adevărului**“ (1 Timotei 3, 15), slujitorii Ei, sunt datori să lupte și să se roage ca să se

împlinescă de grab, împotriva „prorocilor mincinoși“, cuvintele „O, de s'ar tăia de tot cei ce vă răsvătesc pe voi!“ (Galateni 5, 12). Precum „cărturarii și fariseii“ de pe timpul Mântuitorului, au fost ziditori ai „poporului ales“, cari „au nesocotit **Piatra din capul unghiului**“ (Matei 21, 42), din care cauză „s'a luat dela ei Impărăția lui Dumnezeu“ (Matei 21, 43),— așa, în zilele noastre, cărturarii și fariseii *internaționali*, s'au osândit singuri ca să fie pedepsiți: „Cel ce va cădea pe piatra aceasta, se va sfărîma și peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi“ (Matei 21, 44).

Nimeni în lume, nu are *nici dreptul, nici Puterea*, ca să zidească *binele omenirii* decât prin **Biserică** — altfel, acel bine este mincinos! De aceea a și întemeiat Dumnezeu pe pământ Impărăția Sa, Impărăția Adevărului, **Biserica**, pentruca să biruiască și să nimicească robia minciunii, sub care zace lumea.

Domnul nostru Iisus Hristos, când a binevoit a se lăsa ca să fie răstignit pe **Cruce**, frângându-Și Trupul și vărsându-Și Sângele, **Atunci**, a pus temelia Bisericii Universale, odată, *pentru totdeauna*. (Cf. Prof. Pr. Dr. Valerian Șesan-Cernăuți). Din acest Izvor, prin Sfintele Taine administrate de Biserică, se revarsă mântuirea **Omului** de tot ceeace este otrăvit dela diavolul. Totodată, repet, în Sfânta **Cruce**, s'a dat omenirii, **Prin Biserică**: Cheea Vremii și a tuturor vremilor, a cărei bună folosință duce și la învierea din învierea pe care Domnul a săvârșit-o asupra Corpului Său a treia zi. Numai **Biserica** are *dela Mirele Ei și Puterea* de a deschide și Poarta Vecinicii tuturor Neamurilor, cărora El le-a trimis prin Sfinții Apostoli, *la început*, și le trimite neîncetat, până la sfârșit, prin urmașii lor: vestirea și plinirea cea bună!

* * *

3. *Bisericile Naționale*. — Când S'a pogorît **Duhul Sfânt**, în limbi de foc, peste Sfinții Apostoli, **Atunci**, s'a pus temelia Bisericilor Naționale. (Cf. Prof. Pr. Dr. Valerian Șesan-Cernăuți).

Un adânc cuprins dogmatic, care preamărește acel moment, îl păstrează Biserica, spre auzul tuturor, până la sfârșitul veacurilor, în **Slava** lui Leon Impăratul, care se cântă la *vecernia* cea mare a Praznicului Pogorîrii Duhului Sfânt:

„Veniți **Popoare** să ne închinăm Dumnezeirii Celei în Trei Ipostasuri, Fiului în Tatăl, împreună cu Duhul Sfânt. Că Tatăl fără de ani a născut pre Fiul cel împreună veșnic și împreună cu Fiul preaslăvit. O Putere, o Ființă, o Dumnezeire, Căreia toți închinându-ne zicem: Sfinte Dumnezeule, Cela ce toate le-ai făcut prin Fiul, cu împreună lucrarea Sfântului Duh. Sfinte Tare, prin Care pre Tatăl am cunoscut și Duhul Sfânt a venit în lume. Sfinte fără de moarte, Duhule Mângăetorule Cela ce din Tatăl porcezi, și în Fiul Te odihnești. Treime Sfântă, slavă Ție“⁶⁷).

De ce sunt chemate **Popoarele** la împărtășirea acestui grain duhovnicesc și nu deadreptul *umanitatea*? Pentru că, în istoria acestei umanități, în vremuri străvechi, s'a petrecut ceva, care acum se lămurește îmbucurător tot prin glasul Bisericii: „Limbile oarecând s'au amestecat, pentru îndrăzneala facerii de turn; iar acum limbile înțelepte s'au făcut, pentru slava cunoștinței de Dumnezeu. Acolo au pedepsit pre cei necredincioși pentru greșală; iar aici au luminat **Hristos** pre Pescari cu Duhul. Atunci s'a îngăduit neunirea spre pedeapsă, iar acum se învoește unirea, spre mântuirea sufletelor noastre“⁶⁸).

Că numai Sfinții Apostoli și urmașii Lor, au dreptul și datoria de a lumina popoarele cu Adevărul, prin care se descifrează taina vieții noastre și a raportului cu Dumnezeu, pentru ceea ce a venit în trup Fiul Lui, cântă aceste profunde acorduri: „După scularea Ta cea din mormânt Hristoase, și după dumnezeasca Înălțare la înălțimea cerului, ai trimis Indurate văzătorilor de Dumnezeu, slava Ta, Duhul cel drept înoindu-L în Ucenici. Pentru aceasta ca o alăută muzicească tuturor limbilor au arătat Mântuitorule, prin dumnezeesc îndreptar de ta'nă, vestirea și rânduiala întrupării Tale“⁶⁹).

Impotriva acestui **Indreptar** se răsvrătesc aprozii întunericului și caută să încătușeze și chiar să ucidă pe vestitorii Neamurilor. Dar, **Puterea** Bisericilor Naționale **Trebuie** să biruiască întru **Unirea** aceluiaș **Duh Sfânt**:

„Necuprinsă de minte este strălucirea Duhului cea prea dumnezească. Că pre cei necărturari i-au arătat ritori, *carii cu cuvântul astupă gurile înțelepților înșelăciunii, și din noaptea cea adâncă scoate Neamuri nenumărate*“⁷⁰).

4. *Ce este Sinodul?* — Și azi, Prinții Bisericii, trebuie să dea *tuturor popoarelor* numai hrana adevărului, fără teamă de nimeni și de nimic, întrucât liga națiunilor nu are „putere de sus!” (Luca 24, 49).

Sunt așa de grele preocupările de actualitate și este atât de chinător sbuciumul omenesc, încât lumea de azi nu mai poate voi și face nimic bun, fără ca să strige, prin graiurile și aspirațiile neamurilor, după razele luminii Duhului Sfânt! Par'că simțim cum poruncește Mântuitorul, urmașilor sfinților Săi Apostoli să **Se Adune**, ca să primească îndrumarea acestei vremi de răscruce dela Duhul Sfânt, Care este cu ei, dar le revarsă deplinătatea luminii **Numai în Sobor!**

Cei dintâi, s'au adunat chiar Sfinții Apostoli, în Soborul dela Ierusalim (Fapte 15), apoi, cele șapte Sfinte Sinoade Ecumenice, care au întărit adevărul împotriva ereziilor și shismelor și au dat **Canoane Teologice de Pecetluire a Indreptarului Credinții**, pentru mărturisitorii de pretutindeni și de totdeauna.

Rostul, importanța și **Autoritatea Absolută** pe care le are și trebuie să le aibă un **Sobor**, se arată în Canonul I al Sfântului al șaptelea Sinod Ecumenic:

„Alcătuirile așezămintelor canonicesti le sunt spre mărturie și spre îndrumare celor ce au primit demnitatea ieraticască; pe care primindu-le cu bucurie, împreună cu de Dumnezeu vestitorul David, cântăm Domnului Dumnezeu, zicând: Intru calea mărturiilor tale m'am bucurat ca întru toată bogăția (Ps. 118, 14), și: ai poruncit ca mărturiile tale să fie dreptate în veac; înțelepțește-mă și viu voi fi (Ps. 118, 138, 114). Și dacă prorocescul cuvânt ne poruncește să păzim în veac mărturiile lui Dumnezeu și să viețuim întru ele, învederat este că ele rămân deapururea neclătite și nemișcate, căci și de Dumnezeu văzătorul Moisi zice așa: (Nimic) să nu se adauge la acelea, nici să se scoată (ceva) dintr'însele (V. Moisi 12, 32). Și dumnezeescul Apostol Petru laudându-se întru ele, strigă: La cari îngerii doresc să privească (1 Petru 1, 12). Iar Pavel zice: Dar chiar dacă noi înșine sau un înger din cer ar vesti vouă altă Evanghelie decât aceea pe care v'am vestit-o, să fie anathema (Gal. 1, 8).

„Deci acestea așa fiind și (așa) fiindu-ne mărturisite, ne bucurăm întru ele ca și când cineva ar câștiga pradă multă, cu bucurie primim dumnezeestile canoane și întărim așezământul

lor întreg și nestrămutat, date fiind de trâmbițele Duhului Sfânt, de prealăudații Apostoli, și de către cele șase sfinte sinoade ecumenice și de către cele locale adunate spre a da astfel de așezăminte și de către sfinții noștri Părinți.

„Căci dânșii, fiind toți luminați de unul și acelaș Duh Sfânt, Au hotărît cele de folos.

„Și deci pe cei ce îi supun anatemei, îi anatemizăm și noi; și pe cei ce-i caterisesc, îi caterisim și noi; iar pe cei ce-i supun epitemiei și noi așisderea îi supunem. Căci fără iubire de argint (să vă fie) moravurile, îndestulându-vă cu cele ce aveți (Evr. 13, 5), strigă lămurit dumnezeescul Apostol Pavel, cel ce s'a înălțat până la al treilea cer și a auzit cuvinte negărite“.⁷¹).

* * *

5. *Cele șapte Sinoade Ecumenice.* — Nimic în lume nu este „întâmplare oarbă“, cum zic răii, cari se amăgesc că scapă de judecata lui Dumnezeu, prin simplul fapt că o neagă!

Dacă Mântuitorul, vrând să ne arate până în ce amănunțimi are grijă Providența Divină de noi, spune că „și perii capului nostru sunt numărați“. (Matei 10, 50) — atunci, cu atât mai mult, trebuie să ne fie cugetele pline de slava lui Dumnezeu, când ne gândim la **Planul și Măsura** în care ne arată progresiv pietrele de „întărire a adevărului“, pe care trebuie să le cunoaștem încă aici, înainte de a doua venire.

Ne aducem aminte cum, **Domnul**, le spunea Sfinților Ucenici, înainte de moarte, la Cina cea de Taină, când le-a fost descoperit atâtea lucruri, că: „Încă multe am a zice vouă, dar acum nu puteți să le purtați. Iar când va veni acela, Duhul adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul, căci nu va vorbi dela sine, ci câte va auzi va vorbi și cele viitoare vă va vesti“ (Ioan 16, 12—13). Intr'adevăr, Duhul Sfânt, dela pogorîrea Sa asupra Sfinților Apostoli, a luminat lumea, în Biserică, prin Sfintele Sinoade, despre tot adevărul, potrivit planului vecinic al lui Dumnezeu.

În raport cu crugul vremii, iarăși, nu este o simplă „întâmplare“, că nu s'a ținut niciun **Sinod Ecumenic** dela 787 și până azi. În raport cu schimbarea lumii din păcătoasă în duhovnicească, cu atât mai mult, este minunat că în cele **Șapte Sinoade Ecumenice** dela început, s'a pecetluit cu „cele șapte peceti ale

Duhului“ întreagă vistieria Revelației Divine, ca, astfel, numai din ea, să se samene și să rodească, după loc și după timp, **Adevărul Unic**, neschimbat și neîmputinat, pretutindeni și totdeauna.

Omenește vorbind, constatăm în această rânduială dumnezească un curs firesc și sub raportul stării Omenirii:

Biserica eră în *era* în care trebuia să elibereze mintea omenirii din cătușele falselor concepții asupra problemelor de ordin *general*, așa cum această minte și mentalitate rămăsese moștenire dela Adam și înrăită de iudaismul satanizat și de păgânismul orb. Astfel, Biserica, a luminat lumea despre: Divinitate, creațiune, mântuire, sfințirea vieții cu ajutorul Sfințelor Taine, cultul divin. De atunci, din *era* aceea, știm cum trebuie să mărturisim „credința cea adevărată“ despre: Dumnezeu ca **O Ființă**; Dumnezeu ca **Treime Sfântă**; raportul dintre Dumnezeu și lume; Dumnezeu-Omul în unica Persoană **Iisus Hristos**; raportul dintre cele două firi și două voințe în această Persoană; despre limita reprezentării materiale a celor ce sunt obiect de închinare spirituală; ce este omul; de ce a păcătuit; necesitatea Harului Divin; mântuirea și învierea; omul și vecinicia. (Cf. Eusebiu Popovici — Istoria Bisericii Universale, ed. 1928).

Am putea rezuma toate acestea în formula unui titlu, potrivit limbajului de azi, cam astfel: Arătarea *generală* a îndreptării *omului* către Dumnezeu, prin harul divin acceptat de *conștiința subiectivă a eului individual, ca entitate Om*. Căci este și o *conștiință obiectivă a eului colectiv, ca entitate Națiune*, la care omenirea încreștinată ajunge treptat prin Neamuri.

Așadar, se pare că Dumnezeu a voit așa, ca în decurs de câteva veacuri, la începutul Creștinismului, **Lumea**, să nu înceapă imediat a se regăsi în mântuire decât dela om la om, într'o generalitate încă nediferențiată *conștient* în varietatea specifică a Neamurilor, cum se pare că stau lucrurile acum în *era noastră*. Cât timp a durat Imperiul Roman, ca stăpânire **unitară**, lumea, se afla oarecum ca pe vremea dela Adam până la Noe, când încă ru era despărțită în limbi, ci a pierit în potop ca o singură familie mare. Atunci, în „epoca romană“ a Creștinismului, sâmburele aruncat la Pogorîrea Duhului Sfânt pentru chemarea Neamurilor, era îngropat în taina *general*

umană a călăuzirii la mântuire. A fost era celor dintâi șapte Sinoade Ecumenice.

* * *

6. *Sinodul care va fi.* — A urmat „evul mediu“, despre care unii spun că a fost de întunec, iar alții spun că a fost aproape ideal ca unitate de concepție a lumii. Exagerare, cred, și una și alta. Dacă nu s'ar putea admite blamul că a fost „întunec“, cred că nu merită nici elogiul de a fi considerat prototip pentru idealul pe care-l visează cei cu „spre un nou ev mediu“. La fel „evul modern“. Nu a fost nici al tuturor blasfemiilor, cum nu a fost nici al luminii.

Că nu coincide întocmai, în paralela pe care încerc să o fac, data ultimului Sinod Ecumenic, cu începutul evului mediu, nu are nicio importanță. Ceeace trebuie remarcat, este faptul că *timpul* pe care istoricii obicinuesc să-l împartă în cei doi evi — pe alt plan și în altă ordine de idei, ar putea fi socotit și împărțit astfel: dela al șaptelea Sinod Ecumenic (787) și până la cel care va fi (—?—), lumea, trece printr'un timp de **dos-pire**. Icoana aceasta ne-a dat-o chiar **Domnul** nostru **Isus Hristos**.

El ne-a adus „aluatul cel bun“ al adevărului, ca să dospească frământătura omenirii în „Pâine cerească“, așa cum a venit **El** de Sus (Ioan 6, 27—71). Când aluatul cel bun va fi dospit toată pâinea, ca să fie bună de copt, atunci „aluatul fariseilor și saducheilor“ (Matei 16,6) va fi definitiv nimicit. Semn pentru acel moment va fi viitorul Sinod Ecumenic. Il va convoca **Puterea** lui Dumnezeu, când îi va fi venit timpul!

Cum dospește, adevărul aluatului ceresc, frământătura omenirii, dela 787 până la viitorul Sobor?

A fost, mai întâi, o luptă grozavă între ispitele înșelăciunilor și între ascultarea numai de adevăr! Căci s'au definit dogmele în canoanele teologice ale celor șapte Sinoade Ecumenice, dar, mai apoi, până și între conducătorii principali ai Bisericii (Papa „vicar“ al Romei, Patriarhul „ecumenic“ al Constantinopolei) s'a iscat mare gâlceavă: cine este mai mare și de ce? Și, dacă nu se înțelegea apusul cu răsăritul, pe deasupra, au mai venit și mari încercări și nenorociri. Peste lumea răsăriteană au venit urgiile barbarilor și ale islamului, care au trecut, în parte, și

în apus. Peste apus s'a năpustit satanica rătăcire a unui fel de dominație absolutistă, Papa confundând, de neînțeles, darul apostoliei cu dreptul (?) suveranității cezariene, dând „cezaro-papismul“. Incep și popoarele să se apropie de conștiința unei misiuni mai înalte, dar sunt stânjenite, când de absolutismul cezaro-papal, când de propriul lor imperialism exagerat, ba degenerat chiar și în unele pretinse „messianisme“. Apare, în alt sens, un Luther și vrea să rehabiliteze adevărul, dar cade și el în păcatul unui individualism orgolios, devenind părinte al protestantismului, care avea să ajungă, apoi, la pulverizările sectante de azi. Izbucnesc și revoluții, în numele unui început de *conștiință* națională, dar cad în propria lor idolatrie, uitând pe Dumnezeu.

Toate acestea, însă, par a fi fost tocmai firești unui **Proces de dospire!**

Care este semnul că acest proces se apropie de împlinire și că va fi un **Sinod Ecumenic**, care va introduce această dospală a lumii de azi, gata de copt, în cuptorul dragostei de Dumnezeu și de aproapele, cu atâtea pâini câte neamuri sunt? Căci vedem că **Omenirea** a început, prin Neamurile din sânul ei, să aibă curajul de a se apropia de a lor **Maturitate**. Deci, care este semnul că Neamurile merg spre maturitatea „ecumenicității naționale“ a lor?

* * *

7. *Antihristul*. — Semnul apropierii Neamurilor de **Sinodul ecumenic** al „ecumenicităților naționale“, este îndârjirea și urletul lui antihrist! Am spus că diavolul folosește mai întâi tactica *manierei elegante*, când vrea să robească pe om. Dar, dacă nu reușește, atunci recurge la *tactica urgiei!* Și, mai ales când știe că lumea se apropie de binecuvântarea lui Dumnezeu prin noi daruri, atunci grozăviile deslănțuite de satan depășesc la imposibil puterea închîpuiirii omenesti! Atunci apare „antihrist“ sub anumite manifestări. Oricâte ori se arată un nou început de înviere actuală, la un om, la un neam, sau la omenirea toată, înseamnă că se pecetluște odată mai mult sfârșitul tiraniei diavolului. Atunci el, disperat, se arată antihrist pe față. De aceea, propriu zis, antihristul va apare a avea la sfârșitul veacurilor, imediat înainte de a „doua venire“ a Domnului nostru

Iisus Hristos! Până atunci, apare după caz și împrejurări, încât trebuie imediat semnalat și alungat de servii Bisericii lui Hristos!

Iată, se apropie epoca lui Constantin cel Mare, când Creștinismul avea să fie decretat ca religie de stat, în lumea *unitară* a imperiului roman, și, după aceasta, avea să urmeze și ține-rea celor șapte Sinoade Ecumenice — furia lui antihrist se sparge atunci în acele faimoase persecuții ale împăraților păgâni dinaintea lui Constantin.

Acum, se apropie epoca *naționalismului* haric, când Creștinismul va să fie desăvârșirea fiecărui neam, din lumea *diferențiată* prin cultura și tradiția popoarelor ce sunt în pragul maturității — furia lui antihrist se sparge și mai îngrozitor în persecuții bolșevice, internaționaliste, imperialiste, etc., îndată ce vede că nu izbuteste să robească lumea numai prin minciunile lui geneveze. Cea mai drăcească grozăvie a lui antihrist, însă, azi, este alta! Pe aceasta trebuie să o zădărnicească toți creștinii și atunci, dela sine, va cădea și îndrăzneala diavolului de a asalta viața și conștiința națiunilor cu francmasoneria și de de a le distruge civilizația și istoria cu bolșevismul! Anume:

Nu de mult, Duhul Sfânt, a dat primele chemări pentru pregătirea lumii către un Sinod Ecumenic. S'a ajuns chiar la fixarea unui întreg program, care avea să fie desbătut mai întâi într'un Pro-Sinod. Aproape convergent cu aceasta, s'au ținut și conferințe interconfesionale — Lausanne, Stockholm, Londra, București, Athena! Toate ar fi fost să ducă la Vatopedi, unde urma să se facă o revizuire generală a conștiințelor creștinești; națiunile aveau să-și propună (extrem de important!) fiecare pe Sfinții ce s'au ridicat din sânul lor, spre canonizare; iar dușmanii lumii aveau să fie definitiv anatemiați: francmasoneria, teosofia, comunismul, ateismul.

Unde mai sunt inițiatorii? Ce s'a întâmplat? S'a oprit carul duhovnicesc?

Da! Pentru moment! Se pare că antihrist a izbutit prin patronii acestor curente protivnice lui Dumnezeu și adevărului, căci deocamdată au înăbușit, încă în fașe, pruncul bunelor osârdii de a se face măcar pregătirile viitorului Sinod Ecumenic!

Cum se face că au izbutit cămătarii pierzaniilor să influențeze sau să intimideze pe cei *în drept și obligați* să ducă lumea

la sublimul moment al unui Sobor? Pentru ca să se identifice filiația lui iuda, care face să se plinească profeția: „Cine este asemenea fiarei și cine poate să se lupte cu ea? Și i s'a dat gură să grăiască semeții și hule, și i s'a dat putere să lucreze timp de patruzecișidouă de luni. Și și-a deschis gura sa spre hule asupra lui Dumnezeu, ca să hulească numele Lui și cortul Lui și pe cei ce locuiesc în cer. Și i s'a dat să facă războiul cu sfinții și să-i biruiască și i s'a dat stăpânire peste toată seminția și poporul și limba și neamul. Și i se vor închina ei toți cei ce locuiesc pe pământ, ale căror nume nu sunt scrise, dela întemeierea lumii în cartea vieții Mielului celui înjunghiat. De are cineva urechi, să audă“. (Apocalips 13,4—9).

Dacă Biserica lui Hristos are un vrăjmaș spurcat în iudaismul care urgisește lumea prin francmasonerie, comunism și toate derivatele lor — nu mai puțin dureros este faptul că satan poate să intre și în unii conducători ai Bisericii (cum a intrat și în iuda) și în felul acesta, prin orgoliu și lăcomie și arghirofilie, fac să fie batjocorită sfințenia Bisericii și scandaloasă pilda care împiedică împlinirea grabnică a poruncilor lui Iisus pe pământ. Incât, pentru aceasta, sunt datori **Toți creștinii** ca să **se roage** fierbinte lui Dumnezeu: ca să ne dea conducători duhovnicești **Luminați, curați și curajoși**, întru păstoriarea sufletelor noastre și întru stârpirea vrăjmașilor Bisericii. Căci **Biserica** trebuie să biruiască oridecâteori apare antihristul! Și dacă am văzut cum se manifestă antihristul față de Neamurile creștine, să vedem cum va fi manifestarea finală a antihristului între ai săi. Iată ce scrie Sfântul Ioan Damaschin despre aceasta:

„Se cuvine să se știe că trebuie să vină antihrist. Este antihrist tot cel care nu mărturisește că Fiul lui Dumnezeu a venit în trup (1 Ioan 4, 3; 2 Ioan 7), că este Dumnezeu desăvârșit și că s'a făcut om desăvârșit, fiind în acelaș timp și Dumnezeu. Dar în sens propriu zis și special, antihrist se numește acela care vine la sfârșitul veacului (Matei 13, 40; 24, 5). Trebuie, însă, mai întâi să se propoveduiască Evanghelia la toate neamurile, după cum a spus Domnul (Matei 24, 144). Și atunci va veni spre muștrarea Iudeilor protivnici lui Dumnezeu. Domnul le-a spus lor: „Eu am venit în numele Tatălui meu și nu mă primiți; vine altul în numele lui și pe acela îl veți primi“ (Ioan

5, 43). Iar apostolul: „Pentru aceea, pentru că n’au primit dragostea adevărului ca să se mântuiască, va trimite lor Dumnezeu lucrarea înșelăciunii, ca să creadă minciunii, pentru a fi osândiți toți cei cari n’au crezut adevărului, ci le-a plăcut nedreptatea“ (2 Tesaloniceni, 2, 10—12). Așa dar, Iudeii n’au primit pe Domnul Iisus Hristos și Dumnezeu, care este Fiul lui Dumnezeu, dar vor primi pe înșelător, pe cel care se numește pe sine Dumnezeu. Că se va numi pe sine însuș Dumnezeu, îl învață îngerul pe Daniil, spunând așa: „Nu va ține seamă de Dumnezeul părinților lui“. (Daniil 11, 37). Iar apostolul spune: „Să nu vă amăgească pe voi nici într’un chip, că va veni mai întâi lepădarea de credință și se va arăta omul păcatului, fiul pierzării, potrivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau este închinat, așa încât să șeadă el în Biserica lui Dumnezeu arătându-se pe sineși, cum că ar fi Dumnezeu“ (2 Tesaloniceni, 2, 3—4). Când spune apostolul „în Biserica lui Dumnezeu“, nu vorbește de Biserica noastră, ci de cea veche, de cea iudaică. Căci antihrist nu va veni la noi, ci la Iudei. Nu va veni pentru Hristos, ci contra lui Hristos, pentru acest motiv se și numește antihrist.

„Trebue mai întâi să se predice Evanghelia la toate neamurile (Matei 24, 14). „Și atunci se va arăta cel fără de lege, a cărui venire va fi cu lucrarea satanei, cu toată puterea și cu semne și cu minuni mincinoase, cu toată amăgirea nedreptății la cei cari pier, pe care Domnul îl va omorî cu graiul gurii sale și îl va pierde cu venirea arătării sale“ (2 Tesaloniceni 2, 8—9). Deci nu însuș diavolul se face om așa cum s’a înomenit Domnul — să nu fie! — ci se naște om din curvie și primește toată energia lui satan. Căci Dumnezeu, cunoscând mai dinainte toată perversitatea voinții lui, pe care o va avea îngăduie ca să locuiască diavolul în el.

„Se naște deci din curvie, după cum am spus, este crescut în ascuns și pe neașteptate se răscoală, se împotrivesc și împărătește. La începutul împărăției lui, dar mai de grabă a tiraniei lui, ia chipul sfințeniei, dar când ajunge stăpânitor, persecută Biserica lui Dumnezeu (Matei 14, 6—10) și-și face cunoscută toată răutatea lui. Va veni cu „semne și minuni mincinoase“ (2 Tesaloniceni 2, 9), înșelătoare și nu adevărate și pe cei cari

au slabă și neîntărită temelia minții îi va înșela și-i va despărți de Dumnezeu cel viu, încât „să se smintească de va fi cu puțință și cei aleși“ (Matei 14, 24).

„Vor fi trimiși Enoh și Ilie Tesviteanul (Malahia 4, 5; Matei 17, 10—12; Marcu 9, 11—12), și „vor întoarce inima părinților către copii“ (Malahia 4, 6), adică sinagoga către Domnul nostru Iisus Hristos și către predica apostolilor, dar ei vor fi omoriți de antihrist. Și va veni Domnul din cer, în chipul în care sfinții apostoli l-au văzut mergând la cer (Faptele 1, 11), Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit, cu slavă și putere (Luca 21, 27) și va omori pe omul fără de legii și pe fiul pierzării cu Duhul gurii lui (2 Tesaloniceni 2, 8). Așa dar, nimeni să nu aștepte pe Domnul de pe pământ, ci din cer, după cum însuș ne-a dat încredințare (Matei 16, 27; 15, 31; Luca 21, 27)“ ⁷³).

* * *

8. *Veacul naționalismului haric*. — Acum, până la „a doua venire“ a **Domnului**, potrivit economiei mântuirii omenirii prin neamuri, în decursul istoriei s'au încreștinat popoare și se vor mai încreștina. Ultimul, ca pedeapsă, va fi poporul jidovesc, întrucât el fusese chemat cel dintâi la împărăția lui **Dumnezeu**, dar, nu numai că nu a primit-o, ci chiar a vândut și a răstignit pe **Fiul Lui**.

Dintre neamurile încreștinate, cu timpul, multe au fost transformate, prin altoiul **Harului Divin**, în națiuni „civilizate“. Dar, dacă progresul vreuncea dintre aceste națiuni, le-a ispitit cu mirajul oarecărui imperialism „messianic“, Dumnezeu a rânduit împrejurări de cercetare amarnică, pentruca să le menție în darul adevărului. Așa a fost cu Franța, Germania, Rusia — și va fi cu Anglia și cu toate cele care se fac vinovate de asemenea rătăcire.

Căci, precum nu este chip să fie admis internaționalismul dizolvant, întrucât este și împotriva naturii și împotriva Revelației, așa nu este admis nici imperialismul, oricare ar fi pretextele cu care încearcă să se justifice.

Măsura dreaptă, cumpăna rectificatoare, între aceste răplri ale înșelăciunii (internaționalism) și ale orgoliului (imperialism) este numai: **Naționalismul haric!**

Pentru a se stabili adevărul privitor la forma și cuprinsul pe care se cade să le aibă naționalismul haric, trebuie să revenim asupra înțelesului pe care am văzut că îl are Inscricția de pe Sfânta **Cruce** a Domnului, inscripție în limbile: ebraică, elină și latină. Am spus că aceste limbi erau expresia, la „plinirea vremii“, a trei moduri cari dau ființa devenirii: Revelația, Cultura și Civilizația. Revelația se dă omului de către Dumnezeu, pentruca omul s'o asimileze în sufletul lui prin cultură și să o transmită, apoi, și altora prin civilizație. Revelația este ființa Bisericii, al cărei echivalent de afirmare a adevărului față de orice eroare și minciună este Ortodoxia; Cultura este funcțiunea sufletului, pe care-l hrănește cu darul Revelației, din a cărei lumină dă substanță luminoasă vieții omului, având ca echivalent de raportare în afară caracterul; Civilizația este rezultanta celor dintâi, fiind concretizarea în materialitatea lucrului-simbol a lucrării harului asupra sufletului, având ca echivalent de raportare al omului concret față de lumea înconjurătoare: sănătatea și frumusețea corpului. De aici urmează că un neam, ca să ajungă la starea de „ecumenicitate națională“ prin naționalismul haric, trebuie să tindă a fi o realitate organică deplină, după chipul deplinătății omului duhovnicesc: care a primit harul, prin care își modelează sufletul după și spre izvorul perfecțiunii, purtat fiind de vehiculul său care este corpul. Adică acel neam să fie mădular în „Corpul Mistic“ al lui **Hristos**, în Biserică, hrănindu-și religiozitatea prin Ortodoxie, făcându-și demnă istoria prin Cultură și organizându-și viața de toate zilele prin Civilizație. Prin Ortodoxie se leagă de unitatea omenirii în Biserică; prin cultură se definește ceea ce este el însuși, deci se diferențiază de omogenitatea omenirii ca specific de sânge al rasei sale; prin civilizație se profilează organic ca un corp bine conturat, fiind asemenea cu toți în caracteristicile generale și având totuși semnalmintele specifice individualității sale.

Aplicând aceste considerații principiale, la ceea ce este dat vremii noastre să înregistreze în analele istoriei, vom fi surprinși cât de frumos putem identifica această tripartitie a componenței naționalismului în cele trei mișcări naționaliste contemporane: mișcarea legionară — „expresia politică a ortodoxiei“ — punând accentul principal pe Revelație; mișcarea na-

țional-socialistă — echivalentul culturii — punând accentul principal pe caracterul și puritatea rasei; mișcarea fascistă — echivalentul civilizației — punând accentul principal pe forma de organizare corporatistă a Statului. Aceste mișcări, câteși trei, au fiecare un Cap care le-a creat: Codreanu, Hitler și Mussolini. Cronologic, este adevărat, întâi a izbutit Mussolini, apoi Hitler și pe urmă va izbuti Codreanu. Era și firesc să fie așa, era mai ușor.

Corporatismul italian este prin esență anticomunist; rasismul german este antiiudaist; legionarismul ortodox-român le cuprinde pe cele două și este mai mult decât ele: este misionarism „nebu pentru **Hristos!**“ Propriu zis, corporatismul și antiiudaismul, își au izvorul tot în Revelație, dar creatorii lor nu au avut ca punct de plecare conștient Revelația. Codreanu, însă, da. De aceea, lupta lui este nespuse de grea. Mussolini a pornit dela imaginea statului roman. Hitler a pornit dela mândria superiorității rasei germane. Dar, și corporatismul și antiiudaismul, trebuie să-și caute temeiul și justificarea în darul Revelației.

Cât privește „corporatismul“, dela temelia cuvintelor Mântuitorului „o turmă și un păstor“, până la cele mai amănunțite descrieri profetice, în deosebi ale Sfântului Apostol Pavel (ale cărui epistole, în această privință, culminează cu miezul epistolei către Efeseni, care este capitolul 4), avem expus tot ceiace este mai perfect ca organizare ce ni se poruncește în sânul Bisericii, „Corpul Mistic“ al Domnului nostru **Iisus Hristos**. Un început modern de organizare și a statului, în vederea universalizării celor profețite de sfinți, ar putea fi opera lui Mussolini, deși nu a pornit cu această conștiință la realizarea statului „corporatist“.

Cât privește „antiudaismul“, în acelaș sens, poate fi considerat un curajos început de realizare și desigur și de universalizare în cadrul statelor naționale, opera lui Hitler, potrivit profețiilor privitoare la iudaism. Culminând cu „plângerea Ierusalimului“ de către Mântuitorul, tot Noul Testament, e plin de muștrări și pedepse meritate de jidovi. Iar, Apostolul Neamurilor, este cel mai indignat și hotărât împotriva lor, tocmai în măsura în care crezuse că i-ar mai putea abate cumva dela cerbicia lor. Sfântul Apostol Pavel invocă mereu și Vechiul Tes-

tament pentru muștrări, până ce termină cu blestemul citat de el din Profetul Isaia:

„Bine a spus Duhul Sfânt prin proorocul Isaia către părinții voștri, când a zis: „Du-te la poporul acesta și zi-i: „Veți auzi cu urechile voastre și nu veți înțelege; cu ochii voștri veți privi și nu veți vedea. Căci inima acestui norod s'a împietrit; ei aud greu cu urechile, și-au închis ochii, ca nu cumva să vadă cu ochii, să audă cu urechile, să înțeleagă cu inima, să se întoarcă la Dumnezeu și să-i vindec“. Să știți dar că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor, și o vor asculta“. (Fapte 23, 26—28).

Ce va realiza fascismul și național-socialismul pentru apropierea tot mai mare a organizațiilor de stat de învățăturile și rânduelile acestea, deja de mult cunoscute, ale Bisericii, va avea de spus la timp istoria.

Acum să ne oprim asupra unui lucru foarte semnificativ: mișcarea fascistă a învins în Roma, capitala țării pe al cărei teritoriu se află Papa; mișcarea național-socialistă a învins în Berlin, capitala țării care a dat pe părintele protestantismului; mișcarea legionară va birui în țara neamului născut creștin, realizând naționalismul haric; capitala României Legionare va fi orașul **Codreni**, care va fi ridicat în punctul care va fi vârful unui triumphiu echilateral și anume: pe o hartă a Europei, dacă tragem o linie dela Roma la Berlin și din lungimea acestei linii formăm un triumphiu echilateral, cu baza Roma-Berlin, vârful acestui triumphiu **echilateral** va fi exact centrul României. În punctul pe care-l dă acest vârf de triumphiu echilateral, cu baza Roma-Berlin, se va întemeia orașul **Codreni**, viitoarea Capitală a României adevăratului naționalism: a naționalismului haric!

De ce o fi binecuvântat Prea Bunul Dumnezeu neamul nostru, ca fiii lui să fie ceidintâi vestitori ai acestui naționalism adevărat în lume, nu trebuie nici să ne mirăm, nici să ne mândrim, ci numai să-l mulțumim smeriți și să ne rugăm fierbinte, ca să ne ajute a-l realiza cu ajutorul Harului Divin până la perfecțiune, amin!

9. *Trâmbițele Duhului Sfânt.* — Acolo trebuie să ajungă toate Neamurile! Să fie întocmai ca Sfinții Apostoli, dar în respectivele colectivități, ecumenicități naționale și anume: **Vestitoare ale minunilor lui Dumnezeu și slujitoare ale poruncilor Lui!**

Nimic nu trebuie să le îngrozească, așa cum și pe fiecare creștin, în parte, nimic nu trebuie să-l înfricoșeze, într-o alergă la premiul desăvârșirii. Pentru aceasta, prin **Naționalism**, lumea va putea și **trebuie** să ajungă odată a se închina lui **Dumnezeu** numai și numai: „**In Spirit și în Adevăr**“. (Ioan 4, 24).

Nici Ierusalimul, nici Papalitatea absolutistă a Romei, nici anacronismul Patriarhatelor „ecumenice“, nu sunt, nu pot fi, **centre** ale pământului și diriguitoare ale Creștinătății, *căci nu au temei în Revelație*. Duhul Adevărului cheamă *popoarele* la mântuire și înviere, **prin Biserică**, în totalitatea sobornicească a Episcopilor **Ei**, fără ca să aibă neapărat nevoie de demnități ambițioase și parazitare, care necinstesc **puterea**, nepătrunsă de mintea omenească, a **Harului Divin**. Mai mult! Domnul va pedepsi, iarăși, pe toți aceia cari „fac casa lui Dumnezeu peșteră de tâlhari“. (Luca 19, 46). De aceea, trebuie să fie alungați *vânzătorii* din toate *Bisericile naționale*, iar adevărații *Păstori* să se confunde cu luminile Harului, ca să fie adevărate *trâmbiți* de preamărire a lui Dumnezeu și de binecuvântare asupra tuturor celor ce luptă pentru plinirea *naționalismului Teolog*. Acesta, va face din fiecare Neam creștin o Legiune organică, care se va modela neconținut după chipul Legiunilor Cerești ale îngerilor. (Cf. Dionisie Areopagitul). Încât *popoarele*, în ecumenicitatea națională a fiecăruia, vor avea Ierarhia bisericăască și Ierarhia națională, potrivit modelului „Ierarhiei cerești“. Deci, în sânul Bisericii Ecumenice, care este „Corpul Mistic“ al Domnului nostru **Iisus Hristos**, vor fi organice statornicite toate mădularele naționale ale popoarelor, formând legiunile creștinătății respective, de ex.: Legiunea Creștinătății-Românești, Legiunea Creștinătății-Germane, Legiunea Creștinătății-Italienne, etc.

Substanța „ecumenicității naționale“ a fiecărui popor va fi trăirea lui prin Biserică, din al Cărei inepuizabil depozit de Har își va lua hrana și desăvârșirea prin cultul divin, a cărui inimă este Sfânta Liturghie. Toate celulele mădularului Neam, Cler și popor, vor fi **una** în virtutea apelului dela Sfânta Li-

turghie: „Să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim: Pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea Cea de **O Ființă** și Nedespărțită!“.

Pe calea aceasta se va realiza menirea istorică a omenirii, prin Neamurile cari o compun, și anume de a ajunge prin și în Biserică: „o turmă și **un** Păstor!“ Căci: „Organismul bisericii se menține și se întărește prin Duhul Sfânt, dar în măsura colaborării armonice a tuturor componentelor lui, așa încât se poate zice, că biserica crește intensiv prin Duhul Sfânt, dar extensiv prin acțiunea comună a membrilor ei“⁷³).

* * *

10. *Pacea lumii.* — Abia atunci va trece toată lumea printr'o transfigurare dumnezească și Corpul Mistic al lui **Hristos**, Biserica, va ajunge la înălțimea „staturii de om mare“. Națiunile vor fi tot mai mult mădularele sfințite și deci curate ale acestui Corp. Căci națiunile, prin *conștiința harică* a fiecărui *eu colectiv* al lor, **trebuie** să crească „în toate întru **El**, Care este Capul Hristos, din Care tot trupul bine alcătuit și bine încheiat prin fiecare legătură de sprijin, după lucrarea săvârșită pe măsura fiecărui mădular, crește spre zidirea sa însuși în dragoste“. (Efeseni 4, 15—16; Cf. și Prof. Pr. Dr. Vasile Gheorghiu-Cernăuți).

Națiunile trebuie să-și însușească marea **Dar** al vremii noastre, de îndrumare a istoriei spre o *eră* nouă, în care lumea va trăi mai mult duhovnicește, și pe care dar îl va lămuri deplin viitorul Sinod Ecumenic. Atunci se va înstăpâni definitiv pe pământ „Pacea lui Hristos!, nu cum o dă lumea“ (Ioan 14,27) — aceea, prin care, **puterea** lui Dumnezeu va ajuta Națiunilor să se întrecă numai în crearea și promovarea de valori spirituale.

Spre aceasta, însă, mai întâi, fiecare Națiune, trebuie să se regăsească pe sine și sub forma Ierarhiei Naționale, care, cu ajutorul Ierarhiei Bisericești, își va defini propria întruchipare. Și, forma Ierarhiei „ecumenicității naționale“ nu poate fi oricare, la întâmplare! Toate Statele Creștine-Naționale, vor fi **Legionare**, pentru că vor trebui să fie **Ortodoxe** și vor fi conduse prin: **Monarhie Sinodală!** Nici dictatura, nici democrația, nu-și pot avea temeiul în **Hristocrație**. Numai **Monarhia Sinodală**

poate rezulta din principiul **Hristocrației**. Biserica Ecumenică are **Cap** văzut și nevăzut pe **Iisus Hristos**. Mădularele Ei, Neamurile Creștine, au ca suflet Bisericile Naționale, în frunte cu Patriarhul respectiv și ca trup Statele ecumenicității naționale, în frunte cu **Regele** monarhiei sinodale. **Regele**, de **Drept Divin** trebuie să fie uns ca Monarh Sinodal de Biserică prin Patriarh și de **Drept Național** trebuie să fie consimțit de ecumenicitatea națională și să fie **numai** neam din Neamul respectiv, născut din el și nicidecum străin de alt sânge! Monarhia Sinodală, conduce ecumenicitatea națională, având ca Sfetnici pe Membrii Sinodului Bisericii Naționale respective, cari stabilesc toate normele de viață ale Ierarhiei Naționale din Statul respectiv, de aceea se numește „Monarhie Sinodală“. Numai ceace va statornici Sinodul ca normă pentru viața ecumenicității naționale va putea fi sancționat de Rege și va fi încredințat spre îndeplinire puterii executive pe care o compun membrii Ierarhiei Naționale. Monarhia Sinodală este în acelaș timp și ereditară și electivă după vrednicia celui ce va să fie uns ca **Rege**. **Legea** Bisericii va fi și **Legea** Statului. Palide icoane au rămas și din trecut, care arată că s'a mai practicat acest mod de îngemănare între Biserică și Stat. Așa la Sinodul al patrulea Ecumenic, dela Calcedon, Impăratul se adresează Sinodalilor: „Sunt mai multe chestiuni, cari vă privesc și la a căror hotărîre noi nu ne simțim îndreptățiți de a ne amesteca, ci le lăsăm în grija voastră, fiind de părere că acele trebuiesc canonizate de către voi în Sinod înainte de a le publica prin legile noastre“. 74).

Este drept, că acest mod de a grăi, privește chestiunile bisericești, pe care Impăratul le vrea canonizate întâi de Sfântul Sinod ca, apoi, să le facă și legi de Stat. Dar, acest procedeu poate fi extins precum și însuș principiul ca toate legile să devină normă de stat numai prin examinarea și statornicirea Sinodalilor, cari le vor confrunta cu **Ortodoxia**. Străbunii noștri au fost și rămân Mari tocmai prin aceasta: ei aveau O singură **Lege** și bisericească și de stat: **Legea Lui Hristos**. Numai prin aceasta își va afla pacea și zidirea mai întâi fiecare ecumenicitate națională în sânul Neamului respectiv și apoi, toate Neamurile în sobornicitatea lor ecumenică prin Biserică pentru **Hristos!**

11. *Technica și Revelația.* — Par'că văd, ca într'un vis ceresc, grandioasa simfonie a Adevărului, care, prin divine melodii duhovnicești, va strălumina conștiința omenirii, când Duhul Sfânt va binevoi să teologhicească împreună cu urmașii Sfinților Apostoli, din toate Neamurile, în viitorul **Sinod ecumenic!** Până atunci, cu ajutorul lui Dumnezeu, vor fi puse la punct, în toate amănuntele, mijloacele de transmisiune tehnică, pentru ca să poată auzi prin radioemisiune și să poată vedea prin televiziune, fiecare creștin, adunați în localitățile din toate țările, ceea ce se va desfășura și discuta în acel Sfânt Sinod, la care se vor fi transportat, pe uscat, pe ape și prin aer, fericirii Prea Sfințiți Episcopi ai Bisericilor Naționale, întru lumina **Bisericii ecumenice.**

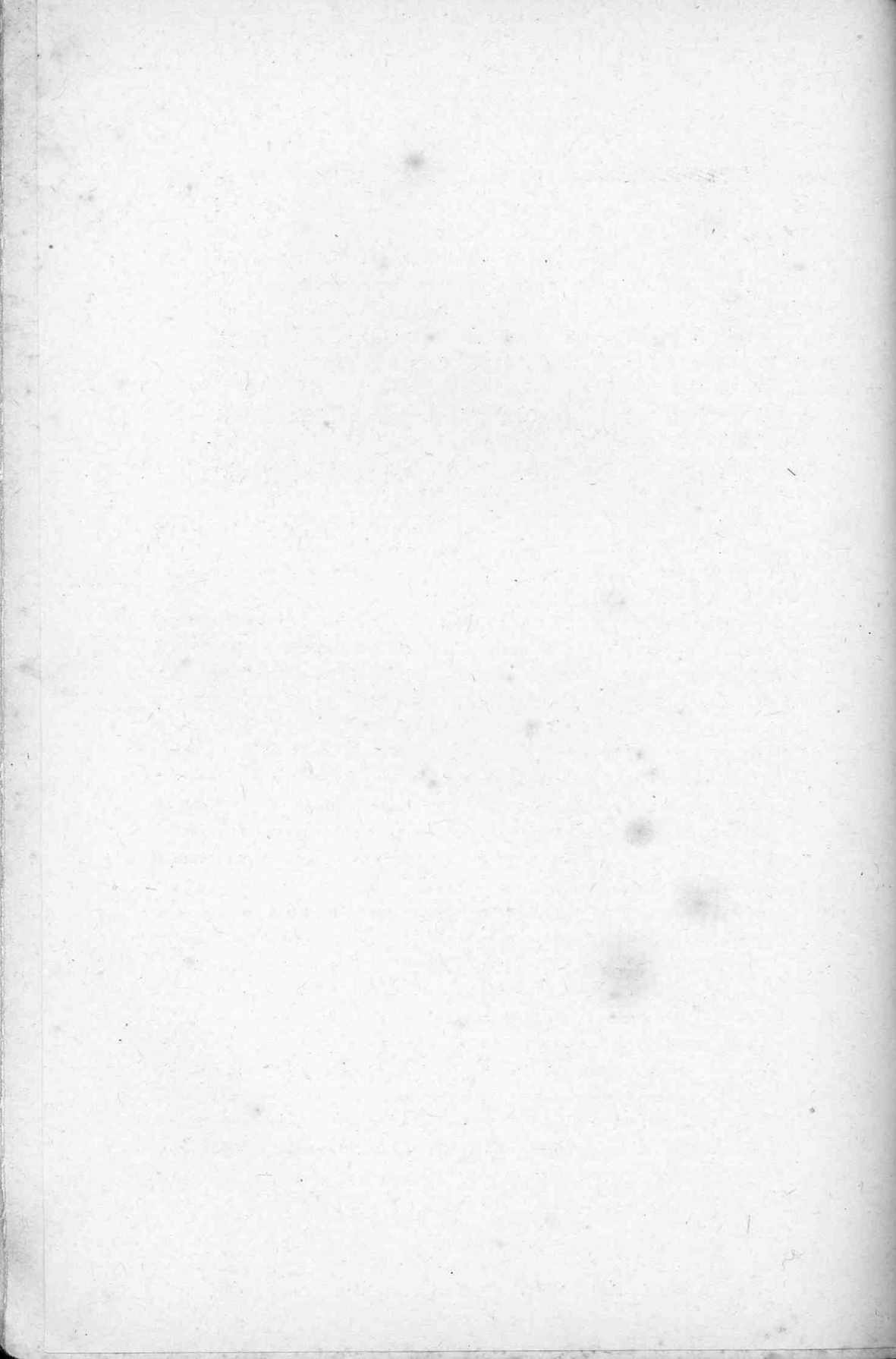
Dumnezeu nu a inspirat pe marii inventatori, de ale căror minunății tehnice ar trebui să se bucure oricine, pentru ca să-și facă satan plăcerea de a se juca de-a moartea cu popoarele. Iluzia aceasta a francmasonilor și a tuturor dușmanilor Bisericii lui Hristos, va fi prefăcută în aspră pedeapsă; când dreptatea și adevărul vor fi înstăpânite definitiv pe pământ. Atunci toate mijloacele tehnice, vor fi puse, în mod providențial, în serviciul realizării *Sobornicității Neamurilor*, cu începerea viitorului Sinod Ecumenic. Materia, prin elementele ei componente, organizată în vehicule tehnice ale civilizației, va sluji după cuviință **Spiritului.** Așa a servit Creștinismului și providențiala organizare și civilizație — pe măsura acelei vremi — a imperiului roman, care, a fost cel dintâi factor material însemnat, în slujba răspândirii adevărului mântuitor al Evangheliei. Știm cum i-a facilitat aceasta mai ales dumnezeescului Pavel, Apostolul Neamurilor, împrejurările prin care a trecut, când ducea în toate depărtările Evanghelia Domnului nostru **Iisus Hristos.** Așa și acum, și cu atât mai mult, tehnica va ajunge să fie eliberată și ea de uzurparea satanei și să ajute omului ca să servească prin alcătuirile ei numai **Revelației!**

* * *

12. *Vestitorii.* — Desigur, în asemenea minuni, care vor mai fi pe acest păcătos pământ, nu pot crede decât „*nebunii pentru Hristos*“, aceia, cari, în afară de Dumnezeu nu află nici un

rost vieții: „Vestitorii izbăvirii neamului românesc, cari au înțeles, dela început, că numai omul care trăește după legea lui Dumnezeu, poate să se mântuiască și pe el și pe frații lui. De aceea, ei se silesc să realizeze, o exemplară personalitate creștină pentru a realiza o exemplară națiune românească. Așa ne explicăm, de ce vestitorii au stârnit atâta adversitate în lumea anarhiei luciferice și a venalității lui iuda. Până la capăt, însă, torențele Duhului, vor sparge, digurile, pentru a rodi viața românească, prin inundațiile lor salvatoare“⁷⁵).

Acești vestitori vor fi, colectiv, prin Legiunea „Sfântul Arhanghel Mihail“, ca odinioară Apostolul Neamurilor: propoveditorii Sobornicității Națiunilor, în era Sinodului Ecumenic, ce va să fie, spre slava lui Dumnezeu, amin!

CAPITOLUL X.

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

TEMEIUL EVANGHELIC AL TEOLOGIEI ESTETICE

„Dumnezeu Sa făcut om, ca pe om să-l îndumnezească“.

(Sf. Atanasie cel Mare)

Trebue să ne întoarcem și să ne oprim, acum, asupra celei unitate de măsură, prin care se zidește organic Corpul Mistic al Domnului — Biserica — și anume: **Omul**. Fiecare Om, din sânul fiecărui Neam, este „**Chemat**“ la încreștinare, la integrarea lui în Biserică, la „îmbisericirea“ lui. El face parte dintre „cei mulți chemați“. Dacă se va sili să devină **Teolog**, se va învrednici să facă parte dintre „cei puțini aleși“. Aceștia sunt, propriu zis, „luptătorii și vestitorii“ Bisericii. În raport cu celulele corpului, ei ar fi un fel de celule nervoase, având receptivitate și transmisibilitate în slubja vieții organismului din care fac parte.

În sânul Creștinătății-Românești, aceștia s'au dovedit a fi **Legionarii**. Vor fi recunoscuți ca atare chiar de Ierarhia Bisericească, datorită în primul rând **Martiriului** lor.

De aceea legionarii „nebuni pentru Hristos“, luptători și vestitori ai **Lui**, în viitor, pentru ca să-și îndeplinească deplin, adică „frumos“ **Misiunea** lor, trebue să se înalțe, prin ardoarea lor pentru Biserică, până la incandescența **Teologiei**. Nu la teologia *oficializată* a compilatorilor, cari, mai ales în ortodoxia-românească, de câteva decenii, fac mai mult o transpunere „ortodoxă“ din „teologia“ catolică și protestantă. Legionarii.

cu ajutorul lui Dumnezeu, se vor ridica la **Teologia ortodoxă** care se dăruiește de sus, se asimilează de noi și se transmite altora, **Organic**, pe temeiul Evangheliei, sub îndreptarul **Predaniei ortodoxe**.

Teologia, fiind înfierea, de către Cuvântul lui Dumnezeu, a celor ce devin de Dumnezeu cuvântători, are o singură **Ușă** de comunicare între Divinitate și umanitate: **Iisus Hristos**. Teologia nu poate pleca nici dela rațiune, nici dela sentiment, nici dela voință, nici dela oricare alt considerent de preocupare umană, ci numai dela integrarea deplină a omului în **Harul Divin**, care trebuie lăsat El să ne împrăzieze ceace vrea Dumnezeu să preamărească oamenii, după loc și după timp, pretutindeni și totdeauna.

Domnul și Mântuitorul nostru **Iisus Hristos** a spus: „Amin, amin grăesc vouă: **Eu sunt Ușa** oilor. Toți câți au venit mai înainte de mine furi sunt și tâlhari, dar oile nu i-au ascultat. **Eu sunt Ușa**. Prin mine de va intra cineva se va mântui și va intra și va ieși și pășune va afla“. (Ioan 10, 7—9). După Clement Alexandrinul, aici este vorba despre neajunsul învățaturii și puterii diriguitoare a filosofilor vechi și chiar a Sfinților Prooroci. În deosebi filosofii, cari n'au avut parte de Revelația lui Dumnezeu ca Sfinții Prooroci, sunt ca niște „furi“, cari încearcă să între în cetatea Luminii, nu direct pe Poarta Adevărului deplin, și dăruit în Dumnezeu-Omul **Iisus Hristos**, ci, în urma firii omului morții, moștenită prin păcat, dibuesc lăaturalnic prin dialectică „discursivă“ (Cf. Nichifor Crainic), pentru a formula abstracțiuni și propoziții cu socotința că enunță în ele adevărul. Aceasta despre orice lucru, deci și despre **Frumos**.

Dar, și după întemeierea Impărăției Harului pe pământ, filosofii au urmat și urmează mai mult, dacă nu aproape exclusiv, linia de cugetare trasată din antichitatea robiei sub păcat. Puțini „filosofi creștini“, cari sunt și apologeți ai Revelațiunii față de exclusivismul raționalist, dacă au urmat „calea“ arătată de Mântuitorul, totuși, n'au întemeiat încă, în domeniul frumosului, disciplina „estetică“ în cea mai înaltă accepțiune a cuvântului. În schimb, urîtesc frumosul acei întemeetori de „estetică autonome“, cari nu așează în centrul lor de lumină pe Mân-

tuitarul, drept ceceace, și ei, întrucât nu intră pe „Ușa oilor“, sunt „furi și tâlhari“, de cari oile nu trebuie să asculte.

De aceea, mai ales acum, când Istoria se apropie de o **Eră nouă**, a păcii și desăvârșirii, și când **Vestitorii** trebuie să minuneze sufletele de frumusețea îndumnezeirii spre care mergem, — **Teologia** va să fie gata a lumina: nu numai **Calea** către adevăr, nu numai împărtășirea cu **Adevărul**, ci chiar și transfigurarea **Vieții** pătrunse și ancorate de adevăr. Această transfigurare a vieții este **Arta** (Cf. Gh. D. Mugur), puterea frumosului de îndumnezeire a omului. Nu frumosul „furilor și tâlharilor“! — „Furul nu vine decât ca să fure, să junghie și să prăpădească“ (Ioan 10, 10) — ci frumosul Păstorului Celui Bun: „Eu am venit ca oile mele să aibă viață și de prisos să aibă“. (Ioan 10, 10).

Domnul nostru Iisus Hristos, atât prin cuvânt, cât și printr'unul din cele mai mari semne pe cari le-a făcut pe pământ, a arătat că El este descoperirea dumnezească și a tainei oricărei frumuseți neprihănite — de unde urmează că orice împlinire de cugetări și orice trăire, cari fac bogăția și puterea artei, trebuie să izvorească din principiul **Teologiei estetice**, care își are temeiul în Evanghelie și anume: în **Minunea de pe Muntele Tavorului**.

* * *

1. *Păcat și desfigurare.* — In ultimul timp, mulți reprezentanți de mare autoritate ai medicinei, au început să afirme despre corp că „este un reflex al gândirii omului“. Au ajuns la această afirmație, în urma celor mai noi și minuțioase cercetări asupra compoziției și mecanismului sistemului nervos, care formează puntea de trecere între tainele „unui fel de subconștient organic“ și între cercul mai restrâns și luminos al conștiinței, prin care se dirijează tot complexul vieții în așa fel, încât „sufletul întipărește în trup orice urmă de gând și efort“. (Cf. diferite articole din „Revista medicală“ — Cluj— și altele). Același lucru caută a-l proba și unele tratate de psihologie, cu lux de exemplificări. (Cf. „Psihologia“ de C. Rădulescu-Motru). Acest curent nou și am putea zice „spiritualist“, în câmpul de cercetare al unor „științe“ care au cochetat prea mult cu

materialismul, ne duce cu gândul la minunata, posibilitate a unui viitor apropiat, când se va demonstra și „științific“ — în ciuda diavolului — adevărul neclintit, al dogmei Bisericii noastre, care spune că „suntem făcuți din pământ (materie), după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, prin *suflarea de viață* ce ne-a dat-o“. Unii Sfinți Părinți și unii ucenici ai Teologiei, susțin că acest „chip“ al lui Dumnezeu în noi, este un reflex al Sfintei Treimi, prin cele trei facultăți sufletești — inteligența, simțirea și voința — pe cari le manifestă cu ajutorul organismului corporal.

„Omul este compus din trei unități după modelul Celui care este. Cugetarea este Tatăl cel nevăzut, generator al tuturor ființelor, principiu de viață și de acțiune, necuprins cu mintea și dătător de viață. Cuvântul omenesc este Fiul, el este co-existent cu cugetarea, fără încetare născut de ea, esențial creator, singur învederat și accesibil, singur punct de contact și de legătură între ordinea fizică și ordinea intelectuală. Acțiunea derivă adesea din cuvânt dar ea nu purcede în mod esențial decât din cugetare, care este unicul ei motor necesar, și principiu veșnic. Intr'adevăr cuvântul inarticulat însuși, nu este de loc un mediator absolut și necesar, între voința, ce o am de a mișca unul din membrele mele și acțiunea care urmează acestei voințe. Tot astfel duhul sfânt, acțiunea, îndeplinirea, emană și purcede în mod substanțial din cugetare, din sensorium, cu toate că de cele mai multe ori, ea este precedată sau provocată de cuvânt. Duhul Sfânt este care îndeplinește și realizează toate lucrurile. Tatăl, cugetarea, nu se manifestă și nu se materializează decât prin Fiul, decât prin cuvânt, și nu lucrează decât prin Duhul, care este acțiunea“⁷⁶).

Dar, aceasta este de recunoscut oarecum mai mult pentru trebuința noastră de a cunoaște prin analogie, ceea ce supunem modului de cercetare analitic. Omul, însă, a început să cunoască în felul acesta, când era deja sub păcat și când n'a mai rămas decât cu *umbra* de reflexe ale Dumnezeuirii, al Cărei chip îl purta în ființa lui. Abia după rehabilitarea adusă de Mântuitorul, **Harul** singur, ne poate duce cu mintea până la cunoașterea stării omului paradisiac, având descoperirea **Dragostei** lui Dumnezeu, singura prin care se poate cunoaște omul și pe sine însuși. Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, arată că, putința de

a cunoaște omul pe Dumnezeu, este determinată de integritatea faptului premergător al iubirii: „Cel ce nu iubește n'a cunoscut pe Dumnezeu, căci **Dumnezeu este iubire**. Intru aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Lui Cel Unul Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viață să avem“. (1 Ioan 4, 8—9). Cine iubește pe Dumnezeu este **Fericit**. (Cf. Predica de pe Muntele fericirilor). Aceasta este semnul că omul *trăește* cuvintele: „Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el“. (1 Ioan 4, 16).

Mântuitorul, aducând harul **Fericirii** în lume, ne-a dat și posibilitatea de a cunoaște adevărul, *trăindu-l*, care ne arată că reflexul „chipului Dumnezeirii“ în om, nu este *analogia* vreunei facultăți sufletești cu taina Treimii Sfinte, ci *trăirea* nemijlocită a **Dragostei**, care oglindește **Viu** în noi Treimea Nedespărțită a Ființei lui Dumnezeu, cum eram înainte de cădere. Și anume: omul, prin **Har**, poartă chipul lui Dumnezeu în el, ca armonie perfectă și *trăire* într'o entitate, una și aceeași, a celor trei elemente, cari ne dau cele mai reale și fecunde posibilități de creștere în *bucuria Dragostei*: binele, adevărul și frumosul. Bucuria contemplației vii, active, și a integrării într'o armonie supremă a inefabilului, care resfrânge *dragostea* lui Dumnezeu în om — prin conștiința trăirii într'un întreg a binelui, adevărului și frumosului — dă hrana substanței perfecte a vieții: **Fericirea**. Aceasta a fost starea omului paradisiac: puțința harică de a trăi fericit, de a fi fericit, adică de a contempla și face totul printr'o armonie nealterată dintre bine, adevăr și frumos.

În Dumnezeu, pe cât ne este revelat, nu se poate concepe esența, substanța, ființa Dumnezeirii, adică **Dragostea**, decât ca „**Una Ființă** a Nedespărțitei Sfinte Treimi“. Pentru om, substanța, esența, ființa vieții lui, adică **Fericirea** — care a fost și acum iarăși este „chipul“ dragostei lui Dumnezeu, oglindit în om — a devenit hrană pierdută, când a stricat armonia dintre cele trei elemente componente ale ființei lui. Astfel, a lăsat ca, în locul *adevărului*, să se furișeze în conștiința lui concupiscenta cu iluzia, pe care i-a infuzat-o diavolul prin dialectica „discursivă“, destrămuătoare a *minciunii* — reflex din disoluția nimicniciei lui: reflex al **Urii**, contrarul Ființei lui Dumnezeu!

Prin aceasta, omul, alături de bine a început să cunoască și răul, iar frumosul s'a prefăcut în stricăciune. Mai mult! Odată pierdută hrana harică — prin care el *putea*, nu numai să poarte chipul lui Dumnezeu, ci chiar să crească până la *asemănarea* cu **El** — s'a descompus armonia susținută prin porunca *ascultării de Dumnezeu*, care se reflecta până și în corpul de țărăni și-i da subsistență. Prin această descompunere lăuntrică, omul, a devenit nu numai o umbră a ceea ce a fost, ci s'a descompus și cu trupul, suferind moartea, devenind omul morții.

Tragedia omenirii! — care, pe lângă chipul ei original, a desfigurat și urma tuturor realizărilor ei în istorie! Astfel, cu pierderea principiului esență al **Fericirii**, conștiința, s'a întunecat și față de stihiiile pământului, elementele materiei, peste care fusese așezat **Domn**, și, nemai putându-le stăpâni — căci s'au disparat și ele — avea să producă doar umbre și în tot ceea ce i s'a dat să creeze în cele trei domenii, cari dau miezul tuturor preocupărilor umane: morala, știința și arta. Nu mai era de așteptat decât plinirea făgăduinții dela osânda din Raiu, când Revelația lui Dumnezeu avea să-i *aducă omului aminte* de starea lui dela început, ceea ce se face prin „Lege și Profeți“, și să-l ducă la ștergerea păcatului, la mântuire, ceea ce se face prin Cruce.

Domnul nostru **Iisus Hristos**, a împlinit acest plan al economiei divine, prin întreita lucrare a **Lui**: ca Profet, ca Arhiereu și ca Împărat. Toată această economie a lăsat-o spre îmbogățirea lumii, în și prin **Biserică**. Aceasta este **Ușa** pe care ne-o deschide **El** în **El**. Este ușa, **Singura**, prin care, intrând din viața aceasta, eșim dincolo în pășunea eternității.

„Intre creatorul și creaturi, între atotputernicia și liberul arbitru, între ființa universală și individ, între oceanul de lumină și oglinda refractoare, între Dumnezeu și om, acest mijlocitor este iubirea, cuvântul divin, Domnul nostru, Iisus Hristos.

„Se știe că această din urmă denumire nu este câtuș de puțin indiferentă sau arbitrară. Ea înseamnă *unsul Domnului* după cele trei funcțiuni ale sale, adică ca *Rege*, ca *Pontifice* și ca *Profet*. Dumnezeu-Omul întrunește în persoana sa aceste trei atribute, pentru că ele sunt la început cele ale naturei omenești. Omul era Rege, pentru că era chemat să poruncească naturii. El era Pontifice, pentru că a doua chemare consta în a aduce

un cult. În sfârșit el era Profet pentru că destinația lui e de a simți pe Dumnezeu în creațiune, și de a proclama minunile puterii sale și ale înțelepciunii sale.

„Regeneratorul trebuia prin urmare să reunească în sine toate atributele distinctive și primitive ale *ființei degenerate*.

„Opera răscumpărării are așadar trei gradații bine distincte. Ea începe prin restabilirea neamului omenesc în funcțiunile profeției: ea îl chiamă la apostolat, însărcinându-l cu manifestarea îndurărilor dumnezeiești, și inițiindu-l prin credință în misterele eternității. Din acest prim grad, omul ridicându-se spre izvorul său va fi înălțat la pontificat, adică la cultul divin, cu duhul și cu adevărul. Pe urmă el se va urca pe tronul primilor săi părinți, și se va bucura de plenitudinea prerogativelor inerente regalității. Cu alte cuvinte el va domina natura, după ce a încetat treptat a se supune răului. Acesta este mersul ascendent, pe care opera răscumpărării și l-a indicat, pentru a urca spre principiul prevaricațiilor noastre“ (77).

Deci, raportarea, încă de aici, de pe pământ, a oricărui gând, a oricărui cuvânt, a oricărei fapte, ale omului, trebuie să se facă numai la vecinicie. Singură această raportare la Perfecțiune, prin Harul ce ni-l dă sacrificiul și binecuvântarea Mântuitorului, va atrage și valorificarea strădaniilor și realizărilor din această viață de încercare. De unde urmează, mai departe, că orice încercare în afara Împărăției Harului, a Bisericii, rămâne vrednică de „furi și tâlhari“, căci satan a fost izgonit cu principiul minciunii lui și i s'a nimicit uzurparea Regalității omului, iar **Domn** al Cerului și al pământului este Dumnezeu-Omul **Iisus Hristos**, prin **Care** avem: inspirația binelui, cunoașterea adevărului și desăvârșirea frumosului. Toate acestea se aplică și la cultura și civilizația din toate timpurile — în deosebi a viitorului — a căror valorificare poate avea împlinire numai sub coroana împletită din întreitul fir al Luminii Revelației: „**Eu sunt calea, adevărul și viața**“. (Ioan 14,6).

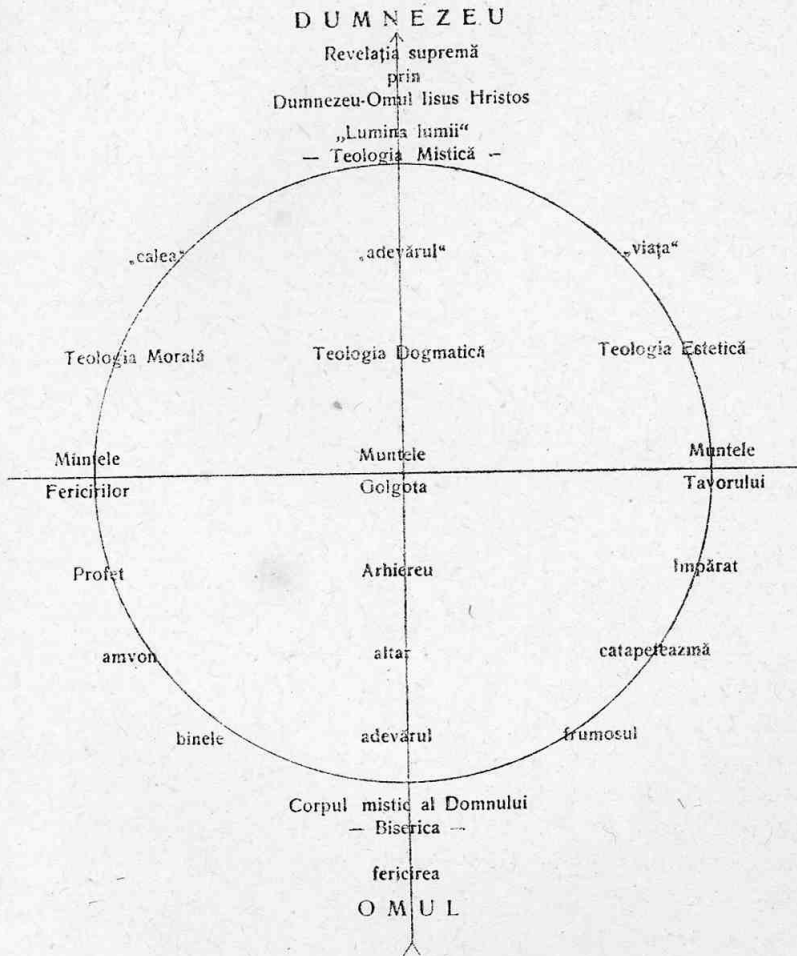
Aceste cuvinte sunt cele trei raze ale aceleiași lumini, **Una**, care dă substanța organică a **Teologiei**, care se revarsă în **Trei** râuri de învoire, întărire și desăvârșire a Teologhisitorilor: Teologia Morală, Teologia Dogmatică și Teologia Estetică.

În arhitectonica unui asemenea templu spiritual, cu trei cupole de aur, sub Crucea ființială de diamant („**Eu sunt Lumina**

lumii“, adică Teologia Mistică), suntem chemați să ne zidim și să ne împodobim în Evanghelie. Din ea desprindem și istoria celor trei momente inaugurale din viața Mântuitorului, cari sunt temeiul celor trei ramuri ale Teologiei și anume: Predica de pe muntele Fericirilor, Jertfa de pe muntele Golgota, Schimbarea la Față de pe muntele Tavor. În aceste trei momente ne-a descoperit întreita lucrare ce avea de îndeplinit pe pământ: cea de Profet, cea de Arhiepiscop și cea de Împărat, al învierii și reînălțării — și cu trup de om — la aceeași stare, fără putință de rostit prin cuvinte: a Celui ce a fost „în sânul Tatălui mai înainte de întemeierea lumii“.

Biserica ne împrăziște această întreită lucrare a Mântuitorului și anume: a) privitor la **Chipul** „Nedespărțitei Sfintei Treimi“, pe care-l primim prin botez ca punct de plecare, avem **Simbolul** întreitei lucrări a Domnului, localizat concret în: amvon, catapetează și sfânta masă; b) privitor la **Asemănarea** cu Dumnezeu, la care vom ajunge prin înviere ca punct final, avem **Realitatea** întreitei lucrări a Domnului, săvârșită în noi, din acele locuri simbol, prin harul ce ni se dă mereu în: Predania de pe amvon, Vederea faptelor împărătești ale Domnului pe Catapetează și Impărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului din Potirul în care S'a transsubstanțiat pe Sfânta Masă; toată această minune continuă teologhisind-o în cele trei moduri, adică: moral, dogmatic și estetic.

Schematic, pentru a rezuma, stabilim legătura între miezul duhovnicesc al termenilor amintiți și între reprezentarea lui concretă, după cum urmează:

Aceasta este structura organică a Teologiei, la care ajunge omul prin îmbisericirea lui. Atunci el trăește fericirea, pentru că Harul Divin i-a redat această substanță vitală prin trăirea unitară și armonică a binelui, adevărului și frumosului. Le primește din amvon, altar și catapetează, pentru că de acolo, perpetuiază întreita lucrare a Domnului, de: Profet, Arhiepiscop și Împărat. Această întreită lucrare a inaugurat-o și a pecetluit-o pe cei trei munți: al Fericirilor, Golgota și Tavor. În aceste trei momente, plinite pe cei trei munți, își au temeiul evanghelic cele trei ramuri ale Teologiei: Teologia Mo-

rală, Teologia Dogmatică și Teologia Estetică, de oarece în acele trei momente, Domnul, a adevărit puternic și deplin că **El** este calea, adevărul și viața, pentru că **El** este **Lumina** lumii!

Date fiind aceste dumnezeiești realități, din Descoperirea Intelpeciuinii lui Dumnezeu, vom afla adevărata semnificație a **Artei** — adică obiectul „Teologiei Estetice“ — în taina minunii de pe Tavor, ca dar al puterii — mai mult decât creatoare și mântuitoare — aceea a **Indumnezeirii** omului! Așadar, principiul frumosului desăvârșitor nu poate fi decât cea mai mare realitate și minune: **Invierea**, spre **Viață Vecinică**.

La lumina Invierii Domnului și în speranța învierii fiecăruia dintre oameni, Vestitorii (Artiștii), depășind propria lor stare de creatură, trebuie să împrăpăteze, dela epocă la epocă, *viziunea Destinului Suprem*, pe care, Mântuitorul, l-a făcut văzut mai întâi de către cei mai de frunte Ucenici ai Lui — Petru, Iacov și Ioan — cărora le-a descoperit slava Sa dumnezească, încă înainte de a fi fost răstignit: „Firea cea din Adam, vrând Hristos să o schimbe, se sue acum în muntele Tavorului ca să descopere ucenicilor Dumnezeirea Sa“⁷⁸).

Poatecă era cea nouă, spre care merge acum istoria, va fi a unei *schimbări la față*, a omenirii, încă înainte de „a doua venire“ a Domnului, așa cum El S'a schimbat la față încă înainte de Sfânta Lui Inviere. De aceea, trebuie să cercetăm mai de aproape ce este Teologia Estetică, iar, adâncind aceasta, să știm cum trebuie să vegheze ca, orice vestire a geniilor, mărturisitorilor și sfinților, despre desmărginirea omului, să îndemne pe toți nevoitorii și iubitorii de frumos, să nu-l caute în deșertăciuni, ci acolo unde își are temeiul evanghelic.

* * *

2. *Minunea de pe Tavor*. — Sfinții Evangheliști sinoptici, ne relatează minunea prin care, Mântuitorul, înainte de moartea Sa pe Cruce, a arătat, celor mai aleși apostoli, Petru, Iacov, și Ioan, cum va fi omul îndumnezeit, după înviere. Totodată, a vrut să le întărească și credința în Dumnezeirea Lui, pentru răstimpul de amarnică sminteală când avea să fie umilit, batjocorit și răstignit.

Capitolul 17, al Sfintei Evanghelii după Matei, începe astfel:

„Și după șase zile, a luat Iisus pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a suit pe un munte înalt deosebit și s'a schimbat la față înaintea lor și a strălucit fața lui ca soarele, iar hainele lui s'au făcut albe ca lumina“ (vers 1—2).

Aici se arată desăvârșita plinire a planului vecinic a lui Dumnezeu, prin Cuvântul Său, precum și deosebita vrednicie la care va fi ridicat omul — după cum cântă Biserica într'un irmos: „Ca să plinească graiurile vieții vecinice înainte a stă-tut Hristos, arătând prietenilor lucrurile, care bine a voit a le cunoaște întru sine însuș, adică slava părintească cea stră-lucitoare“⁷⁹).

Ca Acela care avea să plinească Legea și Profeții, Mântui-torul, tot acum, trebuia să fie recunoscut și de către căpete-niile Proorocilor, dar nu numai prin ceiace au vestit ei, inspi-rați, încă înainte de venirea Lui, ci chiar prin prezența și graiul lor, în acel moment, în fața celor trei Apostoli cari erau mar-tori de pe pământ: „Și iată, s'au arătat lor Moise și Ilie, vor-bind cu El. (v. 3).

Moise, dătătorul **Legii** primite dela Dumnezeu, ales ca să conducă un popor destinat a păstra adevărata tradiție religioasă în mijlocul celorlalte popoare prea decăzute — a fost vesti-torul poruncii negative, (nu negativiste!), care să ne oprească dela păcat.

Ilie, zelosul distrugător de idoli și idolatri, a făcut minuni mari pentru ca să apere adevărul cult, împotriva celor ce nu înțelegeau să desprindă din manifestarea naturii, totala ei de-pendență de puterea nemăsurată a lui Dumnezeu. Faptele vieții lui Ilie au culminat în scăparea dela moarte până înainte de „a doua venire“, a Domnului, căci a fost luat la cer și cu trupul (dar nu trup înviat, ci trup al omului morții). Totodată, zelul și sfințenia lui Ilie, au rămas caracterizatoare și pentru cel care avea să încheie șirul Proorocilor: Sfântul Ioan Boteză-torul. Când a primit Domnul botezul dela Ioan, s'a arătat lumii pentru prima dată Sfânta Treime, într'un mod perceptibil chiar și prin simțuri. Tot la botez, a fost investită Persoana istorică a Domnului **Iisus Hristos**, prima dată, prin cuvintele Tatălui ceresc: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit; de acesta să ascultați“ — botezul fiind începutul

acțiunii mântuitoare, așa că Iisus a fost arătat atunci ca „Alfa“ cel „prin Care toate s'au făcut“.

Acum, pe Tavor, a fost investit și consacrat anticipativ tot Iisus și ca „Omega“, Cel prin Care toate se vor desăvârși, Acelaș eri și azi și în veci (Apocalips 1,8) — căci, în continuare, Sfântul Evanghelist relatează cum Petru, în extaz, a zis: „Doamne, bine este nouă să fim aici. De voești, să facem aici trei colibi: Ție una și lui Moise una și lui Ilie una“... dar, „încă grăind el, iată, nor luminos i-a umbrit și iată glas din nor, zicând: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru care am binevoit; de Acesta să ascultați“. (v. 4—5). De aceea, dela porunca morală, prin cunoștința adevărului, la cult, tot complexul vieții, își capătă înțeles și putință de valorificare numai prin Iisus Hristos, Care poartă în om Dumnezeuirea:

„Cela ce este Lumină mai înainte de soare, Hristos, trupește pe pământ viețuind, și mai înainte de Cruce toate cele ce erau ale înfricoșatei rândueli săvârșindu-le cu dumnezească cuviință, astăzi în muntele Tavorului, cu Taină chipul Treimii L-a arătat. Că pre trei ucenici mai aleși, pre Petru, pre Iacov și pre Ioan, împreună cu sine suindu-i deosebi și puțin, ascunzindu-și luarea trupului, S'a schimbat la față înaintea lor, arătându-și bună-podoaba frumuseții chipului celui dintâi, și aceasta nu desăvârșit. Și încă întărindu-i pre dâșii, împreună și ferindu-i ca nu cumva prin vederea aceea să-și piardă și viața; ci precum puteau cu ochii trupești suferind. Și pre cei mai mari din proroci pre Moisi și pre Ilie, i-a adus să mărturisească fără împotrivire Dumnezeuirea Lui. Și cum că *El este raza cea adevărată* a ființei părintești, cel ce stăpânește preste cei vii și preste cei morți. Pentru aceasta și nor ca un cort i-a acoperit pre ei. Și glasul Tatălui de sus din nor a fost glăsuind: Acesta este pre carele L-am născut fără stricăciune din pântecul mai înainte de luceafăr, pre carele L-am trimis să mărturisească pre cei ce se botează în Tatăl și în Fiul și în Duhul Sfânt, și mărturisesc cu credință, că *nedespărțită este o stăpânire a Dumnezeuirii*, pre acesta să-L ascultați. Deci tu însuți iubitorule de oameni Hristoase Dumnezeule, luminează-ne și pre noi *cu lumina slavei tale celei neapropiate*, și ne arată vrednici moștenitori împărăției tale fără de sfârșit, ca un prea bun“⁸⁰).

Melodul care termină acest imn dogmatic cu un apel smerit,

ne aduce aminte de adevărul că sunt două feluri de a cunoaște după cum scrie Sf. Grigorie Palama: cunoaștere mintală și cunoaștere supramintală. Prima, de care sunt capabili toți oamenii; a doua, de care se învrednicesc numai Sfinții și Marii inspirați. Aceasta este cheea celui mai bun criteriu de a-i identifica pe acești Mari inspirați, cari trebuie să aducă mereu aminte, celor comuni sau „muritorilor de rând“⁸¹, despre înălțimile pe cari ei le ating fiind încă în această viață, și despre cari depun sacră mărturie în capodoperile lor, pentru ca să se oglindească în ele supremul ideal: desăvârșirea. Căci, așa cum s'a descoperit celor trei Ucenici slava lui Dumnezeu pe munte, *înainte* de răstignirea Mântuitorului, li se arată „puținilor aleși“, în diferite împrejurări, aceeași slavă, *înainte* de „a doua venire“, pentruca să se împroprietărească omul încă aici cu posibilul a ceea ce este peste puterea omului morții: „Nu e deci numai înlăturare, suprimare și negație privirea aceasta, ci *unire și îndumnezeire*, produsă prin harul lui Dumnezeu în chip mistic și ascuns, după înlăturarea tuturor impresiunilor de jos; sau mai bine zis, după încetarea activității minții, care e mai mult decât înlăturare, ultima fiind doar un reflex al celei dintâi. Căci a deosebi pe Dumnezeu de toate făpturile, o poate face orice credincios; încetarea oricărei activități mintale, însă, și *unirea ulterioară cu lumina de sus*, fiind oarecum o pătimire și *un final îndumnezeitor*, se întâmplă numai la cei cu inima curățită prin har. Dar ce zic unirea, când chiar și numai pentru vederea de scurtă durată a fost lipsă de aceia cari fuseseră până atunci învățați frunțași, trebuind și ei să evadeze în acel moment peste orice întipărire senzibilă și intelectuală, să nu vadă deloc, pentru a se învrednici de *adevăratele vedere* și să pătimească în chip neînțeles, pentru a simți *cele ce sunt mai presus de fire*“⁸¹).

Unii poeți au reușit să redea icoana acestei răpiri din sine a omului, când se înalță cu mintea la Perfecțiune. Ne amintim de imnul plin de extaz al lui Goethe, în „Faust“ — Prologul în cer sau „cântarea spiritelor“, când Faust este răpit în extaz. La fel — chiar mai adânc — în următoarele versuri ale lui Eminescu din „Luceafărul“:

„Căci unde-ajunge nu-i hotar,
Nici ochi spre a cunoaște,
Și vremea'ncearcă în zadar
Din goluri a se naște.

Nu e nimic și totuși e
O sete care-l soarbe.
E un adânc asemenea
Uitării celei oarbe“. —

Acelaș lucru se referă și la extazul muzical. Adolphe Boschot, scriind despre Beethoven, se folosește de interpretările și caracterizarea pe care i-o face acestuia Wagner, celălalt titan al muzicii. Citând după Wagner, Boschot spune: „Muzica, pentru el, este mai mult decât muzica. Dacă nu te oprești numai la forma sa, ci pătrunzi până în esența ei, muzica este o revelație imediată a „lucrului în sine“; legile muzicale ne descopere legile misterioase ale „substratului“ lumii.

„Așa, după Wagner, adagiul care deschide quartelul în do diez minor nu este numai o expresiune de melancolie: această minunată introducere fugă adagio ma non troppo, este „o consfătuire pe care Beethoven o ține cu Dumnezeu despre credința în Binele etern“...⁸²).

Dar nu există vre-o ramură a Artei, în care să nu se poată statornici acest sens esențial, care-l ridică pe vizionarul și creatorul respectiv până la Tavorul inspirației celei adevărate, pe care o dă Duhul Sfânt celor ce se bucură de solia îndumnezeirii. Iată ce spune și Nicolae Arseniew: „Pentru ochiul iubitor, prefăcut duhovnicește, chiar lumea se schimbă la față (ca pentru Francisc d'Assisi) și îi dă putința să vadă în făpturi frumusețea lui Dumnezeu. Totul este pătruns de prezența lui Dumnezeu în strălucirea Întrupării și Învierii sale. Am văzut mai înainte că sfințirea făpturilor prin lucrarea sa de mântuire (Întrupare, Cruce și Înviere), alcătuește ideea fundamentală, sâmburele lăuntric al Bisericii Răsăritene. O privire duhovnicește transfigurată poate, prin anticipație, să privească transformarea a ceiace este creat. Se ajunge aci, am văzut mai sus, prin viața cultului și prin Tainele Bisericii, la care, potrivit măsurii lor

de putere duhovnicească toți credincioșii sunt chemați să ia parte, chiar de nu s'ar săvârși decât din timp în timp“.⁸³).

Nicolae Arseniev, vorbește așa, privitor la Biserică în general, ca viață care trebuie să înoiască și să transfigureze pe credincioși și întreaga făptură cu harul lui Hristos. Cu atât mai mult se potrivește aceasta în special Teologhisirii estetice prin și în Biserică.

Să revenim acum la cele ce am văzut că s'au petrecut pe muntele Tavorului. „Pătımirea în chip neînțeleș“, despre care vorbește Sf. Grigorie Palama, este redată în v. 6 al Cap. 17, din Sf. Ev. după Matei: „Și auzind ucenicii, au căzut cu fața la pământ, și s'au spăimântat foarte“. Aceasta, din cauza urmării păcatului, care l-a dus pe om la carcera morții. În Adam și în urmașii lui, a fost eclipsată **Dragostea** din pricina neascultării de porunca lui Dumnezeu. Lui Adam, când l-a întrebat Dumnezeu în Raiu, de ce a mâncat din pomul oprit, i-a fost frică să răspundă. Pierduse lumina dragostei, încât nu se mai răstrângea în el pacea: „În iubire nu este frică, ci iubirea desăvârșită alungă frica, pentru că în frică e suferință, iar cel ce se teme nu este desăvârșit în iubire. Noi iubim pe Dumnezeu, fiindcă El ne-a iubit cel dintâi“. (1 Ioan 4, 18—19). Având conștiința că a devenit ofensator al Majestății Divine, omul, nu mai cuteza și nici nu putea să mai stea în fața lui Dumnezeu fără pericol de moarte. De aceea, pentru fiii lui Adam, s'a acordat grația supremă în muntele Tavor, când, cei trei ucenici, au pățimit, dar au fost și învredniciți, nu numai să nu moară în fața slavei dumnezeiești a Domnului nostru Iisus Hristos, ci să fie chiar martorii îndumnezeirii omului, încredințați de aceasta încă înainte de sacrificiul de pe Golgota, după care și prin care, omul, are din nou posibilitatea să dobândească *asemănarea cu Dumnezeu*:

„În Adam tot îmbrăcându-Te Hristoase, firea cea negrăită de demult schimbând-o o ai luminat, și cu schimbarea chipului Tău Dumnezeu o ai făcut“.⁸⁴).

Artiștii, cari trebuie să fie mărturisitori ai acestei posibilități de transfigurare a naturalului, impregnând în creațiunile lor viziunile supranaturalului inspirat de Har, (când, mai înainte de orice, ei trebuie să stabilească în sinea lor o totală lepădare de eul pământesc, absorbindu-se numai imperativelor inspirației adevărate, care este numai a Duhului Sfânt, — au ca inițiatori,

nu pe Phidias, nici pe Homer, nici pe Orpheu, ci tocmai pe cei trei Sf. Apostoli, cari au văzut aeeva ceea ce Biserica nu va conțeni de a cânta: „Cela ce ai zidit cu mâini nevăzute pe om, după chipul Tău Hristoase, *frumusețea cea dintâi a chipului Tău întru făptură o ai arătat*, nu ca întru închipuire, ci întrucât ești dupre ființă, Dumnezeu fiind și Om“⁸⁵).

Tot ce a putut realiza lumea până la Domnul nostru Iisus Hristos, ca artă, nu este nimic altceva decât umbra ei. Dacă ne-au rămas statui cari reprezintă un anume, tip închipuit de „perfectiune“, ca proporție de linii și forme, în schimb, au rămas departe de a exprima acea stare sufletească de perfectă armonie dintre binele, adevărul și frumosul intrinsec al **Fericirii**. Singură poezia evreilor a avut puterea prevestitoare de minuni, dar aceasta pentru că era plantă care creștea sub soarele Revelației Divine.

După spaîma care i-a făcut pe Sf. Ucenici să cadă cu fața la pământ, Mântuitorul S'a apropiat de ei, atingându-i și zicându-le: „Sculați-vă și nu vă temeți. Și ridicându-și ochii, pe nimeni n'au văzut, decât pe Iisus singur. Și coborându-se din munte, le-a poruncit Iisus, zicând: Nimănui să nu spuneți vedenia aceasta până când Fiul Omului va învia din morți“ (v. 7—9).

Așadar: trei sunt momentele, în cari, Mântuitorul, a săvârșit acte, la cari a participat întregul cosmos prin fenomene, mai mult decât demonstrative, ale supunerii firești și integrale a tot ce este creatură Celui prin Care a fost creată. Aceste momente sunt: Botezul, Răstignirea și **Invierea**. Pe aceasta din urmă, am văzut că a *realizat-o anticipativ* prin Schimbarea la Față, la care au participat trei categorii de oameni, întru binevestirea tuturor popoarelor: „Ca înaintea Celui ce stăpânești cerul, și peste pământ împărățești, și preste cele de desubt ai domnie, Hristoase, înaintea Ta au stătut de pre pământ adică apostolii, și ca din cer Tezvitteanul Ilie, și Moisi din morți, cântând cu un glas: Popoare prea înălțați-L pre El întru toți vecii“⁸⁶).

* * *

3. *Solia îndumnezeirii*. — Trecând la sensul și ordinea liturgică, pe care Biserica a rânduit-o vieții noastre, după exemplul Mântuitorului, vom aplica, întreaga bogăție de principii cari

izvorăsc din Revelație, astfel: *Catapeteazma* este așezată în fața naosului, pe care îl desparte de altar, unde, pe Sf. Masă, se săvârșește sacrificiul nesângeros al Sfintei Euharistii. Re-prezentând faptele împărătești ale Domnului, catapeteazma, ține mereu vie, sub ochii credincioșilor, asigurarea că El va da în-vierea și îndumnezeirea celor ce-L primesc cu vrednicie în Sf. Cuminecătură. Asemenea taine, îl pot împăca pe om cu toate condițiile vieții, dela cele mai mizere până la cele mai strălucite. Dar, i se cere un lucru: Crucea, lepădarea de sine, adică de omul vechiu, omul iluziei, omul morții, și a se îmbrăca, prin Sfintele Taine, în „omul duhovnicesc“, omul învierii, al celei mai sublime realități. Misterioasa legătură — paradoxală, ca orice minune — care unește posibilități atât de contrastante, încât să fie capabil de bucuria gloriificării lui Dumnezeu, numai în măsura în care se micșorează pe sine, dă **Omului** cunoașterea și trăirea unei **Fericiri**, pe care a o face inteligibilă nu pot muritorii de rând. După pilda Apostolilor și a Sfinților, Marii Inspirați — întocmai precum catapeteazma stă înaintea altarului, precum Schimbarea la Față, s'a săvârșit înaintea Jertfei de pe Golgota — oferă oamenilor capodoperele de artă, ca în-credințare că viața nu se închee cu o umbră înfricoșată a distrugerii, ci trece pe scara înoirii care transfigurează natura omului până la îndumnezeire; ba mai mult, arată de pe acum ceiace va fi când se vor împlini cuvintele Sf. Ap. Pavel: „Căci socotesc că pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi, pentru că nădejdea cea dornică a făptuirii așteaptă descoperirea fiilor lui Dumnezeu. Căci făptura s'a supus deșertăciunii, nu de voie, ci pentru cel ce a supus-o; spre nădejdea, că și făptura însăși se va libera din robia stricăciunii, spre libertatea mării fiilor lui Dumnezeu“ (Romani 8, 18—21). O mare bucurie, deci, pe care o putem trăi încă în viața aceasta și care, în ființa și urmările ei, precum și prin solii cari o vestesc, am găsit-o frumos grăită în următoarele cuvinte: „E iubirea sădită în noi, puterea de atracție între cele de jos și cele de sus, care ne înalță către sferele superioare pentru a putea întrezări, ca prin enigmă și prin vâl, limpezișul fulgerător al oceanului de armonii în care lumea noastră nu e decât o insulă scăldată în lumină. A reda

ceva din acel farmec negrăit e menirea geniilor cari au creat arta omenirii“⁸⁷).

Judecând, din toate punctele de vedere, ce este arta, vom ajunge aproape cu necesitate la concluzia că este o sinteză desăvârșită între sacrificiu și cult. De aceea, arta nu poate fi decât: **Solia Indumnezeirii**. Procesul sufletesc al artistului, în momentul inspirației și creației glorioase, susține și întărește această afirmație. Sufletul artistului este dotat cu o excepțională clarviziune a realității naturale și primește darul inspirației care-l îmbracă în puterea de presimțire și previziune a realității supranaturale. Această realitate îi descopere că, omul, așa cum este, nu poate îndeplini în deșertăciunea firii decăzute, nimic altceva decât crucificarea nimicniciei lui. Trebuie să se îngroape, deci, în sacrificiul de sine, care înlătură tot ceea ce este deșertăciune, și din ploaia Harului Divin, care îi deschide cerul năzuințelor noi, spre soarele perfecțiunii, artistul va să crească în spiritualizare. În principiu, esența artei este însăși virtutea, care trebuie să aibă consfințirea adevărului, ca apoi, ca o floare a desăvârșirii, să dea ca rod: eternitatea.

Icoana acestei supreme și sublime realități, o dau nemairostitele și nemaiajunsele de nimeni cuvinte ale Domnului nostru **Iisus Hristos**, care sunt Poezia poeziilor și Vestirea vestirilor păstrate în cap. 17 al Sfintei Evanghelii după Ioan. Este însuși superlativul modelului de închinare și glorie a lui **Dumnezeu** și cea mai negrăită minune a tainei vieții noastre, pe care o avem descoperită în rugăciunea:

„Sfințește-i în adevărul tău, căci cuvântul tău este adevărul. Precum m'ai trimis pe mine în lume și eu i-am trimis pe ei în lume și pentru ei mă sfințesc pe mine însumi, ca și ei să fie sfințiți în adevăr. Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei cari crede în mine, prin cuvântul lor, ca toți să fie **Una**, ca să creadă lumea că tu m'ai trimis. Și eu slava pe care mi-ai dat-o, am dat-o lor, ca să fie **Una**, precum noi **Una** suntem, eu în ei și tu în mine, ca să fie desăvârșiți într'una și să cunoască lumea că tu m'ai trimis și i-ai iubit, precum m'ai iubit pe mine. Părinte, voiesc ca unde sunt eu să fie împreună cu mine și aceia pe care mi i-ai dat, ca să vadă slava mea, pe care mi-ai dat-o, pentru că m'ai iubit mai înainte de întemeierea lumii. Părinte drept, lumea nu te-a cunoscut, iar eu te-am cu-

noscut și aceștia au cunoscut, că tu m'ai trimis și le-am arătat numele tău și-l voi arăta, ca dragostea cu care m'ai iubit să fie în ei și eu în ei". (Ioan, 17, 17—26).

Omul este prea slab, ca să poată vorbi după cuviință cele ce le avem zăcământ neprețuit în **Teologie**. La înălțimile ametoitoare ale Teologiei Estetice — de pe al cărei munte se vestește cereasca slavă a vieții, dacă am urmat calea Teologiei Morale și am cunoscut adevărul Teologiei Dogmatice — se revarsă în inimile credincioșilor solia îndumnezeirii.

Nu numai rehabilitarea din desfigurarea în care ne-a târât păcatul, nu numai reintegrarea în Har, ci siguranța că putem spera, fără îndoială, **Indumnezeirea** firii noastre de oameni — iată cuvântul cel mare, care trebuie să hrănească râvna cea mai nobilă a modelatorilor materiei în realizări care să prevestească perfecțiunea Vecinicii. Vestitorii, însă, pentruca să fie cu adevărat „puțini aleși“ dintre cei „mulți chemați“ și pentru ca să le fie sfințită misiunea lor și ridicată la rang de Apostolat și Teologhisire, trebuie să aibă în vedere acel lucru esențial creștinesc — spre deosebire de concepțiile și orientările lăaturalnice ale filosofilor și esteților păgâni și neopăgâni — anume: **nimic fără Harul Divin, ci totul numai prin El ca Dar al Duhului Sfânt!** Aceasta este și substanța inspirației, care, pe plan uman, dă adevăratul miez **fericirii** trăite prin contopirea binelui, adevărului și frumosului — iar pe plan Evanghelic, îl ridică pe om la integrarea în **Teologie**, desmărginindu-l fulgerător în orizontul fără hotar al aceleiași contopiri a celor trei ramuri ale **Ei**: Teologia Morală, Teologia Dogmatică și Teologia Estetică, pentruca să dea adevărată slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, după cum spune Sfântul Vasile cel Mare, incomparabil mai adânc și mai luminos:

„Indată ce, prin conlucrarea harului luminător, ne îndreptăm privirile spre frumusețea chipului lui Dumnezeu celui nevăzut și prin el (har) ne înălțăm la contemplarea prototipului care întrece orice frumusețe, de față este și Spiritul cunoștinței, care dă, celui ce simte plăcere a contempla adevărul în sine însuși, o putere de vedere misterioasă spre privirea chipului; și nu i-l arată în afară din el, ci în sine însuși îl conduce la cunoștință. Căci precum „nimeni nu cunoaște pe Fiul, fără numai Tatăl“ (Matei 11, 27), totașa, nimeni nu poate mărtu-

risi pe Iisus Domnul, fără numai în Spiritul Sfânt. (Cf. 1, Cor. 12, 3). Căci nu zice *prin* Spiritul, ci *în* Spiritul Sfânt. Și: Spirit este Dumnezeu și cel ce i-se închină, trebuie să i-se închine cu spiritul și cu adevărul (Ioan 4,24); precum scris este: Intru lumina ta — adică luminați prin Duhul Sfânt — vom vedea lumina, (Ps. 35,9), lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume, (Ioan 1, 9). De aceea Duhul Sfânt arată în sine mărirea Fiului unic și dă deasemenea în sine însuș cunoștința de Dumnezeu adevăraților închinători. Astfel, calea cunoștinței adevăratului Dumnezeu are ca punct de plecare pe Spiritul unic, ca termen de mijloc pe Fiul, iar final pe Părintele unic⁸⁸).

Iată ce chemare și alegere divină au cei cari poartă darul Artei, care, prin vâna Teologiei Estetice, își trage viața din momentul evanghelic al minunii de pe Tavor. În lumina acestei minuni, **Vestitorii**, trebuie să-și caute adevăratul îndreptar și ajutor al creației lor, ca o solie a îndumnezeirii omului, rugându-se cu Biserica: „Schimbă-te-ai la Față în munte Hristoase Dumnezeule, arătând ucenicilor slava Ta, pe cât li se putea; strălucească și nouă păcătoșilor lumina Ta cea pururea fiitoare; pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, dătătoarele de lumină slavă Ție“. Amin.⁸⁹).

* * *

Sfârșitul Părții a II-a
întru lauda PreaBunului **Dumnezeu**, Amin!

I N C H E E R E

„Mare ești, Doamne! și minunate sunt lucrurile Tale! și nici un cuvânt nu este destul spre lauda minunilor Tale!“

Cu ajutorul Prea Bunului **Dumnezeu**, am scris această întâia Carte din seria „**Ucenicul Harului Divin**“, ca o modestă introducere la mărturisirea Harului și Adevărului Domnului nostru **Iisus Hristos**, după puterea darului ce am primit și eu păcătosul și netrebnicul **Lui** rob, de a scrie în graiul Creștinătății-Românești.

„Dacă va vrea **Dumnezeu**“ (Iacov 4, 15), voi scrie și a doua carte cu titlul „**Civicus Academicus**“, în care voi încerca să adâncesc mai mult răspunsul care trebuie dat chinuitoarelor întrebări care frământă contemporaneitatea, în sânul căreia trăesc și mă frământ și eu, nevoindu-mă în dragostea de **Dumnezeu** și de aproapele. În parte am încercat să enunț răspunsul care mi se pare a fi mai just, privitor la problemele pe care ni le pune vremea noastră.

Am împărțit această carte în două părți: prima, în raport cu vremea; a doua, în raport cu vecinicia. Apoi: împărțirea cărții în zece capitole, am făcut-o cu gândul cinstirii celor zece porunci dumnezeiești. Capitolul I, este împărțit în nouă puncte, întru cinstirea celor nouă porunci bisericеști. Capitolul II, împărțit în cinci puncte, amintește cazul celor cinci fecioare ne-bune, care n'au avut untdelemn în candelă la sosirea Mirelui la nuntă în miezul nopții. Capitolul III, împărțit tot în cinci puncte, ne aduce aminte cazul celor cinci fecioare înțelepte, care au avut untdelemn în candelă la sosirea Mirelui. Capitolul IV, în trei puncte, întru neuitarea întreiței ispitiri pe care Domnul nostru **Iisus Hristos** i-a permis-o diavolului, în pustie,

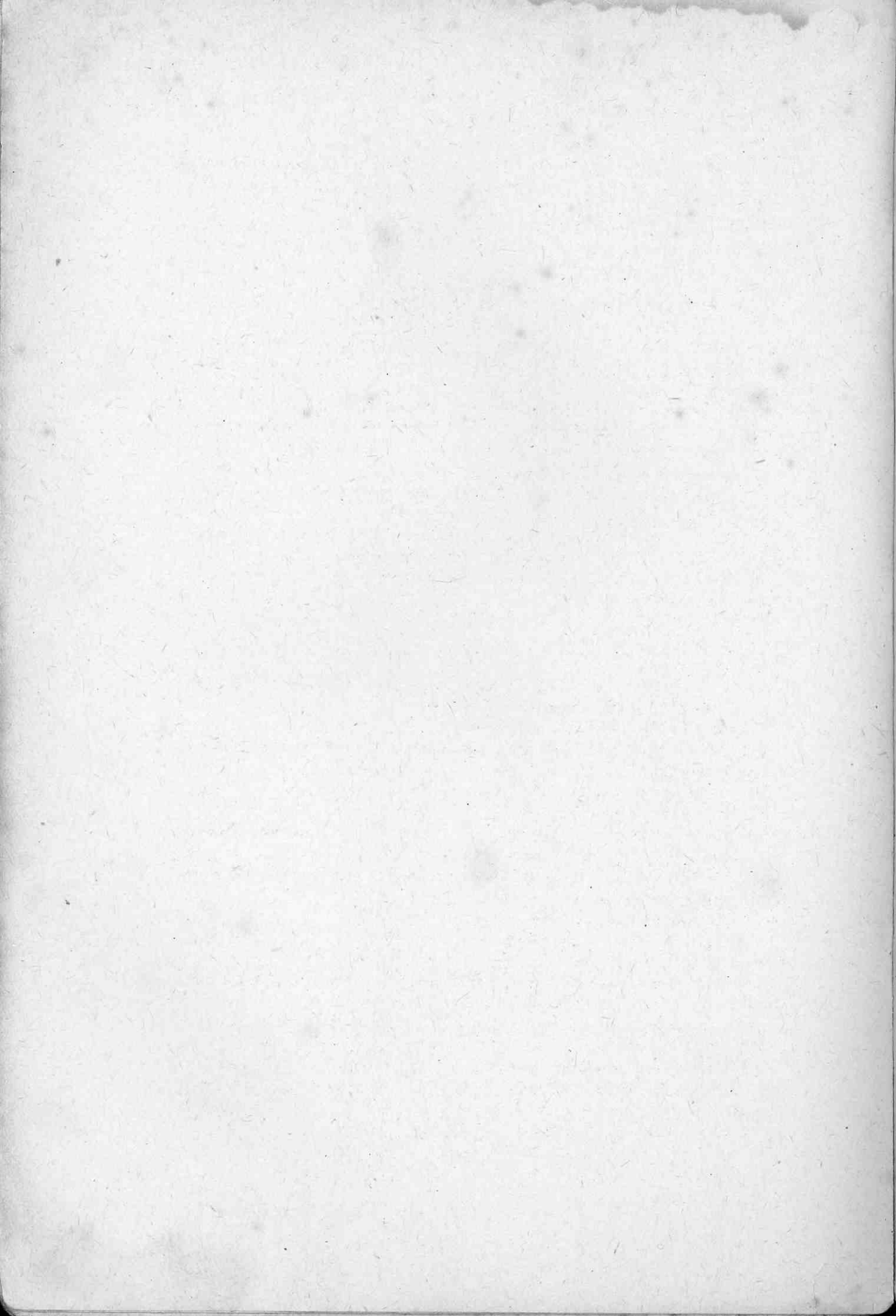
pentruca să ne învețe și întărească în modul de apostrofare a diavolului de către omul învierii. Capitolul V, în șapte puncte, întru lauda celor șapte Daruri ale Sfântului Duh: al înțelepciunii, al înțelegerii, al sfatului, al tăriei, al științei, al pietății și al temerii de Dumnezeu. Capitolul VI, în două puncte, întru mărturisirea celor două firi și două voințe din Persoana Domnului nostru Iisus Hristos: cea de Dumnezeu adevărat și cea de om adevărat. Capitolul VII, în trei puncte, întru lauda trimiterii Apostolilor pentru Chemarea Neamurilor la îmbisericire în numele Sfintei Treimi. Capitolul VIII, în nouă puncte, întru rânduirea vieții pe pământ, după modelul celor nouă cete ale Sfinților Ingeri din Cer. Capitolul IX, în douăsprezece puncte, întru neabaterea dela sobornicitatea Bisericii, cea zidită pe temelija celor doisprezece Apostoli, având Piatra din capul unghiului pe Domnul nostru **Iisus Hristos**. Capitolul X, iarăși în trei puncte, întru Teologhisirea slavei Numelui lui **Dumnezeu**, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor, amin!

Această carte, fiind scrisă în graiul Creștinătății-Românești, cred că poate încredința pe orice cititor de bună credință, că în sânul acestui Neam și la răscrucea acestei vremi, s'a arătat Darul mărturisirii legionarilor „**Nebuni pentru Hristos**“, carii nu s'au temut și nu se tem de oameni, ci s'au dovedit și se dovedesc temători de **Dumnezeu** — fiind, totuși, nu numai părăsiți de oficialitatea Bisericii Ortodoxe Române, ci chiar osândiți nedrept și uciși de către acuzatorii din generația satanică, sub patronajul expatriarhului de groază și rușine miron cristea apostatului! Este un caz unic în istoria Bisericii Ecumenice, felul cum a înțeles să păstorească Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, în sânul Creștinătății-Românești. De aceea, deoarece eu nu sunt judecător peste acest Sinod, dar, nici solidar nu pot fi cu el, întrucât s'a abătut grav dela **Ortodoxie** — cu frică de **Dumnezeu** și cu dragoste pentru **Adevărul Lui**, supun mărturisirea acestei cărți Sfântului **Sinod Ecumenic** care va fi, care va trebui să fie, întru unirea și binecuvântarea și pacea întregii Creștinătăți și prin Ea, prin Biserica Ecumenică, a întregii lumi; dorind a fi învățați și întăriți cu toții numai în dreaptăcredință și a izgoni și nimici dintre noi orice urmă de

minciună și rătăcire. Ca să trăim numai în și pentru **Hristos-Dumnezeu**, întru slava Sfintei Treimi, în veci, amin!

Balcic, 1939, la Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului.

„Hristos Se naște, slăviți-L;
„Hristos din ceruri, întâmpinați-L;
„Hristos pe pământ, înălțați-vă!
„Cântați **Domnului** tot pământul,
„Și cu veselie laudați-L popoarelor,
„Că S'a proslăvit“ — în veci, amin!

NOTELE CITATELOR

1. Asupra acestui punct am avut un „lapsus memoriae“, de oarece Arie nu a fost Episcop ci numai Preot — fapt pe care l-am verificat după eșirea din lagăr.
2. Dr. Nicodim Milaș — „Canoanele Bisericii Ortodoxe“ — vol. I partea II, p. 363, în traducerea de Uroș Kovincici și Dr. Nicolae Popovici, Arad, Tipografia Diecezană, 1931.
3. Nae Ionescu, în Ziarul „Cuvântul“...
4. Miguel de Unamuno — „L'agonie du Christianisme“, trad. franceză de Jean Cassou, p. 13—14, ed. „F. Rider et. Co.“ Paris 1925.
5. Notă după conferința rostită de Prof. Dr. Domițian Spănu: „Etica creștină și etica lui Eminescu“, Cernăuți, 1930.
6. M. Eminescu: „Scrieri politice și literare“, vol. I, p. 111, Ed. „Minerva“, București, 1905.
7. Idem, p. 109.
8. Idem, p. 108.
9. Idem, p. 122.
10. A. C. Cuza: „Eroarea Teologiei și Adevărul Bisericii“, p. 30, Tip. „Trecerea Munților Carpați“, Iași, 1928.
11. Idem, p. 14—16.
12. Dr. Nicolae Cotos: „In jurul Isvorului și Normei de Credință“ — Revista „Candela“, Anul XXXV, Nr. 1—2, p. 51—52.
13. I. Imbrescu: „Studentul creștin-român“ — Introducere — Ziarul „Calendarul“, 7 Decembrie 1932.
14. Ilie I. Imbrescu: „Cine va lua'n seamă?“ — „Cuvântul studențesc“, Anul VIII, Nr. 7, 30 August 1933.
15. „Patericul“ — Râmnicul Vâlci, Tiparul Tipografiei Cozia a Sfintei Episcopii — 1930 — p. 315.
16. „Canoanele“, op. cit. vol. II, partea I, p. 30.
17. Ilie Imbrescu: „Teologii și „Garda de Fier“ — „Axa“, Anul I, Nr. 14, Joi 15 Iunie 1933.
18. Ilie I. Imbrescu: „Al cui este Hristos?“ — „Năzuința“, București, Anul I, Nr. 1, din 25 Octombrie 1933.
19. „Canoanele“, op. cit. vol. I, partea II, p. 498—499.
20. Idem, p. 524—525.
21. Mitropolitul Antonie: „Catehism creștin ortodox“ — traducere românească de Ec. I. P. Țincoca — Tip. Sf. Monastiri Neamțu, 1925, p. 129.
22. „Canoanele“ op. cit. vol. I, partea II, p. 495.

23. „Călăuza studentului“ 1928/29, Ed. „Cartea Românească“, p. VI.
24. „Neamul Românesc“ — 1934 — An. XXIX, Nr. 207.
25. „Memoriu adresat Profesorilor dela toate Universitățile Românești de către Studențimea Română, prin U.N.S.C.R. și Centrele Studențești“ — publicat în „Cuvântul Studențesc“, Nr. 9, Anul X, 20 Noiembrie 1935.
26. Sf. Vasile cel Mare: „Comentar la Psalmi“ — trad. de Pr. Dr. Ol. N. Căciulă — Ed. Librăriei Teologice, p. 82—84, București, 1939.
27. Idem, p. 209.
28. „Patericul“, op. cit. p. 184.
29. Pr. Dr. Vasile Gheorghiu: „Francmasoneria. Originea, dezvoltarea, organizația, doctrina și tendințele ei“. București, Tipografia „Fântâna Darurilor“, 1935; p. 23—24 (citat după cartea Diaconului Grigore T. Marcu: „Profesorul Dr. Vasile Gheorghiu — omul și opera“ — Sibiu, 1939, p. 33).
30. „Inceputul testamentului prea fericitului Patriarh Miron“ în Revista „Biserica Ortodoxă Română“, p. 174—175, An. LVII, Nr. 3—4, Martie—Aprilie, 1939.
31. „Canoanele“, op. cit. vol. I, partea II, p. 202—204.
32. Sf. Vasile cel Mare, op. cit. p. 161—163.
33. Episcopul Visarion al Hotinului: „Pregătirea Clerului“, p. 5, „Tipografia Episcopiei Hotinului“, Bălți, 1935.
34. Corneliu Zelea Codreanu: „Pentru legionari“, ed. I, Sibiu, 1936, p. 307—308.
35. Ion I. Moța: „Cranii de lemn“, ed. I, Sibiu, 1935, p. 59—60.
36. Idem, p. 38.
37. „Cuvântul Studențesc“, Anul XII, Nr. 1—4, 1937, p. 45.
38. Preot Ilie I. Imbrescu: „Tălmăciul destinului Românesc“, în ziarul „Legionarii“, Bazargic, An. V, Nr. 21 din 15 Oct. 1937.
39. „Patericul“, op. cit., p. 395—396.
40. Sf. Ioan Damaschin: „Dogmatica“ — trad. de D. Fecioru, Ed. Librăriei Teologice, București, 1938, p. 128—129.
41. Idem, p. 132 și 133—134.
42. „Triodul“ — slava glas 6, la scoaterea Crucii în Sfânta și Marea Vineri a Patimilor Domnului.
43. Idem, tropar, glas 8 din Vinerea Sfințelor Patimi.
44. Idem, stihirea a patra, după Evanghelia a șasea, la slujba Sfințelor Patimi.
45. „Canoanele“, op. cit. vol. II, partea I, p. 333.
46. „Triodul“, Slujba Sfințelor Patimi, stihire gl. 4, la fericiri.
47. Idem, la stihioavnă, stihire gl. 2.
48. Idem.
49. „Cazanii“ — ed. III — București, 1929, p. 451—452.
50. „Triodul“, șezăndeale octoihului, Vineri seara la „Doamne strigat-am“, „Insăși prosomia“.
51. Idem, la Lăudări, „Stihiri martirice“, gl. 1.
52. Idem, Cântarea 8, Irmos.

53. „Prohodul Domnului“, starea întâia, stihirea 46.
54. Idem, starea a doua, stihirea 14.
55. Idem, starea a treia, stihirea 24 și 25.
56. „Sensul soteriologic al teologiei“, de Preotul Grigorie Cristescu, în Revista „Predania“, An. I, Nr. 8—9, din 1—15 Iunie 1937.
57. Din „Liturghier“, rugăciune înainte de începerea Sf. Liturghii.
58. „Sf. Evanghelie după Mateiu“, cu comentariu, de Dr. Vasile Gheorghiu, Prof. tit. la Facultatea de Teologie din Cernăuți, vol. III, Cernăuți, 1933, p. 834—837.
59. Vasile Găină: „Teoria revelațiunii“, p. 28, Cernăuți, 1899.
60. „Mineiul“ Noemvrie, în opt zile, Invățătura sârbătoarei.
61. Idem, cântări.
62. Idem.
63. Idem.
64. Idem.
65. Idem.
66. Idem, slava gl. 5.
67. „Penticostar“, Praznicul Pogorîrii Sfântului Duh.
68. Idem, slava dela stihoavnă.
69. Idem, slava după Polileu, la Utrenie.
70. Idem, la Utrenie; un Irmos.
71. „Canoanele“, op. cit. vol. II, partea I, p. 490—491.
72. Sf. Ioan Damaschin, op. cit. p. 317—319.
73. Preot Dr. Liviu Stan: „Mireni în Biserică“, Sibiu, 1939, p. 63.
74. „Canoanele“, op. cit. vol. II, partea I, p. 192.
75. Preotul Grigorie Cristescu, într'un articol de ziar.
76. Alexandru de Sturza: „Priviri istorice asupra învățaturii și duhului bisericii ortodoxe“, trad. de I. I. Beleuță, Făgăraș, 1931, p. 31.
77. Idem, p. 40—41.
78. „Mineiul“ August, la „Schimbarea la Față“, Stihoavna dela Vecernia înainte prăznuirii, cu stihul: „Tavorul și Ermonul întru numele Tău se vor bucura“.
79. Idem, din peasna 3, la utrenia înainteserbării.
80. Idem, Vecernia cea mare, la litie.
81. Sf. Grigorie Palama: „Două tratate“, trad. de Prof. Dr. D. Stăniloae, Anuarul „Academiei Andreiane“, 1933, p. 40—41.
82. Adolphe Boschot: „Le mystere musical“, p. 93, Paris, Librairie Plon, 1929, ed. 4.
83. Nicolae Arseniev: „Biserica Răsăriteană“, trad. după versiunea franceză de Tit. Simeonea, ed. „Cartea Românească“, 1929, p. 88—89.
84. „Mineiul“ August, la Utrenie, Catavasi, Peasna 3, Irmos.
85. Idem, alt canon, Irmos.
86. Idem, alt canon.
87. Nichifor Crainic: „Sensul teologic al frumosului“.
88. Prof. Pr. Dr. P. Deheleanu: „Dogma Haritologică“, Arad 1936, p. 71—72.
89. „Mineiul“ August, Troparul „Schimbării la Față“.

NUMĂRUL CUVINTELOR

DIN ACEASTĂ CARTE ȘI PECETLUIREA EI CU INVOCAREA
DIN NOU A NUMELUI PREA BUNULUI DUMNEZEU.

De vreme ce scris este: „Că de orice cuvânt deșert, pe care-l vor grăi oamenii, vor da seamă în ziua judecății. Că din cuvintele tale te vei îndrepta și din cuvintele tale te vei osândi“, (Matei 12, 36—37) — cu frică de Dumnezeu, m'am gândit ca să număr cuvintele din această carte. Ea cuprinde circa 85.000 cuvinte. Nu pot și nu vreau să tăgăduesc că, om fiind, sunt sub greșală, de aceea, dacă în numărul acesta de cuvinte s'a strecurat cumva și vreunul deșert, rog în primul rând pe Preabunul Dumnezeu să mă învrednicească a nu mi se socoti spre osândă și a nu fi de sminteală cuiva; iar, în al doilea rând cer iertare și cititorilor pentru orice eventuală greșală.

Mărturisesc că am scris acestea numai și numai din dragoste pentru **Dumnezeu** și pentru aproapele, încât, pentru pecetluirea cărții și a cuvintelor ei, chem darul și binecuvântarea Harului Divin în Numele Preabunului Dumnezeu, prin „Rugăciunea amvonului“:

„Cel ce binecuvintezi pre cei ce bine Te cuvintează, Doamne, și sfințești pre cei ce nădăduesc întru Tine, mântuește poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta.

„Plinirea Bisericii Tale păzește-o, sfințește pre cei ce iubesc podoaba Casei Tale. Tu pre aceia îi preamărește cu dumnezească puterea Ta, și nu ne lăsa pre noi cei ce nădăduim întru Tine.

„Pace lumii Tale dăruiește, Bisericilor Tale, Preoților și Dreptmăritorului Regelui nostru, ostașilor lui și tot poporului Tău; că toată darea cea bună și tot Darul desăvârșit, de sus este pogorînd dela Tine Părintele luminilor, și Ție slavă și mulțămită și închinăciune înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, amin!“.

A D A O S

Din milostivirea Prea Bunului Dumnezeu, s'a săvârșit slujba sfințirii de apă, pentru cartea aceasta, în ziua de Luni 25 Noembrie 1940, de către Prea Cucernicul Părinte Stan Pistol, în atelierele tipografice „Cartea Românească“ din Șoseaua Bonaparte 60, unde a îngrijit tipărirea cărții D-l Vasile Romanescu și unde au fost de față, la această dată în ședință solemnă, membrii cuibului „Petre Caranica-Balcic“ și anume: Preot Ilie I. Imbrescu, Radu Dragnea, Adrian Maniu, Octav Moșescu, Marius Nuși, David Blidariu, Constantin Penea, Nicolae Cioca, Ilie Georgescu, Teodor Pavelean, Ștefan Georgescu, Lazăr Caragea, Dr. Mihail Albu.

Totodată vreau să se afle că manuscrisul (trei exemplare scrise la mașină) a trecut prin prigoana perchezițiilor și a fost ocrotit de Dumnezeu prin păstrătorii și ascunzătorii lui și anume: Pr. Dr. Liviu Stan la Sibiu, Scriitorul Radu Dragnea la București, iar la Balcic: soția mea, apoi D-ra Liuba Peeva prietena Mișcării legionare și Camarazii Constantin Magiari, Mimi Simov și Teodor Pavelean. Cu două luni înaintea biruinței, a fost dat Domnului Comandant al Mișcării legionare Horia Sima. Pentru toți cei amintiți mai sus fac rugăciuni smerite ca să-i binecuvinteze pururea Prea Bunul Dumnezeu, amin.

Preot Ilie I. Imbrescu

București, 25 Nov. 1940.

ACEST VOLUM S'A TIPĂRIT
ÎN ATELIERELE
„CARTEA ROMÂNEASCĂ”,
ÎN LUNA NOEMVRIE, 1940